6
25-B
35

6
25 M
21

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

6729. 67 A 9 D E 34

6-25. B. 35

L.242

CHRONOGRAPHIA

in duos libros distincta. Prior est de Rebus veteris Populi: Posterior recentes historias, præsertímq; Ecclesiasticas cõplectitur.

Bibliotheca Soc. Coll. Rom. Soc. Iesu

BIBLIOTECA NAZIONALE ROMA
BIBLIOTECA NAZ ROMA VITTORIO EMANUELE

PARISIIS,

Apud Martinum Iuuenem, ad insigne Serpentis, via S. Ioannis Lateranensis.

1567.

CVM PRIVILEGIO REGIS.

B.S.

ANTONIO PRATTEO ABBATI DE BON LIEV G. Genebrardus Theologus Parisiensis.

DVM nonnullos & Nostrorum & Hebræorum libros apud me, vt fit, legerem, designationem quandam annorum, quibus ante Domini in carnem aduentum, mundus constitit, in his chartæ angustijs recordationis causa pingere volui. Sciebam quidem plurimas plurimorum Chronographias in manibus singulorum quotidiè versari, vt proinde multis videri possit mihi ab hac lucubratione fuisse omnino temperandum. Verùm, quoniam nisi me animus & lectio earum non infrequens fefellit, multa commemoraturus sum, quorum apud ipsos nullum vestigium conspicitur, tantum abest, vt à scribendo me sua diligentia deterruerint, vt multo magis sim inflammatus. Quæ apud veteres historicos, qui in vtraque lingua clari habebãtur, repererũt, literis ingẽti fructu & nominis sui gloria, fateor, tradidére. Quid enim historia in hac vita nõ dico iucundius, sed etiã vtilius existimari potest, cùm illa nihil aliud sit, quã vitæ optimè instituẽdæ, exemplísque aut confirmandæ aut corrigendæ nitidissimum speculum? Sed cùm partem non contemnendam, quæ peti debet ex solis reconditioris literaturæ scriptoribus, quorum linguæ ipsis parum notæ erant, nobis vtcunque exploratæ sunt, præterierint, inter eos aliquid loci mihi relictum esse suspicor. Nec inane mihi videor suscipere studium, quando hoc plurimùm ad lucem multis Scripturarum locis afferendam conducere nemo, qui eas legit, nõ intelligit. Quamuis autem exacta temporum ratio, numerisque omnibus absoluta, satis iniri nequit, vt constat è varietate calculorum, quos subiecimus, tamen dubitandum non est, fructum eo vberiorem colligi, quò propius ad veritatem ipsam acceditur. Certè dedi operam, vt minimùm à verbis & sensis Scripturæ discederem, vt monstrant testimonia, quæ partim ob eam rem, partim vt indicem, quo loco plenior historia contineatur, inter duas columellas affero. Istúdne sim assecutus, tum demum cognoscam, humanissime vir, vbi tuo tuorumque similium iudicio tota res transacta fuerit. Vale, E nostro musæo Parisiensi, Martio mense anni ab orbe redempto 1567.

TEMPORVM AD CHRISTVM VSQVE BREVIS DESCRIPTIO, QVATENVS SCRIPTVRIS SACRIS, AVT receptis Hebræorũ veterum Annalibus confirmari poteſt, cum multiplici Hebræorum, Græcorum, & Latinorum Theologorum enumeratione atque cauſis, cur hi inter ſe diſſentiant.

GILB. GENEBRARDO THEOLOGO PARISIENSI AVCTORE

SEX AETATVM FORMVLAE.

1 A Beorbe cõdito vſq; ad eluuionem ſunt anni 1656. dies 6.

2 Ab eluuione ad ortũ Abrahami anni 293. dies 10.

3 Ab Abrahami ortu, ad egreſſionem Iſraelitarum ex AEgypto anni 720.

4 Ab egreſſu Iſraelitarum ad vſque iacta templi fundamenta, anni 480.

5 A fundamẽto templi ad captiuitatem Babylonicam anni ſunt 419. menſes 6.

6 A Babylonica captiuitate ad Chriſtũ, anni 553.

Summa, an. 4121. menſ. 6. dies 16. Quod membratim ſic demonſtrari poteſt.

PRIMA AETAS.

Gen. 1. Deus è nihilo, id eſt, nulla antegrediẽte materia cœlũ & quatuor elemẽta: deinde ex his reliqua quæ ſub ſẽſum cadũt, procreauit, diebus 6. *Anni mũdi.*

Ad extremum diei ſexti, quod erat initiũ diei ſeptimi, Adam è limo fingit, eique è nihilo mentem infundit.

2 Adam genuit Seth ætatis ſuæ anno 130. Seth gen. Enos an. 105. 235

MVNDVM ſex mille annis duraturum non eſt Eliæ Tesbitis Prophetæ vaticinatio, ſed cuiuſdam Eliæ Rabbini Iudæorũ Cabbalici commẽtũ, io Talmud, tractatu Sanedrin, cap. Helec: & in tractatu de Idololatria, cap. Libne: & in tractatu de Sabbato. Cuius coniecturas affert Rabbi Iſaac in primum caput Geneſeos. Præcipuæ ſunt hæ: Primus verſus Geneſis, qui continet ſummam operũ Domini, ſexies literam ב. exprimit: Aleph autẽ mille ſignificat. Deinde Deus ſex diebus abſoluit mundum, ſeptimo quieuit, ac ſabbatum cõſecrauit. Iam mille anni ſunt, apud Deum ſicut dies heſterna, quæ præteriit. Poſtremò ſex primi parentes, Adam, Seth, Enos, Cainan, Malaleel, Iared mortui ſunt, Septimus Enoch viuus in cœlum tranſlatus eſt. Poſt igitur mille narios ſex, quibus labor & mors viguerit, ſeptimus initiũ erit quietæ & immortalis vitæ. Hæccine quæ coniecturis frigidis nituntur, poſſunt videri prophetica? Quæ annotare libuit contra inſulſam & ſuperſtitioſam eorum opinionem, qui quaſi in numerato habeant ſæculorum fines, occinentes dictum Eliæ: nobis breui extremũ diem mimitantur, cùm ne Angelis quidem ille pateat. Vide clariſſima Chriſti verba Mar. 13. quæ, vt nõ ſimpliciter ioſiciãtur aliqua poſſe eſſe argumenta, quibus mundi impendens ruina declaretur (nam nonnulla Scripturæ protulerunt) ita docent non eſſe ſtudioſius inquirendum in dies, horas & momenta, quæ Deus poſuit in ſua poteſtate.

Hebræi à Nonilunio Septembris annum ordiuntur, exiſtimantque eo menſe orbem fuiſſe conditum, ſequuti ſententiam R. Eleazaris, qui id contra R. Ioſuam defendit. Vnde & feſtum Tubarum, quod primo die Septembris celebrabatur, vocant caput ſeu principium anni. Nec niſi ratione atque ordine feſtorum Niſan (qui fere Martio noſtro reſpondet) primum mẽſium Exod. 12. dici interpretantur. Quò fit vt in cæteris negotiis, ſiue priuatis, ſiue publicis à Tizri. i. Septembri numerent. Quos etiam in Eccleſiaſticis ſequũtur hodie Græci, vt conſtat ex ipſorũ ἁγιολογίῳ & μηναίῳ Mytilenẽſium. Tamen noſtrorum communior opinio eſt, Martium mundo dediſſe principiũ: quo mẽſe Chriſtus de cruce pepẽdit: ad quẽ etiã annorũ ſupputationẽ in hac Chronologia dirigim⁹, propter Danielẽ, qui ſuas Hebdomadas deduxit ad Chriſti perpeſſionẽ. Adde me imitari noſtras Eccleſias Gallicas, quæ dũtaxat iudicio & conſuetudine D. Hieronymi, Sophronii, & Iſidori, annos hinc deinceps ſupputarunt. Nec eſt mirum hanc diuerſitatem inter noſtros reperiri, cùm etiã R. Abraham ſcribat io 7. caput Danielis, ſuorũ quoſdam annum incipere à Tizri, quòd is ſit principium orbis conditi: alios à Niſan, quòd eo Patres egreſſi ſint ex AEgypto.

a Abel alendorum pecorum artem primus innenit, in vſum lanarum & pellium. Nondum enim eſus carnium ante diluuium receptus fuit. Geneſ. 9.

Cain agros colere, ferere, & metere docuit, excogitauitque cum filio suo Enoch artem ædificandarum ædium.

Enoch vrbiũ prima, hanc in Libano fuisse scribunt.

Bigamia ab vxorio Lamech introducta. Venationis exemplum posteris reliquit. Rabbini iu qoartum Geneseos.

Iabel artem pastoritiam nece Abelis intermortoam restituit, cui adiecit vsum habitandi in tabernaculis, eáque circumducendi, vt gregem pasceret, Nomadum author.

Iubal Musices & instrumentorum eius inuentor: Iubilandi vocabulum inde in aliquot linguas fluxit.

Tubal-cain artem fabrilem adinuenit, non Vulcanus, primúsque metalla effodir.

b Tempore Enos cœpit Idololatria, fictitiorúmq; Deorũ cultus. Hic solus in sua familia veram & auitam religionem tenuit. In hãc sententiam extrema verba capitis 4. Genes. Hebræorum doctores accipiunt in Genesi magna.

c Enoch ambulat cũ Deo, ac de eius vẽturo iudicio vaticinatur, Translatus est ne videret mortem. Gen. 5. Hebr. 11. Omnium primus videtur libris siue literis aliquid mandasse. Iudas Apost.

d Adam moritur annos natus 930. Sepultus est (vt constans est Hebræorum traditio) in terra Israel, vbi & fuerat procreatus, vbi etiam hæc ætas traducta est, hominibus nondum dispersis. Rabbi Isaac in Genesim.

Ex nefando concubitu posterorum Seth & Enos, in quorum familiis colebatur Deus, & posterorum Cain, qui idolis dudum seruiebant, propagantur Gigantes homines immanis magnitudinis. Ex istiusmodi disparium cultu coniunctione, agnitio Dei prorsus in aliis extincta est, quàm in Noë, tribus filiis, & quatuor eorum coniugibus, vt Deus indignatus eluuione reliquum hominum genus deleuerit.

e Noë reparatorem orbis, prophani mundi Genesim ignorantes, Cœlum, Ianum & patrem Deorum appellarunt. Hic primus vitem ylueſcentem satiuam fecit, vinique vsum hominibus monstrauit. Geneseos 9. Ab hoc inuento Ianus fortasse dictus est: Nam Iain Hebræis vinũ est. Artes Mechanicas quas posteri Cain repererant, homines docet. Mathematicas ab Adamo Seth præcedẽtibúsq; Patriarchis inuentas, duabus ingentibus columnis (quarũ vna lateritia erat, ne conflagratione periret: altera marmorea, ne diluuio absumeretur) imprimit ãtque consignat. Iosephus primo Antiquitatũ.

Instrumentum & vsum nauigandi, præceptore Deo, hominibus mẽstrauit: Nam תבה, qua voce eius arcam nominauit Moses, non est propriè Aron. i. arca, sed vas nauigationi aptum. Quo factum, vt posteri dnce Iaphet, mari se audaciter commiserint, repleuerintq; Occidentis insulas.

Zoroastres Cham, vt fama est, Magiam introducit.

Doctores Hebræi, vt scribit Rab. Leui in 9. cap. Genes. tradunt Cham execuisse testiculos patri, ne deinceps liberos procrearet. Quid simile Poëtæ nostri de Cœlo & Saturno fabulantur.

f Nimrod nepos Cham, primus affectato imperio regni formam in Chaldæa instituit. Babylon eius erat regia. Primus etiam post diluuium venatoriam exercuit.

Apud Assyrios panlo post nouum regnum exortum per Assur filium Sem. Regni metropolis Niniue, Geneseos decimo.

Magna probabilitate Hebræorum plærique docent Iaphet primo loco à Noë fuisse genitum, 500. scilicet patris anno: Cham, secundo 501. Sem autem omnium postremo, cùm pater peruenisset ad 502. vel 503. Sed eius nihil interest ad nostræ Ecclesiasticæ historiæ seriem.

Corruptè apud 70. interpretes Arphaxad dicitur genoisse Cainan, & Cainan Sale. Nam nullum exemplar Hebraicum hoc loco huius mentionem facit. Quin etiã vetustissimi Hebræi nominatim notant à Noë ad Abraham tantùm decem esse generationes, quot erant ab Adam ad Noë. B. quidem Lucas 3. cap. vndecim numerat, ac Cainan infert in hunc ordinem, sed id Græcorũ, ad quos scribebat, & quibus sola exemplaria 70. nota erant, causa. Cæterùm quia Arphaxad vixit 438. peruenit ad Abrahæ 146. annum. Hæc methodo, quinam, quibúscum, & quandiu vixerint, facilè deduces.

Enos genuit Cainan ætatis suæ anno 90. — Ami mũdi. 325

Cainã genuit Malaleel anno 70. — 395

Malaleel genuit Iared anno 65. — Gene. 5. 460

Iared genuit Enoch anno 162. — 622

c Enoch genuit Mathusalem anno 65. — 687

d Mathusalem genuit Lamech anno 187. — 874

Lamech genuit Noe anno 182. — 1056

e Noe in diluuio natus erat annos 600. — 1656

Summa, anni 1656. dies 6.

SECVNDA AETAS.

Diluuium durauit anno vno, diebus 10. — Gene. 8. 11 — 1657

Sem filius Noë genuit Arphaxad ab eluuione anno 2. — 1659

Arphaxad genuit Sale ætatis suæ anno 35. — 1694

Sale genuit Heber anno 30. — 1724

f Heber genuit Phalegh anno 34. — 1758

Phalegh

		Anni mūdi.	
g	Phalegh genuit Rehú ætatis suæ anno 30.		g Phalegh à diuisione nomen habuit, patre eius afflato numine quodam prophetico. Eius enim sæculo terra diuidenda erat inter filios Noë. Ex quibus Sem, qui & Melchisedech sacerdos Dei vini, cum suis Orientalem Syriæ partem obtinet. Cham Zoroastres Iudæam, Arabiam, AEgyptum, AEthiopiam, totam denique per ordinem successionis Aphricam. Iaphet, siue Iapetus, Europam nostram & littoralem Asiæ partem. Nomina posterorum eorum Hebraica id clarè indicant Genes. 10. & 1. Paralip. 1. Ne Græci glorientur se terris imposuisse nomina.
	Rehú genuit Saruch anno 32.	1788	
	Saruch genuit Nahor anno 30.	1820	
	Nahor genuit Thare anno 29.	1850	Turris Babel ædificatur : quæ fabulæ de Gigantibus cum Ioue bellantibus materiam præbuit. Ex vna lingua Hebræa, multæ, nępe 72. vt Hebræis placet, factæ sunt: quod colligunt è capitibus familiarum, quæ rot recensentur Genes. 10.
	Thare genuit Abram anno 70.	1879	Hebraica, quæ antea communis erat, apud Hebrum (à quo linguæ & populi nomen) remansit incorrupta, quòd neque consiliis, neque operis eorum quibus turrim in cœlum erigere placebat, interfuisset. Qui turrim ædificauerunt, appellati sunt Meropes, ob diuisam vocem.
		1949	Aiunt autem hanc confusionem linguarum extitisse 48. ætatis Abrahæ, 10. ante obitum Noë. Vnde incertum annóne 101. post diluuium huiusmodi confusio actiderit, quod tamen nonnullis placet. Si enim vera est Hebræorum historia, illam oportet factā post annum à diluuio trecentesimum 1 quod est vero propius. Oportuit enim prius iusto aliquo tempore multiplicari stirpes, quàm in tam varias orbis partes dispergi.
	Summa, anni 293. dies decem.		
	TERTIA AETAS.		
h Gene. 7. & 22.	Abrahā genuit Isaac anno ætatis suæ 100.	2049	h Noë moritur anno ætatis suæ 950. Tum natus Abraham, natus erat an. 58.
Gene. 25.	Isaac genuit Iacob anno 60.	2109	Duodecim annis post mortem eius, iubet Deus Abrahamū egredi è patria sua in Chananæorum terram. Et sanè in certa familia Sem, ex qua descendit Abraham, veri Dei cultus vtcunque permāserat. Vtcunque dixi, quoniam ipsi etiam incipiebant sese dedere, & receptam Idolomaniam complecti, vt docet Iosue 24. cap. vbi & Abraham inter Idololatras numerat.
i Gen. 47.	Iacob descēdit in AEgyptum natus an. 130.	2239	Abraham natus annos 70. proficiscitur ab Vr Chaldæorum, Genes. 7. Descendens in AEgyptum, Mathematicas sacerdotibus tradit, vt scribit Iosephus. Quod videtur Cicero confirmare, cum 1. de Diuinatione Chaldæos recenset primos inuentores Astrologiæ. AEgyptii autem illas ita excoluerunt, vt putētur inuentores Geometriæ, vt & Phœnices Arithmeticæ : cuius tamen lineas ab eodem Patriarcha, cùm in Palestinam profectus est, acceperant.
Exod. 12. Galat. 3.	k Iacobæi māserūt in AEgypto annis 430.	2669	i Iacob omnium primus votū nūcupauit Deo. R. Abahu in Talmud. Ac certè de illo primùm legitur, Votum etiam vouit Deo dicens. Genes. 28. Sem peruenit ad 50. vsque annum ætatis Iacob, ae omnium diutissimè post diluuium vixit. Heber etiam attigit septuagesimum Iacob.
	Summa, ann. 720.		Anan primus equum & asinam commiscuit, vnde mulorum origo. Genes. 36.
			Ioseph somniorum intelligentiam adinuenit. Iustin. histo. lib. 36.
			Sacerdotes AEgyptii de Prytaneo siue horreo regis alebantur Genes. 47.
			Iacobæi insanas illas Pyramidum & vanitatis AEgyptiacæ substructiones, quæ in septem mundi miraculis collocantur, cogente Pharaone fabricant.
	QVARTA AETAS.		
Deut. 1. & 29.	Moses populi ex AEgypto educti Remp. in deserto administrauit annis 40.	2709	k Hic reiicitur commentum Rabbinorum, qui præter diserta Exodi verba scribunt suos tantum mansisse in AEgypto 210. annis. Vide Rab. Leui Ben Gersom in 15. Geneseos. Qui tamen hodie temporum rationem è Bibliis subducere se aiunt, illorum traditionem sequuntur, vt non mirum sit illorum supputationem esse plenam cōtrouersiarum, nec conciliare caput septimum Actorum, & multa alia loca cum veteri Testamento.
			Istis imposuit quod Paulus ad Galatas 3. videtur scribere 430. annis post promissionem factam Abrahæ de suscipiēdo semine, qui est Christus, datam esse legem Mosi. Atqui Paulus nos suis verbis tantùm remittit ad scripturam Exodi, aitque se non de quolibet Testamēto siue pacto cum Abrahā percusso, sed de illo demum loqui, quod scribitur esse *lex facta post* 430. *annos*. Non vtique à promissione (nam repugnat locus Exod. 12. ad quem alludit) sed à descensu Israelitarum in AEgyptum. illic enim *Post*, non retulit

ad promissionem, sed ad legem factam eo tempore, quod Moses designauerat. Alioqui, vt hoc addã, falsum esset oraculum Genes. 18. quod sine figuris prædixit, Semen Abrahæ 400. totis annis seruiturũ in AEgypto, ac deinde eripiendum. In eo fui prolixior, quòd B. Hieronymus se nescire professus sit, quo pacto his tribus Scripturis satisfaciendum esset.

Iob his Patriarcharum temporibus vixit, fuit ex posteris Nahor. Diuus Hieronymus & Rab. Selomo. Moses huius historiam ex Abrahien conuertit, Hebræi.

Ipso anno egressionis, mense secundo data est lex Israelitis: mense autem tertio, decalogus, Anno secundo iterum data est lex die expiationum.

Aaron creatus est Pontifex. Ab illo ad Dinasum qui belli tempore per discordiam Pontifex ordinatus est, numero omnes 83. fuêre. Sub tabernaculo 13. Sub templo Salomonico 18. Reliqui stante templo secundo: qui plurimi sunt, quoniam non vt apte, mortuis, sed vinis viui subrogabantur. Egesippus lib. 2. cap. 13.

Moses Pentateuchum, Iosué commentarium rerum suarum, & extremum caput Deuteron. scribit.

l 40. anni his tribus ducibus tantùm elapsi sunt. Nam illud Iudic. 3. Quieuitque terra 40. annis, & mortuus est Othoniel, hunc habet sensum: Terra quam armis ceperãt Iosue & Iudæi, mansit quadraginta totis annis penes Israelitas, nemine veterum colonorũ sedes illas bello repetente. Tumque mortuus est Othoniel. Et ita expone quæ in hæc verba per totum librum Iudicum reperuntur: etiam si prima fronte interregna multa indicare videantur. Habes enim similem locutionem vlt. cap 2. Paral. Celebrauit seu cópleuit terra Sabbata sua, vel quietes suas. i. in illo statu manfit quousque complerentur 70. anni prædicti ab Hieremia. Id intelligitur ex sexto cap. tertii Regum, vbi omnino anni huius quartæ ætatis numerantur 480.

Iosué Chananæos partim interfecit, partim terra sancta depulit. Horum reliquiæ traduntur migrasse in Germaniam, Sclauoniam, & regiones vicinas. in Seder Olam. Et certè illa ætate totum Occidentem fuisse vacuum, paulatim vero in eius regiones venisse Orientales populos, apparet è crebris in Europam populorum infusionibus, quarum meminere historici.

Etenim ante tres mille annos tota ferè Europa vacua erat, vt qui primi eam inhabitare cœperint, appellati sint Aborigines, locis maritimis primùm omnium habitatis, cultisque, vt Italia, Dalmatia, Gallia Narbonensi, quòd illuc primus & facilior propter mare esset transitus.

Raab nupsit Iosué. Rab. Mose precept. neg. 112. & Salmoni. Mat. 1. Cùm exploratores recepit, erat meretrix, vr nostris placet: vt Hebræis, cauponaria: nam zonâ vtramque significat. Iosue 2.

Iudices hi vsque ad Samuelem dicti sunt, quòd penes eos auctoritas esset dicendi ius, & administrandi Rempublicam. Diademate aut sceptro, vt Reges non vtebantur: hereditarii non erant, sed partim auctoritate prudentum hominum creabantur, partim à Deo excitabantur vocatione peculiari. Eorum potestas non erat regia siue arbitraria, sed politica: nempe populum regebant iuxta ipsius leges & instituta, vt qui Dux appellatur apud Venetos.

Historia Michæ, constupratio vxoris Leuitæ, & cædes vniuersæ ferè tribus Beniamin euenere diebus Othonielis, vt auctori Seder Olam placet: vt Iosepho, paulò ante Othonielem. Ita quinque vltima capita libri Iudicum, secundum caput proximè præcedere, aut mox sequi debuerunt. Nam certè inter Samsonem & Heli nullum fuisse videtur interuallum.

Phinees ea tempestate adhuc erat in viuis. Itaque qui illa inter Samsonem & Heli contigisse volunt, senriunt Phineem annis amplius trecentis vixisse, vt R. Mose AEgyptius in suo Misna.

In castris Beniaminitarum septingenti reperti sunt ambidextri, & ita lapidem iaculãtes, vt capillum possent percutere, reliquis intactis. Iud. 20.

m Aiod Eglonem regem Moab, qui graui seruitute populum Dei premebat, sica in femur defixa interemit. factus est populi iudex & dux.

Samgar pugnaus pro Israële sexcentos homines cædit stimulo boum, seu vomere.

n Historia Ruth contigit huius temporibus, vt Hebræi tradunt. Quinetiam hunc Abesan aiunt esse Booz, cui nupsit Ruth. Iosepho tamen Ruth vixit temporibus Heli.

o Tempora Heroica incurrunt in hoc seculum Samsonis, Heli, & Samuelis, ante quæ apud Græcos nihil certi extat, cùm tamen hæc in historia Hebraica admodum teneutia sint.

Bellum Thebanum.

Bellum Troianum

p Samuel scribit librum Ruth, & maximam partem libri primi Regum, quem eius nomine alius ad regnũ vsque Salomonis perduxit. Heb.

Dauid metu Saulis duodecies sedes mutat, à 21. cap. lib. 1. Reg

Iudi.		Anni mundi.
3.	Iosué, Iudas, & Othoniel annis 40.	2749
m	Aiod ambidexter cũ interregno annis 80.	2829
	Debora & Barac ann. 40.	2869
	Gedeon annis 40.	2909
9	Abimelech eius filius annis 3.	2912
10	Thola annis 23.	2935
10	Iair annis 22.	2957
10	Inde nullum ducem habuerunt vsque ad Iephten, annis 18.	2975
18	Iephte, annis 6.	2981
12 n	Abesan, annis 7.	2988
12	Ahialon, annis 10.	2998
22	Abdon, annis 8.	3006
16 o	Samson, annis 20.	3026
1. Reg. 1.	Heli iudex, idemque sacerdos, annis 40.	3066
P	Samuel & Saul regnarunt annis 40.	3106

Nathan

		Anni mũdi	
p	Dauid imperauit annis 40.	3106	Nathan vates ptædicit Christum ventutum qui Ecclesiam ædificaret,2.Reg.7. Dauidem adulterii argnit,Salomoni regnum procurat.3. Regum 1. Abiathar pontifex.1.Reg.22.
	Salomon templum ædificare cœpit regni sui anno 4.	3149	Gad propheta monet Dauidem vt fugiat in Hareth. 1. Reg. 22. eique nuntiat Deum iratum,quòd populum numerasset.2. Reg.24. Asaph cum fratribus, nobilis Musica & sacra eruditione.1.Par.6. q Iohanan,primus fuit templi quod Salomõ ædificauit pontifex. Anteà illis in locis sacrificare fas fuit, vbi arca vel tabernaculum à Mose fabricatum constiterat. Ionathan & Iddo prophetæ.
	Summa, ann. 480. & totidẽ ab egressione Israelitarum ex AEgypto, ad quartum annum Salomonis, numerat liber tertius Reg.cap.6.		Ahias Sylonites Propheta missus à Deo,tradit decem tribus Ieroboã,prædicit morté filii eius, & totius regni exitiũ.3.Reg.11.& 14. Homerus centum plus minus,annis post bellum Troianum, fexcenris anre Aristotelem.
	QVINTA AETAS		r Regnum bifariam per seditionem diuiditur: huius maiori parti in Samaria præficitur Hieroboam.Achimas Pontifex. Semeias vir Dei dehortatur Roboam ne bellet contra decem tribus, quæ à se defecerant.3.Reg.12. Ioam prænunciat Iosiam Regem trecẽtis pòst annis nasciturum, qui Idololatriam destruat;cúmque reuerteretur ab increpando Ieroboam impiæ religionis, in via à leone occisus est, quòd cnidam se ad cibum vocanti inconsulto Deo paruisset, sed tamen leo assidens illæsum corpus seruauit, dum in funus efferretur. 3. Reg. 13. Sub Abia Azarias pontifex.
3.Reg.11.	q Salomon regnauit		
2.Par.12. 13.	adhuc annis 36.	3185	
	r Roboam 17.	3202	
3.Reg.15.	Abia annis 3.	3205	
3.Reg.22.	ſ Asa annis 41.	3246	
4.Reg.8.	t Iosaphat annis 25.	3271	
	v Ioram annis 8.	3279	
Ibidem.	Ochozias annis 1.	3280	
4. Re.11.	Athalia Regina, Achab soror 7.	3287	

ſ Abimelech pontifex max.3. Reg.15. Anani prophetat bella in Asam exoritura,quòd hominibus,non Deo fidisset, vnde & in neruum conücitur.2. Para.16.Hanani videns.

Iehu filius Hanani vaticinatur contra Baasa regem Israel, à quo & occiditur.3. Reg.16.Azarias prædicit regnũ Israel futurum absq; Deo vero,sacerdote,doctore & Rege. 2.Paralip.15.

t Elias vir pilosus, zona pellicea incinctus, magno zelo religionem tuerur.3.Reg.Iam trãslatus in cœlum. 4. Reg.2.ante decimum octauum regni Iosaphat.4. Reg.3.misit cœlitus literas ad Ioram Regem Iuda,filium Iosaphar, in quibus fara eius explicabat. 2. Par.21. Iofz summus sacerdos.

Michæas Iemla prædicit populum dispergendũ, & Achab regem Israel occidendum.400.Pseudoprophetæ.2. Paral.18. quorum princeps Sedechias & Eliezer.3.Reg.22.

Abdias vaticinatur in Idumæos, Ecclesiæque ædificationem & propagationem libello vnico prædicit. Prophetas pascit in speculis.Nam Hebræi veteres hunc eundem esse tradunt.

Iahaziel & Eliezer vaticinatiõis munere fũgũtur apud Iosaphat. Hesiodus. Lycurgus Lacedæmoniorum legislator.

Iosaphat legisdoctores & magistratus probos vbique constituit.

v Vt Ochozias plures vno anno regnauerit, siue solus, siue aliter, non est probabile.ne sint à Roboam ad sextum Ezechiæ,quo euersum est Imperium decem tribuum.281.anni. Sic enim successio Regum Israel quæ continuata serie,successioni Regum Iuda respondet, in lib. Reg.& Paralip.40. annis ab altera superaretur. Nam à primo Ieroboam,vsque ad vltimum Oseæ, qui regnum illud amisit, anni tantum sunt 241. Nec alleganda sunt interregna,cùm eorum vestigium nullum extet in Scriptura: in qua è contrario, qui quibus perperno ordine successerint,apertè traditum est.Hinc adducor vt credam cum veteribus Hebræis,quos sequuntur R.Selomo,& R.Leui,errare eos,à quibus Ochozias 22.an. id est,20.cũ patre,& vno sol' regnasse fertur,ex eo quod.2.Paral.22. quadraginta duos annos,& 4.Regum 8.viginti duos tantùm natus,regni clauum susceperisse proditur.Nam vtroque loco Ioram tantùm 8.ann.& Ochoziæ vnus assignantur. Qui igitur, inquies, potuit Ochozias quadragesimo 2.ætatis inire regnum,cum pater mortuus sit quadragesimo?Num filius antiquior erat patre? Audi R. Leui. Sane,inquit,anni 42.qui recensentur in libris Paralip.non sunt accipiendi ab ortu Ochoziæ, sed à tempore qno viguit regnum Amri,quòd Ochoziæ,quia erat de eius semine,(ex parte matris)contigerit, vt occideretur cum Ioram rege Israel. Id apparet ex eo quod post 31 annum Asæ, regnauit Amri ann.6.in vniuersum Israel(4.Reg. 16.)& Achab filius eius 22.& Ochozias(alter)duobus. Ioram autem Rex quoque Israel erat in anno regni sui duodecimo.Vides 42.annis regnum Israel stetisse penes familiam Amri.Hæc ille.

Ionadab filius Rechab clarus Propheta.4. Reg.10.

Sub Ioram Ioarib summus pontifex. Sub Ochozia Iosaphat.in Seder olam.

Elisæus miris & inusitatis operibus insignis 4.Regum. 12. Ad eius ossium contactum suscitatur mortuus.4. Regum.13.

	Ioas annis 40	3327	Ioiada pontifex. Zacharias eius filius,qui in ipso templo occiditur. Huius sanguis vsque ad aduentum Nagbudonozoris, instar ollæ bullientis,quasi vltionem poscens,ferbuisse traditur. Phadaia Pontifex.
	Amazias annis 29	3356	x Sedechias Pontifex.Ionas vaticinatur in Ieroboam filium Ioas

Regem Israel,concionatur in Niniuitas,vt ex eius libro constat.
Sub hæc tempora cœpit regnum Macedonum per Carranum.
y Initiũ Olympiadum. Olympias SPATIVM.4.annorum,quod labebatur inter duos ludos Olympicos. * Lycophronis interpres, quinquaginta menses (lunares)fuisse ait.
Tempore Oziæ Amulius apud Latinos, Agamestor vndecimus apud Athienienses regnabant.Hieronym.epistola 3.ad Damasum.
Ioël(non propheta,sed alter)summum Pontificatum gerebat.
Oseas & Amos vaticinantur in decem tribus, obiter etiam,in duas tribus,id est,regnum Iuda.
Esaias de Christo eiusque rebus gestis, de vocatioone gentium, reliquisque mysteriis ita scribit,vt potius Euangelista, quàm vates videatur,inserens multas vaticinationes de plurimis regnis & gentibus.
Illum Hebræi commemorant ortum regio sanguine, ac non tantum habuisse patruum Amaziam Regem, sed & socerum fuisse Regis Manassis,à quo sectus miserè dicitur. Tam clarus vates fuit, vt etiam Cyrum Regem Persarum nominarit ducẽtis annis priusquam nasceretur,& eius gesta descripserit. Es 45. & Vriam Sacerdotem centum antè annis, Es 8.
Romulus & Remus Olympiadis 6. anno 3. Romam condunt. Hinc,vt Florus annotauit in 2.Epitome,ad 20.Augusti, tempus fuit septingentorum propè annorum. Quos à 24.Oziæ reperies.
z Michæas Morasthites ex æquo stylum suum stringit in duas & decem tribus,vt titulus illius satis indicat. De Christo multa vaticinatur.
Numa Pompilius Romæ sacra & ceremonias Mosaicis consimiles iustituit, siue Iudæorum imitatione: quorum tum florens erat nomen & imperium: siue sathanæ instinctu, qui Dei simius sibi eadem apud gentes exhiberi exoptabat,qnæ illic Deus. Et sanè in illis ioducendis dicebat se cum dea Aegeria congredi. Quamquam hunc cum dea congressum videatur commentus,vt suum inuentum populo adhuc rudi & Martio meliùs instillaret, atque religionis metu sibi fidelius obstringeret. Erat enim alioqui insignis Deorum contemptor: & ceremonias, quas publicè colebat, priuatim libris ludificabatur: qui post quadringẽtos annos ex eius tumulo defossi iussu Senatus,ea de causa in foro coocremati sunt.Mirum autem cur Romani,cùm cunctarum Gentium Deos reciperent, nunquam tamen Deo Iudæorum,quibus,vti dixi,magna ceremoniarum affinitate congruebant,locum apud se dare voluerint. Nec mihi satisfacit ratio,quàm Cicero pro Flacco affert,Numen illud nimis abhorruisse à splendore imperii.Magis arridet quod Augustinus libro de consensu Euangistarum scribit non fuisse receptum, quia ipse solus volebat coli,ac eius religio cæteras excludebat.Nam illo vno prætextu Senatus olim rogatus,Christum inter Deos vrbis referre recusauit, vt est apud Tertullianum.
a Obed propheta milites arguit crudelitatis.2.Paral.28.
Esaias Christum de Virgine: Michæas in Bethlehem nasciturum prædicunt.
b Ezechiæ sexto anno vrbe Samariæ potitus est Rex Assyr.Salmanazar.Ita durauit hoc regnum annos ducẽtos quadraginta vnum,menses septem. Qui transmigrarunt,non leguntur rediisse,quamuis credibile sit eorum multos solum patrium repetiuisse sub Regibus Persarum: è contrario,duæ tribus, quæ in exilium exigi cœpere post ann.113.sub Ioachim(Dan.1)leguntur redüsse,& tamen earum plurimi in exilio hæserunt. Quo factum,vt B.Iacobus epistolam ad 12.tribus dispersas scriberet.
Tobias apud Niniué captiuus,vt cõstat ex eius libro,qué & Hebraicè vulgauit ante paucos annos Germania.
Angelus delet exercitum Sennacherib propter blasphemiam. Ipse autem in fano deorum suorum Niniuæ sacrificans à filiis interficitur.
Regnat tandem filius Asaraddon.(Pul cognomentn Regum Assyriorum)id est,Sardanapalus,si vestigiis literarum aliquid tribuendum sit,4.Reg.19. Hunc Nabugdonozor exuit imperio, & ad incendium compulit. Nam Nabugdonozorem vel certè patrem eius Merodac fuisse, qui imperium Sardanapalo ademerit,ex eo perspicuũ puto, quòd sub illa tempora isti imperium Orientis affectare cœperint. Quinimò R.Salomon è Talmudicis historiis in 3.caput Danielis narrat Nabugdonozorem vnũ eorum decem fuisse,qui soli cũ Sennacherib euasere manum Angeli missi diuinitùs ad istius delendum exercitum. Quanquam potius id de patre Merodae credíderim,quia Nabugd.nimis fuisset senex temporibus Babylonicæ captiuitatis. Reges Assyriorum præcedentes è libris Regum & Paralip.sursum versus ad priscà sæcula,quibus eorum imperium floruit,facile perduees.
Romæ Tullus Hostilius annos 32.
e Osaias & Sellum summi sacerdotes.
Ioël de duabus tribubus, earumque per Christum restitutione. Nahum,in Niniuitas: Abacuc in Chaldæos scribunt. Hebræi in Seder olam.
Romæ Ancus Martius Rex.4.annos 38.
d Sophonias,quòd iam decem tribus abductæ essent in Assyriam, de duabus reliquis Prophetiam texit.
Rechabitæ mandato patris in perpetuũ vino abstinent. Hier.35.
Helcias summus Pontifex.Vrias propheta Hier.26.quem Esaias

Anni mũdi.			
15	y Ozias qui & Azarias annis	52.	3408
15	z Ioathan annis	16.	3424
16	a Achaz ann.	16.	3440
18	b Ezechias ann.	29.	3469
21	Manasses an.	55.	3624
21	Amon an.	2.	3626
22	d Iosias an..	31.	3557
23	Ioachas mensibus	3.	

nominarat

		Anni mūdi.	
			nominarat multis ante annis. Esa. 8.
			Olda prophetissa floret: scholas Hierosolimitanas moderatur. 4. Reg. 22.
			Hieremias concionatur, Threnosque edit in necem pii Regis Iosiæ: inchoatum suū prophetiæ librū sequentibus Regibus absoluit.
23	e Ioakim Eliachim annis 11.	3568	Tarquinius Priscus an. 38. Baruch notarius Hieremiæ.

e Quoniam historia eorum temporum satis confusè in Scripturis narrata est, & refert eam habere exploratam, propter Hieremiam & Prophetas, qui infra illius ætatem scripserunt, hic hærere pancis lubet. Ioachim sub finem anni tertii regni sui se obsessum tradidit Nabugdonozori datis obsidibus, inter quos Daniel, Ananias, Azarias, Misael, & parte vasorum templi Domini. Dan. 1. Tributarius autem in regno suo adhue relinquitur, donec grauissimæ seruitutis onere depressus, ad AEgyptiorum regem diuertens, misso rursus de Babylone exercitu comprehensus & tractus priusquam ad vrbem veniret, in campo Babylonis vndecimo regni, interficitur 4. Reg. 24. quod Hieremias prædixerat 22. cap. Ita Ioachim bis fuit captus.

Interim autem dum hæc agerētur, in eius locum, Ioachim filius qui & Iechonias, à populo Rex constituitur, sed regni mense tertio, vbi reuersus Chaldæorum exercitus, vrbem obsedisset, monente Hieremia, ne ciuitas cremaretur, cum matre se dedidit. Vnde cum vniuersa prosapia Babylonem ductus, initium præbuit captiuitati seu transmigrationi Babylonicæ, quam 70. annos duraturam Hieremias præmonuerat. Hier. 25. Quanquam illam Hebræi ordiuntur ab vndecimo Sedechiæ, vt videre est apud Abben Ezram in. 1. & 9. cap. Danielis.

Cæterū pro Iechonia in regnū à Chaldæo suffectus patruus Sedechias Iosiæ filius propter rebellionem, regni vndecimo post quinquennem obsidionem superatur, & tam Hierusalem quàm Templum solo æquatur, cunctis penè, qui è prima captiuitate supererant, in exilium deportatis. Ex quo perspicuum est vrbem ter à Babyloniis captam, regnantibus videlicet per ordinem Ioachim, Iechonia, Sedechia.

Seruius Tullius Rom. 44.

24	f Ioachin Ieconias mensibus tribus.		Daniel anno 15. ætatis ductus est Babylonem. 3. anno Ioakim, qui postea octo annos regnum tenuit, à quibus ad finem captiuitatis anni fuerunt 70. Ita vixit 93. annos, antequam transferretur ad Medos, vbi tribus annis post, decimi capitis visionem habuit. Erat igitur admodū senex, fortasse mortuus diebus Ester, neque ad ædem posteriorem cum aliis ascendit. Abben Ezra in 1. Daniel.
	Summa, anni 419. menses 6. Atque hæc ætas est quinta. Nam cùm Ieconias Babylonem abduceretur, initium captiuitatis Babylonicæ factum est, vt liquet è Matthæi primo capite.		Prædixit 12. capitibus futurum statum Ecclesiæ à suo tempore ad extremum mundi, ac inter cætera docuit quinquè regna sese per ordinem consecutura, quæ intra illud spatium populum Domini grauiter oppugnarēt, Babyloniorum, Persarum, Græcorum, Romanorum, Gog, & Magog. 1. Saracenorum & Turcarum, quos per obscurum & ignobile cornu designauit. Consolatur autem sanctos in eo, quod dicit in medio istorum regnorum perseueraturam Ecclesiam, Christūque post 70. Hebdomadas reuelandum, regnaturū in medio inimicorum suorum, imo vero vniuersa illa imperia contriturum, & suis daturum regnum, quod in æternum frangendum non sit: Nempe quoniam regnum Christianorum deletis cæteris intercipietur à beata immortalitate.
	REGES ISRAEL		Ananias, Azārias, Misaël. Per hos apud Chaldæos & Persas latè propagata est Dei religio. Abacuk alter.
	Hac quinta ætate regnabat in Samaria post sciſsū Dauidis regnū,		Azarias pontifex.
3. Reg. 14.	g *Hieroboam* filiꝰ Nabat de tribu Ephraim, annis 22.		f Ezechiel cum Iechonia Rege in Babyloniam captiuus abducitur, ibique captiuis vaticinatur, librumque scribit tantis mysteriis & difficultatibus refertum, vt Hebræi non magis ad principii & finis ipsius, quàm ad trium primorum capitum Geneseos & totius Cantici Canticorum Salomonis lectionem, iuuenes admittant.
15	Nabad an. 2.		Saraïas pontifex.
Ibidem.	*Basa* de tribu Isachar is an. 24.		g Hic vt regnum suum, quod seditione post obitum Salomonis orta consecutus fuerat, constitueret, prohibet populum suum adire Hierosolymam, vbi erat legitima sacerdotum successio, & altare contra altare erigit, vitulosque duos, vnum in Bethel, alterum in Dan duobus regni sui finibus religionis ergò collocat.
	Ela ann. 2.		Quam regnandi rationem sibi displicere satis ostendit Deus è crebra sceptri in alienam familiam translatione, sublatis de medio per coniurationem Regibus. Sceptrum enim nusquam vltra quartum gradum transiit ad posteros in aliqua familia, præterquam in Iehu, cuius stirps potita est rerum ad quintam vsque sobolem.
Ibidem.	*Ambri* diebus septem.		Ad hanc stirpium mutationem designandam, tibi minusculis literis capita familiarum notauimus. Etenim regni huius sceptrum ab aliis in alios translatum, donec à primo Hieroboam ad vltimum Osex, in nouam familiam migraret, non quidem legitima vocatione, sed proditionibus atque paricidiis, vno Amri patre Achab excepto, qui electione regno inaugratus est.
Ibidem.	*Amri* an. 12.		

h Iezabel huius vxor ferués idololatria prophetas Domini vbiq; psequitur. Elias se ipsius conatib⁹ opponit. Sacerdotes Baal occidit.

i Iehu interficit vxorem, filios & fratres Achab, & sacrificos omnes Baal, ex cuius templo latrinas fecit.

k Decem tribus, capta post biennii obsidionem Samaria, per Salmanazarem Assyriorum Regem, in mõtes Medorum abductæ sunt, missis aliis in earum terram. Hæ Orienti & Septentrioni infusæ, Iudæorum clansorum fabulæ dedêre causam: qua de re extat Eldad Danius à nobis versus.

Tarquinius Superbus Romæ. 25. Antequã panlò explerentur 70. anni captiuitatis, illic Respublica per Cõsules administrari cœpta.

Sybilla Cumana nouem libros de fatis Pop. Rom. Tarq. Superbo emendos obtulit, quorũ tres in sacrariũ cõdit, Sybillini dicti sunt. Gellius lib. 1. cap. 19. Hanc nonnulli cum Cumæa cõfundunt, quæ & ipsa quidẽ Italica, sed tamẽ multo ãtiquior. Fuit enim mater Euãdri, cum qua congressus est AEneas. T. Liuius lib. 1.

Samaritanorum origo, quorum religionẽ semiiudæã, quàm planè Paganam malle se Deus immissis leonibus declarauit. 4. Reg. 17.

l Vertẽtibus 70. captiuitatis annis orare cœpit Daniel 9. ca. Denm pro restaurãda Hierosolyma, & ab angelo accepit ab exitu verbi de restituẽdis captiuis déq; reficiẽda vrbe, vsq; ad Christi ducis necem interfluxuras hebdomadas 69. Porrò ex eius illius verbi factũ est ãno primo Cyri. Illo enim captiui primùm dimissi sunt, vt compleretur verbum q̃ dixerat Dominus ore Hieremiæ. 1. Ezræ 1. vide Hier. 29.

m Hebdomas vna continet annos 7. Leuit. 25. Neque enim Daniel loquitur de altero Hebdomadum genere, quod septem diebus absolnitur. Leuit. 23. Id constat è quarto Ezræ 7. cap. qui inquit CHRISTVM reuelandum esse, id est, nasciturum, post quadrigentos annos His enim si addas 33. vitæ Christi, ex Hebdomadibus 69. tãrum supererunt 50. Nẽpe fuit Ezras Daniele his annis posterior.

Hebdomas septuagesima quæ confirmat nouum fœdus, cadit in Apostolos, qui in Iudæa per septem annorum spatium antequam orbem ad Euangelizandum sibi diuiderent, gratiam Christi Iudæis primùm obtulerũt, in Hebdomadis dimidio synodo publica Act. 15. Mosis sacrificia & ceremonias abrogantes, re Iudaica in deterius ad interitum vsque, qui a Romanis allatus est, de nceps abeunte:

Christiana autem latius quotidiè sese diffundente. Quòd si synodus illa celebrata est sub annum Christi 17. vt aliquibus placére video, qui non animaduertunt ὕστερον πρότερον passim in Scripturis, nihil tamen perit de vera Septuagesimę intelligentia. Nam certum est non longe post Christum Petro reuelatam fuisse per visum Gẽtium vocationẽm, atque deinceps libertatem ab hostus, atque adeò lege prædicatam. Act. 10.

* Hos ãnos reperies ab octauo regni Nabugdonozoris, à quo incipiunt 70. anni captiuitatis, ad decimum octauum vsque Tyberii Cæsaris, qui est persessionis Domini annus. Nam Monarchia Babylonica præterea mansit an. 70. Persica 147. Ab Alexãdro ad Cleopatram Antonii 276. atque hinc ad Tyberii decimum octauum 61. Summa. 554. Nam quòd Macedonica à Christo tam retrò abfuerit, constat ex his M Ciceronis in 2. de Diuinatione verbis. Demosthenes abhinc annos propè trecentos fuit.

Aggæus & Zacharias adhortantur Iudæos, vt restaurent antiquũ Reip. statum, 1. Ezræ 5. Aggæus libro suo vrget templum, Zacharias vrbem magis.

Malachias Reip. mores constituit, fuitque præcedentibus paulò posterior, prophetarúmque vltimus. A Thalmudicis putatur esse Ezras scriba, & sanè eadem reprehẽdit in sua prophetia, quæ Ezras 9. & 10. capitibus sui libri.

n Prophetis succedit synagoga magna, cuius principes Ezras, Neemias, Mardochæus, Zorobabel, Iosue. Hi præfuerunt concilio, quod centum viginti homines, quorum alii nobiles, alii plebeii erant, de emendandis libris sacris, eorũque constituendo canone iuxta præscriptum Cabbalæ, inierũt, vbi & sanxerunt Iosuam ita fuisse edoctum a Mose, à Iosua Seniores, à Senioribus Prophetas. Concilii notarius siue scriba fuit Ezras, cui etiam interfuisse aut potius præfuisse tradunt Danielem, Ananiam, Azariam, Misaelem, Aggæum, Zachariam, & Malachiã Elias præfat. 3. Masoreth Hammasoreth.

Mardochæus scribit historiam Esther neptis suæ. Tũ scribebat in Thessalia Hippocrates. Seder Olam.

Ibidẽ. 22	Achab an. 22.	Anni mũdi.
	h Ochosias annis 2.	
	Ioram an. 12.	
9	i *Iehu* an. 28.	
13	Ioachas an. 17.	
Ibidẽ.	Ioas an. 15.	
34	Hieroboã filiꝰ Ioas 41.	
15	Zacharias mens. 6.	
Ibidẽ.	*Sellum* mense vno vel dieb. 28.	
Ibidẽ.	*Menahem* Tarsensis annis 10.	
Ibidẽ.	Phacéias Menahẽ am. 2.	
Ibidẽ.	*Phaceias* Romeliæ an. 20.	
17	k *Osee* filius Ela an. 9.	
	Sũma an. 141. mẽses 6. dies 7.	
	SEXTA AETAS.	
Hier. 25	l Tempꝰ captiuitatis fuit annorum 70.	3638
Dan. 9.	m A 70. illo captiuitatis anno ad Christũ Hebdomades 69. id est, anni 483.	4121
	* *Summa* 553.	
	Ita ab orbe condito ad Christum sunt anni 4121. menses 6. dies 16.	
	n *Hac interim, sexta ætate per hos administrata est Respub. Iudaica.*	

SACERDOTES.	n. DVCES.
Iesus filiꝰ Iosedech.	Zorobabel.
Ioachim.	Mesullam.
Eliasib.	Hanania.
Ioiada.	
Ioathan.	Berechia.
Iaddus, qui occurrit Alexãdro Magno	

magno.

* Onias Priscus. Hasadia.
Simon Priscus. Esaia.
2. Mach. 6. Eleazarus. Hasmoni.
Manasses.
Simon Iustus. Mathatia.
2. Mach. 4. & 15. o Onias.

Sub his lapsi sunt an. plus minus 280. Nam ab Alexandro ad Machab. fuerunt anni 180. vt Rabbi Iose annotauit.

Sacerdotes simul ac Duces p *Machabæi.*

		Anni mūdi.
1. Mach. 2.6.	Mathatia an. 1.	3929
2. Mach. 3.4.5.6. 7.8.9.	Iudas Machabæus regnum suscepit anno nono Epiphanis, quod administrauit annis 4.	3930
2. Mach. 9. ad 12.	Ionathan annis 18.	3934
1. Mach. 13. ad 16.	Simeon annis 8.	3952
2. Mach. 16.	q Ioannes Hyrcanus Simeonis filius an. 31.	3960
	r Aristobulus an. 1.	3991
	s Alexander crudelis an. 27.	3992
	t Alexandra an. 9.	4019
	v Hyreanus. an. 34.	4028
	x Herodes Ascalonita an. 37.	4062

Summa 170.

HERODIS Magni filij.

ARISTOBVLVS. *Cuius filij tres, Agrippa, post Philippum Tetrarcha & Rex. Herodes, quem corroserunt vermes. Act. 12. Iacobum maiorem interfecit. Herodias vxor Philippi, concubina Antipæ. Mar. 6.*

ANTIPAS, *qui & Herodes Tetrarcha Galilæa. Luca 3. Baptistam interfecit, & CHRISTVM comprehensum ioculariter tractauit, anno regni sui vigesimo. Vulpes à CHRISTO dicitur, Luc. 13. Vnà cū Herodiade Lugdunum exulatum mittitur.*

ARCHELAVS, *qui regnauit in Iudæa. Matth. 3. anno nouem. Hoc in exilium Viennam ablegato, Iudæa in formam prouincię redacta est, & adiuncta Syriæ, emissis prætoribus, vt Coponio: vt Pilato &c.*

PHILIPPVS Tetrarcha Iturea & Trachonitidis, *Luca 3.*

Ezras librum Paralip. edit de his, quæ à Dauide ad captiuitatem Babylonicam gesta sunt, & librum, qui nomine ipsius inscribitur. Scripturas à Babyloniis, pricipe militiæ Nabuzardan, incensas restituit, & in hunc ordinem, quem hodie Hebræi magna ex parte seruant, reduxit.

Quidam eum authorem faciunt punctorum & accentuum, quibus afficiuntur hodie Biblia Hebraica. sed illi errant, cùm constet ex libris beati Hieronymi ipsius tempore nulla extitisse. Sunt autem adinuenta paulò post tempora Honorii Imperatoris, anno ab euerso templo 436. qui est à CHRISTO 476. in Tyberiade vrbe Galilææ. Huius muneris principes fuêre Aaron Aseris, & Iacobus Nephtalis filii, qui dum de nónullarum vocum punctis inter se dissentiunt, Iudæos in duas partes diuidunt. Orientales enim, quique Babyloniam incolunt ad fluuium Neardà, posterioris, Occidentales prioris lectionem consectatur. Iisdem temporibus é veterū Magistrorū scriptis à R. Asé collectū Talmud seu doctrinale perficitur. Cótinet autem Indæorum ius canonicū, quod ætate CHRISTI, pleno scripto nondum mandatum erat, sed partim ex fragmentis, partim ex oris traditionibus seruabatur.

n Duces hoc ordine habentur in chronicis Hebræorum: Sacerdotes vero numerantur ex Iosepho: quanquam sex primi ad ipsum Iaddum vsque, quem Alexander summa veneratione prosecutus est, nominatim extant, Nehem. 12. Ex quo intelligimus, quod etiam notatur in Seder Olam, Aggæum, Zachariam, Malachiam, Ezram, Nehemiam attigisse seculum 3. Monarchiæ.

Quæ autem deinceps vsque ad Machabæos desiderantur in nostris Bibliis, peti debent ex Iosephi Antiquitatibus Iudaicis, à cap. 7. lib. 11. Antiq. ad cap. 7. lib. 12. Sic quæ post Machabæos gesta sunt vsque ad Christum, apud eundem explicantur à cap. 15. lib. 13. ad vsq; caput 5. lib. 18. vbi insigne testimonium Iosephi de Christo. Alioqui Machabæorum libri desinunt in Ioannis Simeonis filio.

Templum ædificare cœperunt anno secundo Cyri. 1. Ezræ 2. annis quadraginta sex absoluitur. Ioan. 2. Præter quod Hierosolymus pedetentim Synagogæ, i. domus orationis & prædicationis, ad quas singuli ἑβδόμας statis temporibus conueniebant, ædificatæ sunt ad quadringentas & octoginta, R. Menahem. Hierosolyma enim erat vrbium Orientis amplissima. Plinius lib. 5. & Tacitus in Augustalibus, nempe capiebat 24. plateas: quarum quæque haberet 24. ingressus, singuli autem ingressus 24. vicos. Hebræi in Echa Rabba.

Templum autem, qui solus erat locus sacrificationis, & si diutius quàm prius Salomonicum steterit, nempe 421. (errat enim Kimhi qui in 2. Aggæum, tantum 420. numerat, & R. Leui in Danielem, qui 437. & dimidium) tamen in multis fuit inferius. Quinque enim rebus carebat: quæ prius mirum in modum præbebant angustum & venerabile. Primo diuina præsentia, quæ ad propitiatorii respósa oraculaq; edebat. 2. spiritu siue afflatu sancto, qui Prophetas olim corripiebat: Nam à Malachia ad Ioannem CHRISTI Baptistam nulli Prophetæ extitêre. 3. igne sacro, cuius custodiam tam anxiè Moses Leuit. 6. præceperat: nunquam enim comparuit ex quo in puteum à sacerdotibus, ne in impiorum manus caderet, mersus est, 2. Machab. 1. 4. Vrim & Thummim, qui erant lapides in pectorali Pontificis, quorum conspectu sacerdotes occulta intelligebant, & populo denunciabant. 5. arca, ipsiusque tegmine. i. propitiatorio, & duobus Cherubim arcæ hærentibus, in quibus Deus sedere dicebatur, propter sui copiam, quam illic Pontificibus faciebat. Nec propterea Deus populum suum reliquerat. Nam vt ad CHRISTVM perduceretur, sæpe edebantur oracula per Bath Kol. i exilem quandam vocem, aliaque signa continuabantur in populo quæ recensentur à Thalmudicis in tractatu Auoth.

* Sub Onia Prisco Ptolemæus Lagi multos Iudæos in AEgyptū captiuos duxit. Sed hos filius Philadelphus, fauore 70. interpretum in patriam remisit cum multis muneribus.

o Post Oniam qui tempore Antiochi Magni, & Seleuci eius filii pontificatum administrabat, propter persecutiones perturbata est sacerdotum successio: nam Iason frater eius & Menelaus frater Simonis de summo sacerdotio contendentes, causam præbuerunt (2. Mac. 4.) vt Epiphanes per vim Alcimum hominem impium & ritu gentilitio cótaminatum, qui alienus erat à linea sacerdotali, Pon-

tificem erearet.

Tumque sacerdotium deuolutum est ad Machabæos qui ad illud iuris habebant aliquid.

o Ad Oniam Lacedæmoniorum rex Arius legatos mittit.

Anæias eius frater præfectus in AEgyptum obtinuit à Ptolomæo Philometore, vt apud Heliopolim construeret templum Hierosolymitano simile, illicque Pontificatu fungeretur. Egesipp. lib. 2. cap. 15. abutebatur loco Esaiæ 19. cap.

Hac sexta ætate Monarchia erat per ordinem, penes Chaldæos, Persas & Græcos.

Anni mundi.

p Iudæi, vt notat Kimhi in Aggæum, arbitrantur Machabæos non fuisse de tribu Iuda, sed Leui, ac eo nomine adeptos esse sacerdotium. In qua sententia video Nostros, qui tamé addunt genere materno fuisse de regia sobole, ac eá ob rem cum sacerdotio delatam illis fuisse Reip. summam, persecutionis Antiochorum, qui totam ferè nobilitatem extinxerant, temporibus, non sine insigni Dei prouidentia, qui impletam cupiebat prædictionem Iacob, Non auferetur sceptrum de Iuda, donec veniat Siló. Genes. 49. Ego verò lubens contrarium crediderim, genere paterno fuisse de tribu Regia, materno Leuina, vt duæ illæ tribus sese solebant matrimonio colligare. Sic enim prædictio Iacob cum euentu meliùs congruet.

Sub his autem principibus templum augustius fabricatum, adeo vt etiam externarum gentium amicitias mererentur, Romanorum, Lacedæmoniorum, Athenienſium.

q Ioannes Hyrcanus diruit sanctuarium quod Samaritani in móte Garizim extruxerant: & Hæreticos mactauit, qui extra templum offerebant. Sub finem regni factus est Sadducæus. In Seder Olam.

Pharisæorum, Saddncæorum, & Essenorum sectæ.

Duæ nobiles familiæ seu collegia Sammai, & Hillel, ex quibus orti sunt Scribæ & Pharisæi, quorum susceptt scholam Rabbi Akibas, quem magistrum Aquilæ Proselyti nonnulli putant. Et post Akibam Meir, cui successit Iohannan filius Zacchæi, & post eum Eliezer, ac per ordinem Delphon, & rursum Ioseph Galilæus, denique vsq; ad captiuitatem Hierusalem, Iosue. Hieronymus ex Nazareis in 8. cap. Esaiæ. Aquilam autè hunc verius quidã existimarent esse Onkelos interpretem Chaldaicũ Mosaici Peutateuchi, quam eum, qui vixit Adriano Imp.

Antignus Sochæus; cuius discipuli Sadoc & Baiethos, sectã Sadducæorum, quæ etiámnum hodie Constantinopoli perseuerat, introducunt, negantes legem ore traditam, nec fidem habentes vlli rei, quæ non esset quinq; libris Mosaicis consignata. Vnde Karaim q. Biblici seu Legistæ dicti sunt. Elias in Thisbi. Quare neque Prophetas & Hagiographos recipiebant, neque Spiritus sancti aut Angelorum subsistentiam, vt nec mortuorum resurrectionem credebant. Acto.

Ab Antigno Cabbalã edocti sunt Rabbi Iose filius Ioasar, & Iosé filius Iohanã. Ab his deinde Iudas filius Tabæi. & Nathæus Arbelites.

Simeon Ben sata & Iosue filius Prahaiæ. Posterioris discipulum fuisse Iesum conseruatorem nostrum addita fabula ioculari mentiuntur in Talmud & Seder Olam. Ad cuius confutationem temporum ratio satis est. Nam inter vtrumque est interuallum [illegible] annorum.

r Aristobulus primus post captiuitatẽ Regem Iudæorum susceptо diademate se appellauit. Antea enim nuncupabantur duces, qnòd obnoxii essent ditioni gentium exterarum. Matrem in carcere fame enecauit, vix anno tyrannidis exacto misere mortuus.

s Huic frater Alexander succedit beneficio Salomes quæ & Alexandra, Aristobuli viduæ: eam enim cum regno in vxorem accepit, pace cum Cleopatra AEgypti, quæ Ptolomæum filium suum maiorem bello persequebatur, facta.

Hillelis doctoris insignis 80. discipuli. Clariores Ionathan filius Vziel, cuius paraphrasis Chaldaica in vetus testamentum magna ex parte extat, & Simeon Iustus, qui Christum vlnis excepit.

In Simeone spiritum Synagogæ magnæ defeciſſe authores sunt Talmudici in tractatu Pirke Anoth. Rabbi Mose AEgyptius, non tantùm discipulum, sed & filium Hillelis fuisse, scribit, Gamalielisque (ad cuius pedes legem Paulus didicit) præceptorem.

t Alexander moriens regnum non filiis, sed vxori reliquit, consulens vt omnem potestatem Pharisæis, quos multis modis ipse cruciauerat, daret, sicque tranquillè regnaret. Multa enim apud populum isti poterant.

v Alexãdra regnum perturbatum filiis reliquit. Nam hi, teste etiam Strabone Geogr. lib. 16. de imperio disceptantes ansam præbuerunt, vt sic regnum à Romanis occupatum, per varias clades ad Herodem alienigenã tandem deuolueretur.

Nam anno ante Christi ortum 61. Iudæa in potestatem Romanorum venit captis à Pompeio Hierosolymis & muris solo æquatis, eo ipso anno quo Cicero Consul à Catilinæ coniuratione Rempub liberauit.

Relictæ tamen sunt Iudæis suæ leges & ritus, ac Hyrcano Secundo pronepoti Simonis Machabæi summum sacerdotium confirmatum est.

Eodem anno natus est Ioachim Mariæ parens, vt notat in Philonem Annius.

Pompeium victorem pecunias Templi contrectare noluisse, & vrbes suis habitatoribus reddidisse demptis Gadaris, quas restauratas Demetrio liberto suo donauit, author est Ioseph lib. 14. Antiquitatum cap. 8.

Non ea religione fuit M. Crassus: is enim nouem pòst annis contra Parthos proficiscens Templum spoliat ablatis 60. auri modiis. Sed ideo statim à Parthis trucidatur.

Apud Hyrcanum in magna authoritate & potentia fuit Antipater Idumæus, Herodis magni pater.

Hic iuuit Gabinium in restitutione Ptolomæi Auletæ, & proinde ipsi & Hyrcano concessum, vt muros Hierosolymorum restaurarent.

Occasione belli ciuilis inter Cæsarem & Pompeium Herodes ad regnum peruenit: nam quia Antipater in bello Alexandrino Cæsarem iuuerat, tutor Iudææ a Cæsare constitutus, Herodem filium Galilææ præfecit.

Quadragesimo secundo anno ante natum Christum, Cæsar interfectus à Coniuratis, ex quibus Cassius in Syriam veniens 4. auri modios à Iudæis exegit.

x Herodes ab Antonio Triumuiro Tetrarcha Iudææ cõstituitur, anno sequenti, quo Cicero interfectus est, & Brutus

Anni mūdi. Brutus Philippis victus.

Paulò pòst Parthis in Iudæam reducentibus Antigonum Hyrcani Regis nepotem in AEgyptum ad Cleopatram fugit. Deinde Romam pergens ab Augusto & Antonio rex Iudęæ creatur, & ab his adiutus Hierosolymam expugnauit quarto anno postquam Rex fuisset declaratus .i. anno 33. ante ortum Domini.

Discipulorum Hillelis, Iohanan Ben Zacchai minimus fuit eruditione, quem tamen vniuersum Cabbalæ & Scripturarum corpus, cunctas etiam Philosophiæ partes exactissimè tenuisse, at scholæ Scribarum & Pharisæorum magna cum laude præfuisse asseuerant.

Ab Augusto vbi victus fuisset Antonius ad Actium, regnum Herodi quàuis sequuto partes hostiles auctū est.

Herodes ludos scenicos & gladiatorum lanienas Hierosolymis instituit.

Aquilam auream insigne Romani Imperii in honorem Augusti ad templi superliminare erexit.

Istius 33. anno natus est Christus, nempe post Hirtiū & Pansam extremos Consules, an. 42. id est, Augusti Cæsaris, qui iam templum Iani clauserat, & orbem pacarat, quadragesimo primo. Irenęus lib. 3. cap. 25.

Maria anno ætatis decimo quarto filium Dei concipit, Martii die 25.

Herodis 25. Magi adoraturi Christum è Perside, quæ est in Oriente terræ Israël, veuere. Epiph. hæres. 51. duobus pòst, horrendo morbo interit, Ioseph.

Penes eius familiam regnum Iudęæ fuit an. 103. auctore Rabbi Iosé.

Christo quatuordecim annos nato, nempe regni sui decimo, Archelaus Romæ accusatus fuit apud Augustum tyrannidis & crudelitatis, quòd tria millia Iudæorum, qui in Templum confugerant, in Paschate trucidasset, summumque sacerdotium traderet & eriperet quibus vellet. Quare tractus Viennam Galliæ, bonis publicatis, tausam dedit, vt regnum Iudęæ desineret, ac prouinciæ Syriæ adiungeretur, ex eo factis partim præfecturis, partim toparchiis. Ios. lib. 17. aut cap. vlt. & lib. 18. cap. 1.

Anno sequenti mortuus est Augustus, cum ferè imperasset annos 56.

Anna filia Phanuel Prophetissa.

Zacharias Baptistæ parens sacerdos & Propheta

Ioannes Christi Baptista & præcursor.

Attingens Christus annum 30. prædicare cœpit in biennium integrum & aliquot menses. Nam dicitur passus 25. die Martii, quinto verò Maii ascendisse in cœlum, & decimoquinto effudisse Spiritum sanctum.

Cómunis tamé sententia est veteris Ecclesiæ CHRISTVM prædicasse tres annos, & semis. Vtvt sit, constat ipsum orsum esse munus concionandi Tyberii 15. anno, Lucæ 3. decimo autem octauo pro nobis mortuum.

Pilatus vltimo .i. decimo anno præfecturæ suæ, Samaritanorum sanguinem miscuit cum ipsorum sacrificiis. Ob quam crudelitatem Romam accersitus vltimo anno Tyberii, quinq; annis post obitum Christi, in exilium missus est. Ioseph. Antiquit. Iudaic. lib. 18. cap. 7.

Idem de Galilæis olim fecit ante Christi obitum. 13 cap. Lucæ.

Pilatus imaginem Cæsaris portari iussit Hierosolymam, quam tamen rogatu Iudæorum interdictum legis prætendentium Cæsaream transtulit.

Idem Petronius Iudęæ præfectus de Caii imagine tentauit, non sine multorum Iudæorum renitentium cæde, vt refert Iosephus: adeo vt irritatus Caius Caligula, vi Iouis idolum intulisse feratur in Templi adytum, non fuscepta Philonis legatione.

Quod etiam ausus est Adrianus Imperator. Vbi quondam (inquit Hieronymus in 2. Esaiæ) erat templum & religio Dei, ibi Adriani statua, & Iouis idolum collocatum est. Quæ sanè implebant vaticinationem Danielis qui scripserat in propinquo fore ruinam Iudæorum, cùm in loco sancto posita esset desolationis abominatio. Sic enim Hebræi idola & impios cultus nominant.

Ab eo ergo tempore cuncta Indæis peruersè cedere cœperunt, vt præmonuerat Christus prophetarū numen, Matth. 24. & Mar. 13.

Nam Neronis tempore Vespasianus Gadaram primo impetu cepit, & aduersus eos, qui Gadaris fugerant, equitatū inimittens, tota regione trans Iordanem potitus est vsque ad Macherunta.

Altero deinde prælio Hiericuntem cepit, & ad muros Iudæos compulit, Tito filio ad excindendam Hierosolymam relicto.

Titus autem, vbi pater per Alexandriam ad imperium capessendum profectus fuisset, anno pòst secundo in Paschate, quo die Christum in crucem ante quadraginta duos annos egerant, vrbem expugnauit, sexcentis hominum millibus gladio & fame consumptis, & centum aliis millibus publicè in mancipia veuundatis. Ioseph. de bello Iudaico lib. 3. cap. 6.

Reliquos, qui duce Barcosba (Is vnus fuit è quinque, qui se Iudæis Christum in lege promissum persuaserunt, magno ipsorum detrimento) arma cœperant, aggressos templum restaurare, Adrianus funditus perdidit.

Tot enim id conati sunt, sub Adriano, sub Constantino magno, sub Iuliano Apostata, qui hostis Christi etiam pecunias cótulit, & artifices vndiq; euocauit furēs, vt Domini sententiā euerteret, qui nó patitur templū Salomonicum deinceps instaurari. Vnde vbi aperuissent fundamenta, & manū ædificationi admouissent, ignis è fundamento emicans multos exussit. Sed & Imperator flammam cum plerisque aliis vix euasit. Cantacuzenus oratione secunda contra Mahometem. Atque hæc quidem de veteri populo.

DE HIS QVAE AD CHRISTVM SPECTANT EXTERNORVM TESTIMONIA.

Iosephus libro 1. Antiquitatum, vbi Iesu veram doctrinam & resurrectionem cófessus fuisset, inquit: Christus hic erat, &c.

Romani ex Sibyllinis oraculis sibi cauebant, ne quis suorum Regem Aegypti reduceret. Esse enim in fatis, vt statim vniuersi monarcha nasceretur. Hoc oraculum attingit Cicero prima Epistolarum familiarium ad Lentulum, qui id negotii sibi petebat. Ac sanè vbi Ptolemæus à Gabinio reductus esset, rebus diu in senatu agitatis, Christus paulo post natus est. Vide finem libri secundi Oraculorum Sibyllinorum, quæ Græcè extant.

Sibyllæ versus obseruamus aliquem appellandum esse Regem, si salui esse velimus. Cicero 2. de Diuinatione, vbi & meminit Acrostichidis, quæ regis illius nomen primis literis versuum exprimebat. Locus autem est in 8.

Oracularum Sibyllinorum, in quo Acrosticlius est hæc Ἰησοῦς χριστὸς θεοῦ υἱὸς, σωτὴρ, σταυρὸς Iesus Christus Dei filius, seruator, crux. | Anni mundi.

Integra est Virgilii Ecloga 4. de Christo, vt à Cumæa Sibylla descriptus fuerat, cuius versibus consideratis Secundianus pictor, & Marcellinus orator Christiani effecti sunt.

Fama erat esse in fatis, vt eo tempore Iudæa profecti rerum potirentur, Suetonius in Vespasiano cap. 4.

Herodes pueros in Syria, inter quos & filium suum, necat. Macrobius lib. 2. Saturnalium capite quarto.

Maximus terræ memoria mortalium extitit motus, Tyberii Cæsaris principatu, duodecim vrbibus Asiæ vna nocte prostratis. Plinius lib. 2. Natur. historiæ. cap. 86. Is est, quem Matth. 28. Angelus die resurrectionis Christi excitat.

In insulis maris Mediterranei vox hæc imp. Tyberio audita est: Magnus Pan hodie mortuus est, Plutarchus inter rationes libri, cur oracula defecerint.

a Chaldæorum Monarchia 78. annos continuauit. Tres tantùm habuit Reges Hierem. 27. Incepit octo annis ante captiuitatem Babylonicam: nam primus Nabugdonozorii incidit in annum tertii Ioachim, Dan. 1. hoc est, fuit quartus Ioachim, Hierem. 25.

Archilochus, Phocylides, Epimenides poetæ paulò ante captiuitatem: Simonides, inchoante captiuitate, Sappho, Stesichorus, Alcæus, Pherecydes, Draco, Solon, & alii sapiétes. Thales Mileti philosophiæ Ionicæ primus autor. Anaxagoras Pherecydis discipulus.

b Nabugdonozor è regno ob insaniam pulsus: cum feris annos 7. in agro egit: postea ad se reuersus, Deumque agnoscens, in regnum reducitur. Dan. 4.

Primo regni anno Niniuen subuertit, & Assyriorum imperio, qui mille trecentis ferè annis Regnum amplissimum in Asia possederaot (Hieron. in 7. Esaiæ) potitur, Ioachimque Regem Iuda tributarium reddit. Rabbi Saadias in 1. Danielis è maiorum traditione.

Regnum AEgyptiorum quod multis seculis Pharaones potentissimum obtinuerant, cepit. Ioseph. lib. 10.

Hinc primum Monarchæ titulum consequutus est. Nam & si iam à priscis seculis, nempe à Nimrod conditore, Imperium Babylonicum in orbe viguit: tamen quia cum Assyrio, cuius fundator Assur, & AEgyptio, quod Erexit Osiris Pharaonum primus, ante Abrahæ tempora, æquo Marte Orientem & Libyam possidebat, non prius Monarchiæ nomen receptum est, quàm hæc simul fuere addita. Tu enim primò præstantior & maior [illegible] paucis deiecit.

Pythagoras alterius philosophiæ Italicę auctor in illa Italiæ ora quæ olim magna Græcia dicebatur. Nam vetustissimæ philosophiæ fuerunt Ionica & Italica, reliquæ recentiores.

c Salathiel filius Iechoniæ tertio anno Baltazaris Babylone mortuus est, stetitque post eum Zorobabel filius, qui primo anno Cyti perrexit cum exulibus Hierosolymam, & restaurato templo Babylonem rediit, vbi & mortuus est. Seder Olam.

d In ordine Regum Persarũ exteri scripteres à sacris variant. Cyrum enim præponunt Dario, tanquam socerum genero, cùm cótrà Darius vel socer fuerit Cyri, vt Hebræi arbitrantur, vel auunculus, vt Lyranus in 5. caput Danielis annotat.

Quòd autem hic fuerit Darius, quem nostri vocãt filium Hydaspis Daniel verò Assueri ex genere Medorum, ex eo liquere puto, quòd elementa Hebraica monstrant, Assuerum esse, quem Græci appellant Xersem, qui apud vtrosque fuit è primis Persarum Regibus, vt Iustinus lib. 2. fidem facit, quique contra Græciam innumerabilem duxit exercitum, & ea per quinquennium gessit, quæ Græcorum narrant historiæ.

a *Monarchia Chaldæorum pertinuit ab Oriente extremo in Gallias. Iosephus.*

Hier. 52. b Nabugdonozor filius Merodac ānos 45. 3560

Ibidē. Euilmerodach an. 23. 3605

Dan. 5 c Baltazar anno 10. 3638

Hunc Darius & Cyrus vino somnoque sepultũ oppressérunt, Monarchiamque ad suos trãstulerunt.

Summa 78.

Monarchia Persarum patuit ab India vsque in AEthiopiam per centũ 27. prouincias. Esther. 1.

Dan. 6. 1 d Darius Medus, socer Cyri an. 2. 3638

Succendit enim Athenas sub principe Mardonio, & bellum iniit apud Thermopylas, & apud Salaminam nauale certamen, quando Themistocles ad Persas fugit, & Sophocles atque Euripides clari habebantur.

Nec assentiri possum Lyrano & cæteris, quibus Assuerus est Darius Hydaspis filius, quoniam qui Assuero successit, est Darius Longimanus, cuius præcessorem fuisse Xersem cuncti fatentur. Deinde, quis horum quinque di ceretur Xerses, cuius bellũ in Græcos apud vniuersos tantopere decantatum est?

Sambetha Sibylla Chaldæa siue Persica Alexandri Macedonis gesta perinde atque Daniel prædixit. Eius sunt, magna ex parte, quæ supersunt Græcè Oracula Sibyllina. Non rectè confunditur cum Erythræa. Nam illa vixit belli Troiani tempore, ac prædixit Græcis Ilium perentibus perituram Troiam, & Homerum mendacia scripturum. Vide quæ de rebus Sibyllarum adiecimus ad librum Perionii de vitis Sanctarum mulierum. Crœsus Lydorum Rex. AEsopus fabulator. Anacharsis. Anaximenes. Heraclitus.

e A Cyro facta est omnibus qui vellent, redeundi in Iudæam potestas. Itaq; multi, pii præsertim ac tennes ad 50. ferme millia duce Zorobabele & Pontifice Iesu filio Iosedech reuersi sunt, & Ierusalem ædibus constructis redintegrare cœperunt, Ezræ 1. & 2.

Fundamenta quoque templi iecerunt ædificato altari in quo sacrificarent, sed ab accolis Samaritanis interturbata est ædificatio ad secundum Darii. Idem 3. cap.

His

Esra 1. c

Cyrus gener Darii, rex Persarũ succedit Medo, vnumque è duobus imperium facit an. 30.

Anni mũdi.

3640

3 f Assuerus, quem nostri Xersem vocãt, Chaldæi Artaxersem primum, annis 20.

3670

4 g Darius Longimanus, Artaxerses 2. an. 40.

3690

Nehem. 2. h 5

Artaxerses tertius, cuius regni annº trigesimus secundus. Nehẽ. 13. mẽmoratur, regnasse dicitur an. 55.

3725

Is est Darius quem vicit Alexander Macedo, sed hic paulò pòst mortuus nõ reliquit successorem: ita Macedonica Monarchia in quatuor distributa est iuxta vaticiniũ Daniel. 11.

i *Summa. 147.*

His annis absente Cyro in bello Scythico regnat filius Cambyses, impedit executionem edicti à patre in gratiam Iudæorum sanciti, & moritur. Helleſpontia Sibylla Solonis & Cyri temporibus, vt scripsit Heraclides Ponticus.

f Hic Esther duxit in vxorem, ex qua genuit Darium Longimanum, vt est in Hebræis Annalibus.

Initio regni prohibuit ædificari templum, criminatione nonnullorum. Itaque restauratio intermissa est vsque ad annum 2. Darii, Ezræ 4. Nec ea est accusatio, qua ab Haman apud Assuerum delati sunt Iudæi, in lib. Esther. Nam hæc facta non est regni eius principio.

g Huius anno 32. tota vrbs ædificata est. Nehem. 5.

Thucydides se sub Longimano vixisse scribit. Hippocrates, Herodotus, Democritus, Bacchylides. Græcia in duas partes scissa bellis intestinis feruet.

Miltiades, Cimon, Empedocles, Aristides, Pericles, Anacreon, Gorgias, Aeschylus tragicus.

Darius omnibus modis Iudæis fauet, fortasse quòd filius esset Estheris, & certe eius ânis Regina Esther vidua & mater videtur multum potuisse. Nam liber Ezræ & Nehemiæ passim illam & Mardocheum inculcat.

Iubet Iudæos repetere ædificationem & vrbis & templi, Ezræ 6. collatis muneribus & priuilegiis amplissimis. Hinc à fluuio Babylonis Ahaua Hierosolymam Ezras scriba cum multis aliis cõscendit, & ædificauit murum ciuitatis. Ezrę 7. & seq.

Deinde à Susis castro post annos 13. Nehemias Regius pincerna, Eliasib Pontifice. Nehem. 2. & seq.

Nec verò cuncti rediere. Etenim exulum multitudo, vt Iosephus Antiquit. lib. 18. cap. 12. & Talmudici narrant, vibem ad Euphratis ripam condidère, quam Chaldaica voce (paulatim enim Iudęi Babylonẽ abducti, ibique. 70. an. exilio & seruitute pressi, linguam Hebraicam dedidicerãt, senibus vita defunctis & pueris linguam peregrinam imbibentibus) Neardéa. q. fluuium scientię appellarunt, Synagogis atque Academiis constructis, quæ in multa sæcula omni scientiarum genere floruerunt.

Vnde longo pòst tempore post annum Christi 470. Talmud Babylonicum multa rerum cognitione plenum ediderunt. Ad quorũ imitationem cæteri, quos in Iudæam Zorobabel, Ezras & Neemias reduxerant, Hierosolymis gymnasia multa literarum instituerunt, Talmudque Hierosolymitanum altero quatuor partibus minus tandem euulgarunt.

Carthaginenses cùm eorum regnum floreret, Oceanum Atlanticum dimensi sunt, terrasque aperuerunt, in quibus erant arbores pulcherrimę, & cœlum saluberrimum. Quare cùm multi eò nauigarent, & capti amœnitate loci non reuerterentur in patriam, eius ob bella & asperitatem pertæsi, pœna capitis cautum est, ne quis deinceps in eas terras nauigaret, nempe ne Africa habitatoribus exhauriretur. Atque ita huiusmodi nauigatio desiit. Aristot. de mirabilibus auditionibus. Ea est America & Brasilia, quam Afrorũ coloniam esse dubitandum non est. Hanc autem iterum auorum ætate Lusitani & Castilii an. Christi 1497. repererunt.

Alcibiades, Lysander, Conon, Epaminondas. Archytas Tarentinus primus Geometriam cum Mechanica coniungit. Socrates, Aristophanes, Euclides, Phocion, Dionysius tyrannus Syracusanus, Xenophon, Plato, Isocrates, Polybius, Praxiteles, Metastenes.

h Huius tempore Iudith (etsi ferè locetur sub Cambyse) in cui° historia nominatur Nabugdonozor. Ex Bagua spadone, qui fuit in castris Holofernis id deprehẽditur. Nam eius quoq; meminêre sub hæc ẽpora externi scriptores. Vide Seuerũ Sulpitiũ lib. 1. hist. Regis autẽ meminit Dan. 8. cap. sub nomine Arietis cõfligẽtis cum hirco.

Aristoteles præceptor Alexandri, Demosthenes, Diogenes, AEschines.

i Hebræi tamen tradunt Persarum Monarchiam tantum duraſſe annis 52. Nostri numerant 230. nempe quoniam multò plures, nempe 14. reges faciunt. Sed perspicuè non plures quatuor post Darium (aut certè Cyrum iuxta R. Mosem) imperaturi affirmantur, Danielis 11. nec plures in Scriptura nominãtur. Illic lege Rabbi Abraham, quem in his nominandis numerandisque suffragatorem habeo.

Accedit Alexandrum non ita multò post reditum Iudæorum ab exilio res suas gessisse, vt author libri Machabæorum indicat, & Aggæus extremo suæ prophetiæ: Adhuc modicum, inquit, & eommouebo cœlum & terram, & regna subuertam &c.

Nam Nehemiã qui fuit è reducibus, peruenit ad Pontificem Iaddum, Nehem. 12. quem indubitatum est occurrisse Alexandro, eique de Dario promisisse victoriam, demonstraro oraculo, quod Daniel cap. 8. tradiderat. Vnde quidam verisimile putant Nehemiam & Ezram huiusceemodi ingressui Alexandri in Hierosolymam interfuisse. Berosus Chaldæus Historicus.

k Eratoſtratus, vt nobilitaretur aliquo facinore, incēdit templum Dianæ Epheſiæ, quo die natus eſt Alexander. Vnde vates augurati ſunt illa die natam peſtem Aſiæ.

Alexander, Illyricis, Thracibuſque ſuperatis, victa Græcia, Thebiſque ſubuerſis traiecit in Aſiam, & fugatis Darii ducibus, vrbem Sardis cœpit: poſteaque capta India & vrbe Alexandria condita, cum triginta duos haberet ætatis annos, & duodecimum Imperii, in Babylone veneno periit. Hieron. in Daniel. 11.

l Iſtorum ſucceſſiones prætermiſſæ ſunt, quia eorum enumeratio nihil confert ad Scripturæ hiſtorias. Secus habet de Syriæ Regibus & AEgypti, propter geſta Machabæorum & vaticinationes Danielis.

Satis autem eſt noſſe Monarchiam hanc in poſteris Alexandri duraſſe vſque ad Iulium & Auguſtum Cæſares, ſub quibus quarta cœpit.

Tum enim primum cùm reliqui orbis præſtantiori parte, Alexandri vniuerſa poſteritas imperio Romano ſubiugata eſt. Nā pridem L. P. AEmilius Perſeū vltimum Macedoniæ Regem vicerat: Scipio Aſiaticus, Aſiam: Lucius Sylla, Græciam: Pompeius, vt cęterorum pręteream victorias, Pontum, Armeniam, Albaniam, Colchidem, Hemochiam, Caſpios, Iberos, Parthos, Arabas atque Iudæos, cum magno ſui terrore cœperat.

Ab Auguſto etiam AEgyptus, & cęteræ imperii ſubactæ regiones in formam prouinciarum redactę ſunt, vt iuxta oraculū Eſaiæ 11. & 19. Apoſtolis Chriſti libernm iter ſterneretur ad prædicandum In omnes gentes Euangelium.

m Lyranus in Danielem, & initio commentac. in Machabæos ſecundam Alexandri ſucceſſionem Aſiæ Reges (non Thraciæ & Ponti) facit. Ego quia eoſdem reperio fuiſſe Aſiæ & Syriæ Reges, & Scipionem dictum fuiſſe Aſiaticum, quòd Antiochum Magnum ſuperaſſet, omnino cenſeo quaternarium Danielis replere Reges Ponti.

Habuit quidem multos alios ſucceſſores Alexander, qui orbem ſibi in multas toparchias diuiſerūt, vt Iuſtinus hiſt. lib. 15. narrat, ſed tantùm quatuor, poſt 14. an. à morte Alexandri obtinuerunt & peruenerunt ad iuſtum Regni titulum.

n Duæ autem ſucceſſiones extremæ tantùm attingūt Scripturas, quoniam Iudæa, Syriam ab Aquilone, & AEgyptum ab Auſtro habens, nunc ab huius, nunc ab illius Regibus tenebatur, & Scripturæ propoſitum eſt non externorum, ſed populi Domini hiſtoriam texere.

Daniel vndecimo capite deſcribit Regum Syriæ & AEgypti, à Seleuco Nica. & Ptolomęo Lagi per ordinem vſque ad Demetriū Sotherem, & Ptol. Euergetem Secundum. De Ant. Epiphane funt duę viſiones 8. & 11. cap. Dan.

o Rabbēnu Haccadós Antiocho chariſſimus, vt ſcribit Rabbi Leui. Daniel 9. fuit etiam alius hoc nomine charus Seuero & Antonino Imperatorib. qui Iudęos plurimùm dilexerūt, vt ſcribit Hieronymus in Danielis 11. cuius liber à Rabbi Moſe Haddarſan in Bereſchith Rabba ad octauum caput Geneſeos citatur: vbi ille per modum Dialogi Antonino Imperatori multa legis ſacramenta pādit. Quod etiam innuit Rabbi Moſe de Kotſis præfatione in Sepher Mizuoth. Deus, inquit, dedit gratiam magiſtro Hakkados apud Antoninum Imperatorem. Ideoque collegit vniuerſos terrārū ſapientes, & conſtituit ſex ordines Miſna (cōtextus Talmudici) iuxta prę-ſcriptum Cabbalæ &c.

Annibal à Romanis victus ad Ant. Magnum ſeſe in Aſiam proripuit.

p Seleuci ætate, cùm Onias eſſet pontifex, Heliodorus ad ſpoliandum ærarium Hieroſolymam miſſus eſt.

q Antiochus Nobilis ſiue Epiphanes tradītus fuit à Magno, Romanis obſes. Audita autem patris morte & inertia Seleuci fratris clam in Syriam venit, & ab aliquibus ciuitatibus receptus tandem regnum obtinuit. Vnde inter poſteros eius & fratris longa fuit de Regno concertatio ſucceſſioque viciſſitudinaria.

Iſtius perſecutiones & tyrannis narrātur 1. Machab. ad caput vſq; 6. in quo iuterit. Sed quā miſere cap. 9. lib. 2. Hebræi in Tractatu de

		Anni mundi.
	k *Monarchia Macedonū patuit à mari Adriatico in Indicū vſq; trās Gangem ad Emodios montes. Hiero. in 7. cap. Dan.*	
1. Mac 1.	Alexāder Magnus annos ſex poſt cōfectū Darium. Alioqui imperauit an° 12. 1. Machab. 1.	3780
	REGES MACEDONIAE.	
Prima.	l Philippus, Caſsāder & cæteri vſq; ad Perſeum, quem Lucius P. AEmilius vicit.	3786
	REGES THRACIAE ET PONTI.	
Secunda.	m Lyſimachus vſque ad Mythridatē, quem Pompeius Magnus domuit.	
	REGES SYRIAE ET ASIAE,	
Tertia.	n *Quorum poſtremo Pompeius regnum ademit Iuſt. lib.* 40.	
2. Ma. 3.	Seleucus Nicanor an. 32.	3786
	Antiochus Soter ann. 19.	3848
	Antioch. Theos an. 15.	3837
	Seleucus Callinicus an. 20.	3852
	Seleuc° Ceraunus an. 3.	3872
1. Ma. 8.	o Antiochus Magnus frater an. 36.	3875
2. Ma. 3.	p Seleuc° Philopator, qui & Soter an. 12.	3911
1. Mac 1.	q Antiochus illuſtris, ſiue Epiphanes, Seleuci frater. an. 11.	3923

Diuortiis

		Anni mundi.	
1.Mach. 6.	r Antiochus Eupator. an. 2.	3934.	
1.Mach. 7. & 2. Mac.14.	ſ Demetrius Seleuci Soter an. 9.	3936.	
1.Mach. 10.	Alexander an. 10.	3945.	
1. Mach. 10.& 11.	Demetrius an. 3.	3955.	
1.Mach. 12.& 13.	Antiochus Sedetes Pius. an. 9.	3958.	
1.Mach. 14.	Demetrius Secundus an. 4.	3967.	
1.Mach. 15.&16.	Antiochus Gryppus an. 10.	3961.	
	Antioch' Cyzicenus an. 18.	3981.	
	Philippus an. 2.	3999.	
	Summa an. 216.	4000.	*Anni ante Chriſtum natum.*
	REGES AEGYPTI.		
Quarta.	t Ptolomæus Lagi Soter an. 40.	3786.	303.
	u Ptolomæus Philadelphus an. 38.	263.	

Diuortiis, alunt periiſſe Muſca, quæ io eius nares inuolarat, & maximo cruciatu earũ interiora ſenſim depaſcebatur.

Machabæi fratres, Eleazarus venerandæ canicie ſeoex, & multa alia Iudæorum millia conſtãtiſſimũ martyrium pro patriis legibus ſubeunt. Vide à primo cap. libri ſecundi Machab. ad 10. Nam etiam illo libro iſtius res deſcribuntur.

Vbi obſeruandum duos libros Machabæorum à diuerſis eſſe ſcriptos de eadem re. Supereſt etiã in Bibliis Græcis tertius, ſed is primo loco collocãdus erat. Nam deſcribit quæ præceſſerunt Machabæorũ tempora, dum Ptol. Philopator apud AEgyptios rerum potiretur.

Quartus eſt vmbratica & Philoſophica cuiuſdam Ioſippi commentatio de martyrio matris & 7. fratrum &c. Euſebius autem in Chronico videtur ſignificare ſe in alios incidiſſe.

Antiochus impius vetuit legem Moſis publicè legi. Nempe antea lex pro numero ferè Hebdomadum anni, diſtributa in 53. ſectiones, ſiue parashot (quarum ſingulæ conſtant 136. verſibus) ſingulis Sabbathis legebatur. (Act. 13. & 15.) Cæterũ tunc earum loco, deceptæ ſunt è Propheticis libris totidem ſectiones, quæ antiquæ diei lectioni ſenſu congruerent. Quare etiamnũ hodie quãuis defierit Antiochi tyrannicum edictũ, inter Iudæos mos perſeuerat, vt Sabbathis poſt diei legalem ſectionem canant Propheticam: quam vocant haphtara. q. miſſam ſiue miſſionem. Ea enim abſoluta plebẽ dimittunt. Elias in Thisbi.

r Eupatoris in Iudæos geſta 1. Mach. 1. 6. & ſeq. & 2. Machab. 10. & c. Hi enim duo ſunt Antiochi, qui infeſtiſſimo fuerũt animo aduerſus Dei religionem, quod etiam Daniel prænuntiarat.

Iſtorum temporibus regnabat apud AEgyptios Ptolomæus Philometor. 2 Mach. 9. cuius regni ãno decimo Iudas Machabæus templũ, quod Gentes ſub Antiocho contaminaſſent, repurgauit, altari nouo è lapidibus inſtaurato.

Deinde eius ἐγκαινισμὸν magna lætitia celebrauit & à poſteris ãnuatim celebrari imperauit. 1. Mach. 4. Quod æuo Chriſti adhuc Iudæi multa cum religione ſeruabant. Ioan. 10.

A tempore purgati per Machabæum templi Iudæi nunquam deinceps leguntur idola coluiſſe. Itaque exilium, quod miſeri hodie perferunt, non ſuæ idololatriæ, ſed Chriſti impiè crucifixi peccato aſſcribãt neceſſe eſt. Vide Oſeæ 3. cap.

ſ Sequentes Reges Syriæ ita bella geſſêre cum Iudæis, vt ad legis repudium non cogerẽt. Lege ſeptimum cap. 1. lib. Machab. ad finem vſque.

Hieremias & Onias iuſtus apparent in ſomnis Machabæo, orantes pro populo. 2. Machab. 15.

t Mercurius Triſmegiſtus. Mihi enim videntur errare qui eum propinquum Moſi eundémque cum Deo Mercurio faciunt. Nam AEgyptus Græcum idioma vix ante Alexandrũ Magnum audiuerat, vt Græcè multa de verbo Dei, congrueotia oraculis diuinis ſcribere potuerit.

Theophraſtus, Zeno Cittieus Stoicæ ſectæ princeps. Epicurus Epicureorum auctor. Menaoder.

Romani belluni geruot cum Pyrrho rege Epirotarũ.

o Alexandriæ bibliothecam 54. millium & octingentorum librorum inſtruit.

Vetus teſtamentũ in linguã Græcã per 72. interpretes cõuerti iuſsit, treceotis plus minus ante Chriſtũ annis.

Mirum autem eſt Talmudicos ſcribere ſeptuaginta interpretes quinque duntaxat legis Moſaicæ libros conuertiſſe, & duobus tantum in locis, idque conſulto, à veritate Hebraica diſceſſiſſe.

Quod ſi verum eſt, illorum interpretatioonem oportet vetuſtate eſſe corruptam, vt omnino credierim. Non enim probabile eſt tot tantoſq; viros tam fædè multis in locis a 2. librorum deerraſſe ab Hebraicis voluminibus atque adeò vero literæ ſenſu.

Hieronymus in quadam epiſtola ad Auguſtinum, quæ eſt inter ipſius Aug. epiſtolas vndecima, narrat Origenem eos,

nem eos, dum emendare optaret corrupisse, & alibi ante Origenem, quot essent codices, tantam fuisse diuersitatem exemplariũ, quæ vel ad sua vsq; tempora perdurarit & sua incude egerit, asteriscis & virgulis prænotatis.

Vnde factum, vt multi alii quondam de integro vertendi laboré susceperint, Aquila Indæus tempore Adriani Cæsaris, deinde Theodotion Imperatore Commodo, tum Symmachus sub Seuero, postea quintæ æditionis Hierosolymis inuentæ, demum sextæ auctores incerti.

Ex quibus omnibus sua Hexapla cõflauit Origenes. Ea enim sic appellauit, q. sextuplicia propter sex interpretationes in vnum volumen coactas, non à numero columnarum, quas octo fuisse constat, vt duæ caperent contextum Hebræum, Hebræis & Græcis caracteribus, instar octapli Psalterii Episcopi Nebiẽsis. Præterea correxit id est, corrupit, vt Hiero. interpretatur, versionem 70. quæ deinde sola videtur obtinuisse in Græca Ecclesia. Epiphanius hæresi 64. contra Origenianos.

Vtvt sit, non sine Dei erga Gentes, quas in suam Ecclesiam colligere paulo pòst cupiebat mirabili prouidẽtia, qualiscunque seruata est, cum reliqua bibliotheca bello Alexandrino, quod Iulius Cæsar gessit contra Ptolomæum, vt Cleopatram ab ipso pulsam restitueret, flammis concremata sit.

Nec minore erga suos beneuolentia Deus de Hieronymo posteà Ecclesię prouidit. Is enim non modò veteres æditiones, vt potuit emendauit, sed etiam septimam, quæ mox à Sophronio Græco sermone donata est, vt pleraque alia tanti viri opera, de ipso Hebraïco nullò incorruptius transtulit.

Ea est, qua nunc studio Damasi & sequentium Pontificum vtimur in Ecclesia, quámque æditionem vulgatam nominamus, vt probat Eugubinus præfatione in suos ad Mosem commentarios, vbi rectè excipit interpretationem Psalmorum, quæ non potuit recipi, quod iam Veteris eantus in templis tritus esset. Hieronymiana tamen supereſt inter eius opera. Hebræi quoque, inter quos R. Ioseph Albo, R. Selomo, R. Dauid, Elias Leuita, nostræ vulgatæ æditionis interpretem Hieronymum agnoscunt, & frequenter non sine honoris titulo & præfatione citant, vt alibi docuimus.

Eleazarus Iudæorum Pontifex. Berechia Dux. Antiochus Theos Rex Syriæ, Antiochiam condit.

Præter viginti duos libros sacros, alii septuaginta duo apocryphi in AEgyptum delati sunt, auctore Epiphanio in libro de mensuris, & ponderibus scripturæ. Vnde fortassis libri Tobiæ, Baruch, Iudith, & similes, qui in nostris Bibliis Græcis & Latinis hodie reperiuntur, ad nos peruenerunt. Alioqui enim apud recentes Hebræos aut non extant, aut certè non sunt Authentici. Quoniam eorum Canon iam erat conditus ab illa magna Synodo, cuius scriba erat Ezras, vt supra docui, & præterea docent Heb. Tract. de votis in Tal. & R. Mose de kothsis præf. in Sepher Mizuoth.

Iesus filius Syrach auctor Ecclesiastici fuisse fertur vnus è septuaginta duobus interpretibus, ad Simonem Iustum, qui Manassæ successit, peruenit: Nam eius in libro suo fecit mentionem.

Tempore Aristotelis dubitabatur num Africa ambiretur mari, donec quidam Eudoxus iram Ptolomæi fugiens à mari rubro peruenit nauigatione ad fretum Gaditanum, auctore Mela.

Aristeas Philadelphi cubicularius scribit historiã de 72. interpretibus.

Romæ bellum Punicum primum. Regibus.

Demetrius Phalereus Regius Bibliothecarius.

Chrysippus, Carneades, Lycophron, è cuius tragœdiis vnica extat Cassandra, Philadelpho charus, non tam propter poësim quàm ob Anagrammatismos.

x Post Phalereũ Bibliothecę præfuit Callimachus. Octingẽtos libros scripsisse fertur. Soli autẽ hymni supersũt.

Coætaneos sex alios poëtas habuit, qui omnes à pleiadum numero pleiades dicebantur: Lycophronem, Aratum, Theocritum, Nicandrum, Philicum, Homerum Iuniorem. Vide Tzetzem Lycophronis interpretem.

Abhinc serio AEgyptus Philosophari Græcè, & Græcas scholas instituere: quin etiam per totum Orientem Græcus sermo vigere cœpit. Hieron. in proœmio lib. 2. commentariorum ad Galatas.

Imò verò per Occidentem, ita vt cum Græcorum imperio eorum quoque disciplinæ, leges & sermo in mundo, vt fit, propagata sint, sicuti attingit Cicero pro Archia. Nam etiam nostri Galli linguam Græcam coluerunt, Druidis & Senmothæis (voces sunt Græce Originis) apud se institutis qui rebus diuinis interessent, sacra. priuata & publica procurarent, religiones interpretarentur iuuentutem erudirent, de controuersiis publicis priuatisque responderent, præmiis pœnisque impositis. Cæsar lib. 6. de bello Gallico.

Eidyllia Theocritus, Aratus scribit Phænomena, Nicander Theriaca & Alexipharmaca.

Vsus papyri, qua abũdant Nilus & mare AEgyptium rubrum, siue chartæ iuncæ inuentus est, cum ab Attalo rege Pergami membranas Philadelphus obtinere ad parandam librorum tantam supellectilem, non potuisset. Antea scribebatur in libris siue corticibus arborum.

Hui' autem æmulatione Attalus insiguem quidé, sed tamẽ multò inferiorem bibliothecam parat viris doctis, quales plurimos istud æuũ ferebat, è Græcia cõquisitis.

y Sapientia Salomonis sub hoc tempus videtur aut condita, aut in Græcum versa.

Simon Iustus Iudæorum Pontifex.

Iesus Sirach Nepos superioris Ecclesiasticum, quem librum Hebraïcè sub titulo prouerbiorum, Missé, auus conscripserat, in Græcũ vertit. Viuebat enim sub Ptolomæo Euergete, vt ipsemet in prolog. Ecclesiast. testatur.

Romanis bellum Punicum secundum.

Scipiones, Fabius Maximus, Marcellus, Liuius primus poëtarum Latinorum.

Hannibal vincitur à Scipione Africano maiore.

Eratosthenes Grammaticus.

Apollonius Rhodius, qui scripsit Argonautica. Callimachi discipulus. Post præceptorem præfectus fuit Bibliothecæ.

In prolo. ecclesiastic.

y Ptolomæus Euergetes an. 26.

Anni mũdi. 3864.

Anni ante Christũ nat. 225

		Anni mundi.	Anni ante Christ. natum.	
Mach. 3. lib.	z Ptolomæus Philopator. an, 16.	3890.	199.	z Hic indigna multa commisit in religionẽ. 3. Mach. Patrem, matrem, sororem coningémque extinxit. Romanis bellum Macedonicũ cum Philippo rege, & Asiaticũ, cum Antiocho magno, & Hannibale profugo.
1. Mach. 10. & 11.	a Ptolomæus Epiphanes an. 24.	3906.	183.	a Cato Maior. Ennius, Næuius, Plautus. Panetius. b Philometor sub tutela populi Romani cõtra impium Antiochũ Epiphanem, qui eius regno prætexto cõsanguinitatis (erat enim ex matre auunculus) insidiabatur.
2. Mach. 10.	b Ptolomæus Philometor an. 25.	3930.	159.	Philometoris hortatu Aristobulus insignis Hebræorum philosophus in Mosem commentarios edit. c R. Iodam. R. Ibba. R. Iohai.
1. Mac. 15.	c Ptolomæus Euergetes secundus an. 20.	3955.	134.	Perseus ab AEmilio vincitur, & Macedonia vertitur in populi Romani prouinciam. Tertium bellum Punicum, Achaicum, Numãtinum.
	d Ptolomæus Physcon. an. 17.	3975.	114.	Quis tum Romanæ Respub. status esset, egregiè describitur 1. Macha. 8. Scipio minor, Lælius, Terentius. d Romæ bellum seruile. Leges Gracchorum agrariæ.
	Ptolomæus Alexãder cum matre Cleopatra an. 10.	3992.	97.	Iason Cyreneus quinq; libros scribit de rebus Maccab. quorum Epitome est noster secundus 2. Maccab. 2. e Bellum Ingurtinum. & sociale. R. Simeon Ben Iohai auctor libri Zoar.
	e Ptolomæus Lathyrus an. 8.	4002.	87	f Bellum Cimbricũ, Mitridaticum, Ciuile, inter Marium & Syllam. Lucullus, Crassus, Antonius, oratores clarissimi. Lucretius poëta Epicureorum. Hæc ætas multos habuit Epicureos vt Atticũ, Velleium & c.
	f Ptolomæus Auletes an. 30.	4010.	79.	g R. Nehemias ben Haccana auctor Epistolæ secretorum, in qua dicebat se tantùm distare 50. annis à Christi ortu. Auletes per Gabinium restituitur.
	g Cleopatra Antonij an. 20.	4040.	49.	Pompeius superat Hieram, Sertorium, piratas, Tigranem, Mitridatem. & c. M. Varro Helluo librorum & literatorũ doctissimus, quadringentos & nonaginta libros scripsit. Gell. lib. 3. Vetus paræmia fuit, eum tot tantáque scripsisse vt nihil videatur potuisse legere: tantum è conuerso legisse, vt videretur nihil potuisse scribere.
	Summa 270	4060.		Catilinæ coniuratio. Cicero exulat.
	h Deuicto Antonio Augusti. solus ad Christi vsque natalem imperium tenuit. an. 29.	4060.	29	h Cæsar nouem annis subigit Gallias, in quibus, vt ipse de se scribit, & Eutropius repetit, ter fuit victus: semel à q Aruernia præsens ad Gergouiam, metropolim regni, quod perdin Aruerni tenuerant, in Aquitaniam & partem Celticæ: bis in Germania absens. Annis quinque post victum Pompeium imperat.
	i Post Christum adhuc imperat an. 14.	4089.	0	AEgypti regnum, cæso Ptolomæo (qui Pompeium ad se confugientem securi proditorie percussit) Cleopatræ sorori eius, amasiæ suæ restituit. Deuictis in Africa Pompei partibus Romam reuersus à Bruto & Cassio & reliquis coniuratoribus 23. vulneribus in Senatu confoditur.
	Christus mortuus est Tyberij an. 18.	4103.	15.	Apollonius Rhodius Philosophus Rhodi docet. Illic autem literarum gymnasium erat celeberrimum. Crassus mactatur à Parthis. Catullus, Diodorus Siculus, Salustius. Virgilius nascitur.
	Summa 61.	4121.	33.	Seneca duodecimũ annum attingit, antequam proscribatur Cicero. Horatius, Trebatius Iurisconsultus. Cratippus stoicus.

Sosigenes Mathematicus, cuius consilio Iulius Cæsar fastos, siue Calendarium Numæ Pompili, qui Lunaribus mensibus annos distinxerat, corrigit & ad cursum solis reuocat, solares menses in fastis repoueus.

i Dioscorides. Strabo.
Dionysius auctor libri de situ orbis poëta Geographus.
Horatius, Propertius, Tibullus, Vitruuius.
Hortensia Hortensii filia, luculentam orationem ad Augustum habuit.
Messala Coruinus orator haud vulgaris, morbo rerũ omnium memoriam, sui etiam nominis amittit.
Ouidius ad Gætas in exilium ablegatur.

a Hebræi suis nimium addicti traditionibus, aliter unmerum annorum uotant. Nonnihil etiam indulgent odio, quo Christianos hebdomadas Danielis ad IESVM CHRISTVM pertinere demonstrantes insequuntur.

Illarum enim septuagesimam in diem, quo à Tito Cæsare euersum est templum, cadere asseuerant, & CHRISTVM, quem Daniel predicebat post 69. Hebdomadas occidendum, Agrippam Herodianorum postremum interpretantur.

Quare vt hoc doceât plurimos annos (quos ex aliis historicis restituimus) ab imperiis Persarum, Græcorũ, & Macchabæorum nobis astutè surripiunt.

b Sic Græci & Latini veteres ob corrupta septuaginta interpretum exemplaria. Excipio Hieronymum & Bedam, qui ob veritatis Hebraicæ peritiam, parum absunt à vero calculo. Recentiores minimò differunt, cuius rei ratio mox explicabitur.

Falsi autem sunt 70. qnòd 5. cap. Geneseos pro centũ, ducentos semper habeant, atq; ita redũdent mille ducentis 49. annis. Hiero. in quæstion. Hebr.

Præterea veteres labũtur, quia annos Hebræorũ supputarunt quasi lunares, vt Iulius Africanus lib. 5. de ratione temporum, Hippolytus martyr in temporum canonibus, Euseb. lib. 8. de Demõst. Hieronymus in 9. cap. Dan. August. epist. 78. Beda in com. 2. lib. Ezr. cap. 16.

Noster calculus qui est ann. 4121. menses 6. dierum 16 hos superat vno centenario & paucis aliquot, quoniam (vti antea dictum est) simpliciter accipimus locũ Exodi cap. 12. quo dicitur Iacobæos in AEgypto mansisse 430. ann.

c Rursus causa cõtrouersiæ, quæ inter Hebræos, Nos, & recẽtiores Latinos ceruitur, pendet ex 70. annis captiuitatis Babylonicæ & Hebdomadis 69. Danielis, dum alii aliunde illas incipere cogũtur, quòd secuti vitiosas discrepantesque Græcorum & Latinorum historias, 200. & amplius annos, falsò, vt supra docuimus, imperio Persarum tribuãt. Hoc enim constituto, compellũtur multò post Cyrum Hedomadas auspicari, vt illæ præfinitè cadant in necem Christi.

Ob eas igitur causas tot fere inuenies de annis mũdi sententias quot sunt scriptores. Sed comparanti loca scripturarum, quæ annotauimus, spero nostram habitum iri omnium simplicissimam, & maximè semotam ἀπὸ τῶν ῥίστων καὶ μαχῶν νομικῶν.

Etsi vero menses scripturæ Lunares sint, eius tamen anni in Solaribus haberi debent. Nam etiamnũ hodie Hebræi, tertio quoque anno, vt ratio Lunæ, motui Solis respõdeat, vnam Lunam, siue Luuaiem mensem, intercalant, illumque annum mensium tredecim, extremo (quem Adar nominãt & in nostrum Februarium serè incurrit) cum hac copula, Veadar, repetito faciunt. Quamquam etiam primus potest repeti, vt mensis intercalaris sit Venisan, qui & Martius. Ita enim solebant veteres dicere, vt Talmuditæ narrant.

Quod à patribus acceptum esse, satis ex Noe historia intelligitur. Vbi enim traditum est Noe integrum annum egisse in arca, mensibus duodecim Lunaribus, addũtur reliqui dies qui vocantur ἔνιαυσιοι. Ingressus est (inquit) Noe in arcam mense secundo, die decimoseptimo. Deinde vbi nominatim facta esset mentio septimi mensis & postea decimi, & post hunc dierum quadraginta & amplius, ac denique primi mensis. Egredietur (ait) ex arca rursus mense secundo, die vigesimo septimo. Iuxta ea igitur exacti sunt menses duodecim & accedunt dies decem, qui ter sumpti, mensem integrum, id est, decimum tertium anno tertio reddunt. Quemadmodum nos solemus quarto quoque anno inserere vnũ diem ad sextũ Calendas Martii, quem ob id bissextum appellamus.

Sed hæc de re scribentem in Genes. primum caput Iunilium Episcopum Africanũ audi. Luna cùm duodecies spatia sui cursus peregerit, annũ facit communem dierũ 354. & vt anno Solari possit concordare circuitus, tertio quoque vel secundo anno, tertiumdecimum addit mensem, quem Emboliſmum vocant nostri calculatores, & sic dierum trecentorum octoginta & qnatuor. Atque hæc quidem ille præclarè.

Etenim, nisi hæc fieret intercalatio, cùm per legem debeant 14. die mensis Nisan festum paschæ celebrare, necesse esset vt sequenti anno diebus vndecim, pascha ipsum anteuerterent, Tertio anno aliis vndecim, atque ita retrorsum versus, quo vsque in Augusto vel Septembri celebrarent. Falsi igitur sunt Iulius Africanus, Eusebius Cæsariensis, August. epistola 78. & plerique veterum, qui ex eo quòd menses Hebræorum Lunares erant, existimauerunt ipsorum quoque annos esse lunares, qui solaribus vndecim diebus contractiores sunt.

Annos ab orbe cõdito varie supputant.

a Hebræi.
- *Baal seder holam, à mũdi procreatione ad euersionem templi sub Vespasiano tantum numerat annos 3558. id est, ad Christum 3516.*
- *Talmudici ab orbe ad Christum an. 3784.*
- *Rabbini rectiores an. 3760. menses 4.*
- *Rabbi Nahsson. in lib. de cyclo Paschæ. 3740.*
- *Rabbi Leui 3786. in 12. Danielis.*
- *Rabbi Moses Gerundusi 4058. Mens. 5.*
- *Iosephus 4192. menses 6. dies 10.*

b Græci.
- Metheodorus 5000.
- Eusebius. 5190.
- Theophilus Antiochenus ad Antiochum. 5476.

b Latini.
- Hieronymus in Quæst. Heb. 3941.
- Augustinus 5351.
- Isidorus 5. Ethymologiarum 5110.
- Orosius Eusebium sequitur.
- Beda cap. 22. lib. de rat. temporum. 3952
- Astronemi 5328.
- Alphonsus 5974.

c Recentiores.
- Aliqui, 3974. men. 6. dies 10.
- Alij, 3954.
- Nonnulli, 3960.
- Quidam, 3969.

SECVNDVS LIBER CHRONOGRAPHIAE, DE REBVS GESTIS A CHRISTO NATO AD NOSTRA VSQVE TEMPORA, ID EST, AD ANNVM M.D.LXVII.

AR. PONTACO BVRDEgalensi auctore.

BIBLIOTECA NAZ. VITTORIO

PARISIIS.

1567.

R. D. ANTONIO PREVOT ARCHIEPISCOPO BVRDEGALENSI AR. PONTACVS BVRDEGALENSIS.

ALTER iam agitur annus & eo amplius (præsul ãplißime) quo temporũ seriem & historias à CHRISTO Seruatore ad nostram vsque ætatem per Romanorum Pontificum catalogum in pauculis paginis breui quasi tabella depinxeram, eo quidem primùm animo, vt legendis historiographorum monumentis meorum duntaxat studiorum memoriæ consulerem. Verũ postea, cùm à familiaribus, qua erant in me voluntatis propensione rem nimis æstimantibus, ad eorum æditionem excitatus essem, ea in tuo nomine ęmittere ausus sum: non quòd te digna, sed quia meliorem defensorem Pontificum te Pontifice arbitrabar neminem. Neque sanè mea falsus sum expectatione. Tuis enim fœliciſsimis auspiciis nostra non paucis (siquidem omnibus placere perdifficile

-οὐδὲ γὰρ ὄζειὸς
ὄυθ' ὑαψπάντας ἀνδάνει, οὔτ' ἀπίχωρ)

accepta sic fuere, vt, eodem ipso anno quo ędidimus, exẽplaria vniuersa prorsum diuendita distractaque sint. Itaque quadam erga te & ipsos animi significatione, nolui vt iterum diuulgarentur, quin prius quasi sub incudem reuocata, magis elaborata, limatiora, multis denique locis locupletata prodirent. In ea etenim tanquam in aluearium reposui, quæ ex diuersis floſculis historicorum, cùm Ecclesiasticorum, tùm ethnicorum, isto biennio, prout â seriis & grauioribus studiis vacabat, decerpseram. Superest igitur vt hunc fœtum, olim quidem minùs excultum, & fortasse ante tempus æditum, nunc vero auctoris sui labore quodammodo efformatum, velut tuum agnoscẽs, ab inuidia improborum, quibus, cùm ipsi nihil eniti possint, criminari promptius est quàm imitari, tua auctoritate, vitę sanctimonia, doctrinaque tueare. Vale, Lutetiæ, Non. Aprilis. 1567.

CHRO-

Anni ab orbe condito.	An. à Christ. nato.	Num. Pontificum	SEPTIMA AETAS.	Annos.	Menses.	Dies.
4088.	1.		a IESVS CHRISTVS Pontifex Maximus, et AEternus, cuius hi principes ministri & vicarij fuerunt; vixit, Octauio Augusto & Claud. Tiberio ex ordine successionis Imperatoribus Romanis, annos	32	3	10
4132.	44	1	b *Martyr*, PETRVS Bethsaidēsis, Galilęus, primus Romanæ Ecclesię Pontifex, Claudio, & post eum Nerone Imp. Marcomiro, Clodomero, Antenore per successionem Francorum Regibus. sedit annos.	24	5	12

a IESVS CHRISTVS ex tribu Iuda nascitur in Bethleem Iudæ, 8. Calen. Ianua. media nocte, anno Imperii Augusti 41. ferè completo, & 42. ineunte, vrbis 752. Coss. C. Cæsare Octauio, & M. Plautio Syluano, indictione 4. (aiunt Beda & Dionys.) an. 4. & vlti. Olympi. 194. & Clogii Sycambrorum seu orientaliū in Germania Francorum Regis an. 10. Tritemius & Ansel.

Die natiuitatis CHRISTI mandauit Augustus, ne quis Dominum se vocaret, sentiens, credo, verum orbis principem natū fuisse. Dei enim cognomentum est. Oros. lib. 6. cap. 22.

PRIMVM in Christianos bellum (vt Opta. lib. 3. loquitur) seu persecutio mota est à scribis, in qua Stephanus moritur. Act. 6. Euseb. lib. 2. cap. 1.

Tiberius Imp. tam erat digitis rigidis & articulatis, vt malū recens terebraret. Suet.

Titus Liuius histriograph⁹ obiit (Euseb. in Chron.) Historiā annor. 746. ab vrbe condita ad 38. Augusti .i. 4. ante Christum complectitur.

Dionysi⁹ Alicarnas. Diodor⁹ Sicul. Valerius Max. Strabo. Xistus Pitagoricus nascitur.

Ouidi⁹ poeta, Fenestella historicus obierunt. Eusebius in Cron.

Clemens de quo Philip. 4.

primus ex Gentibus & Græcis in Christum credidit, & fuit ex eius 70. discipulis. Doroth.

b Negare non potes, scire te in vrbe Roma Petro primo cathedram episcopalem esse collatam, in qua sederit omnium Apostolorum caput Optatus lib. 2. contra Parmenianum.

Simon Magus, primum baptisatus à Philippo, inter alias hæreses negat liberum arbitrium. (Clem. recogn. lib 1.) fons, radix, atque pater omnium hæreticorum Romani venit sub Claudio. Instin. in Apolog. Iren. lib. 1. cap. 19. & 20. & præfatio. lib. 3. Tertulia. lib. de hæres. Iosep. lib. 20. cap. 19. Aiebat nos sola fide iustificari. Iren. 1. cap. 20.

SECVNDVM bellum in Christianos excitatur à Nerone, in eo Petrus & Paulus occubuerunt Romæ eodem anno & die: Philippus crucifigitur Hieropoli (Egesip. 3. cap. 2. Euseb. 2. cap. 25.) Tunc Christiani miseris mortibus, insontes conficiuntur. Tacit. lib. 15. Suet. in Nero.

Iudęi à Claudio Roma pulsi sunt. (Sueto.) Persius, Sylnius Italicus poëtæ, Seneca, Columella, Plinius Maior, Pomponius Mela, Latini & Erhnici scriptores florent.

Iacobus frater Domini & Marcus Euangelista Alexandriæ sine Aquilegiæ (quæ secunda Roma quondam dicebatur) Episcopus, (qui ibidem rogātibus Romanis suum Euangelium conscripsit Græcè, siue etiam Latinè, vt volunt Rodulph. Armacanus lib. 9. de quæstio. Voragenes serm. de S. Marco. & Syri vniuersi, vt taceam eos qui Latinum archetypum adseruari putant Venetiis in Martianis thesauris) an. Christi 63. martyrio coronantur.

	Anni ab orbe condita.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Annos.	Menses.	Dies.
e Huius meminit Paulus.2. Timot.vlti. Vespasiani an.2. ferè completo,8. Septẽb. capitur Hierosolyma per Titũ filiũ eius. Ioseph.lib.7.de bel.Iud.cap.17 Tacit.lib.2. Niceph. in Chro. Plutarchus Cheronensis, Quitilianus,Higinius,Lucanus, saris noti auctores. Tacit.lib.15.& Eutrop.lib.8.	4158.	70.	2	c M.LINVS Tuscus, Galba, Othone, Vitellio, Vespasiano,& Tito ex ordine Impp. Rathero seu Chatero Fran.Reg.sedit	11	3	12
d De quo Philip.4. vt sit summę impudẽtiæ contra omnem antiquitatem negare eum nunquam extitisse.Et errãt qui, decepti fortasse affinitate vocabuli, confundunt cũ Anacleto: quẽ ex Damas. & eius Decretal. certum est successisse Clementi. Asconius Pedianus, Flauii Iosephus & Iosipp. filius Gorionis Iudæi historici. Ios. prolog.lib.debello Iudaico.	4169.	81	3	d M.CLETVS, seu Clytus, Romanus, Tito, & postea Domitiano Impp. Rathero Francorũ Reg.sedit	12	1	11
				Vacat sedes Pontificia dies			20
e Multa scripsit.EBIONITARVM & NICOLAITARVM hæreses, varięque aliæ hæreticorũ turmæ.Iren.1.cap. 21.22.& seqq.Hilari. lib.1. de trinitate. TERTIVM bellũ auctore Domitiano. Euseb,3.ca. 12.Eutrop.lib.9. Iuuenalis & Martialis poẽtæ.Volater. Sextus Empiricꝰ philosoph. nep.Plutar.Statius.Trogus.	4181.	93	4	e M.CLEMENS Romanus, Domitiano, Nerua, & Traiano ex ordine Impp.Richimero Fran.Rege sedit	9	6	7
				Vacat sedes			13
f QVARTVM bellum motum per Traianum, & aliquandiu per Adrianum continuatum: in eo occubuerunt Romæ Anacletus & Ignatius Antiochenus.Plin.epist.lib2. Euseb.3.cap.26.27.& 29.Oros. 7.cap.11. Vixit tunc Papias Hierapoleos Episco. Plati.& Trith. Lucianus apostata & atheos. Plinius Iunior.	4190.	102	5	f M.ANACLEtus (Anencletus Ireneo & Grecis) Athenien sis, Traiano Imp.Richimero Francorũ Reg.sedit	9	2	10
				Vacat sedes			13
g Statuit, connubium esse incestum, quod sacerdos non consecrasset,aut parẽtes non approbasseut. tom.1.concil. Illud Soter iterum iussit tatum haberi. Plati. Philo Iudæus.Hiero.in catal. Iulius Celsus Iurisconsultus. Agrippa Castor scriptor eccles.Euseb.4.cap.7. Solinus. Cornelius Tacitus historiam annor. 56. cõtinens, Suetonius an. 144. Lucius Florus.ipse lib.1.	4200.	112	6	g M.EVARIstus, seu Eucharistꝰ, natione Græcus,patre Bethlehemita,vnde à quibusdam Bethlehemites dicitur,eisdẽ, & AElio Adriano Imp. sedit	9	10	2
				Vacat sedes			19
h Decreuit aquam misceri in sacramento altaris (iuxta apostolicam traditionem teste Iust. Apolog. 2. ad Anto. & Cypr.2.epist.3.)tom.1.con-	4210.	122	7	h M.ALEXANder I.Romanus, AElio Adriano Imp.Odema-			

cil.Pla-

An. ab orb. cõdito.	Anni. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
			rõ Francorum Reg.	7	10	2
			Vacat sedes			25
4217	129	8	M. SIXTVS seu Zistus Romanus, AElio Adriano Imp.			
			Odemaro Fran. Reg.	10	3	21
			Vacat sedes			2
4227	139	9	i M. THELEsphorus Anachoreta, Adriano, T. Aurelio Fuluio Antoni. Pio Impp. Marcomero 4.			
			Francorum Rege.	11	3	22
			Vacat sedes			7
4238	150	10	k M. HIGINVS Athenienſis, T. Aurelio Fuluio Antonino (ſeu Antonio) Pio,			
			Marcome. Fran. Reg.	4	3	4
			Vacat sedes			4
4242	154	11	l M. PIVS I. Aquileiẽſis, Fuluio Antonino Pio Imp. Clodo			
			mero 4. Franco. Reg.	9	4	3
			Vacat			4
4251	163	12	m M. ANICEtus Syrus, Marco AElio Aurelio Antoni no Vero philoſopho, cum fratre L. Cõmodo Vero Antonino Imp. Clodome. Fran.			
			Reg.	9	4	13
			Vacat sedes			17

cil. Plati. Aquam luſtralẽ in templo & domibus priuatis ad fugandos dæmones ſeruari. Sigeb. in Chron. in Serg. 3. Cap. aqnã de cõſecra. diſti. 3 & tomi 1. concil. De eius effectu Theodor. lib. 5. cap. 21. Niceph. lib. 12. cap. 27.

Vltimum excidium Iudæorum, quibus pulſis Hieroſolyma AEliæ dicta conceditur Chriſtianis. Euſeb. 4. cap. 5. Dion Caſſi. in Adria.

Adrianus ab Ariſtide, Quadrato, & Sereno Grannio perſuaſus, Chriſtianos perſequi deſiit. Euſ lib. 4. cap. 3. 8, & 9. & in Chron. Inſtin. in Apologet. Hiero. de viris illuſtrib. Cogitabat Chriſto templum facere eumq; inter deos referre. Lampiid. in Alexa.

i Quadrageſimæ ieiunium iam ab Apoſtolis traditum (Ignati. epiſt. 4. ad Philip & veteres omnes) obſeruari iubet. Plati. tom. 1. concil. Cap. ſtatuimus diſti. 5. Proparentes baptiſmi inſtituit.

Baſilides Alexandrinus Gnoſticorum hæreſiarcha (qui multa deliramẽtã de Chriſti natiuitate cõmentabatur) Saturninus, Carpocrates (qui dicebat ſolam fidẽ iuſtificare Iren. 1. cap 24.) hæretici. Tertuli. de hæreſ. Iren. lib. 1. cap. 22. Euſeb. lib. 4. cap. 7. Epiph. hær. 29. Euſeb. in Chron.

Aquila (quem quidã ex vicinitate Hebr. nominis eundem eſſe putant cum Onkelos Chaldæo illo interprete Pentatheuci) ex Chriſtianiſmo recedens circũciditur, & Sacra Biblia ex Hebræo in Græcum cõuertit. Epipha. lib. de menſur. & pond. E conuerſo Hiero. in epiſto. ad Pamachium, Chriſtianũ effectum ex Iudæo ſcribit.

Arianus Nicomedienſis, Maximus Tyrius, philoſophi & præceptores Antonini Pii Imp. Ptolemæus Alexandrinus mathematicus, Phauorinus philoſophus, Aulus Gellius, Euſtathius, Epictetus, Oppianus poëta. Eutrop. lib. 10. Caſſiod. & Suid.

k Diuulgantur hæreſes Valentini & Cerdonis (cuius fuit diſcipulus Martion) ac Valentinus veniens Romam vixit vſque ad Anicetum. Iren. lib. 3. ca. 4. Euſeb. lib. 4. ca. 11.

Galenus Pergamenus medicus, Eutrop. lib. 10. Euſeb. in Chron. Iuſtinus Trogi Pompei epitomiſta. Pauſanias Cæſarien. L. Apuleius Madaurenſis, magus & philoſophus Platonicus.

l Reſurrectionem Domini die dominica celebrari iuſsit. Euſeb. in Chron.

Marcus decimus quartus, at primus ex gentibus, Hieroſolymorum epiſcopus. Euſeb. lib. 4. cap. 6.

Martion Põticus & Gnoſtici ſuum virus dilatant Iren. lib. 3. cap. 4.

Rabbi Hakadoſch ſummi apud Hebræos nominis. Lib. ſeder olam. Scripſit ad Antoninum Higeret Haſodot. i. epiſtolam myſteriorum.

m QVINTVM bellum ſeu perſecutio Chriſtianorum in Aſia & Gallia, per M. Antonium & L. Cõmodum Ver. Impp. cũ martyrium paſſi ſunt Polycarpus Ioha. diſcipulus & Smyrnenſis epiſcopus, an. ætatis 80. Iuſtinus, Apollonius Senator, & Fotinus primus Lugdunenſis epiſcopus Euſeb. 4. ca.

	Ann. ab orb. cõdito.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
13. & lib. 5. cap. 1. Grego. Turon. lib. 1. cap. 29. Hic PP. Clericos comam & barbam radere in signum Clericatus iussit. ca. prohibete disti. 24. Plati. Polyd. Virgil. lib. 4. cap. 8. de rerum inuento. Nauclerus tale institutum tribuit Anacleto.							
Egesippus historicus, Theophilus Antiochenus, Modestus, Melito, Apollinaris, qui fuit hereseos Chiliastarum & scripsit cõtra Montanos, doctores ecclesiastici. Euseb. lib. 4. cap 7. Niceph. lib. 4. cap. 9. 10. & 11.	4260	172	13	M. (SOTHERIcus Nicephoro) Fundanus, Campanus, solo M. AElio Aurel. Antonino, Faraberto Fran. Reg. sedit.	9	3	21
Tum primum Romanum imperium duos tulit æquo iure Imperantes, cum antea singulos semper habuisset Augustos. Eutrop. lib. 8. Iul. Capitol. in M. Anton. Oros. lib. 7. cap. 18.				*Vacat sedes*			21
Ptolemæus, Secundus, Heracleon, Colarbasus, Marcus Valentiniani, Lucanus Martionis hæreses resuscitãt. Iren. lib. 1. August. de hæres. Epipha. heres. 31. & seqq.							
Apollonius Stoicus, Basilides Syropolitanus philosophi Veri Imp. præceptores, Appianus Alexandrinus historicus. Athenæus. Macrobius. Athenagoras philosophus Christianus.	4269	181	14	n M. ELEVTHErius Nicopolitanus Græcus, M. AElio Aurel. Antonino cũ fil. L. Antonino Cõmodo 2. postea solo Commodo Imp. Faraber. Fran. Reg.	15	3	2
n Prima Christianorũ schola auctore Pãtæno apud Alexandriam Theologiam docente. Euseb. lib. 5. ca. 10. Hiero. in catal. Ad eius instar institutę censentur ecclesiæ collegiatæ.				*Vacat sedes*			5
Ireneus Lugdunensis Episcopus Fotini successor. Euseb lib. 5. cap. 6. & ipse lib. 3. cap. 3. Dionysius Corinthius, Melito. Hiero. in catalog. Euseb. lib. 2. cap. 22.							
Theodotion Ponticus (siue Ephesinus vt ait Trithem.) primo Marcionista, dein circuncisione Iudæus factus, vniuersa Biblia sacra ex Hebræo in Græcum transtulit. Epipha. lib. de mẽsur. & ponder. Quidam ex nominis significatione eũdem putant cum Ionatban Chaldæo paraphraste.							
Volusius, Metianus, Saluianus, Iulianus, Sceuola, Iurisconsulti. Iul. Pollux. Aphthonius. Philostratus.							
Lucius Rex Britanniæ insulæ primus omnium regum, predicationibus Fugatii & Damiani fidem Christi amplectitur. Naucl. & Polyd lib. 2. de Angli. rebus. Inde Britannia omnium regionum prima publicè fidẽ Christianã profitetur ad Diocletianũ Imp. vsque, sub quo omni ferè religione extincta, ad idololatriam rediit.	4284	196	15	o M. VICTORI. Apher, solo Commodo, P. AElio Pertinace Did. Iuliano, L. Septi. Seuero, ex ordi. successio. Impp. Sunno Fran. Reg.	10	3	10
Montanus & Apelles (quem Theodotion nominat maximum hæreticorum) cum Priscilla & Maximilla Cathaphrygarum hæresim spargunt, Negantes Christum verum hominem. Euseb. 5. cap. 15. & 18. Augusti. in catal. hær. Epipha. in panario.				*Vacat sedes.*			12
Hæresis Eucratitarum .i. continentium, prohibentium nubere, iubentium abstinere à carnibus & viuo, Tatiano, & Seuero auctoribus. de quibus intelligendum est cap. 4. Tomo. 1. Euseb. lib. 4. cap. 26. Epipha. hær. 45. Hiero. in Amos.				*PRIMVM post Apostolorum tempora concilium Cæsarienſe in Palestina de die Paschatis. Euseb. 5. cap. 22.*			
o Prima inter ecclesiam Romanã & Asianam dissensio atrox, propter diẽ Paschatis, & ieiunii, ac Asiana tanquã hæretica à corpore vnitatis scissa est. Euseb. 5. cap. 23. & 24.							

An. ab urb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.	
4294	290	16	p M. ZEPHERInus (siue Seuerinus) Romanus. L. Septi. Seuero cum fil. Aurelio Bassiano Antonino Caracalla Imp. Sunno Fran. Reg.	7	7	10	p SEXTVM bellum per Seuerum & Aurelium eius fil. in quo patiuntur Leonides Orig. pater, Calixtus PP. & pleriq; alii. Euseb. lib. 6. cap. 1. Oros. 7. cap. 17.
			Vacat sedes			6	Hyppolitus, Caius, Clemés Alexãdrinus Pantæni discipulus, Ammonius philosophus verè Christianus, Victor Capuanus, Euseb. lib. 6. cap. 2, 10, 14. 15 & 16. Niceph. lib. 4. cap. 13.
4302	214	17	q M. CALIXtus I. Aurelio M. Bassiano Antonino Caracalla, post eũ Opilio Macrino Impp. Hilderico Frãc. Reg. sed.	6	1	10	Papinianus Asylum iuris, Cassius, & Marcellus Iurisconsulti, Velleius Paterculus historicus.
			Vacat sedes			6	q Primus Ecclesiam in honorem B. Virginis edificauit in Transtyberina regione. Polyd. lib. 5. cap. 6. & lib. 8. cap. 1.
4308	220	18	M. VRBANVS I. Romanus, M. Antonino Heliogab. Imp. & Hilderico Franco. Reg.	4	10	12	Ieiunia quarnor temporum in quibus ordines sacri conferrétur instituit, cum antea in anno semel tantum, id est, mése Decembri clerici promouerentur. Plati. Polyd.
			Vacat sedes		1		Tertullianus D. Cypriano Latinorũ scriptorum princeps. Niceph. 4. cap. 12. Iorna. de temp.
4312	224	19	r M. PONTIAnus Romanꝰ, Aurel. Alexand. Seuero fil. Mammeæ Imp. Hilderico Fran. Reg.	9	5	2	Symmachꝰ, ex Samaritano Iudæus & Ebioneus, Sacra Biblia in Græcum trãstulit. Epipha. lib. de mẽsur. & põd. Euf. lib. 6 cap. 13.
			Vacat sedes			10	r Huic thesauros suos legasse ferunt Alexand. Seuerũ, qui ita piè sentiit de Christo, vt enm inter Deos referret, ac templum ei consecrare statueret. Lamprid. in eius vita.
4322	234	20	s M. ANTERVS Græcus, Seuero & postea Iul. Maximino, seu Maximiano, cum filio Impp. Hilderico Fran. Reg.	5	1	12	Vlpianus, Pomponius, Gordianus, Sabinus, Hermogenes, Aphricanus, Modestinus, Celsus, insignes iurisconsulti quondam auditores Papiniani, Alexander Aphrodiseus philosophus, Spartia.
			Vacat sedes			13	Dion Cassius Nicæus, historiam annot. 981. ab vrbe ad Christi 231. contexuit.
			CONCILIVM *Chartaginense I. circa hac tempora, de baptismo hæreticorum. Cypr. epist. ad Iubaianum. Augusti lib. 4. de baptism. cap. 6.*				s SEPTIMVM bellum in Christianos per Maximinũ, cuius cum Imperio cœpit & desiit. Euseb. lib. 6. cap. 19. Oros. lib. 7. cap. 19. Iul. Capitolin.
4327	239	21	t M. FABIANVS (Græcis Flauianus) Iul. Maximino, & post eum Pupieno, Balbino, & Gordiano Iuniore simul Impp. postea Philippo cum fil. Imp. & tandem Decio Imp. Hil-				Quidam inter hunc & Pontianum, Alii ante Fabianum nominant Cyriacum quendam, quem fabulãtur propterea inter Pontifices non adnumerari, quòd contra clericorum voluntatem se episcopio abdicasset, vt cum 11. millibus Virginũ peregrinaretur. Iulius Aphricanus historicus. Euseb. lib. 6. cap. 22.
							t Philippus Arabs, primus Imperatorum Christianus, baptisatur simul cum fil. Euseb. 6. cap. 24. Oros. 7. cap. 20. & Cassiodor. Gazas Imperatorias tradidit Fabiano, qui idcirco à Decio Imperat. interfici iubetur. Io. le Maire tract. schism. Imperii Philip. anno 2. completus est annus 1000. Vrbis, quo seculares ludi celebrati sunt. Pompon. Lætus.
							OCTAVVM bellum seu persecutio Christianorũ à Decio religionis face sæuissima in odiũ Philipporum excitatur, & durat vsque ad Galienum: obierunt Fabianus, Cornelius, Serapion, Macatius, Babylas, Theophilus Anthiochenus, Agatha, Saturninus Episcopus Tholosæ ac infiniti alii to-

	An. ab orb. cõdita.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.
to orbe. Euseb. 6. cap. 28. & 30. Eutrop. lib. 9. Hanc Opra. lib. 3. comparat Leoni Daniel. 7. Eam Deus vltus est pestilentia per vniuersum Imperium Roma. immissa. Eutrop. lib. 9. Cypri. lib. de mortalita.	4340	252	22
Herodianus histor. 60. annorũ cõscripsit.			
u Quæstio inter Romanam & Aphricanam ecclesiam, num hæretici rebaptizandi essent. Euseb. lib. 7. cap. 2. & seqq.			
Gothi siue Getæ prouincias Romanas ad Danubium tunc primò inuadunt.			
x Moritur Origenes 70. æra. anno. Euseb. 7. cap. 1. Sena millia librorum scripsit. Epiph. hæres. 64. Auctor fuit ecclesiarum, vt vocant, collegiarum. Hiero.			
y Primus vestes sacerdotales & tegumenta altarium instituit. Isido. Inter Missarum solemnia occiditur. Plarina.			
Imperium Romanum tunc cadere cœpit exorientibus vbique tyrannis, quorum 30. Galienus partim occidit, partim debellauit: vnde quidam hic constituunt Interregnum. Trebel. Pollio. Oros. 7. cap. 22.			
Sabellii hæresis oritur. Euseb. 7. cap. 4. & c. Hilar. lib. 6. de trinit. Basil. contra Sabel. Epipha. in pana. Tamé Caluinus in Institu. libro 1. cap. 13. sect. 4. scribit eum post Arrium vixisse.			
Floret impius ille philosophus, nomine Malcus, cognomẽto Porphyrius, Plotini discipulus. Ipse in vita Plotini, Euseb. 6. ca. 14. Scripsit in Christianos 14. libros. Suidas, & Hiero. in Daniel.	4342	254	23
NONVM bellum in Christianos per Valerianum Imp. Euseb. 7. cap. 9. & seqq. Oros. 7. cap. 22. Pompon. Læt. in Valer. In eo Cyprianus trucato capite, Sixtus PP. Hyppolitus, Laurentius diaconus & alii quamplures martyres occubuerũt. Euseb. in Chro.			
z Victorinus Pictauiẽsis, Phileas Thebaidæ, Archelaus Mesopotamiæ, Eusebius Laodicensis Episcopi, & Melchior Antiochenus presbyter, contra hæreses & in Sacra Biblia scribunt. Hiero. in Chro, Trith. de script. ecclesiast.	4345	257	24
a Huius origo ignoratur. Tunc obiit Dionysius Alexand. Euseb. 7. cap. 25. Florer Gregorius Neocæsarienſis Ponti Episcopus, à Latinis magnus, à Græcis mirabilis seu mirificus ob crebra miracula cognominatus, dictusq; Theodosius. Euseb. 7. cap. 24. Plati.			
Paul. Samosatenus Artemonis & Ebionitarum hæresim resuscitat, Christum à Maria ortum docens. Eus. 7. cap. 23. & lib. 5. cap. 27. Eam cum Arriana confundit Caluinus cõtra libel. de offi. pii viri.	4352	264	25
Claudius Imp. 30000. Gothos, Macedoniam, Illyricum, & Italiam vastantes occidit. Trebel. Pol. in Claud.	4355	267	26

	Ann.	Mens.	Dies.
derico Fran. Reg.	13		11
Vacat sedes			6
u M. CORNELIUS Romanus, Decio Imp. & Barthero Frã. Reg.	2	2	3
Vacat sedes		1	1

Schisma primum.

NOVATIANVS presbyter Romanus & hæresiarcha ope Nouati presbyteri Chartaginẽsis (quem Theodoretus lib. de fabul. hæreti. & sæpe Epipb. Euseb. ac plerique alii confundunt cum Nouatiano) creatur in Antipapam. Cypria. epist. ad Iubalanum & ad Pompo. Hiero. in catal. Cõtra eum acta sunt duo Concilia, Romanũ epise. 60. cũ presbyteris totidem & plurimis diaconis. Plati. Euseb. 6. cap. 32. & Chartagineuse. Cypr. epist. ad Cornel. Negat requiri Oleum in cõfirmatione. Theod. de fab. hæt. Reiicit satisfactiones pro pœnis peccatorum. Cypri. lib. 4. epist. 2.

TRIA *Concilia celebrãtur Chartagin. Cypri. ad Iubaĩ. Celeberrimũ fuit contra negantes infantes baptizandos ante 8. diem. Cypri. lib. 4. epist. & Augustin. epist. 48.*

x M. LVCIVS I. (*Lucianus Niceph.*) Romanus, Gallo Hostiliano cum fil. Volusiano, vsq; ad Valerianum & Galie. Impp.			
Barthero Franc. Reg.	3	3	3
Vacat sedes		1	5
y M. STEPHANus I. Romanus P. Licinio Valeriano cũ fil. Cornel. Licinio Galieno Imp. & Barthero Franc. Reg.	7	5	2
Vacat sedes			22
z M. SIXTVS II. Atheniẽsis philosophus, eisdẽ Impp.	2	10	23
Vacat sedes		1	5
a M. DIONYsius primus ex monacho PP. solo Galieno (*qui aliquam pacem dedit Christianis. Euseb. 7. cap. 20.*) & post eum Flauio Claudio Imp. Barthero Francorum Reg.	6	2	4
Vacat sedes			6

Am. ab orb. cõdito.	Ann. à Xpo. nato.	Num. Pontifi.		Ann.	Mens.	Dies.
			DVO Concilia Antiochena contra Pa. Samosatenũ, Euseb. 7. cap. 23. & 25.			
4361	273	27	b M. FOELIX I. Romanus, Aureliano Imp. Clodio II. Frã. Reg.	4	3	15
			Vacat sedes			5
4365	277	28	c M. EVTHYchianus Lunẽsis Tuscus, eisdẽ Imperãtib.	1	1	1
			Vacat sedes			8
4366	278	29	d M. CAIVS (*Optato. ex Gaïus*) Dalmatæus genere, Diocletiani Imp. Aureliano, Tacito, Florião, Probo, Caro cũ filiis Carino & Numeriano, Diocletia. ordine successionis Impp. Clodio Franc. Reg.	11	4	12
			Vacat sedes			11
4377	289	30	e M. MARCELlinus Roma. Diocletiano cũ M. Valerio Maximiano Hercul. Imp. Clod. Frã. Reg.	6	2	16
			Vacat sedes	7	5	25
			DVO Concilia, Sinuesanum in Campania episc. 180. sive 190. Ancyranum (Graziano Anchyritanũ, aliis Anquiranum) I. cõfirmatum in Trullo cap. 2. Isido. tom. 1. concil. Plati.			
4390	302	31	f M. MARCELlus Romanus, Diocletiano in Ori. & Valer. Maximiano Herc. in Occid. Impp. Cõstantio & Galerio Cęsaribus: Vuathero Fran. Rege.	6	5	21
			Vacat sedes			20
			CONCILIVM Cirtẽse in Numidia, de absolvendis reis proditorum gentilibus 88. librorum. Opta. lib. 1. Augustin. lib. 3. contra Cresco. cap. 27.			
4395	307	32	g M. EVSEBIus Græcus, medicus			

b DECIMVM bellum seu persecutio per Aurelianum Imp. qui primus Imp. diadema capiti imposuit. Vsperg. Eus. 7. cap. 25.

Manichęorum hæresis a Manete siue Manichæo Persa sumit originem. Euseb. 7. cap. 26. Negabat liberum arbitriũ. Augus. lib. de libe. arbitrio. Rex Persidis ei cutem detrahi iussit & ita interfici. Epiph. hær. 66. Asserebat, Baptismum in aqua nihil cuiquã salutis afferre. Augus. de hæres. cap. 46.

Cyrillus Antiochenus Episcopus. Dorotheus eunuchus doctus in Hebraicis & Græcis. Euseb. in Chron. & histo. eccles. 7. cap. 27.

e Martyres Christi 300. suis manibus sepeliuit. Plati. Suple. Chron.

Quidam inter hunc & Fœlicem numerãt Marcum confessorem, quem dicũt sedisse 8. an. M. 2. D. 10. quod ex veteribus historiis & ratione temporum consistere nequit.

d Sacros ordines quatuor minores, duos maiores ante sacerdotium instituisse fertur. Volaterr.

e Metu mortis coluit idola, sed postea in Sinuesano concilio suum agnoscens peccatum liberè martyrium passus est. Plati.

f Hunc omittunt Euseb. in Chron. Theodor. & alii Græci, fortasse vicinitate nominum Marcelli & Marcellini decepti.

Lucinia virgo potentissima & diues admodum, illi omnia sua bona legat. Polyd. 6. de inuent. cap. vlti.

Iulius Capitolinus, AElius Lamptidius, Flau. Vopiscus, Trebel. Pollio, historici Romani.

VNDECIMVM bellum omniũ grauissimũ à Diocletiano in Orie. & Maximiano in occid. excitatur, adeo sæuum vt legio Christianorum Thebanorum duce S. Mauritio à militibus Cæsarianis iugulata sit, & 17. Christia. millia intra 30. dies variis cruciatibus perierint. Euseb. 8 cap. 1. & seqq. Oros. 7. cap. 25. Nocte Natalitiorũ Christi 20. millia Christia. in templo comburuntur. Nicepho. 7 cap. 6. Durat an. 12. vsq, ad 7. an. Constan. Magni. Epiph. lib. de mensur. Propterea lues & fames maxima fuit p vniuersum orbem diuina vltione Euseb. 9. cap. 8.

Martyrium patiuntur, Sebastianus, Vincentius, Christophorus, Blasius, Geruasius, Protasius, Cosmas, Damianus, Quintinus, Gorgonius, Agnes, Lucia, Pantaleon, Bonifacius, Methodius, Euphemia, Georgius, & Barbara aliique infiniti. Euseb. lib. 8. cap. 14. Niceph. lib. 7. cap. 7. & seqq.

g Lignum crucis Dominicæ inuenitur & ab Helena matre Constãtini thecis argenteis exornatur. Rufin. 1. cap. 8. Hist. Trip. 2. ca. 18. Ambros. de obitu Theod. Eutrop. lib. 2. Paulin. epist. 2. Sulpit. lib. 2. Socrat. 1. cap. 17. Theod. 1. cap. 18. Sozom. 2. cap. 1. Euseb. in Chron. Qui omnes summæ impudentiæ arguunt Magdeburgenses Cen. 4. cap. 13. vbi talem inuentionem audent negare.

Vbi Diocletianus & Maximianus Herc. vel ob ætatis defectum, vel perturbatione animi, vno die, hic Mediolani, ille Nicomedię, vltro purpura deposita imperio se abdicassent, Constantius & Galerius Impp. facti ita

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Anni.	Mens.	Dies.
ĉti, ita imperium diuidunt, vt Constantius Galliæ, Hispaniæ, Aphricæ, Italiæ & occidenti præesset, Galerius Illyrico, Græciæ & Orienti. Postea Constãtio Imperiũ Aphricæ & Italiæ recusanti, Galerius Seuerũ fil. adopti. illis præfecit & Maximinum Orienti. Demũ audita Seueri morte, collegam sibi adiunxit Licinium. Eusеb. 8. cap. 15. & 16. Oros. lib. 7. cap. 25.				eisdem Impp. postea Constãtio Chloro & post eum Constantino Mag. Occid. Maximiano Galerio Oriẽtis Impp. Vualtero Fran. Reg.	4	1	3
h DVODECIMVM bellum per Maximianum (quem multi cum Maximino cõfundunt) Imp. in Oriente: in quo occubuit Miltiades PP. & plerique alii. Eusеb. 8. cap. 17. Oros. 7. cap. 28.				*Vacat sedes*			1
i Huic & eius successoribus Constantinus Imp. dono dedit Romam & omnia imperatoria indumenta ac ornamenta: vt manifestè probat Eugubinus duobus libris, & testatur Photius patriarcha Græcus tit. 8. Nomocanonis cap. 1. Respuit tamen diadema aureum sibi à Consta. oblatum. Sabel.				CONCILIVM *Ancyranum 2. epis. 18. Celebratum quoque est concilio Chartagin. episcop. 70. indignum quod referant Magdeburgẽses inter concilia ecclesiastica, & fingãt fuisse Chartaginense 1. cùm August. in Breuiculo, & Opta. lib. 1. illud iniustum & iniquum pronunciet.*			
Constantinus Imp. sit Christianus visione igneæ crucis, cuius signum primus in militaria vexilla trãsformat & nũmos eo obsignari iussit, quod deiceps à Christianis observatum fuit. Eusеb. 9. cap. 9. Sozom. 1. cap 3. Diem Dominicam ex constitutione veteris ecclesiæ à iudiciis & laboribus sanctam esse decreuit. L. omnes iudices, Co. de fer. Histo. trip. 1. cap. 9. Templa idolorum claudi mandauit. L. 1. de paga. Cod. Tradit Hieronymus senem eũ, idq; ab Arrianis fuisse baptisatũ, sed deceptus est vicinia nominis, & falso rumore: sibi enim in terræ angulo posito (vt loquitur) multa ignota ello potuisse fatetur lib. de Vir. illustr. Itaque quod de Constantino filio dicebatur id traduxit ad patrẽ: ille enim in extrema ætate fuit rebaptisatus, & vt ait Damas. ab Eusеb. Nicomediensi Arriano. vide Theophan.	4399	312	33	h M. MILTIAdes siue Melchiades Apher, Constantino Magno Occid. Maximiano Gale. cum Licinio Orie. Impp. & tyrãnis Maxentio in Italia (quẽ vicit Constãt.) Maximino (quẽ duobus præliis Licinius debellauit) in Orientis & AEgypti partibus: Degẽberto seu Dagoberto Fran. Rege.	4	7	9
Athanasius Alexandrinus, Hilarius Pictauiẽsis, Episcopi. Arnobius presbyter præceptor Lactantii, Iuuẽcus poeta Hispanus, Rufi. 1. cap. 19. & 20. Hieron. in Chron.				*Vacat sedes*			17
Donatus, à quo Donatistę siue Donatiani, Numida (Nam alius fuit Chartaginẽsis 1. episcopus Donatistarum) suum virus dilatat, quod an. 305. cœperat excitare, occasione ędicti Diocletiani de comburendis libris Christianorum. Augusti. lib. 3. contra Cresco. cap. 27. & lib. 7. de baptis. cap. 7.				CONCIL. *Neocæsariense, confirmatum in Trullo. Isid. tom. 1. concil.*			
Clodomerus Fran. Rex an. 326. cœpit Turingiam, Galliam inuasit, Sueuis iugum Rom. imperii deposuit, cùm superiores Reges Fran. Zelandiam, Holãdiam, Sycambriam & Traiectũ incoluissent. Ireni. lib. 3. exegeseos Germa. cap. 76.	4403	315	34	1 *Sanctus* SYLVEster I. Romanus, Constantino Magno Occid. & Licinio Orie. postea solo Constantino Imp. Degembertо, Clodio II. & Clodomero Fran. Regg.	23	10	11
Hic PP. festum ad vincula Christi instituit rogatu Constantini. Polyd. 6. de innẽt. cap. 8.				*Vacat sedes*			15
Festum exaltationis crucis Hierosolymis cœpit. Niceph. 8. cap. 29. Festum item inuentionis crucis. Nam quod lib. 1. cõcil. in epist. Eusebii, tribuit eius institutionem Eusebio Papæ constare non potest.							
Eusebius, ob arctã necessitudinẽ cum Pamphilo, cognomento Pamphili, Cæsariensis Episcopus, annos 325. complexus, à Christo							

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificum		Ann	Mens.	Dies.	
4416	328		S. PRIMVM Vniuersale Concilium Nicenum, pro diuinitate Christi contra Arrium, sine iam mortuum vt vult Epipha. har. 68. & 69. & colligitur ex epistol. Synodica lib. 5. Socrat. cap. 9. sine auditum & praesentem, vt aiunt Socrates lib 1. cap. 14. Theod. hist. trip. lib. 2. cap. 5. Rufinus & alii, legatis Rom. Pontificis Vincentio, Vitore seu Vito sine Vitali presbyteris Hist. trip. lib. 2. cap. 1. Niceph. 8. cap. 14 Episcop. 318. Epiph. har. 69. & lib. Ancoratus. Rufin. 1. cap. 1. Niceph. 15. c. 2. Theodor. 1. c. 7. Iustinia. li. 4. de sum. trin. & ferè alii, sine Epis. 320. Sozom. 1. cap. 17. Eusebi. lib. 3. de vita Constanti. ait plures fuisse. 250. quod repetit Socrat. 1 c. 8. In litteris Imperatoris apud Socrat. 1. c. 9. legũtur affuisse plures 300. idem Niceph. 8. c. 14. hist. trip. 2. cap. 1. In scriptis Eustachii Anthiocheni apud Theodor. 1. c. 8. perhibentur. 270. & apud Niceph. 8. cap. 21. fere 270. Nam certum numerum in tanta multitudine reperiri non potuisse fatentur.				ad Constantioum Magnum historiam eccle siasticam conscripsit ex Philooe, Iosepho, Clemente Alexãdrino, Egesippo, Hippolyto, Papia & alus. Niceph. 1. ca. 1.
			Quatuor concilia prouincilia Isid. tom. 1. coneil.				Nicenum conciliũ cœpit 14. sub Sylvest. Euseb. in Chro. Plati. in Sylvestr. Regino. & pleriq; alii. Quidam voluot sob Iulio. Sozom. 1. c. 18. Histor. trip. 2. c. 1. Niceph. 8. ca. 14. Platina. in Agathone Beda in Chro. Durat 3. an. & paulo plos. Niceph. 8. c. 26. Eius initiũ variè a scriptoribus traditur. Alii referunt ad anoũ Christi 322. quidã vt Eus. in Chro. ad 324. quidam ad 330. quidã vt pleriq; Græci ad 333. quidã ad 338. vt Volate. & Bed. Alii ad Consulatũ Paulini & Iuliani. qui fuit an. 17. siue (vt alii volunt) 18. Constantini Mag. Socra. 1. c. 13. Niceph. 8. ca. 26. quorum ille ad 20. diem Maii, hic ad vndecimũ. Onuphr. ad Aprilem, alii ad 19. Iunii conserũt. Eũ an. alii dicuot esse Christi 325. alii 326. alii 327 alii 328. Tanta est annorum à Christo incertitudo, quòd veteres per annos Imperatorum numerareot, non Christi: qui mos, vt censent quidam, tantùm ab anno eius circiter 600. inualuit.
			Romanum epist. 268. seu 275.				Romani Imperii sedes transfertur Constãtinopolim a Constãtino Mag. vere & palam Christiano Imp. qui pacem integram ecclesiæ reddidit implens illud Apoc. 12. Nunc facta est salus & cæ: Fuit fundator Imperii & religionis.
			Elsbertinum seu, vt aiunt, Granata in Hispania Epis. 19. hic refertur à quibusdam. quod quam sit incertum quisque iudicet.				k Iberi prædicationibus S. Patricii (qui anno vitæ suæ 122. obiit) fidem Christi recipiunt. Rufin. 1. c. 11. Niceph. 8. c 34. Sigeb. in Chro. Sic Indi interiores miro modo per Edisium & Frumẽtium iuuenes. Ruf. 1. c. 10. Socrat. 1. cap. 19. Scoti quoque. Sabel. quorum primus fuit episcopus Palladius missus à Celestino PP. Prosp. in Chron. Item Armenii. Suid.
			Gangrense 1. in Paphlagonia in Trullo confirmatum, cõtra Eustathium Sebastrensem episcopum & eius sectatores AErium & alios.				Tunc primũ res Romana sub vno Augusto & 3. Cæsaribus esse cœpit. Eutrop lib. 10.
			Arelatense 1. & 2. in Galliis, vbi causa Cæciliani est iudicata. Augusti. epist. 162.				Hic PP. Nicenum symbolum inseruit Missæ, in locum Symboli Apostolorũ Plati. primus constituic vt Hostiensis episcopus pallio vteretur & ab eo Pontifex Rom. cõsecraretur. Volater. eum tamen Græci ferè omoes prætermittunt.
			Quidam addunt Aurelianense 1. præside episcopo Martino.				AErius Arianus, dictus Atheus primus damnat orationes pro mortuis, & ieiunia certo tempore statuta, presbyterum æquat episcopo, ac immutat antiquas Ecclesiæ cæremonias. Augusti. lib. de hæres. cap. 53. Epiph. her. 75. Socra. lib. 2. cap. 35.
4426	338	35	k S. MARCVS Rom. Cõstãtino Magno Imp. & Cæsarib. eius filiis, Clodomer. Franc. Reg.	2	8	20	Dooatus Grammaticus, Victorius rethor præceptores Hieronymi, Maximus Alexãdrinus, & Methodoius Philosophi, Marcellus, D. Nicolaus Myrtensis (errant enim qui putant eum vixisse sub Iustiniano) episcopi. Hiero. in catalog. Niceph. 8. cap. 14.
			Vacat sedes			20	
4429	341	36	l S. IVLIVS I. Romanus, Constantino patre & filiis, Constãtino 2. in Galliis, Constãtio Arriano cum Dalmatio patruo in Oriente, & Constante in Italia &				l DECIMVM tertium bellum in Christianos in Perside per Saporem Regẽ. Sozom. 2. ca. 8. Ammian. Marcel. lib. 25. Eusebius Emissenus Arrianorum signifer multa conscribit. Hiero. in Chron. Tunc vixit Ioan. Clymacus.

m Hunc

	Am. ab orb. cõdito.	Anni. à Xpo nato.	Num. Pontifick.
m Hunc immerito inter PP. adnumerari, quòd cũ Arrianis subscripsisset, censet Platina, post Hiero. de vir. illustr. qui hac de re nihil præter auditum habere poterat. At eum beatissimum prædicant Basil. epi. 74 Ambros. lib. 3. de virginit. Epiph. hær. 75. & Athanas. Apolog. 2. eum liberat ab Arriana labe.			
Paulus, & Ammon eremitæ. Sozom. 1. c. 14. obiit S. Antonius eremita anno vitæ 150. Som. 1. cap. 13. Rufin. 1. c. 8. Naucler. & Beda.	4433	345	
Arriana hæresis scissa est in Eunomianos Macedonianos, Eustathianos, Meletianos. Basil. Cont. Eunomi. Hist. trip. 5. c. 15. Epiph. hær. 76. & 68.	4439	351	
Eunomius monachus & notarius ARrii, inter alias hæreses negat Virginitatem maioris esse meriti quam cõiugiũ: Relicto monachatu: seduxit virgines vt nubereot, Fidẽ sine operibus ait sufficere nec opera esse ad salutem necessaria Augusti. lib. de hæresc. 54. Hiero. in 4. Osee. Templa martyrum non ingrediebatur ne cogeretur Sanctos (vt dicebat) adorare. Hiero. in eum.			
Iouinian⁹ Imp. noluit prius insignia imperii suscipere q̃ milites vno ore se Chriãnos profiterentur negans se Christianũ paganis imperare posse. Niceph. 10. c. 28. Ruf. 2. c. 1.	4444	356	37
Marcellus Ancyræ episcopus hæreticus, docet regnum Christi finem habiturum. Niceph. 11. cap. 48. Bonfin. 2. dec. 1.			
Versus ille, Gloria patri & filio cæ. (à Flauiano Anthiocheno adiutore Chrisostomo compositus Niceph 18. c. 51. & lib. 9. cap. 24.) aliter a Catholicis Græcis in fine Psalmorum canebatur aliter ab Arrianis. Sozom. 3. cap. 20 Theod. 2. c 24. Niceph. 9. cap. 24. postea consilio Hieronymi in ecclesia Latina additur fini Psalmorum à Damaso. Hiero. epist. ad Damas. vt essent qui hoc tribunt Gregorio 1. PP.	4449	361	
DECIMVM quartum bellum seu persecutio Christianorum per Iulianum Imp. Apostatam. Ruf. 1. c. 32. & 36. Ammia. lib. 20. Eutrop. lib. 10. In eo cecidit Dorotheus Tyri episcopus anno vitæ 107.			
n Vitas Pontificum Roma. conscripsit. & Bibliis SS. à Hierony. versis primus dedit auctoritatem. Plati. Symbolum Constantinopolitanũ in locum Niceni cantari iussit ad missarum solẽnia: quod vsque hodie perdurat. Sigeb. Rupert. lib. de Diuin. offi ca. 21.	4456	368	38
Gregor. Nazianzenus cogno. theologus, Cæsarius eius frater (cuius quæstiones theologicas Constãtinopoli nuper allatas Græcè apud me habeo) Basilius Cæsariensis & Greg. Nyssenus fratres, Io. Chrisostomus, Effrem eremita, Cyrillus Hierosoly. Philaster, Eustarhius, Exuperius, Ambrosius Mediola. Martinus Turon. S. Romanus Gal. Vegetius, Eutropius, Themistius Philosophus, Geor. Pachimeres historicus, insignes scriptores.	4457	369	39
Ammianus Marcellinus historiã Romanam ab an. Christi 98. vsq; ad 385 pertexit.			
Ambrosius ritum Antiphonarum, seu responsoriorum, hymnorum, à Græca ec-			

	Ann.	Mens.	Dies.
Aphrica Impp. Richimero Franc. Reg.	15	2	6
Vacat sedes			25
CONCIL. *Romanum episc. 116. Isid.*			
Hierosolymitanum hist. trip. 1. cap. 33. Theod. 1. cap. 30.			
Anthiochenum confirmatũ in Trullo epsc. 90. Isid.			
Agrippinense. Isid.			
Sardicense. episc. 300. Sozom. 3. c. 11. seu epsc. 250. Theod. 2. cap. 7.			
Syrmiense contra Photinũ. Niceph. 9. c. 31. Socrat. 1. cap. 29. Sozom. 4. c. 6.			
m S. LIBERIVS Roman⁹, dictus Leo, Constantio Arriano Orie. Cõstãte Occid. Iuliano, & postea Iouiano seu Iouiniano Orien. & Occiden. Impp. Theodomero Franc. Reg.	12	3	4
Vacat sedes			6
CONCIL. *Mediolanense. episc. plures 300. propter Athanasium. Socr. 2. ca. 36. Theod. 12. c. 15. Hist. trip. 2. c. 36. Rufin. 1. c. 20.*			
Alexandrinum. Ruf. 1. c. 28.			
Arriminense. Socr. 2. c. 37. Sozom. 4. c. 17. hist. trip. 5. cap. 20. Damnatur ab Ambro. epist. 32.			
Romanum, in quo Felix electus est Papa. Plat. Isid. tom. 1. concil. Non igitur ab Arrianis creatus est vt volunt Rossp. & Hiero. contrà Niceph. 9. c. 35.			
M. FOELIX II. Romanus, Valéte Arriano, Ori. & Valétiniano Occid. Impp. Clogio Fran. Reg.	1	4	2
CONCIL. *Laodicenum, confirmatum in Trullo. Isid. tom. 1. concil.*			
Lampsacenum. Rufin. lib. 10. Niceph. 11. c. 3. Hist. trip. lib. 7. c. 12.			
n S. DAMASVS Lusitanus, Valéte, & eo exusto, Theodosio			

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
			1. Magno Oriẽt. Valentiniano, & post eum Valentiniano 2. Gratiano, eius filiis Occid. Impp. Clogio, et post eum, Marcomero Franc. Reg.	19	3	11
			Vacat sedes			21
4471	383		CONCIL. Romanũ de S. Spiritu cõtra Arriũ, Macedonium, Photinũ & Appollinarĩ. Hiero. in Chron. Isid. in Damas. Hist trip. 9. c. 16. In eo additur Niceno symbolo, FILIO que, cõtra eos qui dicebant S. Spiritum esse filium filii, nepotem Patris, vt legi in quodam manu scripto libello Græco anonymo de S. Spiritus à filio processione, quod cõuenit cum Hug. Etheriano l. 3. de process. Spiritus Sancti cap. 16. Et cum Magistr. Sent. li. 1. dist. 11. Errat enim Beza, qui in suo nouo testam. inter ea quæ à Synodo Constantin. symbolo Niceno addita fuerunt, hanc dictionem reponit, summa antiquitatis ignoratione.			
4465	377		Illyricũ, de trinitatis vnitate, Theodo. 4. c. 9. Hist. trip. 7. c. 8.			
4471	383		Aquilienſe, quod Beza & alii perperam existimant fuisse vniuersale.			
			Valentinum in Gallia, epi. 30. Isid.			
4471	383		S. SECVNDVM Oecumenicum Concilium, Constantinopolitanum 1. ab Orientalibus tantùm celebratum contra Macedonium & oppugnatores Diuinitatis S. Spiritus. Episcop. 150. siue vt ait Prosper in Chro. 180. ũ Theodosio Mag. indictũ, à Damaso suasu D. Ambrosii cõfirmatum. Theodo. 5. c. 9. Hist. trip. 9. c. 12.			
			Schisma 2.			
			Vrsinus, siue Vrsicinus sedit in schismate contra Damasum. Ruf. 2. cap. 10. Ammia. Marcel. lib. 27.			
4476	388	40	o S. SYRICIVS, aliàs Vrsinus Romanus. Theodosio Mag. cum Valentiniano 2. post necẽ Maximi in Imperiũ restituto, & eo mortuo, cũ filiis Honorio & Arcadio Imp.			
			Marcomero Frã. Reg	15	11	25
			Vacat sedes			20
			CONCIL. Romanum. Telense, Isid. Tom. 1. Conc.			
4491	403	41	S ANASTASIus I. Romanus, Arcadio Orie. Honorio Occid. Impp. Dagoberto Franc. Duce.	3		10
			Vacat sedes			21
4493	404		CONCIL. Alexandrinum contra Origenem. Ab. Vsperg. Toletanum 1, cõfirmatum à Leone PP. episcoporum 18. siue 15. in quo damnatur Priscillianus Isid. Tom. 1. Concil.			
4494	406	42	p S. INNOCENtius I. Albanus, *siue Scotus*, eisdem Impp. &			

clesia iu Latinã primus transtulit. Sigeb. in Chron. Naucler. Illorũ primus auctor apud Græcos creditur fuisse Ignatius. Socra. 6. c. 8.

Gothi ab Hũnis gẽte Scythica suis sedibus expellũtur. Nicep. 11. c. 48. Bonfin. 2. dec. 1.

Sarraceni & Gothi fiunt Christiani. Socrat. 4. c. 33. & 36. & labuntur in Arrianismũ. Iornand. de reb. Geti. & Ab. Vspergensis.

Messalliani, qui Psalliani, Euchitæ q. orantes & Enthousiastæ .i. Deo afflati, vocantur, negant carnem Domini prodesse vel obesse sumptam in sacramento Eucharistiæ. Theod. 4. c. 11. semper orant, docent Baptismum non conferre gratiam, & non opus esse ieiunare. hist. trip. 7. c. 11. Damasce. de hæres.

Vigilantius & Iouinianus hæretici, ille SS. venerãdos & orandos negat: cæremonias ecclesiæ respuit: hic damnat delectum ciborum: monachis & monialibus post votũ nuptias permittit: asserit peccata omnia esse æqualia: virginitatẽ eiusdem esse meriti cũ coniugio: liberum esse hominẽ post Baptismum ad bene agendum, sed non ad peccãdum: nullam meritorum distantiam fore in futuro seculo: eum ideo anathematizat August. de temp. in festo Triuita. serm. 3. & lib. de hæres. In eos scripsit Hier. tom 2.

Hæretici Nestoriani negabant Corpus Christi esse in Sacramento nisi in ipso vsu. contra quos Cyril. epist. ad Calo.

Nihil in doctrina Catholica à tempore Apostolorũ ad hanc vsque ætatem immutatũ fuit, maximè Romæ, notat Io. Caluinus institu. Gallic. lib. 4. cap. 2. sect. 3. & epistol. ad Sadoletũ. Statue tibi quæso (inquit) ob oculos veterem illam ecclesiæ faciem, qualem Chrysostomi aut Basilii ætate apud Græcos, Cypriani, Ambrosii, Augustini seculo apud Latinos extitisse ipsorum monumenta fidem faciunt

o Epiphanius Salaminius in Cypro, Theophilus Alexandrinus, Synesius Cyrenaicæ Episcop. Opratus. ipse lib. 2. Isychius presbyter Paulinus cognom. Pontius apud Ausonium. Clandianus poëta.

Marcomerus Franc. Rex Gallias inuadit, & omnia loca quæ Maximus occuparat recepit præter Armoricã, siue Britanniam minorem: quo cæso à Valentiniano, Regnum fuit penes duces aliquandiu.

p Cassianus & Euagrius monachi, Primasius, Orosius, Tiberianus, Maximus Taurinensis, scriptores ecclesiastici. Ausonius Burdegalẽsis, Prudẽtius & Sedulius poëtæ. Vincentius Lyrinensis, Isidorus senior Episcopus Cordubensis, Palladius, Hilarius Arelatensis, Polybius.

Prima Romæ direptio an. 413. 8. seu 9. cal. Septemb. per Gothos duce Alarico siue Athanarico (qui fuit primus Rex Hisp. Ritius l. 1. de Reg. Hisp.) Procop. lib. 1. Cuspinia. in vita Cæsar. A Emyl. lib. 1. Sozom. 9. cap. 8. Oros. lib. 7. cap. 38.

Vasconia tũc nomen hoc à Vuisigothis sortitur.

Persecutio Christianorum in Persida per Isdigertẽ Regem & tutorem Imperii Orientis.

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Anni.	Mens.	Dies.
entis. Hist. trip. lib. 10. cap. 30.				post mortem Arcadii			
* Vuandali metn Gotthorum Gallias relinquentes, cum Alanis & Sueuis Hispanias occupant, quas ferè 30. an. incolunt. Sigeb. in Chron. Procop. lib. 3.				Theodosio 2. iuniore Orie. Imp. Genebaldo Fran. ad Moenum & Salam Duce	15	2	25
Pelagius Britannus, Heluidius, Audæus, Bonosus, hæretici. Augusti. de hæres. Chrysost. & Isid.				*Vacat sedes*			22
Innocentius primus Romæ Nouatianos pellere cœpit, & multas ecclesias illis ademit. Socrat. 6. cap. 9.	4497	413		COLLATIO *Carthaginensis inter 286. episc. Catholicos, & nonnullos Donatistas, iussu Honorii, & studio Augustini habita. Aug. epist. 68. & in Breuiculo.*			
Franci traiecto Rheno iterum Gallias incessantes, Treuerim vrbem incendunt, & magnam Galliæ partem occupant. Sigeb. AEmil. lib. 1.				CONCILIVM *Carthaginense (siue vt loquitur Aug. prouincia Carthaginis) præside Aurelio episc. 217. nobilissimum contra Pelagianos, confirmatum in Trullo, cui potuit Augustinus interesse. Aug. epist. 47. 94. 95. & 106.*			
Eraclianus Consul in Aphrica cum incredibili classe 3070. nauium quantas nũquam habuit Xerses, vel Alexander contra Romam venit. Sigeb.				*Milevitanum in Numidia cõtra Pelagianos & Donatistas, cui interfuit Augustinus, & approbatum est ab Innocentio. August. epist. 92. & 157.*			
Burgundi partem Galliæ ad Rhenum occupant. Sabel.				*Burdegalense contra Priscillianum præsente S. Martino. Sulpi. Sev. lib. 3. Plati. Prosp. in Chron.*			
Scoti & Picti vastãt Britanniam. Blond. 2. dec. 1.							
Prædestinatorũ hæresis ex libris D. Augustini malè intellectis cœpit an. 415. Omnia prædestinationi & reprobationi ita tribuit, vt neget opera vel prodesse vel obesse ad salutem. Sigeb. in Chron. Lutzenburg. de hær.							
q Hieronymus corpore defecto cùm è lecto sese erigere nó posset, nisi aprehẽso fune qui de trabe pendebat, obiit in Bethleem an. Christi 422. & ætatis suæ 91. vt ait Prosper. vel 98. Diacon. lib. 14. & Sigeb. in Chron. vel etiam 99. vt vult Trithemius.	4505	421	43	q S. SOZIMVS Græcus, Theodosio 2. Orien. & Honorio Occid. Impp. Genebaldo Franc. Occidẽtaliũ duce, Faramũdo Marcomeri filio Orientalium in Frãconia Germaniæ duce	1	3	12
r Vigilias nocturnas ad sepulchra Martyrum sustulit, ieiunia retinuit.				*Vacat sedes*			11
Chronica Francorum ab hoc Faramundo Reges enumerare incipiunt.				CONCIL. *aliud Carthaginẽse Augustino Aphricanum, contra Pelagianos. August. epist. 47.*			
Florus Monachus ex libris Augustini cõtra Pelagianos gratiam Dei ita extollebat, vt negaret liberum arbitrium. August. de gratia & lib. arbi.							
Vuandali, Alani, Sueui, siue Alamanni, in tria regna Hispaniã diuidentes intestino bello inter se collidũtur: contra qnos mittitur ab Honorio Castinus dux. Sig. in Chro.							
s Socrates, Sozomenus, & Theodoretus, Eusebii historiam continuãtes tempus ferè 540. annorũ pertexuerũt. Niceph. 1. cap. 1.							
Burgundi & Occidentalium magna pars fidem Christianã recipiunt. Niceph. 14. ca. 40. Socr. 7. cap. 30. Germanus Altisiodorensis, & Lupus Trecassinus episcopi, Britannos à Pelagianismo ad veram fidem reuocant. Prosp. in Chron. Palladius à Celestino PP. in Scotiam missus Christum ibi docet. Maior lib. de reb. Scot.	4507	423	44	r S. BONIFAcius I. Romanus, eisdem Impp. Faramũdo tam Gallo Frãcorum quàm Germano Frãcorũ cõsẽsu, Rege declarato sedit	3	8	7
Clodius Franc. Rex Thoringiã Germaniæ inuadens, Dispergum castellum occupat, vbi sedem regni aliquandiu constituit. Sigeb. in Chron. Greg. Turonen. lib. 2. ca. 9.				*Vacat sedes*			9
Moritur magnus ille Augustinus in Hypone non an. Christi 440. vt ait Sigeb. in Chro. vel 446. Bed. sed 432. Diac. lib. 14. siue 433. Prosper in Chron. anno autem vitæ suæ 73. & episcopatus 40. Sigeb. siue vitæ suę. 76.				Schisma 3.			
Diac. lib. 14. Prosp. in Chron. Possid. in eius	4510	426	45	Eulalius in schismate cõtra Bonifacium electus, ab Honorio expellitur. Pla. t S. CELESTINVS siue			

vita.

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pont. ficũ.		Ann.	Mens.	Dies.	
			Celestius, Campanus, *seu, vt alii volunt, Romanus*, Theodosio 2. Ori. Honorio Occid. & post cũ Valentiniano 3. Impp. Faramũdo & postea Clodoueo, *siue Clogione, siue Clodio Crinito siue Capillato* Franco. Gallorum Rege.	8	10	17	vita. siue vt alii 83. Baptisatur an. 30. ætatis, fuit Manichæus ferè 9. annis, vt ait lib. 2. de morib. Manich. cap. 19. & Lib. 1. de morib. Eccles. Cathol. cap. 18.
			Vacat sedes			21	s Bononiensis Academia instituta est à Theodosio Imp. Volater.
4517	433		S. TERTIVM Oecumenicum cõcilium Ephesinum contra Nestoriũ vocẽ θεοτόκον .i. Deiparæ auersantem: pro vna persona Christi, Epis. 200. in quo nomine Celestini præfuerunt, Cyrillus Alexandrinus & Arcadius episcopi. Euag. 1. cap. 4. Socr. 7. cap. 34. Histo. trip. 12. cap. 5. Tom. 1. concil. Plati.				Eudoxia Imperatrix festum ad vincula Petri celebrari Cal. Augusti obtinuit à Syxto, maximè vt populum à gentilitate reuocaret, quæ eo die recolebat festum pro victoria Octauii Augusti de Antonio & Cleopatra. Sigeb. in Chron.
							Britanni cum Pictorum & Scotorum impetus amplius ferre non possent, ethnicam Anglorum gentem .i. Saxones ad sui defẽsionem inuitarũt, quibus tantum terræ datum est quãtum eorum tauri per corrigias potuit extendi. Sigeb. Krantz. l. 1. cap. 18. Polyd. in histor. Angli. lib. 3.
4518	434	46	s S. SIXTVS 3. Rom. Theodosio 2. Orie. & Valẽtiniano 3. Occid. Impp. Clodio Franc. Reg.	8		18	Persidis magna pars Christo credidit, Sdigerde fil. Regis à dæmonio liberato precibus Maruthę episcopi, qui legatione apud eos fungebatur. Sigeb.
			Vacat sedes			22	t Hic PP. doctissimè scripsit, & primus omnium Pontificum Roma. sepultus est in Basilica S. Petri in Vaticano.
			CONCIL. Regiense epis. 13. Agathense in Gallijs epis. 35.				Acephaleorum hæresis (quòd sine auctore & quasi sine capite esset) docet Christum in vna substantia adorãdum, & vna natura ex Deitate & humanitate mixta constare. Plati. & Honor. in catal. hær.
4519	435		Romanum epis. 56. Sigeb. vel 57. Plati. & Tom. 1. concil.				Possidius (vulgo Possidonius) Apher, Eucherius Lugdunensis. Gennad. in catal. Asymo Curiensis primus episcopus Rhætorũ. Prosper Aquitanicus. Genouefa. Sigeb. in Chron. Sextus Rufus historicus.
4520	436	47	t S. LEO I. cognom. Magnus, Tuscus, *siue iuxta alios Romanus*, eisdẽ Impp. Martiano, *qui primus à patriarcha Anatolio coronatus est*, & postea à Leone Magno, Orient. & Maioriano Occid. Impp. Clodio, Meroueo, Childerico, per ordinem, Franc. Regibus	21	1	13	Attila, flagellum Dei, cum 500. millibus Hũnorum siue Chunorum vniuersam ferè Europam depopulatur. Bonfin. 3. deca. 1. Callimach. in Atti. Blond. 1. dec. lib. 2.
			Vacat sedes			8	Roma iterũ an. 457. Vuandalis in prædam exposita est duce Genserico, iam Carthagine ab eis expugnata & Aphrica subacta. leg. 1. c. de offi. præf. prætorio Aphricæ.
							Omnia loca Galliæ quæ tenebat Meroueus Franc. Rex Clodii fil. seu vt alii volũt consãgineus, Frãciæ nomine vocari cœpta sunt. A Emil. lib. 1. Ab hoc Franci Merouingi dicti sunt. Gagui. lib. 1.
							Clodius Francos à Francfordia in Gallias traduxit vsque ad vrbem Camerącum, exinde ad Somenam siue Sumõnã fluuium omnia loca occupat. Masse. & Guilel. de Nangiaco in sua Chronographia, quę est apud Germanẽses monachos Lutetiæ. Greg. Turon. lib. 2. cap 10.
							Persecutio Christianorum in Perside per Gararanem Regem durat an. 30. Sigeb. Ab. Vsperg.
							Apud Tholosam ex eius medio tota die sanguis largissimo fluxit riuo. Sigeb.
							Germania, Dacia, Sarmatia, & cæteræ prouinciæ ad Danubium & Rhenum sitæ, Hispania etiam vlterior, & Aquitania omnino ab Imperio Romano deficiunt. Blond. lib 2. dec. 1. Irenic. lib. 3.
							Venetia vrbs ob hostium terrorem in insulis ædificari cœpta. Blond. dec. 1. lib. 3.

u Victorinus in Aquitania, Saluianus Massiliæ, Chrysologus Episcopus Rauénæ, Sidonius Apollinaris Episcopus Claromôtésis in Aruernia, Prosper Reginensis, Genad. in catal. & Palmer. in Chron.	An. ab orb. cõdito. 4538	An. à Xpo. nato. 454	Num. Pontificũ.	S. QVARTVM generale concilium Chalcedonense contra Eutychen & Dioscorũ hæreticos, pro duabus naturis in Christo & proprietatibus: in quo Paschasinus, Lucentius Episcopi & Bonifacius presbyter nomine Leonis PP. præfuerunt. Euagr. 2. cap. 2. & 4. Episcop. 630. Niceph. 15. cap. 2. Sigeb. & Plati. Quidam 830. Alii 600.	Ann.	Mens.	Dies.
Mamercus (quem Trith. vocat Claudiũ) episcopus Viennensis in Galliis, vtilissimo experimento, reuerendissimo exemplo primus inuexit solemnitatem Rogationum (quas hodie Christiani Syri vocant Niniuitarum ieiniũ) in quibus ieiunatur, oratur, psallitur, fletur, ait Sidonius libro 5. epist. 14. Rationem instituti adfert Greg. Turon. lib. 2. cap 34. quòd Viennę assiduus terræ motus contingeret, lupique ac aliæ ferę syluestres vrbem ingredientes homines deuorarẽt. Igitur qui cum Polyd. li. 5. de inuento. rer. cap. 10. tibunnt Leoni 3. PP. institutionem litaniarum trium dierum ante Ascensionem, vel errant, vel illum significant statutum tempus præfixisse.	4544	456		CONCIL. Arausicanum sive Aurisicanum, sive Auraicense primum & secundum de libero arbitrio. Valense seu Vasense in Galliis epist. 18. Carpentoractense. Arelatense 3. epist. 35. sive 24. Romanũ cõtra Eutychẽ. Niceph. 15. c. 4. Constantinopolitanum aduersus eũdem. Euagr. l. cap. 9. Tyrium. Beritense. } { Inserta actionib. 7. 9. & 10. cõ. illis Chalcedo. Lib. concil.			
x Suis scriptis Ecclesiam illustrat. Trith.	4551	463	48	u S. HILARIVS Sardus, Leone Ori. Maioriano, & post eũ Seuero seu Seueriano Occid. Impp. Childerico Franc. Reg.	7	3	10
				Vacat sedes			10
Romanũ Occidentis Imperium tunc in Augustulo defecit, deinceps barbaris & peregrinis dominis Italiam occupantibus annis 325. vsque ad Carolum Mag. ex quo vsque in hunc diem Imperium manet stabile. Niceph. 16. cap. 11. Diaco. lib. 16. Palmer. in Chron. Blond. lib. 2. dec. 1.				CONCIL. Turonense epist. Romanum epist. 50. Lib. concil.			
Senerianus Damascenus, Marinus Neapolitanus, Procli philosophi discipuli. Suid.							
Notet hic mecum lector, Plures eiusdem nominis regna & imperia erexisse ac eadem labefactasse. Darius primus cum Cyro capta Babylone Imperium Persarum cõstituit, Darius Arsamis fil. penitus amisit: ait Iusti. Constãtinus Mag. primus Imperator Constãtinopolitanus, Constantinus vltimus Imperium cum vita perdidit: Balduinus primus ex Francis Imper. Constantinopolitan⁹, Balduinus illius abnepos vltimus: Vrbano 2. PP. Hierusalem est recepta, Vrbano 3. recidit in seruitutem: Augustus Romanum Imperium condidit, Augustulus hic noster vir ominosi nominis labefactauit.	4558	470	49	x S. SIMPLICIVS (Sulpitius Palmerio) Tiburtinus Leone, & eo mortuo, Zenone Isauro hęretico Arriano, Orie. Seuero, Anthemio, Olybrio 7. mẽsib⁹, Glycerio an. 1. Nepote di. 56. Augustulo an. 1. Occid. ex ordine successionis Impp. vsque ad Odeacrum Turcilingorum & Italiæ Regem: Childerico Franc. Reg.	15	1	7
				Vacat sedes			26
y Honoricus Vuandalorum Rex Arrianus, 434. siue vt ait Sigeb. 444. Catholicos Aphricæ episcopos mittit in exilium. Diac. in Odeacr. lib. 16. Ab. Vsperg. in Zeno. (mirum tot olim fuisse vnius regionis episcopos) verùm biennio post corrosus à vermibus miserè periit. Procop. lib. 3. de bel. Vuand.	4573	485	50	y S. FOELIX III. Roma. Flaui. Zenone Isauro seu Isaurico Orien. Imp. Odeacro Italiæ, & Childerico Frãco. Reg. vsq; ad Clodoueum	6	11	17
z Clodoueus primus Regum Francorũ fit Christianus, & baptisatur a S. Remigio Remẽsi archiepiscopo, qui ei Ludouici nomen imposuit. Gregor. Turon. lib. 2. cap. 30. & 31. AEmil. lib. 1. Quicquid Galliarũ a Rheno ad Ligerim sub iure erat Romanorum ad ius Francorum transfert. Sigeb.				*Vacat sedes*			5

An. ab orb. cõdita.	Anni. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
			CONCIL. *Tarraconense epis. 10. Aurelianense & 1. Francicum epis. 30. sine 33. iussu Clodouei. Gerundense in Hispa. Lib. concil.*			
4580	492	51	z *S.* GELASIVS I. Apher, doctissimus, Anastasio cognom. Dicorus hæretico Euthichiano, Orie. Imp. Theoderico Arriano, Italiæ, & Clodoueo Franco. Regg.	5	8	17
			Vacat sedes			7
			CONCIL. *Epaunense epis. 70.*			
4586	498	52	*S.* ANASTASIus. 2. Rom. Anastasio Imp. Theoderico siue Dietericho Ostrogotthorũ ac Italiæ R. Clodoueo Fran. Reg.	1	10	24
			Vacat sedes			4
4588	500	53	a *S.* SYMMAchus *Sardus* eisdem Imperãtibus sedet an.	15	6	22
			Vacat sedes			7
			Shisma 4. LAVRENTIVS in schismate cõtra Symmachum Papa designatur: sed Symmachus in concilio Rauennati presente Theoderico confirmatur. Diac. in Anast. lib. 16. Blond. 3. dec. 1. Plati. CONCIL. *Rauennense, Ilerdense, epis. 8. Valentinum epis. 6. Romanum epis. 122 lib. concil. Alia 5. concilia Romæ celebrantur. Lib. concil.*			
4603	515	54	b *S.* HORMISda Frusiuonius Cãpanus, Anastasio, & post eũ Iustino, Ori. Impp. Theoderico Italię Re. Clodoueo & postea Childeberto (aliis Childerico) Frã. Reg.	9		18
			Vacat sedes			6

Prima Christianorum pugna contra infideles Vuisigotthos fœliciter consecta per Clodoueum. Sabel. lib. 2. AEnead. 8. ita gens Francica prima omniũ pro religione signa cum Christi hostibus eõtulit. AEmil. lib. 2.

Xenaias siue Philoxenus Hierapolens episcopus Eutichianus, primus euomuit Christi & Sanctorum Imagines venerandas non esse. Niceph. 16. cap. 27. & Cedrenus.

Remigius & Patricius Sucssionẽsis Episcopus fratres, Vedastus Atrebatensis Episcopus, Auitus Vienensis, qui Gallias ab Arriana hæresi defendit. Epiphanius Ticinensis, Fulgentius Rupẽsis Episcopi. Idacius, qui Chronica sua à primo Theodosii consulatu vsque ad an. 490. perduxit Sigeb. in Chron. Cassiodorus monachus ex senatore. Pomerius. Gennadius Massilienses. Hesychius Milesius. Merlinus vates. Suid.

a Egesippus Theologus. S. Seuerinus Trenerensis, S. Eleutherius Tornacensis Episcopi, Boëtius philosophus & Poëta, Symmachus exconsul, Patricius Romanus eius socer, Martyres. Quintianus Rutenensis Episcopus, Maxentius Pictauensis Abbas, Sigeb. Trith. Procop. lib. 1. Paschasi⁹ Diaconus libros de S. Spiritu scribit. Greg. 4. Dialog. cap. 40. Fulgentius Hispalensis Episcopus. Diac. lib. 17. Pa. AEgineta. Trith.

Clodueus Franc. Rex à Rhenn ad Sequanam vsque regnum dilatat. Guilel. de Nangiacn. & paulo post vsque ad Ligerim, Burgundiam sibi reddens tributariã. Sigeb. AEmil. lib. 1. Blood. lib. 3. dec. 1. Lutetiam Parisinrum sedem regni cõstituit suasu Clotildæ vxoris. Greg. Turon. l. 2. cap. 38. Plati. & Chron. Francorum.

Allarico Vuisigotthorũ Rege vita cũ vniuerso regno, cuius regia erat Tholosa, expoliato, Francicum regnum ad Pyreneos vsq; montes extendit, & a Ligeri ad Rhodanum fluuium, qui erat limes regni Vuisigotthici. Sigeb. & Guilel. de Nangiaco. Inde Anastasius Imp. titulum & insignia consulatus ac patriciatus ei contulit, quòd Gotthos seu Vuisigotthos ab vtraque Aquitania expulisset. Gregor. Turon. ibidem. AEmil. lib. 1. Sigeb. in Chron.

Symmachus PP. quotidina præbet subsidia 220 episcopis in Sardiniam exilio relegatis, per Transamundum Vuandalorum Regem. Diac. in Anasta lib. 17. Guilel. de Nangiaco.

b Adhæc vsque tempora Arriani templa & publicos conuentus habentes, Iustinus pius Imp. exterminauit. Diac. lib. 17. sicut Euthichianos & Nestorianos. AEmil. lib. 1. Blond. lib. 3. dec. 1.

Quatuor filii Clodouei regnum inter se diuidunt, Lotharius seu Clotarius sedem regni sui habuit apud Suessionem, Theodoricus ex concubina fil. Methis, Clodomirus Aurelianis, Childebertus Lutetiæ Parisiorum. Sigeb. in Chron.

In Alexandria multi vtriusque sexus dæmoniaci quasi canes latrabant. Sigeb.

c Iustinus primus omnium Imperatorum coronatur à Roma. Pontifice. Blond. lib. 3. dec. 1. Melanth. in Chron.	Am. ab orb. cõdito.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.	CONCIL. Romanũ contra Eutichianos & Nestorianos. Bled. lib. 3. d. 1. Aurelianense 4. Ioan. le Maire & Tom. 2. concil. Cæsaraugustanum apud Sur. Lib. conc. Sarragocẽse & Gerodense in Hisp.	Ann.	Mens.	Dies.
Hũc PP. quòd à Iustino honorificè susceptus esset, Theodericus carceris afflictione peremit. Diaco. lib. 17. qui 98. die post subita morte obiit.	4612	524	55	c S. IOANNES I. Tuscus, Fla. Anicio Iustino Imp. Theoderico Ital. Childeberto cũ Lothario Frã. Reg.	2	8	28
				Vacat sedes		1	
S. Brigida, siue Birgita, siue Pyrgita virgo Scotica propheticissa & multorum cœnobiorum fundatrix. Plati. & Volat. Duo SS. Germani alter Parisiensis Episcopus, alter Capuanus, Arator subdiaconus poeta, Priscianus grammaticus Cæsariẽsis apud Constãtinopolim. Diaco. lib. 18. Palmer. in Chr.							
S. Benedictus Nursinus monasterii mõtis Cassini abbas, eũ sorore Scolastica, miraculis clarus ordinem Benedictorũ instituit. Dia. lib. 18. Palmer. Greg. lib. 2. dialog. cap. 1. & 33. obiitque an. 543. vt scribit Faustus eius discipulus.	4615	527	56	S. FOELIX 4. Samius, eisdẽ Imperãtib' vsque ad Iustinianum Imp. & Alaricum Ital. Reg.	4	2	13
Longobardi seu Langbardi Pannoniam occupant expulsis Hunnis & Ostrogotthis. Dia. lib. 18. Bonfin. dec. 1.				*Vacat sedes*			3
d Iustinianus ex tribus codicibus Hermogeniano, Gregoriano, & Theodosiano nouum Codicẽ ex suo nomine Iustinianeum fieri curauit per Tribonianum & alios iurisconsultos. Cod. tit. De nouo Cod. faci. & tit. De Iustin. Cod. confirmando.	4619	531	57	d S. BONIFAcius 2. Romanus, Fl. Aniclo Iustiniano, Imp. Adelricho, *seu Athalarico, siue Alarico*, cũ matre Amelasinuta Ital. & Childeberto cum Lothario Franc. Reg.	2		2
				Vacat sedes		2	
Dionysius Alba Romanus paschalẽ calculum composuit. Dia. lib. 17. S. Arnolphus seu Arnaldus, & Vedastus primus Atrebatensis Episcopus, discipuli Remigii. Sigeb.				Schisma 5. DIOSCORVS in schismate contra Bonifacium sedit dies.			25
Iustinianus diem festum Hypapãtis Domini i. exceptionis (qui dicitur dies Purificationis) vbique celebrari instituit. Niceph. lib. 17. cap. 28.							
e Cæcum illuminat. Greg. lib. 3. dial. ca 2.							
Aphrica redacta in ditionẽ Imper. victis Vuandalis 105. annos ex quo eam occuparant. Dia. lib. 17. & leg. 1. Cod. de offi. præ. præt. Afri. Procop. lib. 1.	4621	533	58	e S. IOANNES 2. Rom. Iustinian. Imp. Alarico Ital. Childeberto Franc. Reg.	2	4	
f Mutum & claudum sanat administratione Corporis Christi. Greg. lib 3. dial cap. 3. Diebus dominicis circumire templa minori processione ĩstituit. Plati. & Vola. li. 16.				*Vacat sedes*			6
				CONCIL. Toletanũ 2. Lib. cõcil.			
Tribonianus cum aliis Iustiniani mandato, ex immensa legum multitudine, quæ in librorum duo millia, & versuum trecies cẽtena millia excreuerat, 50. libros Pandectarum seu Digestorum per titulos ordine digessit. Proem. Digest. & Proc. lib. 1.	4623	535	59	f S. AGAPETVS 1. Rom. eisdem Imp. & Amatasinuta cum Theodato Gotthorũ & Ital. Regina		11	19
				Vacat sedes		1	29
Agapetus Iustinianũ Imp. ab Eustichiana hæresi reuocauit, quem prius cùm videret non flecti rationibus, Christiana audacia in hæc verba prorupit: Ego ad Iustinianum Imperatorem Christianissimum venire desideraui, sed Diocletianũ inueni. Diac. lib. 17.							

g Iornan-

An. ab orb. cõdito.	Anni, à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
			CONCIL. Hierosolymitanum 2. de quo actio 1. Constantinop. 2.			
4624	536	60	S. SYLVERIus (Palmer. Liberius 2.) Campanus doctissimus eisdem Impp.	1	5	12
			Vacat sedes.			6
4625	537	61	g VIGILIVS Rom. eisdem Impp. vsq; ad Bittigẽ Tẽdibaldum Totilam, siue Badiullã, Teiam seu Tegã ex ordine successionis Gotthorum & Italiæ Regem	18	6	26
			Vacat sedes		3	5
4640	552		QVINTVM Generale concilium Constantinopolitanum 2. Episcop. 165. præsidẽte Vigilio vna cum Euthycio & Apollinari Patriarchis, ait Zonaeas (nã Euagrius lib. 4. cap. 38. putat abfuisse) cõtra Anthemium & Theodorum hæreticos negãtes D. Virginẽ esse Deiparã, & ad cõfirmãdas 4. generales synodos, cõtra etiã Origenistas. Plat. & Lib. con.			
			CONCIL. Antiochenũ cõtra Petrũ, Severũ, & Anthemiũ habet. L. cõc. Aurelianense 2. & 3. aut iuxta alios 5. & 6. Arvernense			
4643	555	62	h S. PELAGIVS I. Rom. Iustiniano Imp. Teia Ital. Reg. & Narsete, eo interfecto & subactis Gotthis p. cõsule in Italia, Childeberto cũ Lothario postea solo Lothario Franc. Regibus.	6	10	28
			Vacat sedes		3	26
			CONCIL. Turonense 2. Aurelianense 4. & 5. vel 7. & 8. Parisiense 1. & 2. Lib. Concil.			
4650	562	63	i S. IOANNES 3. Rom. cognom. Catilina (ait Euagr.) Iustiniano 2. siue Iustino 2. Iuniore Pelagiano			

g Iornandes siue Iordanus Gotthorum Episcopus & historicus. Procopius historiã annorum 142. pertexuit vsque ad an. Christi 554. à quo Agathias eodem tẽpore suam historiam deduxit ad an. 566.

S. Mauritius obiit in Dalmatia. Sabel.

Iustinianus partem Galliæ cõcessit Germanis. Procop. lib. 3.

Gotthi duce Totila Romam capiunt, Lucanos & Brutios subigũt. Procop. li. 3. Diac. lib 17. Palmer. in Chron.

Tanta fames per vniuersum orbem maximè apud Liguriam & Italiã, vt marres cogerentur vesci carnibus filiorum. Diac. lib. 17. Procop. lib. 3.

h Fertur instituisse septem horas canonicas. Polyd. lib. 6. de inuent. re. cap. 2. Eum omisit Euagrius.

S. Medardus Nouionensis, & Gildardus Rothomagensis Episcopi & fratres eodem die nati, pontifices cõsecrati, & mortui an. 556. Guil. de Nangiaco & Sigeb. in Chron. Medardus S. Radegundam vxorem Lotharii assensu viri in monialem consecrauit. Pert. de natalibus.

Phreculphus historicus ab orbe condito ad annũ Chri. 560. Chronica digerit. Fortunatus poëta, & Episcopus Pictauẽsis. Trith. & Plat. Sige. Hermolaus grãmaticus. Suid.

Eruli incolæ Istri, fidem Christi suscipiunt accepta ob id pecunia à Iustiniano. Euagr. lib. 4. cap. 20.

Gotthorum regnum in Italia finem habuit 70: anno ex quo eam occupauerant per Narsetem, qui postea in odium Augustæ Lõgobardos gentẽ Germaniæ in Italiam vocauit, quam tenuerunt 204. annis, primus eorum rex fuit Alboinus. Procop lib. 3. AEmil. lib. 1. Plati. in Adria.

i Longinus Græcus primus Italiæ Exarchus constituitur Rauennæ ab Imperatore. Blond. dec. 1. lib. 8. Nam non assentior Palmerio scribenti id sub Gregorio accidisse, & Patricium Romanum primum talem magistratum suscepisse. Durauit illa dignitas annis 164. siue vt alii volunt 124. Eius erat confirmare electionem Roma. Pontifi

Armenii iterum fidem Christi suscipiunt Sigeb. in Chron. & Plati.

Lothario Franc. Rege mortuo filii regni diuidunt, Hilpericus Suessioni sedem regni habuit, Heribertus Lutetiæ, Guntrannus Aureliæ, Sigebertus Metis. Sigeb. in Chro Maglorius Doléfis archiepiscopus Sanctus vit in Britannia. S. Amandus nascitur an 571. Gregorius Turonensis historicus. Mer Caledonius. S. Leonardus. S. Goar. Sigeb. & Volat. & Ab. Vsperg.

Franci & Hispani de Paschate celebrando dissentiunt, Hispanis 12. Calend. April Francis 14. Calend. Maii Paschа celebrantibus. Sigeb.

k Ann

	Ann. ab orb. cõdito.	Ann. à Xpo. nato.	Num. Pontificum		Ann	Mens.	Dies.
k Ante hunc Euagrius post Bonosum nominat Iohannem alterum à præcedenti. Euagrius Epiphanien sis prætor, historiam suam ordiur vbi desinit historia tripartita, vsque ad Iustini ætatem, id est, an. 595. tempus annorum circiter 140. complectés, Niceph. lib. 1. cap. 1. Floret Michael Syngelus.				Imp. Clephe Longobardorum & Ital. reg. Heriberto cum fratribus & postea solo Hilperico Fr.R.	12	11	26
				Vacat		10	3
Hilpericus, siue Chilpericus primus & solus (quod mirum est) Regum Francorum à subditis cæsus est suasu Fredegundæ vxoris & insidiis Lauderici maioris domus, siue comitis Palatii, quem hodie Conestabulum vocamus. Chron. Francorum.				CONCIL. *Gradensa. Sabel. AEneade 8. lib. 5.*			
Hermimgildus Lemingildi, siue Leonigildi, siue Lennigildi Vuisigothorũ in Hispania Regis fil. prædicatione Leandri Hispalensis Episcopi & adhortatione suæ coniugis ab Arriana hæresi connersus, iussu patris iugulatur, quòd nollet fidem catholicã eiurare. Sigeb. AEmil. li. 1. Gnilel. de Nãgia. Greg. 3. dialog. cap. 33. Ipse Leander multos Arrianos ex Aphrica in Hispaniam venientes resellit. Gregor. lib. 1. epist. cap. 41. & lib. 4. cap. 9.	4663	576	64	S. BENEDIctus I. (Bonosus Euagrio) Rom. Tiberio Anicio Constantino Imp. Antharo Ital. & Hilperico Franc. RR.	4	1	28
Hæresis Manichæorũ repullulat in Aphrica. Greg. lib. 4. epist. c. 50.				*Vacat sedes.*		2	10
Lupi Burdegalam ingressi deuorarunt canes. Sigeb. Hinc dictus est vicus luporum.				CONCIL. *Constantinopolitanum contra Monothelitas epis. 150. Lib. Concil.*			
l Hunc esse Roman. pontificum vltimum Caluinus scribit in instit. illis tamen Funecius etiam adnumerat Sabinianum.							
Angli Cantuarii (nam gentes Aquilonares Anglorum Mercii & Nordimbrti nondũ Christum audierant sub Regibus Edelfrido & Elle. Sigeb.) ex Idolatria ad fidem Christianam conuertuntur cum suo Rege Edilberto, id procurante Gregorio PP. per Augustinum Cantuarensem, & Melitonem seu Melitem Londinensem postea episcopos, & Iohannem. Sigeb. & Greg. lib. 5. epist. c. 7. lib. 7. epist. c. 11 2. & lib. 9. c. 52. & 60. Aimoin. lib. 3. cap. 74.	4667	579	65	k S. PELAGIVS 2. Rom. eisdẽ Impp. postea Mauritio Imp. Antharo Lõgobardorum & Ital. Reg. Lothario 2. Franc. RR.	10	2	10
				Vacat sedes		6	28
Ioannes Philoponus auctor hæresis Tritheitarum. Niceph. lib. 18. cap. 46.				CONCIL. *Hispalense 1. Toletanum 3. Matisconense 1. & 2. Lib. Concil.*			
Gothi & Hispani magna ex parte cũ suo Rege Sisebuta Arrii hæresim eiurantes, Christianam fidem amplectuntur. Platin. & Sabel. AEnead. 8. lib. 5. Lombardi fiũt Christiani per Gregorium. Suplem. chro.							
Maometes ille impius, ab Ismaele originẽ ducens Abdala patre, Hennia matre, vigesima tertia stirpe, nascitur an. 600. Palmer. in Chro. Primus dux Arabum seu Ismaëlitarũ, siue Sarracenorum (vel à Sara vxore Abrahæ, vel potius à Sara móte, quem olim ipsi incolebãt) eorumque pseudopropheta edoctus á Sergio & Ioanne hæreticis Arrianis monachis, legé ex Iudæis, Gẽtibus & Christianis composuit, quam partim verbis & prodigiis mendacibus columbæ, tauri, comitialis morbi, & lunæ, partim vi & armis infinitæ multitudini persuasit. Zonar. Cedrenus in Chronogr. Blond. dec. 1. lib. 6. Vincẽt. in Specu. li. 24. c. 4. & alii histo. Hũc facilè crediderim esse Antichristũ aut saltẽ regni Antichristi cõditorẽ. Nã μαομετης reddit numerũ hominis bestiæ 666. de quo Apoc. 13.	4687	590	66	l S. GREGOrius Mag. Romanus, vir doctissimus & inuitò electus, Mauritio & postea Phoca Impp. Agilulpho, *siue Agone* Longobardorũ & Ital. Reg. Lothario Fr.R. sedit.	13	6	10
				Vacat.		5	19
				Quidam			

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
4683	595		CONCIL. Romanum Epiſc. 24. Greg. lib. 1. epiſt. c. 49. & lib. 4. cap. 88.			
4692	604	67	m SABINIAnus (Sabinus Palmerio) Bledenſis, Phoca Imp. Agilulpho Ital. R. Lothario ſiue Clothario 2. Frãcor. Reg.	1	5	9
			Vacat.		11	26
4695	607	68	n S. BONIFAcius 3. Roma. eiſdem Impp.		9	
			Vacat.		1	6
			CONCIL. Romanum Epiſc. 72. presbyt. 30. Plati. & ca. nullus, diſt. 79.			
4696	608	69	o S. BONIFACIus 4. Valeriẽſis, Marſus, eiſdem Imperantibus, vſque ad Heraclium hæret. Monothelitam Imp.	6	8	13
			Vacat.		7	25

Quidam Gallus Biturigẽſis nomine Epiſteus, poſtquam aliquos ægrotos ſanaſſet, prædicat ſe eſſe Chriſtum, & pro Chriſto adorandum. Gregor. Turon. lib. 10. cap. 25. Sigeb. Guilel. de Nangiaco.

Cùm Auguſtinus iuxta Dorocæſtriam prædicaret gentes illius loci caudas Rariarum veſtibus illius appendebant: hinc ipſi et eorum poſteri caudas ſicut pecudes referuntur habuiſſe. Guilel. de Nangiaco.

Tunica Domini iuẽta in ciuitate Zaphat. Sigeb. Ab. Vſperg. Naucler. Aimoin. l. 3. c. 78.

Frontinianiſtæ, Monophyſitæ, Agnoitæ, hæretici. Greg. lib. 8. epiſt. cap. 35. 36. & 42. lib. 11. cap 55. Niceph. 18. cap. 45. 46. 49. Donatiſtæ repullulant in Aphrica. Greg. lib. 3 cap. 35.

Gregorius multa inſtituit in Eccleſia, Antiphonas in Miſſa: Modũ chori & Pſalmodias: Litanias ſeu ſupplicationes maiores (quæ lõgè antea erant in vſu apud Græcos, teſte Baſilio epiſt. 63.) in feſto S. Marci ordinauit: quatuor dies ab initio Quadrageſimæ adiecit: nonies Kyrie eleiſon: Alleluia & Offertorium dicere iuſſit: ſtatis diebus eccleſias frequentãti delictorum pœnas canonicas condonauit: præpoſuit horis canonicis verſum, Deus in adiutorium & cæt. tres petitiones, Diéſque noſtros in tua pace et cæ. canoni Miſſæ (cuius auctorem fuiſſe Scholaſticum meminit Epiſto. 62. li. 7.) adiecit: Stationes Romæ, & Scholas muſicæ: adorationem crucis nudis pedibus feria 6. in paſſione, & multa alia inſtituit. Plati. Lib. Concil. & in Decretis. ipſe lib. 4. epiſt. cap. 88. & lib. 9. cap. 9. & 45. & aliis locis. Errãt qui putant nomen Miſſæ tunc excogitatũ, cùm reperiatur apud Ambroſiũ (vt cæteros taceam) Miſſam facere. lib. 1. epiſt. 33. & apud Auguſti. bis ſer. de temp. 237. & 91. quos ſermones eſſe Auguſtini aſſerit Petr. Martyr Vermilius in cap. 1. Iudic.

m Poſt Gregorium Niceph. lib. 18. cap. 36. nominat Innocentium Roma. Pontificem.

n Contentio inter Conſtãtinopolitanum Patriarchã & Rom. Pontificem de primatu ſedis. Pronunciante autẽ ex veteribus Cõciliis & patribus Phoca Imper. Romanam Eccleſiam caput omnium eccleſiarum eſſe iterũ decernitur. Plati. Ab. Vſperg. Volat. Blond. lib. 9. dec. 1.

o Hieruſalem capit Coſdras Perſarum Rex: Lignum Crucis dominicæ ex Caluaria in Perſidẽ trãſtulit, illúdque in throno ſtatuit aureo, & gẽmis fabrefacto, cuius extrema ſuperficies in ſimilitudinem cœli circumagebatur. Sabel. lib. 6. AEnead. 8. Blõd. lib. 9. dec. 1. Sigeb. in Chron.

Hic Pantheon .i. templum omniũ deorum, Romæ à M. Agrippa ædificatum, ab Impera. Phoca impetratum, vertit in eccleſiam S. Mariæ, & omniũ Martyrum, ibique ad ealend. Nouembris inſtituit ſolemnitatẽ omnium Martyrum. Aimoin. lib. 4. cap. 4. quæ poſtea ſub Gregor. 4. dicata eſt omnib⁹ Sanctis. Sige. tamen Romani hoc etiam nomine eam celebrant ex inſtituto huius Bonifacii. Sigeb.

	An. ab orb. cõdite.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificum		Ann.	Mens.	Dies.
p Isidorus Iunior Hispalensis Episcopus, S. Columbanus Abbas, S. Lupus Senonẽsis Episcopus. Sabel. A Enead. 8. lib. 6. Sigeb. in Chron. Plati.				p S. DEVS DEDIT, siue Teodat⁹, siue Dorotheus Roman⁹, Heraclio Imp. Agilulpho Ital. R. & Lothario Franc.	3	3	20
Lignũ crucis Domini victo Cosdroe per Heraclium à Persis receptum est. Plati. Blond. lib. 9. dec. 1.	4703	615	70	*Vacat.*		1	16
S. Rupertus siue Robertus primò Vuormatiensis postea Ratisbonensis Episcopus, Theodonem ducem Bauariæ ad Christi fidẽ perduxit. Alii id referunt ad an. 580.				CONCIL. *Antisiodorẽse. Lib Cõc.*			
q Primus Pontificum iussit aras & Ecclesias esse Asyla reis. Plati. Sigeb. Illud Honorius & Theodosius antea sanxerant. lib. 2. Cod. De his qui ad Eccles. confug. Hodie in Gallia non obseruatur.	4706	618	71	q S. BONIFACIVS 5. Neapolitanus, Heraclio Imp. Adaloaldo siue Aduloualdo Ital. R. & Lothario Fr. R.	5		20
Iacobitarum, Georgiorum, & Armeniorum hæreses, quæ etiam nunc perdurant in Oriente. Niceph. lib. 18. cap. 52. & 53.				*Vacat sedes*			13
Arabes & Mahometani ab Hegira, cuius fuit initium anno Domini. 621. quo homo perditionis Mahometes iura & leges dare cœpit, annos suos numerant. Alphonsus. nam errant & Afri, qui eius principium faciunt anno à Christo 591. quo Mahometem natum putant, & qui anno 623. quo Mahometes primã expeditionẽ (quod sonat vox Hegiræ) suscepit pro religione.	4711	623	72	r HONORIVS I. Cãpan⁹, eisdẽ Impp. & Dagoberto Fr. R.	12	11	17
Eduinus Rex Nordanimbrorum Anglorum, à Paulino Episcopo baptisatur. Eius hortatu Erpualdus rex Anglorum Cantuariorum Orientem versus, qui cum patre suo Rodoaldo à fide Christiana defecerat, denuo relicta idololatria vnà cũ gente sua Christi fidem suscipit. Guiel. de Nangiaco. Sigeb.	4714	626		*Vacat sedes*	1	7	13
				CONCIL. *Hispalense 2. Toletanum 4. epist. 70. Lib. Concil. Aquitanense. Volater.*			
r Festum exaltationis S. Crucis inuexit in Occidentem. Plati. Nam à multis annis 14. die Septembr. celebrabatur Hierosolymis. Niceph. 8. cap. 29. & 50.	4724	636	73	SEVERINVS Roman. eisdem Imperantibus.	1	2	
Paulinus primus Eboracensis Archiepiscopus. Polyd. lib. 4. Angli. histor.				*Vacat sedes*		4	29
Cantabrigiensis Academia in Anglia instituitur. Polyp. lib. 5.				CONCIL. *Toletanum quintum epist. 21. & Sextum epist. 52.*			—
Heraclius Iudæos omnes baptizari iussit aut exulare: idem in Hispania per Sisibodum siue Sisebutũ Reg. & in Gallia per Dagobertum Reg. fieri curauit. Blond. lib 9. dec. 1. A Emyl. lib. 2. Aimoin. lib. 4. cap. 22.	4726	638	74	s IOANNES 4. Dalmata eisdem Impp.	1	9	9
s Nonnulli hoc omisso nominant Bonifacium 4. Alii vt Palmer. in Chron. vtrumque numerant.				*Vacat sedes*		1	13
t Sarraceni ab imperio deficientes Hierosolyma, Damascũ, Phœnicia, & Antiochia potiti, propinquas Romani Imperii vrbes AEgyptũ nique cœpere: Persas non longè antea ab Heraclio deuictos prælio superarunt, quos coëgerunt Mahometi Alcoranũ recipere, & vocari Sarracenos: Syriam totã sibi subegerunt. A Emyl. lib. 2. Tyri. lib. 1. cap. 2. Blond. lib. 6. decad. 2. Sigeb.	4728	640	75	t. S. THEODORVS 1. siue Theodosius Græcus, Heraclio Constantino 3. eius fil. 4. mensibus, Heracleona cum Martina matre an. 2. & Cõstante 2. (*siue Constantino 4. siue Constantio 2. Nam variè appellatur*)			
Carcombertus Rex Angliæ primus in Anglia idola destruxit, Christianam fidem auxit, ieiunium quadragesimæ obseruari edixit. Sigeber. in Chron.							
S. Eligius Christum prædicat in Flandria. Ia. Meierius in histor. Fland. S. Osualdus Scotorũ Rex. Fasci. temp. S. Arbogastus							

An. ab orb. cõdita.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.	ex ordine succeſsionis	Ann.	Menſ.	Dies.
			Impp. Rhotari Arriano Ita. Reg. Dagoberto Fr. R.	6	5	18
			Vacat		1	22
4734	646	76	v *Martyr.* MARtinus I. Tudertinus, Cõſtãte 2. hær. Monothelitarũ, Imp. Rotharí It. R. Clodoueo 2. (aliis Ludouic' I.) Fr. R.	6	1	26
			Vacat	1	2	
4739	651		CONCIL. *Lateranenſe epiſc. 150. contra Monothelitas. Plati. Blon. 9. dec. 1.*			
			Toletanum ſeptimum epiſc. 30.			
			Oſtanum epiſc. 55. ſiue 59.			
			Nonum epiſ. 16.			
			Decimum epiſ. 17.			
4742	653	77	x EVGENIVS I. Roman', eiſdẽ Impp.	2	9	
			Vacat.	1	1	8
			CONCIL. *Cabilonenſe 2.*			
4745	657	78	y VITALIANus Volſcus, Conſtãte 2. Imp. Rodoaldo, & poſt eum, Ariperto Ita. RR. Clodoueo, Lothario 3. & Hilderico 2. ex ordine ſucceſsionis Franc. RR.	14	6	
			Vacat		4	15
			CONCIL. *Toletanum 12. Romanum epiſ. 100. Bracarenſe 3. Anglicanum 1. Sigeb.*			
4759	671	79	S. ADEODATVS. Rom. monachus Conſtantino 4. (iuxta alios 5.) Pogonato. i. barbato Imp. Grimoaldo Ital. Reg. Hilderico 2. Franc. R.	4	2	5
			Vacat		4	20
4763	675	80	DONNVS I. *ſiue Domnus, ſiue Dõnio* Ro. eiſd. Impp.	5	5	10
			Vacat		2	16
4768	680	81	z AGATHO Sicul. monachus			

primus Epiſcopus Argentinenſis, Eutropius Epiſcopus Hiſpaniæ, & S. Reginulpha virgo in Gallia. Platin. Sigeb.

v Cæſarea regio a Perſidis venit Cõſtantinopolim vt baptiſaretur, eóque impulit precibus regem accedere, & cum militũ 60. (ſiue vt alii 40.) millibus ablui ſacro lauacro. Diac. lib. 18. Plati.

Sarraceni maximam partem Aphricæ, & Rhodum cum vicinis inſulis occupant, Siciliam vaſtant, Europam inuadunt. Sigeb. Blond. 9. dec. 1. Sabel. AEnead. 8. lib. 8.

Oſin. Nordimbrorũ Anglorum rex Mercios, eorum rege trucidato, fidẽm Chriſti ſuſcipere coëgit, Pictos regno Anglorũ ſubdidit. Sigeb. in Chron.

x Decreuit vt epiſcopi carceres haberent ad delicta clericorum punienda. Volater. & Suppl. Chron.

y Organa & muſica inſtrumenta eccleſiis adhibẽt. Volater. & Platin.

S. Berta abbatiſſa & martyr. S. Niuardus Archiepiſcopus Remẽſis. Sige. Elogius Nouionenſis, Lampertus Traiectenſis, Florentius Argentinenſis, Claudius Archiepiſcopus in Burgundia, Cæſarius Arelatẽſis, epiſcopi & ſancti viri.

A primo an. Clotarii Reg. qui fuit Chriſti 662. vſque ad 750. regnum Franciæ gubernatum eſt per maiores domus, ſolo nominẽ rẽgis penes filios regum remanente, qui domi morabantur luxui iodulgentes, & ſemel tantùm in anno videbantur à populo ad Calend. Maii in conuentu publico Lutetiæ, vbi ſedentes in ſolio, ſalutabantur, & ſalutabant, obſequia & dona accipiebant, & aliis rependebant. Sigeb. & Chron. Franc.

z Circa hæc tempora ignis ardens excogitatus dicitur à Callinico arch. tecto Syro. vulgus vocat *Feũ Gregoy.*

Bulgari gens Schytica Pannoniã & Thraciam iouadentes, poſt victum Imperatoris exercitum, cõſenſu ipſius magnam Thraciæ partem occupant Rege ipſorũ Bathaia. Sigeb. Blon. lib. 9.

Concilium Conſtantioopolitanũ finitur ſub Iuſtiniano Rhiootmeto, collectis 227. epiſcopis in ei' palatio, qui dicebatur Trullus. Ibi reconciliatæ ſunt Eccleſia Latina & Græca.

Notat Platina in eo errorem Monothelitarum magis auctoritate veterum Theo-

logorum,quàm sacræ Scripturæ testimoniis explosum fuisse.

An.ab orb.cõdito.	An.à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
			Constantino 4.Pogonato Imper. Partaritho Ita.Reg.Theodorico Fra.R.	2	6	15
			Vacat	1	5	
			CONCIL. *Anglicanum 2.contra Monothelitas.*			
4769	681		SEXTVM *generale concilium Constantinopolitanum 3. Episcoporum 351. vel 289.præsente Imper. pro duabus voluntatibus in Christo, cõtra hæresim Monothelitarum: et contra patriarchas Antiochia, Alexandria & Constantinopoleos. Cui in locum Agathonis præfuerunt* Ioannes Diaconus, & Ioannes Portuensis Episcopus. *Lib.Conc.Platin. Diac.lib.18.*			
4772	684	82	a S.LEO 2. Siculus eisdem Imperãtibus.		10	
			Vacat		11	21
			CONCIL. *Toletanũ 12.Lib.cõcil.*			
4674	686	83	b S. BENEDIctus 2. Rom. eisdem Impp.		10	12
			Vacat		2	15
			CONCIL. *Gallicanum. Sigeb.*			
4775	687	84	c IOANNES 5. Antiochenus eisdem Impp.& Iustinian.2. (iuxta alios 3)Iuniore cogno. Rhinotmeto, ab amputato naso	1	2	19
			Vacat			
			CONC. *Toletanum 13.& vltimũ.*			
			Schisma .6.			
			PETRVS Archipresbyter Rom. ecclesiæ, sedit aliquot dies in schismate eõtra.Theodorũ Papã creatũ: sed vtroque exacto suffectus est Papa Conõ.			
4776	688	95	CONON siue Cuno Thrax ob vitæ probitatẽ dictus Angelicꝰ. *Sabel. AEnead. 8.lib.6.* eisdem Impp.		11	3
			Vacat		2	23
			Shisma 7.			
			THEODORVS R.E. presbyter contra Paschalem R. E. Archidiaconũ creatũ PP. sedit dies aliquot. vtrisque pulsis creatus est Sergius.			
4777	689	86	d S.SERGIVS natione Syrus, patria			

a Ex eius decreto pallia gratis largiuntur Archiepiscopis : licet quotidie baptizare: Osculum pacis in missa instituitur. Plati. Volater. Suplem. Chron. Fascicul. temp.

Iulianus Pomerius Episcopus Toletanus. Ipse lib. 3. contra Iud.

S. Damianus Ticinensis. Diaco. lib. 18.

b Impetrat ab Imper.vt absque ipsius siue Exarchi Rauennæ consensu Pontifex Rom. possit à Clero & populo eligi.Naucler. Volater.& Supl. Chron.

c Theodoricus concilio Ebroini maioris domus synodum Episcoporum cogit,in qua multos vt indignos priuat episcopatu,alios mittit in perpetuum exilium. Sigeb.

Hic Pontifex statuit Roma. Pont.consecrari ab Ostiensi, Portuensi, & Veliterno Episcopis.Volater.qui mos durat etiam hodie, cum antea tantùm duceretur ad Cathedram D. Petri, vt ei pauliſper insideret.

Gotbertus fertur fuisse primus princeps Christianus in Germania, & baptisatus à S. Chilliano,qui propterea vna cũ Ditomanno & Colomanno pũs sacerdotibus transfossus est per cognatos Gotberti.

d Saxonum quidam fidem Christi suscipiunt.Plati.

Hic PP. quatuor festis Annũciationis, & hypapanti Domini, Natiuitatis , & Assumptionis Beatæ Mariæ virginis,lætanias assignauit, & statuit vt inter communicandum Agnus Dei & cæt.cantarẽtur à clero.Sigeb. in Chron.

An. ab orb. cõdito.	Anno à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann	Mens.	Dies.
			Antiochenus. Iustiniano 2. vsque ad Leonẽ 2. siue Leõntium Imp. Partaritho It. R. Theodorico, Clodoueo 3. (siue iuxta alios Ludouico 2.) & Hildeberto per succesſionẽ Fr. R.	13	8	23
			Vacat		1	20
4790	702	87	e M. IOANNES 6. Græcus Abſimaro Tiberio 3. Imp. Chuniberto Ital. R. Hildeberto Fr. R.	3	3	
			Vacat		1	19
4793	705	88	f IOANNES 7. Græcus, eiſdẽ Impp.	2	7	17
			Vacat		3	
4795	707	89	SISINIVS siue Zoſimꝰ, siue Soſinus Antiochenus Syrus, Iuſtiniano 2. imperiũ recuperãte, Ariberto It. R. Hildeberto Fr. R.			20
			Vacat		1	18
4795	707	90	g CONSTANtinus Syrus Iuſtiniano 2. Philippo seu Philippico Bardanio, siue Bardeſane Monothelita, & Iconomacho Impp. Ariberto It. R. Hildeberto, & poſteà Clodoueo 4. Fr. R.	7		20
			Vacat		2	10
4801	713		CONCIL. *Romanum pro imaginibus retinendis cõtra Philippicum primum Imperatorem Iconomachum. Abbas Vſperg.*			
4802	744	91	h GREGORIVS 2. Roman. Philippico			

e Quidã ſcribunt hunc Martyrio obiiſſe. Faſcicul. temp.

Palmerius in Chron. inter hunc & Sergium collocat Leonem quendam Pontificem Rom.

Haymo & Strabus fratres doctiſſimi. Sig. Plati. Trithemius eos facit recentiores annis multis.

Sarraceni dum Imperatores inteſtinis bellis inter ſe pugnarent, Aphricam & totã Hiſpaniam (exceptis ſolis Cãtabris & Aſturibus) quam circiter 300. annis tenuerunt, duce Abdimara occupant. Naucler. Blond. 10 dec. 1. AEmil. lib. 2. Plati. Vincentius in Specul. lib. 24. cap. 146. Sigebertus ait id accidiſſe ſub Greg. 2. Tunc finitum eſt regnũ Vuiſigotthorum 256. an. ex quo inuaſerant Hiſpaniam, & ex quo Scythia ſunt expulſi 346.

Primus dux Venetorũ electus eſt Paulus Anazat Heraclienſis, anno ab vrbe condita 252. Sabel. AEnead. 8. lib. 7.

f Arithpertus Rex. Longobardorum Alpes Coccios iam dudum collatos S. R. E. ſed multis annis à Longobardis occupatos huic Pontifici reſtituit diplomate aureis literis ſcripto. Guilel. de Nangia. Blond. 10. decad. 1.

Sarracenorum 200. millia cæduntur in Sytia. Sabel. AEnead. 8. lib. 7.

g Iuſtinianus Imper. Conſtantinum Rom. Põtificem in Nicomediam ad ſe venire iubens, honorificè ſuſcepit ac temisit: quem proſtratus humi pro ſuis peccatis intercedere rogans, eius pedes primus Imperatorum exoſculatur, & cuncta Rom. Eccl. priuilegia renouat. Diac. lib. 18. Plati. Blond. lib. 10. dec. 1. AEmyl. lib. 2. Suplem. Chron.

Hic PP. ſtatuit ne populus Romanus hæretici Imperatoris nomen, aut chartam, aut figuram de more ſuſciperet. Vnde nec Philippici effigies in eccleſiã introducta eſt, nec nomen ad miſſarũ ſolemnia prolatum. Diacon. lib. 18.

h Blondus & alii nominant hic Stephanũ quendam 2.

Inſtituit vt in Quadrageſima feria quinta ieiunium & miſſarum ſolemnitas fieret. Sigeb.

Germania inferior prædicationibus S. Bonifacii (vulgò VVnefris) miſſi à Pontifice Rom. fidem Chriſti recipit: & ille Bonifacius fit primus Archiepiſcopus Moguntinus. Plati. Sigeb. Sabel. AEnead. 8. lib. 7.

Quidã Syrus multos Iudæorum ſeduxit, dum ſe Chriſtum falsò aſſeueret. Plati.

Sarraceni ab Eudone duce Aquitaniæ vocati in auxilium contra Carolum fil. Pipini cognomento Martellum siue Tutidem, Burdegalam capiũt, eccleſias & omnia loca vaſtant Pictauum vſque: quibus occurrens Carolus 380 (vel iuxta alios 375.) millia eorum peremit. Tunc Endo ipſi reconciliatus eorũ ſuperſtites vſque ad internecionem delet. Sigeb. AEmil. lib. 2. Sabel. AEnead. 8. lib. 7.

VVeſtphalia & Phriſia regiones per S. Vuilibrordum auſpiciis Martelli fidẽ Chriſti ſuſcipiunt. Sabel. AEnead. 8.

Dignitas Exarchatus in Italia occupata

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
à Loogobardis extinguitur, cùm viguisset annos 164. Naucler. Blond. lib. 10. dec. 1.				Bardanio, Anastasio 2. cogn. Artemio, Theodosio Adramiteno, & Leone 3. Isauro Iconomacho ex ordine successionis Impper. Ariberto Ita. R. Clodoueo 4. siue Dagoberto 2. Chilperico 2. Theodorico 2. Cala, per ordinem Franc. Regg.	16	9	11
				Vacat		1	5
Arriana hæresis repullulat in Hispania. Volater. quam Alphoosus Rex Galliciæ extirpauit, vnde nomẽ CATHOLICI sibi & suis posteris meruit. Mich. Ritius.	4818	730	92	CONCIL. *Augustanum apud Vindelicos pro confirmanda fide. Mõst.* i GREGORIus 3. Syrus, Leone 3. (qui dictus est Conõ, Iconomachus, Theomachus) Imp. Asprando Ital. R. Theodorico 2. Cala Franc. R. vsque ad Hildericũ	10	8	24
Ioannes Damascenus Theologus multa Græcè tunc scripsit, & si oõnullis credimus, etiam Arabicè. Zonar. tom 3. Suid. Trithemius ait duos fuisse Ioan. Damascenos, hũc, & alterum sub Theodosio Magno. At probatissimi historici vnius dumtaxat meminerunt, qui hac ætate floruerit, & sanè omnes libri qui eius nomine extant superius tẽpus ferre noo possunt.							
k Hic primus cœpit Francos iuramento fidelitatis absoluere. AEmil. lib. 2. can. alius 15. qu. 6.	4821	733		*Vacat*			8
				CONCIL. *Romanum pro Imaginibus retinendis cõtra Leonem Imp. episc. 903. Sigeb. Palmer.*			
Luithprãdus Longobardorum Rex dono ei dedit nomine S. Petri Harniam, Auconam, & Humanam vrbes. Biond. dec. 1. lib. 10.	4829	741	93	k ZACHARIas 1. Græcus Cõstantino 5. Copronymo Imper. Rachiso Ital. Reg. Hilderico 3. Stupido siue Insẽsato Franc. Reg. vsque ad Pipinum Regẽ electũ	10	3	
				Vacat sedes dies			12
Petrus Damascenus Episcopus in Syria à Sarracenis martyrio coronatur. Sigeb.							
Childerico Franco. Rẽg. in monasterium truso, Pipinus Martelli fil. dictos Breuis, ex maiore domus, concilio Pontificis à Galliæ proceribus Rex declaratur, & à S. Bonifacio siue Benfrido Germanorũ ãpostolo inungitur Suessioni. Sige. Regino in Chro. Aimoinus lib. 4. can. 61. cap. alius 15. qu. 6. Nec in eo defecit penitus genus regum Francorum. Nam Blatildis filia Clotarii. 1. nupta Hanberto duci, & senatori Austriæ peperit Arnoldum, Arooldus genoit Arnulphum Metẽsem Episcopum, Arnulph. Angegisem, Angesi. Pipinum Grossum, Pip. Carolum Martellum, Carol. Pipinum hunc cogno. Breuem.	4840	752	94	CONCIL. *Francicum præside S. Bonifacio Moguntiæ Archiepiscopo. Naucle.* *Arelatense 3. Lib concil.* STEPHANVS 2. Rom. Constanti:			

Blond.

An. ab orb. cõdita.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificum		Ann.	Mens.	Dies.
			Imp. Aistulfo Ital. & Pipino Fr. RR.			3
4840	752	95	l STEPHANVS 3. dic. 2. Roma. Constantino 5. Copronymo Imp. Aistulfo, & post eum Desyderio vltimo Longobardorum & Ita. Reg. Pipino Fr. R.	5	1	
			Vacat		1	2
			CONCIL. *Romanum. Platin.*			
4844	756	96	m PAVLVS I. Romanus eisdem Impp.	10	1	
			Vacat	1	1	
4854	766		CONCIL. *Cemiliacum in Francia præsente Pipino & legatis Imperatoris, cõtra Græcos de Trinitate & SS. imaginibus. Sigeb. Abb. Vsper. Lib. Cõc. Rhegino in Chron. AEmil. Lib. 2. Aimoinus Lib. 4. c. 67. Ado in Chron.*			
			Schisma 8.			
4845	757		Theophylactus Rom. contra Paulum sedit in schismate aliquot menses,			
4855	767		Constantinus 2. ex Laico contra canones electus, sedit. Hunc quidam inter pontifices numerant.	1	1	11
			Schisma 9.			
4855	767		Philippus siue Philippicus contra Constantinum à Laicis & clericis electus sedit.	1		24
4856	768	97	n STEPHAnus 4. dictus 3. Siculus monachus, Constantino 5. Imp. Desyderio Ita. R. Carolo I. Magno Fr. R.	4	5	24
			Vacat			9
4856	768		CONCIL. *Lateranense Episcoporũ Galliæ 12. et plurimorũ Italiæ, cõtra Constantinum pseudopapam. Plati. Palmer. Sigeb. AEmil. lib. 2. Naucler. In eo abrogatur 7. falsa synodus Cõstantinopolitana contra imagines.*			
4860	772	98	o ADRIANVS I. Romanus Constãtino 5. postea Leone 4. eius fil. Imp. vsque ad Eirenem Imperatricẽ cum fil. Constantino			

l Blond. lib. 1. decad. 2. & Irenic. 3. c. 70. nominant hoc loco Gregorium 4. cui volunt Pipinum dedisse Rauennatem Exarchatum. Plati. & Regino id referunt ad Stephanum.

Deficiente Orientis Imperio & Imperatore catholicos vexante, hic pontifex insignia, dignitates, & titulos Imperii ad reges Francorum transfert. Palmer. in Chron. Naucler.

Turci siue Turcomanni ex Scythia Hyperboreisque montibus erumpentes, Halanos, Colchos, Armenios, ad extremum Persas & Sarracenos gladio infestarunt, rege eorum Selduch. Egnati. lib. 2. Guilel. Tyrius lib. 1. de Hierosol. cap. 7. Plati. Tũc suasu Christianorum incœperunt se in modum crucis tondere propter luem quæ apud eos grassabatur. Sigeb.

m Pipinus rebellãtem Gayferũ seu Vuipharium Ducem Aquitaniæ septem annuis præliis vicit, & totam Aquitaniam ad Garonnam fluuium vsque iterũ subegit. Sigeb.

Pipinus creauit Senatum, vulgo Parlamentũ, nobile quidem, nunc autem ex Cõstitutione Hurini Regis statarium Lutetiæ Parisiorum. Gagni. lib. 4.

Theophylactus Patriarcha Antiochenus, scriptor ecclesiasticus. S. Sturmius primus Abbas Fuldensis. S. Burchardus Episcopus Herbipolensis ducatum Orientalis Franciæ nactus est à Pipino: nec is est qui omnia decreta Conciliorum & Pontificum digessit in locos communes. Sigeb. Iren. lib. 3. c. 76.

n Carolus Magnus Aquitanos omnes & Vascones in deditionem accipit, & bellum Aquitanicum finit capto Hunaldo Duce Aquitaniæ, & tota eius familia. Iuxta Dordonam fluuium ædificat castrum Francicum (sic enim legitur apud Eginardum) siue, vt vulgò, Fronsiacum (quasi, vt quidam ludũt, Frons Sarracenorum.) Sigeb.

Cõstantinus Imp. omni scelere imbutus, Deo auersus, tyrannus, apostata, vesanus, Veneris cultor mactatione puerorum, magus, & sacrilegus (aiunt Palmer. Sige. & Suidas) catholicos, qui SS. imagines apud se habebant, & post votum vxorem nolebant ducere, ac se à iuramentis & immundiciis abstinebant, crudelissimè affixit, vt plures occiderit martyres, quàm vllus vnquam Imperatorum gentilium. Sigeb. in Chron. vnde igne cælesti periit. Sigeb.

o Instituit diplomata, seu literas Apostolicas, quas Bullas vocãt, plumbo obsignari, vt diuturnius esset sigillum: nam antea vtebantur cera. Polyd. Virg. lib. 8. de inuent. rer. c. 2. Alii hoc referunt ad Stephanum 3. Statuit vt quotidie in atrio Lateranensi alerẽtur 100. pauperes. Plati. Scripsit libros contra Iconomachos. Sigeb.

Carolus in Italia ab Adria. vocatus contra Longobardos, inuiti & nolentis Pontif. pedes exosculatur. Platin. AEmil. lib. 2. Donationem à Pipino Patra factam Roman. Ecclesiæ non tantùm confirmauit, sed etiã auxit. Plati.

Vicit Longobardos capto Desyderio eorum rege vltimo, in quo defecit regnũ Longobardo-

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.	6. Desyderio Ital. R. Carolo I. Magno Fr. Reg.	Ann.	Mens.	Dies
					23	10	17
gobardorum anno à quo cœperat 204. siue 213. siue 224. (neque enim conuenit inter scriptores) Blond. dec. 2. lib. 1.							
Carolus ritum cantus ecclesiastici à Romana Ecclesia ad Gallias transfert. Sigeb. AEmil. lib. 2.							
Primus Flandriæ Comes designatur à Carolo Lidericus Harledecensis. Iac. Meir. de Flandr. Sigeb.	4861	773					
Spoletini, Reatini sese & vrbes agrósque S. Petro & Rom. Pontifici subdiderunt. AEmil. lib. 2. Blond. dec. 2. lib. 1.							
Saxones cæsis suorum 30. mill. sese tandé post bellum 33. annorum Carolo dedunt, & quia à Christo defeceranr, Christiani iterum fiunt, & VVidekindus eorum Dux ex sacro fonte à Carolo suscipitur. Sig & Chr. Misnése. Krant. lib. 2. hist. Sax. cap. 6. Eginhar. Aimoin. lib. 5. cap. 4.	4882	793					
Leo 4. Imp. Coronam aureã, quam Mauritius Deo vouerat, ex Ecclesia S. Sophiæ abripiens & capiti imponens, carbúculis in eo enatis febre corrept⁹ miserè periit, vltione diuina, vt putatur. Blon. dec. 2. li. 1. Plat.							
In Concilio Lateranensi electio Rom. Pontificis Archiepiscoporum & episcoporũ cũ omnibus innesti turis sub pœna anathematis & bonorũ publicatione cõcessa est Carolo Mag. Sigeb. & Ca. Hadrianus & Ca. in synodo 63. dist. Ita tunc primùm tutela Ro. Pontificis à Constantinopolitanis Impp. ad Carol. Mag. Imp. & eius successores, quorũ est confirmare electionem, translata est.	4878	794					
Pa. Diaconus Aquileiensis Cancelarius Desyderii simul cum eo à Carolo captus, integram Historiam Longobardorum, siue Langbardorum, annorum 205. vsque ad an. Christi 773. conscripsit.							
p Coronauit an. 800. vel 801. in Imp. Carolum Magnum, petente vniuerso populo & ter acclamante, Carolo Augusto & à Deo coronato Magno & pacifico vita & victoria. Inde factum est vt etiam hodie Imperatores Occid. inungantur & consecrentur à Rom. Pontifice. Sabel. AEnead 8. lib. 9. Blond. dec. 2. lib. 1. Aimoin. lib. 4. cap. 90. Sige. Deinceps imperiũ Romanũ, siue Occi. manfit penes Francos ferè 100. annis.							
Carolus connenit de dinidendo Imperio cum Eirene, postea cum Nicephoro, vt ille Orienti, ipse verò Occidẽti præesset. Plati. Blond. dec. 2. lib. 1.	4884	796	99	p LEO 3. Romanus Constantino 6. solo, Eirene sola, Nicephoro, Stauratio Iconomacho, Michaele 2. Caropalate propugnatore SS. Imaginum, Leone 5. Iconomacho, cogn. Amenio, ex ordine			
Hunni siue Auari à fide deficiunt. Sigeb. sed postea à Carolo subacti Christiani fiũt. Gagui. lib. 4. Bonfin. de Vngar. decad. 1. hodie vocantur Hungari.							
Veneti feriunt fœdus cũ Imperatoribus Ori. & Occid. vt neutri subessent, nisi præstando vtrique homagium, sed suis legibus vterentur. Naucler.							
S. Saluus Episcopus Aquitaniæ martyrio coronatur. Sig. Hitto Frisingẽsis Episcopus versioné SS. Biblio. pro virili restitnit.							
Carolus dnas Academias Parisiensem & Papiensem instituit. Gagui. lib. 4. Sabel. AEnead. 8. lib. 9. Bononiésem à Theodosio fundatam renonat. Mut. lib. 9.							
Brabantinorum & Flaminginorum origo							

CONCIL. *Lateranense (quod Sigr. vocat vniuersale) præsente Carolo & Episcop. 153. Sigeb. & Lib. Concil.*

Hispanicum contra Felicem hæreticum. Aimoin. Lib. 4. cap. 83.

S. SEPTIMVM *vniuersale Cõcilium, Nicenum 2. contra Iconomachos pro retinẽdis imaginibus, et Græcos pro S. Spiritus à filio processione, Epist. 350. Palmer. in Chron sine 325. Naucler. sine 306. sine 342. sine 330. Cui loco Adriani (qui illud celebrandum curauerat) præfuerũt Petrus archipresbyter, & Petrus monachus presbyter. Ab. Vsperg. Lib. concil. Adrianus illud confirmauit Ino Parte 4. ca. 127. & 128.*

Francfordiense, Episcoporum Gallo. Germa. & Italorum, præsentibus Legatis Adriani, Theophilo seu Theophilatio, ac Stephano episcopis, contra Felicem Vrgelitanum seu Orieltanũ Episcopum, qui adoptionẽ humanæ naturæ Christi inducebat: & contra Constantinopolitanam septimam pseudosynodum, pro retinendis SS. Imaginibus in ornamẽtum Ecclesiæ & memoriam rerum gestarum. Regino in Chron. Aimoin. lib. 4. de gest. Franc. cap. 85 AEmil. lib. 2. Ab. Vsperg. Ferunt quidam in eo concilio damnatum fuisse Concilium Elibertinum epis. 19. presb. 36. in Hispania paulò antea celebratũ: sed quomodo id stare possit non satis video, quòd Granata regnum, in quo est sita vt volunt Eliberis, tunc esset prius Mauros. Non minus errãt Magdeburgenses rapsodi, qui istud Concilũ referunt ad an. 700.

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.	
			successionis Orient. Impper. Carolo Mag. Francorum R. & Occid. Imp. vsque ad Ludouicum	20	5	18	à Saxonibus in Franciam à Carolo Magno translatis. AEmil. lib. 3. Duodecim Pares Franciæ instituti à Carolo: sex Ecclesiastici, Remẽsis Archiepiscopus, Landunensis, & Lingonensis Episcopi ducis, Bellouacensis, Nouionẽsis, & Cathalanensis Episcopi comites: sex Laici, qui hodie mutantur pro arbitrio Regũ. Gagui. li. 4.
			Vacat			10	Guido Caroli Mag Comes totam Angliã in deditionem accepit, & arma Regũ & Ducum, qui se dederant, subscriptis nominibus singulorum obtulit Carolo. Atque ita tunc primùm tota Anglia à Gallis subiugata est. Guiel. de Nangiaco.
4901	813		*Carolus quinque Concilia reformatoria (vt vocant) celebrari fecit per Gallias. Sigeb. & Aimoin. lib. 4. cap. 101.*				Carolus sibi subegit omnem Aquitaniã, Vasconiam, & vniuersas Gallias, Italiam, Germaniam, Huugariam, Sclauoniam, Baioariam seu Bauariam, Daciam, Saxoniam, Angliam, Britanniam, Frisiam, & optimam partem Hispaniæ. Guiel. de Nangiaco.
			* Moguntinum,				Alchuinus siue Albinus præceptor Caroli, Claudius, Isuardus, Bedæ auditores, viri doctissimi, primi ornãt scholam Parisiensem. Hinmarus Episcopus, Egidius Athenien sis, Eginhardus Caroli Cancellarius, Turpiuus Remensis Archiepiscopus, Bertramus presbyter clarent.
			Remense,				
			Turonense,				
			Cabilonense 2.				
			Arelatense 3.				Paul. Diaconus iussu Caroli vitas Sanctorum conscripsit, ex quibus Carolus vnicuique festo anni conuenientem lectiouem quæ in Ecclesia legeretur, assignauit. Sigeb. Quidam tribuut Paul. Diacono hymnum: *Vt queant laxis*, &c. alii Alchuino.
4905	817	100	STEPHANVS 5. dictus 4. Leone 5. Orie. Imp. Ludouico I. Pio Occid. Imp. & Fr. Rege		6	24	Carolus Ma. triennio ante obitum testamento diuidit Gazas suas in tres partes: vnam secũdum morem Christianorum filiis, seruis domesticis, & pauperibus: duas alias 21. Metropolitanis Ecclesiis, quæ solæ suo Imperio suberaut, ex quibus erat Burdegalensis, impertitus est. Sigeb. in Chron. & Gagui. lib. 4. Aimoin. lib. 5. c. 10.
			Vacat			11	
4905	817	tot	q PASCHALIS I. Romanus, monachus, Leone, 5. cognomento Amenio, & post eum Michaele 3. cognométo Traulo. i. *Balbo*, Iconomachis Orie. Imperatoribus, Ludouico Pio Occid. Imper. & Franc. Reg.	7	3	17	Carolus Mag. nouẽ Cathedrales seu Episcopales sedes erexit: Monasterien sem Lugdero præsule, Miudensem Heriberto præs. Halberstadensem in Saxonia Hildegrino præs. Osnaburgensem in Saxouia S. Vuihone præs. Bremensem Vuilchado præs. Padeburnensem Harimario præs. Verdensem Suniberto pr. Hamburgensem Heridagò præs. Hildemensem Gunthero pr. Duos Episcopatus in Metropolitanas sedes, Hamtuagẽsem, Saltzburgensem, seu Iuuanẽsem. Kranti. lib. 1. Saxon. cap. 5. 6. 10. & lib. 2. c. 14. Irenic. lib. 3. c. 40. & 44. Cornipolit. in Chron.
			Vacat			4	Michael Curopalates Imp. Ori. monacho cuidam in Sanctas imagines iniurio linguã excidi iussit. Zona. in Mich. Errant enim qui scribunt eum fuisse Iconomachum.
							q Ludouicus Imper. renunciat iuri eligẽdorum Pontificũ, & Romanis restitnit. Cõfirmat donationes factas Rom. Pontif. Volat. lib. 3. ca. Ego Ludouicus, & seq. dist. 63.
							In Tullensi territorio iuxta villam Commerciacam puella quædam circiter annorũ 12. post sacram Communionem, primò per decem menses pane, deinde omni cibo & potu per triennium abstinuit. Aimoin. lib. 4. cap. 113. & Sigeb.

	Am. ab orb. cõdita.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
Ludouicus Lotharium primogenitum fil. Italiæ Regem imperiique consortem fecit: Pipinum secundò natum Aquitaniæ: Ludouicum Iuniorem Bauariæ Reges designauit. AEmil. lib. 3. Blond. lib. 2. dec. 2. Kranti. lib. 2. cap. 25. Quæ diuisio, licet sacramẽtis Optimatum Imperii confirmata, mortuo patre maxima bella & cruentas strages peperit, vt nulla maior cædes legatur apud Francos vnquam extitisse. Gagui. lib. 4. & Naucler. in Chron. Verùm aliquandiu pòst inito fœdere aliter inter se & Carolum Calnum Regnum diuidunt.	4908	820		CONCILIVM Aquisgranẽse primum & 2. pro Canonicorũ regula, & contra Iconomachos. Plati. Sigeb. Lib. concil. Valefrid. Strabo lib. De exordi. & increm. rerum Eccles. cap. 8. Aimoin. lib. 5. cap. 10. Naucl. collocat sub Gregorio 4.			
	4911	823		Romanum Epis. 30. Plati. Sigeb. Blond. dec. 2. lib. 2.			
r Rabbanus Maurus Fuldensis Abbas, & postea sub Leone 4. Moguntinensis Archiepiscopus, Strabus Fuldensis Monachus primus scriptor Glossæ ordinariæ, Haymo Alcuini auditor, & tertius Halberstatensis Episcopus, S. Ausgarius Episcopus Hamburgensis, Amalaricus Treuetensis, Ansegisus Abbas Lobiensis, Angelonius, viri celebres & scriptores Ecclesiastici. Trith. Kranti. lib. 2. cap. 25. Sigeb. in Chron.	4912	824	102	r EVGENIVS 2. Rom. cõgn. pater pauperum, Michaele 3. Balbo Iconomacho Orient. Imp. Ludouico I. Pio cum fil. Lothario Occid. Imper. & Franc. Reg.	4	6	24
				Vacat			3
				Schisma 10.			
				ZINZINVS in schismate contra Eugenium à quibusdam creatus sedit dies aliquot.			
Suetia & Dania tunc primò fidem Christianam profitentur, Rege Danorum Harioldo siue Hunoldo, siue etiam Horaldo cũ coninge & filiis baptizato Mogũtiæ. Aimoi. lib. 4. cap. 114. Sigeb. Saxo Grammati. lib. 9. de Dania. At paulò post à fide deficiunt.	4916	828	103	VALENTInus Roma. eisdem Imperantibus		1	10
				Vacat			3
Instrumentum musicum vulgo Organũ tunc primùm cœpit in Francia ad Græcorũ imitationem, industria cuiusdam Georgii & sumptibus Ludouici Regis. Aimoin. lib. 4. de gest. Franc. cap. 114.							
s Festum omnium Sanctorum iam ante 210 an. institutum Romæ, monẽte hoc Põtifice, & cõsentientibus vniuersis Episcopis, Ludouicus Imp. in Gallias & Germaniam inuexit. Sigeb. Guilel. de Nangiaco.	4916	828	104	f GREGORIus 4. (*aliàs Leo 4.*) Roma. eisdem Impp. & Theophilo Iconomacho Oric. Imp.	16		
Aimoinus siue Annonius monachus & notari⁹ monasterii S. Germani Patisiotũ, historiã Francorũ ad hæc tẽpora cõscripsit. Ipse lib. 4. cap. 113. & aliàs sæpe. Certissimum argumentũ falsò ei adscribi integrum librũ quintũ, cùm contineat historias vsque ad an. 1165.				*Vacat*			15
Annona, siue Manna vt alii volũt, similis fruméto plnit de cœlo in Vasconia apud pagũ Aginẽsem. Aimoi. li. 4. ca. 115. Sige. in Chr.	4932	844	105	CONCIL. Romanum. Plati. t SERGIVS 2. Rom. Theophilo Oric. Imp. Lothario Occid. Imp. Carolo 2. Caluo eius frat. Franc. Reg.	3		
t Hic PP. fuit vir pius, primusq, Pontificũ mutauit nomen suum. Plati. Successores magna ex parte eum sunt immitati.				*Vacat*		2	15
Austrasia ab Lothario Imp. qui ei imperabat Lotharingiæ nomẽ obtinuit. Plat. Fallũtur qui scribunt eũ fuisse Regẽ Fran. & Imp.							
Galliæ pars ab Oceano Britannico vsq; ad Mosam fluniũ, ex quo cessit Carolo Caluo post diuisum Regnum inter fratres, deinceps obtinuit nomen Franciæ. Sigeb.							
Radulphus iuxta quosdam primus Aquitaniæ Dux, cùm antea esset Regnum.	4935	847	106	v LEO 4. (*Sigeb. 5.*) Roma. eisdem Impp. & Theodora cum fil. Michaele 4. Orie. Augustà	8	3	6
v Anastasius Bibliothecarius Rom. Ecclesiæ in Rom. Cõcilio ab officio & sacerdotio deponitur, quòd parochiam suam annis quinque deseruisset. Plati.				*Vacat*		2	15
Adiulphus, seu Athulphus Rex Angliæ Insulã suã voto tributariam facit Pontifici, abundantius quàm fecerant superiores Reges, Inas 11. Anglorũ siue Occiduorum Saxonum Rex, & Offa Merciorum Rex, an. Christi 740. Polyd. lib. 4. & 5. Angl. & Sabelli.							
Theodora iussit SS. Imagines in templis restitui. Zonar. in Theodot.							

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
4936	843		CONCIL. Romanũ Episc. 47. siue 64. Plati. Moguntinum, in quo Godescalcus hæreticus damnatur. Sigeb. & Bernard. de Luscemb.			
4943	855	107	x BENEDIctus 3. Rom. nolens & inuitus PP. creatus Michaele solo Orie. Imp. & Lothario monasterium sponte ingresso, Ludouico 2. Occid. Imp. Carolo 2. Cal. Fr. R. sedit	2	6	9
			Vacat			15
			Schisma 11. Anastasius 3. contra Benedictum sedit dies aliquot, non longè post coactus abdicauit.			
4946	858	108	y NICOLAVS I. magnus et piissimus Romanus, absens & inuitus eligitur, Michaele solo Orie. Imp. Ludouico 2. Occiden. Imp. Carolo 2. Caluo Fr. R.	9	7	13
			Vacat			7
4953	865		CONCIL. Romanum contra duo prouincialia, Metense & Aquisgranense Episc. 113. Plati. & Li. Conc. Rhegin. li. 2.			
4956	868	109	z ADRIANVS 2. doctus & optimus Roman. eisdem Impp. & Basilio Ori. Imp.	5	9	12
			Vacat			12
4956	868		*Concil. Vuormacience contra errores Græcorum.*			
			OCTAVVM *vniuersale Concilium Constantinopolitanum 4. Episc. 383. siue 300. contra Photium insanorem sedis Constantinopolitanæ 4. In quo etiam can. 3. latum est anathema contra Iconomachos. Præfuerunt legati Adriani Donatus Hosticusis, Stephanus Drepesinus siue Nephesinus, Episcopi, & Marinus diaconus. Plati. & Lib. Concil. Aimoin. lib. 5. cap. 25.*			
4958	870					
4962	874	110	a IOANNES 8. Roman. doctus, antea			

Nortmani, siue Dani, Gallias bellis infestant, Aquitaniã & eius metropolim Burdegalam, Pictauos, Sanctones, Aurelianenses, Turonẽses, Partlienses, & multa alia oppida depopulantur. A Emil. lib. 3. Blond. lib. 2. dec. 2.

Suidas meo iudicio floruit circa hæc tempora. Errant enim qui eum antiquiorem faciunt, nam meminit eorum qui hæc tempora attigerunt.

Nicolaitarum hæresis repullulat. Sigeb.

x Post Leonem 4. nonnulli recentiores nominant quendam Ioannem 8. siue vt Sabellicus numerat, 7. Anglicum, quem nugantur emẽtito sexu sedisse an. M. I. D. 4. alii Ann. 2. cum semisse. Tamen cùm nemo illius ætatis, aut etiã eorum qui 400. an. pòst sequuti sunt, quidpiam tale meminerit, imò nec Ioannis alicuius hoc loco, quo solẽt collocari, mentionem fecerit, perspicuum inde fit illud esse commentum recentiorum, fortasse in odium Romanæ sedis post dissidium coortum inter Rom. Pontifices & Imperatores, deinde à Martino Polono, qui huius fabulæ primus scriptor reperitur, temerè conscriptũ, nisi hoc illi forsan adspersum sit: licèt nec ipse, nec alii post eum vt veram & certam historiã, sed quasi ab incerto rumore acceptam referant, ac proinde tam variè, vt vix duo conueniant in omnibus. Nec obest Sigebertum in Chron. testari suo tempore huius rei fuisse famam: nã id Sigeberto affictum satis fidẽ faciunt tum antiqua eius manu scripta exemplaria, quæ nullam huiusmodi narrationem complectuntur, tum Chronica Guilel. de Nangiaco in quibus cùm totus alioqui Sigeberti liber descriptus sit, huius rei nulla fit mentio. Valeant igitur qui tactant suas aniles nugas de quadam statua fœminæ, & sede stercoraria.

y Hic mirè variant Historici in adnotatione annorum.

Slaui & Dalmatę vnà cum Sueropilo suo Rege, prædicationibus Cyrilli & Methodii fratrũ Christiani fiunt. Chron. Pollon. Bonfin. lib. 10. dec. 1. Blond dec. 2 lib. 2.

Theodoricus ex genere Regũ Francorũ, primus Comes Hollandiæ cõstituitur à Carolo Caluo. Mater histor.

Hunni & Bulgari magna ex parte cũ suo Rege Trebellio (qui paulò post ingressus est monasterium) iterum ab idololatria ad Christi fidem fudo Rom. Pontificis conuertuntur. Plati. Sigeb. & Regi. lib. 2.

Britanni ingenti numero Gallias ingressi, cuncta ferè deprædantur. Palmer.

Ann. 869. in agro Brixiensi triduo sanguinem pluit.

z Hic primus Alfredum sextum Anglorũ Regem corona regia insignivit. Polyd. lib. 5. hist. Anglic.

Tunc primò Græci cœperunt vti campanis beneficio Venetorum. Sabel. A Enead. 9. lib. 1.

a Scripsit quatuor libris vitam D. Gregorii Pontificis Romani. Supl. Chron.

Tres Imperatores coronauit intra quatuor annos, quod nulli alii Pontificum vn-

quam contigit. AEmil. lib. 3.

Remigius Antissiodorensis. Ioan. Scotus (alter à Franciscano doctore subtili, nam Palmerius videtur confundere) Dionysii Hierarchiam in Latinum é Græco trãstulit. Sigeb. Naucler.

Nortmani siue Dani totum Angliæ tractum à Septentrionali parte Tamasis fluuii sibi subiecerunt, postea Galliam repetẽtes Andegauum vrbem occupant. Guilel. de Nangia.

Anastasius Romanæ vrbis Bibliothecarius vertit é Græco in Latinũ Dionysii Hierarchiam & septimam Oecumenicam synodum Nicenam. Naucler.

Britones mortuo Salomone eorũ Rege, de regno inter se contendentes, à crebris Galliarum incursionibus cessarunt. Palme. in Chron.

b Guilelmus Dux Aquitaniæ & Aruernię Comes, vir pius, Cluniacense monasterium in fundo paterno inchoauit, & Bernonem primum Abbatem præfecit designatis prouentibus ad victum monachorum. Plati.

Nonnulli historici secuti Sigebertum in Chron. post Marinum PP. nominant quẽdam Agapitum PP. qui sederit an. 1. & inter hunc & Stephanum collocant Basilium, quem volunt sedisse an. 4. Nos sequimur Platinam & magnam partem scriptorum.

Nortmani post varias incursiones in Franciam à Carolo subacti, cum Rollone Duce suo (qui postea dictus est Robertus) baptizantur, & ex contractu matrimonii Ducis eorum cum Gisla filia Simplicis, habuerunt ad habitandum vltra Sequanam fluuium Neustriam regionem (quòd ea esset rebellis in Francos) eamque ex suo nomine Nortmaniam vocauerunt. Blond. dec. 2. lib. 2. Guilel. de Nangiaco.

Albategnes summus Mathematicus omnium exactissimè comperit annum solarẽ constare diebus 365. & quarta diei minus centesima sexta parte ipsius diei, vt ipse scribit. cap. 52. & 53. libri sui.

Gens Russica cura Basilii Imper. post miraculum libri Euangeliorum ab igne illæsi fit Christiana. Zonar. tom. 3.

Multi Iudæi præbita & promissa ipsis ab Imper. Orientis pecunia, Christianam fidẽ amplectuntur. Ibidem.

e Supplicium feruentis aquæ & eandentis ferri (quod in vsu quæstionum erat) prohibuit. ca. Consuluisti 2. qu. 5.

Bulgari ruptis fœderibus bellum gerunt cum Græcis, sed eos deuicit Leo Imp. nec non & Agarenos. Zonar. tom 3. & Cedrenus.

Leo Imper. ob quartas nuptias notatur censura Ecclesiastica. Ibidem.

Sarraceni ex Aphrica in Italiam descendentes, Fraxinetum castrum occupant, & ex tunc magno exitio Italiæ esse cœperunt. Sigeb. Guilel. de Nangia.

d Hic Arnulphum Imperatorem coronauit. Rhegi. lib. 2. Blond. lib. 2. dec. 2. Sigeb.

Hatto Abbas & Moguntinẽsis Archiepiscopus. Sigeb.

Negligentia Episcoporum multi abusus irrepserunt

Am. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
			Cardinalis, eisd. Imp. & Carolo 2. Caluo, Ludouico 3. dic. 2. Balbo, per ordinem Occid. Impp. & Fra. Regib. Carolo 3. Crasso siue Grosso, primò 2. annis cũ Balbo, postea solo Occid. Imp. & Ludouico 4. cum fratre Carolomanno, filiis spuriis Balbi Franc. Reg.	10		2
			Vacat			3
4967	879		CONCIL. *Trecense præsentibus Romano Pontifice & Ludouico Balbo Franc. Reg. qui ibi à Pontifice eligitur Imperator. Sigeb. Palmer. & ca. Miror cum seqq. dist. 50. Aimoin. Lib. 5. cap. 37. In eo Flandri sunt Tornacensis diœceseos. Plati.*			
4972	884	111	MARTINVS 2. *(siue priori nomine vt quidam aiunt)* Marinus 1. Gallus, Basilio Orie. Imper. Carolo 3. Occid. Ludouico & Carolomãno Frã. Regibus	1	5	
4973	885	112	b ADRIANVS 3. Roma. eisdẽ Impp.	1	2	
4974	886	113	c STEPHANVS 6. dictus 5. Rom. Leone 6. Philosopho Orie. Imp. Carolo 3. Occid. Imp. & Fran. Rege ad Eudonẽ siue Odonem seu Ottonẽ Fr. Reg. vsque, sedit	6		11
			Vacat			5
4980	892.	114	d FORMOSVS Rom. eisdem Imper.	5	6	

An. ab urb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.	Schisma 12.	Ann.	Mens.	Dies.	
			. Sergius 3. electus in schismate contra Formosum sedit dies aliquot.				irrepserunt in Ecclesiam, qui propter bella non poterant reprimi. Plati.
			Vacat		2		
4983	895		CONCIL. *Triburiense Episc.26. pro tuenda Episcopali auctoritate, contra quosdam Laicos. Rhegi.lib.2.Chron. & Gratian.2.qu.5. Sigeber. illud reiicit ad an.899.*				Cyrillus Moranorũ præsul Suatocopum Regem Moranię ad fidem Christi perduxit. AEneas Syl.hist.Bohemiæ ca.13.
4986	898	115	BONIFACIus sextus Tuscus (*seu vt aliis placet Romanus*) eisdem Imperantibus.		26		Ioan.le Maire 2.parte promptuarii Concil. scribit Viennæ Delphinatus in Gallia sub Formoso an.892. iussu Ludouici Balbi celebratum fuisse Concilium Episcoporum Galliæ, præsidibus Paschali & Ioãne legatis Pontificis Rom. sed vt multis aliis in locis, sic hic nimium credulus fuisse videtur: nam certum est ex Sigeb. Naucler.& aliis, Ludouicum Balbum obiisse an.880.& non potuisse attingere tempora Formosi. Quod sit adnotatum propter eos, qui tale concilium satis imprudenter proferunt contra Ecclesiasticum cœlibatum.
4986	898	116	STEPHANVS septimus dict. sextus Romanus, eisd. Impp.	1	3		
			Vacat			3	
4987	899	117	ROMANVS, Gallesianus Tuscus, eisd. Impp.		3		e Hungari è suis finibus erumpentes, ope Arnulphi Imperatoris Saxoniam, Thuringiam, Alemaniam, Franciam & Italiam ferro igneque vastarunt. Sigeb. Regino lib.2. Guilel. de Nangiac.
			Vacat			8	
4987	899	118	THEODOrus 2. Rom. eisd. Impp.			20	
			Vacat			11	
4987	899	119	e IOANNES 9. Romanus, monachus eisdem Impp. & Carolo 4. Simplice Fr. Reg.	2		15	Fames maxima hoc tempore, vt multi cogerẽtur vesci humanis carnibus. Ab. Vsper.
			Vacat			9	Infœlix seculum, exhaustum hominibus ingenio & doctrina claris, in quo nihil ferè dignum memoria posteritatis gestũ est: vnde ferunt tunc repertum fuisse quoddam monstrum capite canino & cæteris membris humanis, quod status illius temporis mirificè referret.
4987	899		CONCIL. *Rauennense epis.74. præsentibus Francorum Archiepiscopis, pro ordinatione Formosi cõtra synodum Stephani, cuius synodi acta coram Episcopis combusta sunt. Plati. Sigeb.*				
4989	901	120	f BENEDIctus 4. Roman. Leone 6. Alexandro 2. Constantino 7. Leonis fil. per ordinem, Orien. Impp. Arnulpho, & post eũ Ludouico Iuniore 4.dict.3. Occid. Imp. Carolo.4. Simplice Fr. Rege	3	4		f Quidam hunc fabulantur martyrio coronatum Hayburgi, quæ vrbs est Germaniæ, nusquam enim legitur Pontificem Romanum illic fuisse prẽter Benedictũ quintum, qui eo loci relegatus ab Othone Imperatore, tædio animi moritur, vt ait Platina in eius vita.
			Vacat			6	Imperium Occidentis, quo annis circiter centum & decem Franci potiti fuerant, ad Longobardos transfertur, Berengario 4. Longobardo Duce Foroiulienſi à quibusdã Italis electo in Imperatorem, & Vuidone in Regem Italiæ. Blond.dec.2.lib.2. & Luithprandus lib.1. De rebus per Europam gestis cap.6.

	Ann. ab orb. cõdito.	Ann. à Xpo nato.	Num. Pontif.		Ann.	Mens.	Dies.
g Regino Monachus & Abbas Prumiensis, suos annales à Christi natiuitate ad annum 905. deduxit.				LEO 5. Ardeatinus. Constantino 7. Orient. Imp. & Romano Lacapeno eius vitrico imperium occupante per 26. ānos, Ludouico 4. Occid. Imp. Carolo 4. Simplice Fra. Rege sedit		1	10
Floret Luithprandus Ticinensis Diaconus doctissimus, vt ferebant tempora. Plati.	4992	904	121				
Sarraceni à Fraxineto & Gareliano mõte exeuntes Calabriam, Apuliam, Beneuentum, ac Romanorum vrbes ita occupant, vt vnamquamque mediam Romani, mediam Sarraceni tenerent. Sigeb.							
Annus Christi 912. erat an. 1000. conditæ vrbis Florentiæ. Palmer.							
h Mortuo Ludouico Iuniore fine masculis, genus Carlinguorum, seu Caroli Magni defecit in Imperatoribus. Conradus enim Imper. non fuit (vt quidam censent) Ludouici filius, sed Conradi Ducis Saxonũ, vti Honor. & Contractus scribunt.	4993	905	122	CHRISTOphorus 1. Romanus eisdem Impp.		7	
	4993	905	123	g SERGIVS 3. Rom. eisdem Imper.	7	4	16
Ado Vienensis hoc tempore historiam per sex ætates digestam, vsque ad annũ 800 perduxit.				*Vacat*			7
Bulgari variis incursionibus vastarunt Græciam. Zonar. tom. 3. & Cedren.	5001	913	124	h ANASTASIus 3. Romanus, Cõstantino 7. cum Romano Orient. Imp. Conrado I. Occiden. Imp. & Carolo 4. Simplice Fran. Rege.	2		
Amputato capite statuæ referẽtis Simeonem Bulgarorum Principem, ipse statim (quod mirum est) compertus est mortuus Zonar. tom. 3.				*Vacat*			2
Oddo siue Ottho (quem quidam cum Odilone 4. Abbate Cluniacensi confundunt) instituit in Burgundia Ordinem Cluniacensium sub regula D. Benedicti. an. 913. Vincentius in Specul. lib. 25. Antonin. 2. parte histo. tit. 15. cap. 16. Sabel. AEnead. 8. lib. 1.	5003	915	125	LANDVS, siue Lando, Sabinensis, eisdem Imperãtibus.		6	21
Vngari & Sarraceni Italiam depopulantur. Antonin. 2. par. histor. ibidem.				*Vacat*			26
i Ludouicus 3. Conradus 1. & Henricus 1. coronam imperii non habuerunt. Hinc nonnulli eos vocant tantùm Germanorum Reges, & non Imperatores.	5004	916	126	i IOANNES 10. Romanus. Constantino 7. cum Romano Orient. Imp. Cõrado I. & postea Hẽrico I. Ancipe Occid. Impp. Carolo 4. Sĩplice Franc. Reg. & postea *fugato in Angliã Ludouico eius filio*, Rodulpho Fra. Reg.	13	2	3
Ziptineus Dux Bohemiæ factus est Christianus. Sigeb. & Plati.							
Guibertus, seu Vnicpertus, siue etiã Vigipertus (variè enim eius nomen scriptum legitur) Princeps Lotharingiæ ingressus monasterium sanctè vixit. Sigeb. Plati.							
Henricus Imper. Iatronibus & sicariis valentibus, non modò veniam, sed arma & agros conferebat, vt ipsis in bello contra Barbaros vteretur. Sigeb.							
k Sigebertus & nonnulli alii vocant Leonem hunc Ioannem. Alii eius quidem meminerũt, sed ante ipsum collocãdum cẽsent Ioannem vndecimum. Nos sequimur Platinam & alios plures historicos.	5017	929	127	k LEO 6. Roma.			

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pont. ficũ.		Ann.	Mens.	Dies.	
			Constantino cum Romano, Orien. Imper. Hẽrico I. Occid. Imp. Ludouico 6. dict. 4. ex Anglia reuerso, Fr. R.		7	15	l Nuba Danorum, seu Normãnorũ Rex ab Henrico Imperatore superatus, cogitur cum suis baptismũ suscipere, & Bosbo ipsis Christum adnunciat. Vitich. lib. 1. Saxon. & Luithprandus lib. 3. cap. 13.
			Vacat		1		
5018	930	128	I STEPHANVS 8. dict. 7. Roman. eisdem Imperantibus	2	1	12	· Henricus Imp. Regem Abroditarũ Christianum facit. Sigeb.
			Vacat			10	
5020	932	129	m IOANNES 11. Romanus, eisd. Impp.	4	10	15	m Torneamenta militaria & equestria nobilium tum primùm apud Germanos sunt excogitata ab Henrico Imper. & magna cũ solemnitate Magdeburgi habita ann. 938. in quibus decernitur puniẽda esse Magnatum scelera. Munster. in Cosmog.
			Vacat			12	
5025	937	130	LEO 7. Romanus, Constãtino 7. cum Romano Lacapeno Orie. Imp. Otthone I. cognom. Magno, Occid. Imp. vel potius Germanorũ Rege, & Ludouico Fr. Rege	3	6	10	Fons sanguinis largissimè fluxit Genuæ, in præsagiũ fortasse imminẽtis ruinę ipsius: nam eodẽ anno capta est à Sarracenis. Martin. in Chron. Sigeb. & Antonin. 2. par. historiæ, tit. 16. cap. 1. parag. 15.
			Vacat			3	
5025	937		CONCIL. *Erphordiense contra Imperatorem qui monachos ejecerat è claustris. Lambert. Schafn. in histor. German.*				Brandeburgenses opera Henrici Imperatoris fiunt Christiani. Munster. in Cosmogr.
5028	940	131	n STEPHANVS 9. dict. 8. Germanus, eisdem Impp.	3	4	12	Firtheslanus primus Episcopus Vintonienſis in Anglia. Polydor. lib. 6. hist. Angli.
			Vacat			10	
5031	943	132	MARTINVS 3. (*siue Marinus Sigeb.*) Romanus, eisdem Imperantibus	3	6	10	n Antropomorphitarum hæresis repullulat, dicentium Deum esse corporeum, & habere humanam formam. Eos sua eruditione repressit Racherius Veronensis Episcopus. Sigeb. Prius exorta fuerat circa annum 400. Sozom. lib. 8. cap. 12.
			Vacat			12	
5031	843		CONCIL. *Bonnense Episcop. 22. Lambert. Schafn. in histor. Germa. & Rheginonis Continuatio lib. 2.*				S. Huldrichus Augustanus Episcopus annis 50. S. Conradus Constantiensis. S. Vigilbertus Lotharingus.
5035	947	133	o AGAPETVS 2. Iunior Roman. eisd. Imper. & Constantino solo Orient. Imp.	7	9	10	Meideburgum fit Archiepiscopatus, & ei subiiciuntur sex suffraganei: Merspurgẽsis, Misnensis, Gizensis, Brandeburgẽsis, Hamburgensis, & Borenensis. Krantz. lib. 3. ca. 24. Irenic. lib. 3. ca. 38.
			Vacat			12	
							o Ottho bis Italiã ingressus, primò vicit Berengarium tertium Italorum Regem, secundò enm Regno pellit. Palmer. & Volat. Idem Ottho Magdeburgum ciuitatem Germaniæ condidit, ad petitionẽ Editæ vxoris suæ, cùm antea esset ibi tãtùm arx extructa.
							Hungari Noricam, Italiam, Franciáque petunt, & Baioariam depopulantes victi ab Otthone, immensa cæde iuxta Augustam vrbem Alemaniæ, necantur. Herm. Contra. in Chron.
							Constantinus Imperator regnauit cum Leone patre, Alexandro patruo, & matre annos tredecim, cũ Romano Lacapeno viginti sex, postremò solus quindecim. Zonar. tom. 3.

	An. ab orb. cõ dito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificum		Ann.	Mens.	Dies.
p Ottho à Ioanne 12. coronatur & inungitur in Germanorum primum Imperatorẽ, atque à Romano populo salutatur Augustus. Sigeb. AEmyl. lib. 3. Palmer. in Chron. Luithprand. lib. 6. ca. 6. Fuit primus qui post traoslatum ad Germanos Imperiũ Imperiales titulos rectè susc epit. Palmer.	5036	948		CONCIL. *Ingelheimense Episcop. 30. vel 34. praside Marino sive Martino legato Apostolico, praesentibus Othone Germanorum, & Ludouico Francorũ Regibus. Herma. Cõtractus in Chron. Lamb. Schafn. in hist. Germa. & Continuatio Rheginonis. lib. 2.*			
Regnum Nauarræ vltra montes Pyreneos, ab Eneco Comite Bigorrę sumpsit originem, anno 961. Nam ẽ montibus Pyreoeis in vicinam Nauarrę planitiem descẽdens cum magno exercitu, eam totam regionem à potestate Sarraceoorum eripiens, meruit primus Rex in eo loco salutari. Volater. lib. 22.	5039	951		*Augustanum 2. apud Vindelicos Episcop. 25. praesente Imperatore. Her. Contr.*			
	5043	955	134	p IOANNES 12. Romanus, Constantino solo & post cum, Romano cogn. Puero, eius filio Orie. Impp. Otthone I. Mag. Germanorũ & Romanorũ Imp. & Lothario Frãc. Reg.	9	3	5
				Vacat			1
Sequeotes Pontifices variè ab historicis collocantur. Cruces in vestibus apparuerũt, & signum io sole. Her. Contra. in Chron. Multa horrenda portenta contigerunt. Sigeb.							
Tres Reguli Hũgarorũ bello per Otthonem capti suspendio perierunt: & Hungari ita iterum prælio attriti sunt, vt vltrà mutire ausi ooo fuerint. Sigeb. in Chron.							
Multa monasteria per Otthonem, aut restaurantur, aut ampliantur, aut ædificãtur. Sigeb.	5046	958		CONCIL. *Ingelheimense 2. Epis. 16. praesente Otthone. Continuatio Rheginonis.*			
q Hic damnato per contumaciam Ioanne 12. in Concilio Romano, ex Laico electus est Roman. Pontifex. unde natæ sunt Romæ maximæ seditiones. Sigeb. Palmer. Luithpr. lib 6. cap. 8. & 9. Ipse cum toto clero & populo Romano io Concilio potestatem eligendi Rom. Pontificẽ, & ius innestituræ Imperatori iterum contulit. Plati. Sigeb. & Ca. in Synodo disti. 63.	5051	963		CONCIL. *Romanum plurimorum Archiepiscoporum, omnium propè Episcoporum Italiæ, praesente Otthone Imper. qui illud cogit contra Ioannẽ 12. Papam. Continuatio Rheginonis, & Luithprand. lib. 6. ca. 6. & sequẽtibus. In eo electus est Pontifex Rom. Leo 8.*			
	5052	963	135	q LEO 8. Romanus, eisdem Impp. et post Romanũ, Nicephoro Phoca Orie. Imp.	1	4	
Nicephorus Imperator Orientis licet fines imperii propagaret, tamen ob leges iniquas fuit omoibos exosus. Prtextu enim bellorũ omois generis exactionibus subditos premebat. Ob frequentes expeditiones inopiam pecuniæ causando annua dona iam olim templis & püs domibus concessa penitus sustulit. Decreuit ne fundi Ecclesiarum augerentur, quòd illæ opes à sacerdotibos in Ecclesiæ vtilitatem non conferrentur. Sumpta occasione contentionis inter Episcopos & Patriarcham de suffragiis, auctoritatem designaodi Episcopos sibi vẽdicauit: Vnde in vacantem Ecclesiam mittebat aliquem suorum seruorum, quo parcè sumptus necessarios faciente, ipse reliqua sibi vendieabat. Præterea decreto sanxit vt milites in bellis interfecti pari cum Martyribus honore colereotur: quod ratum non fuit, sed euanuit sine executione, Patriarcha Polyeucto, primoribus sacerdotũ, & principibus Senatus strenuè resistentibus. Zonar. tom. 3.	5052	964		IOANNES 12. profugus, Leone 8. vrbe fugato, iterum Pontificatũ obtinuit.		3	28
				IN CONCILIO *quorundam Episcoporum Leonem 8. deposuit & damnauit eius acta, & Concilium Romanum collectum ab Otthone. Sigeb.*			
				Schisma 13.			
	5052	964		r BENEDICTVS 5. Romanus mortuo Ioanne 12. à Romanis contra Leonem 8. electus, sedit		6	5
	5052	964		LEO 8. Romanus, post Benedicti coactam abdicationẽ			
r Platina & nonnulli alii hunc numerant inter Roma. Pontifices.							

s In remu-

An. ab verb. cō dito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificum		Ann.	Mens.	Dies.	
			restitutus ab Imperatore sedit		8	22	s In remunerationem collati in se beneficii ab Otthone Imper. Otthonem eius filiū Augustum appellauit. Palmer.
			Vacat.		6	15	
5052	964		CONCIL. *Romanum multorum Episcoporum presente Imper. contra Benedictum 5. Contin. Reginonis.*				Gerardus Cameracensis Episcopus doctissimus. Quidam ad hæc tempora refert Stephanum Episcopum Heduensem.
5053	965	136	s IOANNES 13. Romanus, Nicephoro Phoca, & eo cæso, Ioanne Zimisce Orie. Imp. Otthone Occid. Imp. & Lothario Frācorum Reg.	6	11	5	Vuirichindus siue Vuindichinus monachus Corbeiensis, vitam Pauli Eremitæ, & Otthonis 1. Imper. ac historiam de gestis Saxonum vsque ad an. 973. cōscripsit. Sigeb. extat eius historia.
			Vacat			13	Mieslaus siue Miescilaus 14. Polonię Dux omnium Ducū Polo. primus Christianus fit. Exquo rempore tota Polonia Christianā fidem retinet. Bonfin. lib. 1. de reb. Vngar. dec. 2. & Marti. Cromer. lib. 3. histor. Polon.
5060	972	137	BENEDIctus 5. dictus 6. Romanus, eisdem Imperantibus vsque ad Otthonem 2. sedit	1	6		Haraldus Rex Danorum cum vxore & Sueuone filio baptizatur, conspicatus Poponem adhuc clericum per miraculum ferrum ponderosissimum candēs in fidei Christianæ probationem manibus citra noxam gestātem: vnde iussit subditos omnem prorsus idololatriā eiurare, & vnum solum Deū adorare, cùm antea Christum simul & idola colerent. Sige. & Krant. li. 3. ca. 25. Vuitichin. lib. 3. histor. Saxon.
5060	972		CONCIL. *Ingelheimense 3. propter Adalberonem Sancti Vualtrici Augustunensis Episcopi nepotē. Herma. Contr. in Chron.*				Otthō Imperator in Saxonia auri & argenti fodinas primus aperuit. Sigeb.
			Anglicanum. Polydor. lib. 6. histor. Angl.				Supererāt adhuc in Oriente Manichæorum reliquiæ, quas precibus Theodori Patriarchæ Cōstantinopolitani Ioan. Zimisces Imperator ex Orientis partibus Philippopolim transtulit. Zonar. tom. 3.
5061	973	138	t DONVS 2. siue Donnus, Romanus, Ioanne Zimisce Ori. Imper. Otthone 2. Iuniore Occid. Imp. & Lothario Fr. Reg.	1			Vuormatienses, Spirenses, & Moguntinenses canonici, monasticam vitam commutant in secularem. Monster. in Cosmog.
			Vacat			2	t Hic omittitur à quibusdam: apud Sigebertum mendosè legitur Nonus, nā in antiquis exēplaribus manuscriptis est Donus.
5062	974	139	v BONIFACIus 7. Romanus eisdem Imperantibus		7	5	v Tres sequentes Pontifices inuicem contendunt de Papatu.
			Vacat			20	x Regnum Vngarię initiū tūc primùm accepit à S. Stephano Geisse filio, qui postquā ab Imperio defecisset, à S. martyre Adelberto Pragensi Episcopo factus est Christianus, & studio Gizlæ vxoris, eū tota sua gēte, quæ hactenus idololatriæ fuerat dedita, baptizatus fuit. Ritius li. 2. AEneas Syl. ca. 16. hist. Bohem. Bonfin. dec. 2. lib. 1. Naucler. Alii hoc referunt ad Sergium. 4. Sigeb.
5063	975	140	x BENEDIctus 6. dictus 7. Romanus, eisdē Impp. & Basilio, Porphyrogenito, Orientis Imper.	8	6		Otthō 2. coronam Imperii insigne à Benedicto suscepit, & bellū gessit contra Græcos & Sarracenos in Italia. Palmer. & Lambert. Schafnaburge. in histor. German.
			Vacat			5	Confusæ sunt admodum istorum temporum historiæ, vt vix duo scriptores conueniant

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
niant quo ad annos & numerum Põtificum Roman. Nos sequimur Sigebertum, Platinam, & quosdam alios.				IOANNES 14. Papiensis (aut iuxta alios Romanus) Basilio Porphyrogenito Orien. Imp. Otthone 3. *ob eximias virtutes dictus Mirabilia mũdi* Occid. Imp. & Lothario Francor. Reg.		3	
Gens Leuticorum ad idololatriam delabitur, Guileb. de Nangia.	5072	984	140				
y Sigismundus Liberus in Moscouia, & Vulodimirus Prussiæ Dux Christianam fidẽ simul cum baptismate suscipiunt. Munste. in Cosmogr. & Chron. Polon. lib. a. cap. 3.							
Mortuo Ludouico Rege Francorum sine hærede, Regnum per Hugonem Capetum transit ad nouam & tertiam progeniem, scilicet Comitũ Parisiẽsium. Nec tamen penitus defecit genus Carlingorum: nam Hugocapetus per muliebrem sexum à Carolo Magno descendebat. Habuit enim Hacuidam matrem, filiam Henrici Imperatoris ex Matilde, filia Ludouici 3. Iunioris Imp. quem diximus fuisse vltimum Imperatorẽ ex familia Caroli Magni. vide Chronica Francorum.				BONIFACIus 6. Ioãne 14. capto & in carceres coniecto, iterum Pontificatum tenuit		4	6
Anglia fit tributaria Dacis. Polyd. Virg. lib. 7. histo. Angli.				*Vacat*			10
Grana tritici & pisciculos minutos imbribus immixtos pluisse in Gallia apud Albanium ferunt. Palmer. in Chron. & Sigeb.							
S. Odilo 4. Abbas Cluniacẽsis prouexit illum ordinem: Primus creditur instituisse festum (vt vocant) omnium Animarum per omnia sua monasteria. Volater. lib 2. & Antonin. 2. parte tit. 15. cap. 15. Quidam scribunt Ioãnem 18. eius consilio edixisse illud festum in omnibus Ecclesiis celebrari. Poly. lib. 6. de inuent. re. cap. 8. & R. Barns citat ex Ioan. Stella.	5072	984	141 142	IOANNES 15. Romanus, eisdem Imperantibus		8	
				Vacat			7
z Imposuit Otthoni 3. Coronam insigne imperii: Imperiũ Germanis penitus cõcessit: Cõsentiente Otthone in Synodo Romana Septemuiros ELECTORES Imperii instituit, Moguntinum, Colonien sem Agrippinæ, & Treuirensem Archiepiscopos: Ducẽ Saxoniæ, Comitem Palatinum, Marchionem Brandeburgensem, & vt eorum arbitrum, Ducem Bohemiæ (nondum enim dicebatur Rex) Decreuit præterea, vt qui ab his Germanis Proceribus electus esset, diceretur Cæsar: post confirmationem autem & coronationem ab Episcopo Romano susceptam vocaretur Augustus. Itaque (vt scribit Geruasius lib. ad Otthonem 4. Imp.) ex eo tempore à Romana sede pendet Germanorum Imperium. vide Blond. dec. 2. lib. 3. Irenic. lib. 3. Krantium lib. 4. ca. 25. & Platinam.	5073	985	143	y IOANNES 16. Romanus, eisdem Impp. Lothario, Ludouico 7. dicto 5. vltimo R. ex Caroli Magni genere, Hugone Capeto primo ex Gallis & Parisiẽsium Comitũ familia, successiuè Frãc. Reg.	10	8	10
				Vacat			6
Sabaudiensis Comitatus erigitur. Fascic. temp.	5080	992		CONCILIVM Remense Episcoporum totius Frãcia, per Hugonem Capetum collectum, Sigeb. & Volater. Quidam post Ioan. le Maire 2. part. Concil. hoc Concilium referunt ad tẽpora Benedicti 7. Sed quomodo id fieri possit non satis video.			
Almarus primus Dux Montiferratensis. Sabel. AEnead. 9. lib. 2.							
Vuilderolphus præsul Argentinensis vir sceleratæ vitæ, secreto Dei iudicio à muribus corroditur. Munst. in Cosmog.	5083	995	144	z GREGORIus 5. Saxo, Basilio Porphyrogenito Orient. Impe. Otthone 3. Occid. seu potius Ger-			
Imperatrix Maria nomine filia Regis Arragonum ob adulterium publicè igne crematur. Krantius lib. 4. cap. 26. histo. Saxo.							
Vlodomirus Russiæ Dux ducta Anna sorore Imperatorum Constantinopolitanorũ Christi fidem suscepit. Math. Mechoui. lib. 2. Chron. Polo. ca. 13.							

a Nonnulli.

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.	manorũ Imp. & Hugone Capeto Fr. R. cũ filio Roberto sedit	Ann.	Mens.	Dies.
			Vacat	2	5	10
						15
5083	993		CÓNCIL. Romanum de sanctione electionis Imperatoris in Germania. Platin.			
5085	997	145	a IOANNES 17. Græcus, Basilio Orie. & Otthone 3. Occid. Imppe. & S. Roberto solo Franc. Rege			
			Vacat			10
			Gregorius 5. pulso & exoculato Ioãne, pristinæ sedi restitutus: ut ab Otthone 3. Imp.			20
5086	998	146	b SYLVESTER 2. Aquitanus (*antea Gerebertus vocatus*) eisdem Impper.	4	1	10
			Vacat			23
5090	1002	147	IOANNES cognom. Siccus (ait Blond) 18. aliis 17. Romanus eisd. Impp.		4	20
			Vacat			19
5090	1002	148	c IOANNES 19. aliis 18. Basilio Impe. Orient. Otthone 3. & post eum S. Henrico 2. cognom. Claudo (*non Claudio vt perperã quidam scribũt*) Occid. Impera. & S. Roberto Fr. Rege	4	4	
			Vacat			19
5095	1007	149	d SERGIVS 4. Roman. eisdem Imperantibus sedit	2		
			Vacat			15
						8
5097	1009	150	e BENEDIctus 7. dict. 8. Tuscu-			

a Nonnulli recentiores historici hunc ex albo Pontificum Roman. prorsus expungũt quòd vi & contra canones Pontificatũ Roman. inuaserit. Hinc (inquiunt) in nominis numero nulla est eius ratio habita à tribus Pontificibus proximè succedentibus, qui Ioannis nomen habuere.

b Quidam loco istius nominant Agapitũ quendam.

Boleslaus cognomento Crobius, primus Poloniæ Rex appellatus à Pontifice Roma. & Imperatore. Marti. Cromerus in hist. Polon. Krant. lib. 4. histo. Saxon. cap. 36. Math. Mechoui. libro Chron. Polon.

Hermannus monachus S. Galli cõposuit: *Salue regina*, &c. & *Alma redemptoris*, &c. Trith. lib. de scripto.

Fulbertus Carnotensis Episcopus edidit illa Responsoria (vt vocant) *Stirps Iesse*, &c. & *Chorus nouæ Hyerusalem*. Composuit etiam hymnos & orationes quasdam. Trithem.

Herigerus Abbas Lobiensis inter alia scripsit librum de corpore & sanguine Christi. Trith.

c Henricus 2. primus Imperator creatus à septem Electoribus. Deinceps nõn per successionem sanguinis, sed vi electionis constituti sunt Imperatores Germanici.

Basilius Orientis Imper. totam Bulgariã subegit. Zonar. tom. 3.

Bruno Herbipolensis Episcopus in sacra Biblia commentatur. Trith.

d In Lotharingia iuxta montem Castrilocum fons aquæ in sanguinẽ vertitur. Sigeb.

Burchardus primò Lobiensis monachus, deinde Episcopus Vnormatiensis, veteres Ecclesiæ canones in vnum volumẽ congessit, adiutus ab Olberto Leodiensi Abbate. Sigeb. Eos postea Gratianus dum redegit in epitomen non parum corrupit. Quanquam alii malint enim sta ex decreto Inonis Carnotensis Episcopi delibasse.

Nonnulli volunt circa hæc tempora Razem medicum Arabẽ floruisse, Al Mansore Sarracenorum Rege, cui dicauit sua scripta.

e Ritius lib. 1. de Reg. Sicil. putat hunc nominatum fuisse Stephanum.

Henricus Imper. coronam sumpsit Imperii ab hoc Pontifice, qui eum salutauit Augustum. Sigeb. Palmer.

Pannones Christianam religionẽ publicè recepisse quidam scribunt. Palmer.

Comitatus Bellouacẽsis in Francia datur ab Odone Comite Cãpaniæ, Rogerio Bellouacẽsi Episcopo, in permutationẽ Castri, quod dicitur Sanctum Cæsaris, siue Sincerium apud Bituriges, quod iure patrimonii erat ipsius Episcopi. Sigeb. & Guilel. de Nãgiaco. Ipse vnà cum Aliaco & Montiaco eis Comitatum Ecclesiæ cathedrali S. Petri siue Episcopatui in perpetuum donauit. Sigeb.

Rex Noricum reuersus è Francia in Regnũ suum, à gente sua perimitur, quòd abnegata idololatria baptizatus esset. Guilel. de Nangiaco.

Turci an. 1012. Hierosolymam expugnãt, & Ecclesiã sepulchri Christi demoliuntur.

	An. ab orb. cõdite.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
Palmer. & Naucler. Apud Saxoniam in Colbecke villa Halberstadensi Othbertus quidam cum decem & octo sodalibus, viris 15. & fœminis tribus, choreas ducens nocte Natalitiorum in cœmiterio S. Magni, cùm non desisterent admoniti à sacerdote, eius dira imprecatione, sine quiete per annum integrum in eodem statu manserunt inuicem manibus hærétes, & non multò post interiernnt. Vincenti. in Speculo, & Kranti. lib. 4. cap. 13. Camaldulensis ordo à S. Romualdo sumpsit initium.				lanus eisdem Imperantibus	11	1	13
				CONCIL. *Aquisgranense præsente Imperatore Henrico: in quo dicũtur decreta fuisse iejunia in Vigiliis S. Ioan. Baptistæ & S. Laurentii, vide Kranz. lib. 4. cap. 35. & Sigeb. in Chron.* Scisma 14. ALTERO Pontifice cuius nomen ignoratur, & qui in schismate electus erat, vrbe exacto, Benedictus 7. sedem recuperat. Plati.			
f Guido Aretinus monachus S. Benedicti in Italia primus excogitauit nouam rationem cantus, quam solmisationem vocant, per sex syllabas seu notulas digitis leuæ manus per integrũ diapason distingnendas, Vt, re, mi, fa, sol, la. Sigeb. in Chron. Palmer. Robertus Francorum Rex aliquas Sequentias & Responsoria (vt vocant) quibus etiam nunc vtitur Romana Ecclesia, composuit, Prosam, scilicet, S. Spiritus adsit nobis graria &c: Responsoria de natiuitate Domini, Iuda & Hierusalem & cæt. de S. Petro, Cornelius Céturio & cæ. de Martyribus, Concede nobis domine & cæt. & O Constantia Martytum & cæ. Guilel. de Nangiaco. Trithem. Cazimirus Cluniacensis monachus atq; Diaconus, Regni Poloniæ hæres dispensatione Benedicti, ea de rogati à Polonibus, absolutus à religione, coronatur Rex, ann. 1041. Mathias Mechouiensis lib. 2. Chron. Polon. ca. 13.	5108	1020	151	f IOANNES 20. aliis 19, Tusculanus, Basilio Porphyrogenito, & postea, Constantino 8. eius fratre, Orient. Impp. S. Henrico 2. & post eum, Cõrado 2. cognom. Saliquo, Occ. Impp. & S. Roberto & postea eius filio Henrico 1. Fr. Regg.	11	1	9
				Vacat			8
g Henricum 3. Imper. coronauit.	5108	1030		CONCIL. *Triburiensi iussu Cõradi Imper. In eo agitur de statu Ecclesiæ, & præcipuè de iejuniis. Sigeb. Plati. Irenic. lib. 3. cap. 48.*			
Berengarius Turonensis, Archidiaconus Andegauensis hæreticus declaratur, quòd doceret panem & vinum in Eucharistia post consecrationem esse tantùm figuram & sacramentum, & non verum Corpus & sanguinem Christi. Volater. Bernard. de Lutzenb. & ca. Ego Berengarius, distin. 2. de consecr. Malè etiã sentiebat, (teste Oecolampadio) de matrimonio, & baptismo paruulorũ. Multi dicunt eũ Magia (erat enim præstigiator. Polyd. lib. 9. Angl. hist.) vna nocte fuisse Romæ, & eadem legisse Turoni vnam lectionem. Guilel. de Nangia.	5108	1030	152	g BENEDICtus 8. dic. 9. Tusculanus, Romano Argiropolo, Michaele 5. Paphlagone, Michaele 6. Calaphate, per ordinem successionis Orient. Impp. Conrado 2. & post eum Henrico 3. Occid. Impp. & Henrico 1. Franc. Reg.	13	4	9
A Rege Burgundionum Rodulpho, quòd subditi sæpe in eum insolescerent, Burgũdiæ Regnum diuiditur in Comitatum & Ducatum: ille donatione cessit Conrado Imperatori: hic Henrico 1. Francor. Reg. Gagui. lib. 5. cap. vltim. Plati. AEmil. lib. 3. Sigeb. in Chron. Richardus Virdunẽsis Abbas doctissim⁹, S. Hugo monachus Cluniacẽsis. Volater. lib. 21. & Trithem.				CONCIL. *Constantiense præsente Henrico. Ab. Vsperg.*			
Multi volunt nomẽ CARDINALIVM hoc tempore exortum fuisse. Volat. lib. 21. Carion. R. Barns. Sed quanto sit antiquius vide Vuolfangum Lazium. lib. 2, ca. 2. commentariorum Reipub. Roma.	5132	1044					
Contra Impera. Constantinopolitanum Arabes in Mesopotamiam incurrunt, Pazinacæ in Bulgariam, Agareni in oram Illyrici maritimam. Zonar. tom. 3.	5132	1044	153	SYLVESTER 3. Romanus, contra Benedictum, eisdem Imperantibus		1	19

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontif.		Ann.	Mens.	Dies.
			BENEDICTVS 8. Pulso Syluestro restituitur, & sedit eum Ioanne 20. mensem		1	21
			Tandem exactis Pontificatu Ioanne 20. & Benedicto 8. durante etiam schismate electus est Gregorius.			
5152	1044	154	h GREGORIus 6. Roma. Theodora cum Zoe sorore Imper. in Oriẽte, postea Cõstãtino 9. Monomacho siue Gladiatore, Orient. Imp. Henrico 3. cognom. Nigro, Occid. Imp. & Henrico 1. Fr. Reg.	2	7	
5134	1046		CONCIL. *Papiense. Her. Cont.*			
5134	1046		CONCIL. *Sutrinum non longè ab vrbe Roma, præsente Imperatore Henrico 3. ad tollendum schisma celebratũ. Itaque Benedicto, qui residebat in Palatio Lateranensi, Syluestro, qui sedem Pontificiam ad S. Petrum collocauerat, & Gregorio qui suã sedẽ habebat ad D. Mariã, Pontificatu expoliatis, electus est Sindegerus, siue Suigerus Brambergensis Episcopus, qui postea dictus est Clemens 2. Blond. lib. 3. dec. 2. Herma. Contractus.*			
5134	1046	155	i CLEMENS 2. Saxo, eisdem Impp.		9	
			Vacat		9	
5136	1048	156	DAMASVS 2. Bauarus eisdẽ Impp.			23
			Vacat		6	
5136	1048	157	k LEO 9. Alsatius in Germania, eisdem Imperantibus	5	2	6
			Vacat		11	26
5137	1049		CONCIL. *Romanum, Episcoporum Italiæ, præside Rom. Pontifice, de statu Ecclesiarum. Her. Contrac. in Chron.*			
5137	1049		*Papiense præside Rom. Pontific. de componendo statu Ecclesiarum. Herm. Contr. in Chron.*			
5137	1049		*Remense, præside Romano Pontifi. cum Galliarum Episcopis, de statu Ecclesiarum. Herma. Contra. Sigeb.*			
5138	1050		*Moguntinum Episcoporum 40. vel 42. (nam valde errant qui numerant 130) præside Rom. Pontifi. & assidẽte Imperatore Henrico, ac aliis Principibus, propter componẽdum statum Ecclesiarum & reformationem clericorũ.*			

h Vngari à Christiana religione deficiẽtes in paganismum, pœna capitis Christianismum retinere coguntur ab Andrea Rege quarto Vngariæ, & Vela eius fratre. Naucler. & Bonfin. lib 2. dec. 2.

S. Eduardus tertius Rex Angliæ, fuit clarus miraculis: solo tactu morbũ strumæ siue scrophulæ sanabat: quod Diuinum munus ad posteriores Angliæ Reges manauit, quod faciunt prius recitatis quibusdam hymnis; non sine cæremoniis. Poly. Virgil. lib. 8. hist. Angli.

Vulstandus Vigornienſis, & Vincentius Leodienſis Episcopi insignes. Sabel. AEnea. 9. lib. 2.

In Concilio Sutrino propter schismata & simultates quæ ex Pontificum electionibus exoriebantur, ablata est Romanis electio Pontificis Roma. & concessa est Imperatori. Krant. lib. 4. histor. Saxo. cap. 41. Hinc Henricus Imper. iuramento adegit Romanos, vt ab electione Pontificis Romani abstinerent. Naucler. Sigeb. Alii scribunt Clementem 2. eam ipsis prohibuisse. Blond. lib. 3. dec. 2.

i Die natalis Domini quo ipse in Pontificem consecratus est, Henricum 3. Imper. & eius coniugem Agnetam coronauit. Herm. Contra. & Naucler. in Chron.

S. Algerus non ex Corbiensi (sicut putat Trithemius) sed ex Leodiensi canonico monachus Cluniacensis, Adelmannus Brixiensis Episcopus, S. Lanfrãcus Abbas Cadomẽsis postea Cantuariensis Archiepiscopus, Guido Abbas de S. cruce S. Leofredi, doctissimis suis scriptis, quorum nõnulla extant, se opponunt Berẽgario. Hos Caluinus pro sua modestia vocat imperitos, barbaros, & Sophistas.

S. Osmundus Saresberiensis secundus Episcopus fertur primus digessisse horarias preces, hoc est, diuinum officium, quod vocant, quas catholici in Anglia etiamnum obseruant. Polyd. lib. 9. Angl. hist.

k Hic ab Henrico Imperatore renunciatus Roma. Pontifex, consilio Hugonis Cluniacensis Abbatis, & Hildebrandi monachi, depositio Pontificali ornatu, vt priuatus Romam ingreditur: quòd Imperator Põtifices creãdi nullũ ius haberet, illo ad clerum populumq; Romanũ pertinente. Propterea eò libentius eligitur PP. à clero Rom. & in suo Põtificatu ita piè degit, vt ad eius sepulchrũ edita sint miracula. Sig. Plati. De multis Sãctis cantus composuit, & multa alia scripsit, præsertim librum contra varios Græcorum errores quibus imbuebãtur à Michaele Patriarcha Constantinopolitano, & Leone Achridano Bulgarorum Episcopo. Sigeb.

Per epistolam Constantinum Imperatorem sibi concilians, misit tres legatos Constantinopolim ad conuincendos 14. Græcorum errores, qui vt Symoniaci donum Dei vendebãt: vt Valesii, hospites suos castratos etiã ad Episcopatũ promouebãt: vt Arriani, rebaptizabãt Latinos baptizatos in nomine S. Trinitatis: vt Donatistæ in sola Aphrica, sic illi in sola Græcia orthodoxã esse Ec-

	Au. ab orb. cõdito.	Au. à Xpo nato.	Num. Pontificum		Ann.	Men.	Dies.
eleſiam iactabant: vt Nicolaitæ, nuptias ſacerdotibus concedebant: vt Seueriani, maledictam dicebant legem Moſis: vt Pneumatomachi, profeſſionem S. Spiritus à ſymbolo detrahebãt: vt Nazareni, Iudaiſmum obſeruabant, paruulos morientes ante octauum diem à natiuitate baptizari, mulieres in partu vel menſtruo periclitantes communicari, vel ſi paganæ eſſent baptizari, prohibebant: Latinos vocabant azimitas, eorum Eccleſias claudebant: de fermentato ſacrificabant: Romanæ Eccleſiæ Conſtantinopolitanam præponebant. Sigeb. penes quem horum fides eſto.	5138	1050		Her. Contr. & Lampert. Schafn. Krãt. lib. 4. cap. 43. Romanum aliud. Her. Contr. Fortaſſe eſt illud in quo ait Lanfranc. lib. de Sacra. damnatum fuiſſe Berengarii & Ioan. Scotum.			
	5140	1052		Vercellenſe, præſide Leone Rom. Pontifice, contra Berengarii errorem. Guitmundus lib. 1. de Sacra. Palmer. Her. Contra. Ipſe tunc potiùs ſuum errorem reuocauit, vt ait Guilel. Malmesber. lib. 3. de geſtis Anglor. licet Lanfrancus. lib. de Sacram. dicit eum non adfuiſſe niſi per duos legatos clericos. Errant qui ad Sylueſtrem 3. referunt, vt Sabel. AEnead. 9. lib. 2. Graues labitur Caluinus qui in Admonitio. ad Vueſtphalii ait Gregorium ſeptimum illud coegiſſe.			
Obtinuerũt legati ab Imperatore, vt Nicetas Monachus cogn. Pictoratus, quem ipſi coram eo vicerant, librum ſuum contra Romanos inſcriptum de Azimo, de Sabbatho, & de nuptiis ſacerdotum, anathematizaret & incenderet. Sigeb.	5140	1052		Romanum aliud. Herma. Contra.			
	5142	1054	158	VICTOR 2. Sueuus, eiſdẽ Imperantibus, & Theodora Orient. Imper.	2	3	14
				Vacat			4
Hic Leo 9. Rom. Pontifex natus ex nobiliſſimis parentibus claruit magnis miraculis.							
Templũ ſepulchri Chriſti Hieroſolymis à Sarracenis & Turcis deſtructum, Leone 9. Romanorum Pontifice procurante id apud Imperatorem Conſtantinopolitanum, eſt reædificatum. Palmer. Plati.	5143	1055		CONCIL. Florentinum præſide Pontifice Rom. & præſente Imperatore Henrico, de ſtatu Eccleſiaſtico. In eo multi Epiſcopi propter ſimoniam, & fornicationem damnantur. Her. Cõtr. Palmer. Plati.			
Henricus Imperator in Saxonia, apud Goſlarem omnium conſenſu iuſſit patibulo ſuſpẽdi quoſdam hæreticos, qui inter alios errores, omnis animalis eſum iuxta Manichæos execrabantur. Herma. Contrac.				Turonẽſe, præſide Hildebrãdo Rom. Archidiacono (qui poſtea factus Pontifex, dictus eſt Gregorius 7.) legato Põtiſ. Rom. contra Berengariũ, qui tunc iterum ſui erroris cecinit Palinodiam, & manu propria ſubſcripſit. Guitmundus lib 1. de Sacra. Guilel. Malmesbrienſis lib. 3. de geſtis Anglor.			
Henricus Imper. dedit Leoni Pontifici Beneuentum vrbem Italiæ. Naucler.							
Petrus Damianus Epiſcopus Hoſtienſis, Theoduinus Epiſcopus Leodiẽſis, viri celebres. Trithem. de ſcrip. eccleſ. Antoni titul. 16. cap. 8.	5145	1057	159	* STEPHANVS 10. dict. 9. Lotharingus, Theodora Imperatrice Orie. Henrico 4. Occid. Imp. Henrico 1. Fra. Reg.		7	18
Bizetiſlaus Bohemiæ decimus octauus Dux, ex matrimonio enm Intha Otthonis Ruffi filia, quam ex Ratisbonenſi monaſterio an. 1030. raptam in vxorem duxerat, eas nuptias confirmante poſtea Imperatore relinquens quinque filios obiit anno. 1055. AEneas Syl. hiſt. Bohem. cap. 19.				*Vacat*			13
	5146	1058	160	‖ BENEDIctus 9. dict. 10. Campanus, eiſdem Impp. & Michaele 7. Seniore cognom. Stratioticus ſiue militaris Orient. Imper.		9	20

* Mediolanenſis Eccleſia quæ ante 200. circiter annos ſe à Romano Pontifice ſubſtraxerat huic Stephano PP. ſe ſubdidit. Sabel.

‖ Quidam hiſtorici hunc non numerant inter Pontifices, quòd legitimis ſuffragiis renunciatus Pontifex non fuerit. Sequor Sigebertum, Palmerium, Platinam & cæ.

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontifi.		Ann.	Mens.	Dies.	
5147	1059	161	m NICOLAVS 2. Allobrox, suffragiis omnium Cardinalium electus sedit, Michaele Stratiotico, & post cũ Isaacio Cõneno Orie. Imp. Henrico 4. Occid. Imp. & Philippo 1. Fra. Rege	3	6	26	m Tunc primùm Lateranensi Concilio Romanorum Pontificum electio ad Cardinales Episcopos est delata; ita tamen vt à clericis Cardinalibus reliquoque clero & populo Romano comprobanda esset. Ca. In nomine Domini, dist. 23.
			Vacat			12	In collocandis Imperatoribus Constantinopolitanis mirè admodum variant scriptores, tam Græci quàm Latini.
5147	1059		CONCIL. Sutrinum contra Benedictum 9. Papam. Platl.				n Statuit ne quis Ecclesiastica beneficia ab vllo Laico accipiat, quod tunc simonia dicebatur. Ca. per Laicos 16. qu. 7. Mõnachos arcet claustris & à populorũ prædicatione. Ca. Iuxta 16. qu. 1.
5147	1059		CONCIL. Lateranense contra Berengariũ et pseudopontifices, Episc. 114. vel 113. vel 118. præside Pontifice. Platl. Ca. In nomine Domini, dist. 23. In eo Berengarius tertiò abiurauit suam hæresim, libellos suos publicè in Concilio cremauit, & confessionẽ quam Turonis ediderat, præsente ideniidẽ propria manu, sacramento renouauit. Tunc plurimum contra eũ disputatum est de præsentia corporis in Eucharistia, & de transubstantiatione; ca. Ego Berengarius de consecr. dist. 2. Guitmundus li. 1. de Sacram. & Alger. lib. 1. de Sacram.				Galli ad debellandos Sarracenos in Hispanias proficiscũtur. Sigeb. Alii dicunt Balduinum tutorem Philippi illud bellum simulasse, vt facilius quondam nobiles Vasconiæ Regi rebelles reprimeret.
5150	1062	162	n ALEXANder 2. Mediolanensis, à Cardinalibus absẽs electus, sedit, Isaacio, Constantino 10. Duca, Eudoxia cũ filiis, Romano Diogene per ordinẽ successionis in Oriente Imperantibus, Henrico 4. Rom. Imp. & Philippo 1. Franco. Rege	11	6		Ordo Vallis vmbrosæ à Benedictinis descendens, per Ioannem Gualbertum Florẽtinum ann. 1070. originem capit. Palmer. in Chron. Volater. lib. 21. Sub eo sunt Sylvestrini eodẽ habitu, dicti à quodã Sylvestro qui eum ordinem inchoauit in monte Fano prope Fabrianum in Marchia Anconitana.
			Schisma 15.				Hinc Francis, hinc Scotis Angliam incursantibus, Angli miserè fame pereunt, plurimis eorum humanis carnibus vescentibus. Sigeb.
5150	1062		Honorius 2. Cadolus antea vocatus, auctoritate Henrici Imper. inconsultis Cardinalibus Pontifex renuntiatus fecit contra Alexandrum	5			Hermannus Contractus Comes Veringensis tunc scripsit suum Chronicon ab orbe condito ad annum Christi 1066.
5153	1065		CONCIL. Mantuanum, contra Honorium pseudopapam, libidinosos clericos, & Berengarium (quem vitium rationibus compulerunt quarto ad palinodiam. Lanfra. de Sacram.) præsentibus Imperatore Henrico 4. et Alexandro Rom. Pontif. qui iureiurando se à crimine Simoniæ liberans, confirmatur in Pontificatu.				Vuandali interfecto Gottschalo suo Duce piisq; omnibus, à fide Christiana ad Paganismum deficiunt ann. 1065. Munster. in Cosmogr.
							In Concilio Mantuano iterum (vt quidã volunt) statuitur, Papam à solis Cardinalibus eligendum esse: Neminem debere interesse Missæ sacerdotis quem certò nouit esse concubinarium. Ca. præter hoc. dist. 33.
							Quidam vir alioqui robustus dum esset in mensa consumitur à mutibus cæteris qui accumbebant illæsis. Fasc. temp. & Naucler. in Chron.
							Guilelmus Gastardus nothus, Normannorum Dux, Haraldo vltimo Anglorum totius Angliæ Rege victo & cæso, Regnũ Angliæ est adeptus. Ex eo tempore Normanni ex Dacis orti Angliam occuparunt. Polyd. Virgil. lib. 8. Angl. Regnum Normannorum in Anglia duravit 69. an. & menses 3. hoc est ad an. Christi 1136. quo trãslatũ est ad Francos. Polyd. lib. 11. histor. Angl.
							An. 1063. quarta pars Hierosolymæ datur incolenda fossis Christianis, à Calyphia Ægypto

yptio Bomẽsore Elmonstensabe, cùm anea promiscuè habitaréo cum Sarracenis. Hinc illa quarta pars semper deinceps cesit in ius Patriarchæ Tyri. lib. 9. cap. 17. & 18.

Cõfirmat ordinem monachorum Vallis mbrosæ. Volater. lib. 1. Indixit ex more eterũ, abstinẽtiam carnium in die sabbati. a. Quia dies. de consecr. disti. 5.

Marianus Scotus Fuldensis Monachus Theologus & insignis historiographus, anales ab Orbe condito deduxit vsque ad nnum Domini 1082. qui erat ætatis suæ 6. Sigeb.

Ioannes Xiphilinus Patriarcha Constãtinopolitanus tunc Dionis Nicæi historiã n epitomẽ redegit, vti testatur in vita Aug.

S. Gnitmundus Lanfranci Canthuarienis quondam discipulus, Anersanus Aquiliæ Archiepiscopus, & Hildebertus (qui prius fuerat ex Berengarii sectatoribus) Turonensis Archiepiscopus, aduersus Berengarianam hæresim acerrimè scripserunt.

Giselbertus Anglus commentatur in Esaiam Prophetam. Trith. de scrip. Eccles.

Petrus Eremita Ambiensis, primus modum orandi per calculos (quos vulgò Patenostros vocamus) docuisse traditur. Polyd. Virg. lib. 5. de inuentio. re. cap. 9. Factus est Dux Christianorum in bello Turcico. Guilel. Tyri. lib. 1. de bello sacro cap. 11. Plati. Bonfin. lib 5. Vngar. deca. 2.

Ordo Grãdimontensis sub regula S. Benedicti inchoatur, per Stephanum Aruernũ nobilem, apud Lemouicenses, vbi statuitur illius ordinis prima sedes in quodam mõte, qui toti familiæ nomen dedit. Volater. lib. 21. Guilel. de Nangia. Polyd. lib. 7. de. inuent. re. cap. 7.

Bohemię Ducatus tũc primũ an. 1086. erigitur in Regnũ. Nã Vratislaus quód debellasset Leopidum Austriæ marchionem, Moguntiæ ab Henrico Imper. Rex declaratus, inungitur ab Engelberto seu Gilberto Treuirorum Archiepiscopo. AEneas. Syluius histor. Bohe. cap. 22. At Mathi. Mechoui. in Chron. Polo. lib. 3. cap. 4. ait id euenisse sub Victore ann. 1087.

Philippus Rex Franco. seculares clericos Ecclesiæ S. Martini de Campis, quam ipsius pater Henricus constructerat, mutauit in monachos ordinis Cluniacensis. Guilel. de Nangia.

Turci in Arabes & Sarracenos inualuerunt, ac Armeniam Syriamque depopulantes, multas vrbes ipsamque Antiochiam ceperunt. Sigeb.

Quàm tunc deploratus fuerit Ecclesiæ status & fermè nostro similimus cernere licet apud Sigebertum, Vincenti. & Antoni. Magnæ simultates inter Imperatorẽ & Põtificem: Sacerdotes erant moribus deprauatissimis, & propterea ipsi & res sacræ populo contemptibiles: quilibet ex plebe audebat de sacris mysteriis disputare: sacramenta etiam ab infantibus turpiter tractabantur: in extremo vitæ viatico Dominicũ contemnebatur: decimæ presbyteris debitæ igni cremabantur: Corpus Domini sepe pe-

An. ab orb. cõdit.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.
5159	1071	
5161	1073	
5161	1073	163
5162	1074	
5162	1074	
5164	1076	
5164	1076	
5167	1079	

Vuormatiense. Sabel. AEnead. 9. lib. 3.

Moguntinum, præside Mognntino Archiepiscopo, & Imperatore assidẽte, de ordinatione Caroli Constantiensis Episcopi, qui deiectus est ab Episcopatu. Lambert. Schafn. in histor. Germanor.

Erphordiense, iudicium ab Episcop. Moguntino, plurimorum Episcop. Germania, præsente Imperatore: de decimis Thuringia Moguntino Archiepiscopo soluendis. Lambert. Schafn.

O GREGORIus 7. proprio nomine Hildebrandus, natione Hetruscus, patria Soanẽsis, eisdẽ Impp. & Michaele Nicephoro, cognom. Botoniate, ac postea Alexio Cõneno Imperatoribus Constãtinopolita.

Ann.	Mens.	Dies.
12	1	3
1	4	27

Vacat

CONCIL. *Romanum ad reformationem morũ. Antonin. tit. 16. ca. 1. parag. 21. In eo præsertim agitur de simoniacorum excommunicatione. Abb. Vrsper. & prohibitione vxorum præsbyteris facta iuxta antiquos canones. Lambert. Schafn. in hist. Germ.*

Erphordiense, præside Moguntino Archiepiscopo, vbi de celibatu sacerdotum actum fit, quidam hic collocant.

Aliud Concilium Romanum Episc. 110. in quo notati sunt Anathemate, Gilbertus Rauẽnates Archiepiscopus, Hugo Cardinalis, & (si Antoni. credimus) Henricus Imperator, omnes etiam simoniaci, maximè hi qui à Laicis reciperent inuestituram. (Nam inoleuerat mos præsertim in Imperio, vt Episcopi eligerentur, & ãnulo ac baculo pastorali inuestirentur ab Imperatore. Guilel. Tyrius lib. 1. bel. Sa. cap. 13.) Vincent. in Specul. lib. 26. cap. 82. Kraut. lib. 5. histor. Saxon. cap. 6. Plati. & omniũ optimè R. Barns in vit. Pon.

Henricus Imper. vt se vlcisceretur, indixit Concilium Vuormatia Episcop. 24. qui exaucthorant Pontificatu Gregorium 7. misso ad eum cum epistola decretali Concilii Rolando quodam, qui ipsi nomine Concilii publicè interdiceret muniis Pontificiis. Abb. Vrsperg. in Chron. Lamber. Schafna.

Aliud Concilium Romanum tertiò conuocat Gregorius PP. in quo excommunicat Sigifridum Moguntinum Ar-

dibus

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.	
			chiepiſcopum cum omnibus Epiſcopis & clericis aſſentientibus Henrico Imper. in quem denuò anathema renouat, & imperio iterũ priuat. Ille metu amittendi Imperii (nam iam Principes propter Pontificiam excommunicationem ab Imperatore ſe ſubducebant) ſupplex veniam petiit Gregorio, qui poſt preces multorum & ab Imper. præſtitum iuramentum obedientiæ et pacis eum abſoluit. Plati. R. Barns. Multi & ferè omnes ita confundunt iſta tria Concilia Romana, vt vix ex ipſorum ſcriptis indices an vnicum vel triplex fuerit. Fortaſſe iſtud eſt Concilium Roman. in quo diſputatum eſt contra Berengarii errorem, quem ipſe tunc iterum quintò & poſtremò abiurauit. Thom. Vuald. tom. 2. de Sacram. cap. 43. ex aliis illius Cõciliĳ, quæ ipſe legit.				
			Schiſma 16. durat	29			
5168	1080		Rodulpho Sueuiæ Duci, qui à Saxonibus & nonnullis Principibus Theutonicis ſuaſu Pontificis electus fuerat Imperator, occiſo, Henricus Imper. in Concilio Brixenſi Epiſcoporum Italiæ, Longobardiæ, & Germaniæ, purgatus de criminibus ſibi obiectis à Pontif. cum iiſdem inſimulat:, & curat eligi in Pontificem Gilbertum Rauennatẽ Archiepiſcopum, qui dictus Clemens 3. ſedit an. 17. vel vt alii volunt	21			
5173	1085		Concil. Moguntinum, præſente Henrico Impera. pro Clementis ordinatione contra Gregorium. Sigeb.				
5175	1087	164	p VICTOR 3. Beneuẽtanus, Alexio Comneno Orie. Imp. Henrico 4. Occident. Imperatore, & Philippo 1. Fr. Reg:	1	4		
			Vacat		5		
5176	1088	165	q VRBANVS 2. Gallus, ex oppido Caſtellionis, quod eſt in diocœſi Remẽſi, eiſd. Imperantibus	12	4	19	
			Vacat			13	
			CONCIL. Melphicum præſide Pontifice.				
			Placentinum, Epiſcop. totius Italiæ, præſide Pontif. ad hominum maximè ſacerdotum malos mores corrigendos. In quo inter alia, Gregorii decreta acta cõtra Henricum & Clementem 3. confirmantur: Toletanus Archiepiſcopus ſit Primas totius Hiſpaniæ. Plati. Volater. Tyri. lib. 1. cap. 14.				
5183	1095		Claromontenſe in Aruernia, præſide Pontifice, Epiſcoporum & Abbatũ 310.				

dibus conculcabatur, & ſanguis effundebatur, multaq; alia ſcelera in Eccleſia patrabantur. Qua occaſione multi hæretici prophanis nouitatibus plebem ab Eccleſiaſtica diſciplina auertebant. Sigeb.

D. Guilelmus monachus & bibliothecarius Malmesberiẽſis ſcripſit hiſtoriã Angl.

In Londinenſi conuentu an. 1078. auctore Lanfranco, ſex Angliæ ciuitates, Bathonia, Lincolnia, Sarisberia, Exonia, Ceſtria, atque Ciceſtria fiũt Epiſcopales ſedes, quæ antea erãt in oppidulis. Poly. li. 9. hiſt. Angl.

Lampertus Schafnaburgenſis, Herueldẽſis monachus curſim obiter attingẽs prima tempora ab orbe condito ad annum Chriſti 1040. ab hinc diligenter perſequitur hiſtoriam ſuorum temporum per annos 37. vſque ad annum Chriſti 1077.

Ordo Carthuſienſium an. 1084. ſumit initium à S. Brunone Colonienſi Theologo, & canonico Remenſi. Sigeb. Plati.

p Hauſto veneno in ſacro calice interiit dolo Henrici. Plat. & Faſci. tempor. Alii tradunt eum obiiſſe alui profluuio. R. Barns.

Anſul Rex Galliciæ Chriſtianus, vicit Sarracenos in Hiſpania, & Tolletum maximam eorum vrbem per aliquot annos obſeſſam tandem expugnat. Sigeb.

q Scripſit contra hæreticos. Plati. Fertur cõfirmaſſe vt clerici ſeptẽ horas canonicas quotidie dicerent: totidẽ iuſſit recitari quotidie in laudẽ D. Virginis, & inſtituit ipſius officiũ in Sabbathis. Anton. tit. 16. c. 1. Nancl.

Ordinem Ciſtercienſem an. 1098. excitatum in Burgũdia ab Ardingo Angio, vel vt alii volunt, Roberto Moliſmenſe, primus cõfirmauit. Platina.

Poſt orationem Vrbani in Concilio Claromontenſi, inſtigatore Petro Eremita an. 1096. expeditio maxima facta eſt cõtra Turcas & Sarracenos, militum 600000. (Fucherius ca. 4.) ad Hieroſolymam recuperandam: quæ 490. circiter annis poſtquam eam Sarraceni occuparant; capta eſt 39. die obſidionis, ann. 1099. & Idib. Iulii (AEmil. ait 4. Nonas) feria 6. hora qua Chriſtus mortuus eſt, Ducibus Godefrido Bilionenſi, fine de Bullon Lotharingiæ Principe, Euſtathio & Balduino eius fratribus, Hugone Magno fratre Regis Francorum, Roberto Comite Normannorum, Raymundo Comite Tholozæ (cũ Gotthis & Gaſconibus ait Fucherius) Boamundo Duce Apuliæ, & infinitis aliis nobilibus. Guilel. Tyr. lib. 1. de bel. Sac. cap. 17. Blond. dec. 2. lib. 4. Plati. AEmil. lib. 4. Fucher. cap. 2. & 19.

Godefridus Bilionius ab vniuerſo exercitu conſtituitur primus Rex Hieroſolymitanus, noluit tamen coronam auream ſuſcipere, quòd Chriſtus ibi tuliſſet ſpineã. Dabertus electus eſt primus Patriarcha. Blond. ibidem. Tyr. lib. 9. cap. 2. & 15.

Philippus Rex Francorum Biturigenſem Comitatum emit 40000. lib. (alii dicunt 60000. aure.) ab Harpino Comite, qui profectus eſt Hieroſolymam. Guilel. de Nangi. & Mater hiſtor.

Fucherius Carnotẽſis, in illa expeditione

	An. ab orb. cõ dito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
capellanus Baldnini fratris Godefredi Ducis Lotharingi, historiam rerum per annos 29. gestarum ab an. 1095. vsque ad 1124. breuiter & magna cum fide perstrinxit. Eius librum nunquam typis excusum apud me habeo, quem vbi otium nactus fuero, fortasse curabo edi in lucem.				*vt vocatur generale. In eo agitur de Ecclesiæ reformatione, & præcipuè de expeditione contra Turcas, & decretum est vt singuli profecturi Hierosolymam signum crucis vel in pileo vel in vestimentis consuerent. Plati. Guile. Tyri. lib. 1. de bel. sacro, cap. 14. & 15. Fucherius lib. de expedit. Hierо. cap. 1.*			
Mirum est quod ipse narrat cap. 5. vt vix credi posset nisi ab oculato teste diceretur: Milites inopia iumentorum vsos fuisse ad sarcinas suas veruecibus, capris, suibus, arietibus, interdum etiam equitasse bobus. Mirabilius est quod ipse solus omnium scriptorum (ni fallor) meminit. cap. 21. die quo expugnata est Hierosolyma solem retrocessisse aliquot gradibus.	5188	1100	166	*Parisiense à Gallis, Anglis, Normãnis, Flandris, & Lotharingis celebratum aduersus Turcas. Ab. Vrsperg. Melchiense coactum ab Vrbano Põtifice. Canus qui. distin. 32.* r PASCHALIS 2. Tuscus, eisdem Impp. vsque ad Hẽricum 5. Imper. Occi. & Ludouicũ 8. dict. 6. Crassum Francorũ Reg.	18	6	7
Occiduorum Christianorum in Orientẽ profectio significata est cœlitus, infinita multitudine locustarum orta ab Occidẽte, & tanta vt inter volãdum nubibus æquipararetur & solem obũbraret. Zonar. tom 3.				*Vacat*			3
An. 1097. Nicea vrbs quinta hebdomada obsidionis expugnatur à nostris. Fucher. cap. 4. Eodẽ anno Balduinus frater Godefredi fit Comes Edessæ Mesopotamiæ & Medorum Metropoleos. Fucherius cap. 6. Tyri. lib. 4. cap. 2. An. 1098. Antiochia per deditionem recepta à Francis 9. mense obsidionis: Boamundus Dux Apuliæ fit eius Princeps. Fucher. cap. 7. & 17. Tyri. lib. 5. cap. 17.	5190	1102		CONCIL. *Lateranense, Episco. Italiæ & Galliæ. In eo Anathema cõtra Henricum 4. Imper. promulgatũ confirmatur. Ab. Vrsperg. Palmer.*			
Henricus 4. sexaginta duo prælia gessit Fascic. temp. Ex eius nomine quòd ipse ius inuesturę morbicus sibi vendicaret, simonia dicta est Henriciana hæresis. Ab. Vrsper.	5193	1105		*Florentinum, Episcoporum 340. præside Paschali, contra Fluentinum illius loci Episcopum, qui motus quotidianis portentis, quæ tunc accidebant, dicebat iam tum natum esse Antichristum. Sabel. Aenead. 9. lib. 3. Palm. Fuit etiam contra Henricum 4. Imp.*			
r Expetente populo, eligente clero, collaudãte Cardinalium senatu Pontifex efficitur. Plati. Valde hallucinantur hi qui scribunt eum primum iussisse decimas persolui sacerdotibus.	5193	1105		CONC. *ad Northusen Thuringiæ ciuitatem, Mogũtino Archiepiscopo, & Constantiensi Episcopo vicariis sedis Apostolicæ, indictum est ab Henrico 5. viuo patre. In eo actum est de doctrina, damnataque est simonia & nuptiæ sacerdotum. Ab. Vrsperg. & Barns.*			
Iuo Carnotensis Episcopus decreta Pontificum, exemplo Burchardi, redegit in vnũ volumen. Sige. & Trith. de scrip. Eccles. Hildebertus Turonensis Archiepiscopus, Zacharias Chrysopolitanus Episcopus.							
Anselmus Landunensis, Anselmus Lucẽsis Episcopus, & Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus, Rupertus Tuicẽsis Abbas, Berẽgozius Abbas, Hugo Carthusianus, sanctissimi Theologi. Sigeb. Plati. & Trith.	5195 / 5197	1107 / 1109		*Guardastallense in Longobardia, multorum Episcop. & Principũ: in quo actum est de iure Ecclesiasticorũ. Plati. Trecassinũ in Gallia, præside Paschali Rom. Pontifice: vocatur vniuersale à Guilel. de Nangia. In eo nuptiæ interdicuntur sacerdotibus, & simoniaci, & Laici, collatores beneficiorum Ecclesiasticorum, ab Ecclesia proscribuntur. Pontifex suppetias implorat à Philippo Rege contra Imperatoris factiones: Gallia sacerdotes ad meliorẽ frugem reducuntur. Alii referunt ad annum 1107.*			
Cœnobium Clareuallense constructur sub primo eius Abbate D. Bernardo anno ætatis ipsius 27. Guilel. de Nangia.							
Sigebertus Gallus Celbatẽsis (seu Gemblacensis) monachus, Annales à fine Tripartitæ Historiæ, id est, ab anno Christi 381. vsque ad annum 1112. perduxit.							
S. Agnes nobilis mulier, natione Romana, & Abbatissa Hierosolymæ. Tyri. lib. 18. cap. 5. suum ordinem Sanctimonialium auspicatur. Volat. Polyd. lib. 7. De inuent. ca. 5. S. Marina virgo obiit Venetiis an. 1113.	5200	1112		CONC. *Lateranense Episcop. circiter 100. in quo Pontifex priuilegium de inuestitura Episcoporum, concessum Henrico 5. Imperatori, vi per vim impetratum, reuocat, eique aqua & igni interdicit. Plati. Kranti. lib. 5. cap. 34. & 37.*			
Ottho Bambergensis Episcopus, regionem Pomeranam cum Duce Vuerislao ad Christi fidẽ conuertit. Krantius lib. 5. ca. 45. Munster. in Cosm. Alii referunt ad tẽpora Calixti 2. hoc est, an. 1124. Ab. Vrsp. Nancl.				CONCIL. *celebre Londini celebratur ab Anselmo Cantuariensi*			
Multa vbique prodigia contigerũt: Sus in Gallia apud Legiẽsem parochiam enixa est							

fœtum

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.	
5202	1114		*Episcopo, qui in eo multa salutaria instituit de reformatione Ecclesiasticæ statuts. Polid. lib. 11. Angli.*
			Tria Concilia in Gallijs celebrãtur à Conone Apostolicæ sedis legato. Guil. de Nangia.
			Remense.
			Bellouacense. Continuatio Sigeb.
			Cathalaunense.
5204	1116		*Lateranense aliud, præsentibus legatis Henrici 5. Imper. Eo in Concilio iterum Pontifex datum Henrico de investitura priuilegium condemnat, & ipsum excõmunicat. Agitur & de trãslatione Episcoporũ. Ab. Vrsper. in Chro.*
			Schismatici sub Paschali 2.
5189	1101		Post Clementem 3. successit in schismate Albertus Atrellanus, qui sedit
5189	1101		4
			Sylvester 3. Romanus, antea vocatus Theodoricus succedens Alberto sedit
5190	1102		3 15
			Virisque coactis renunciare Pontificatui successit in schismate Maginulphus Romanus, qui non longè post decessit.
5206	1118	167	ſ GELASIVS 2. Caietanus, monachꝰ, vir sanctissimus *(Plati.)* Ioanne Comneno *(cognomẽt. Maurus Tyr. lib. 15. cap. 23.)* Cõstantinopolitano siue Orient. Imper. Henrico 5. Occident. siue Germanorum Imper. Ludouico 8. dict. 6. cognom. Crasso siue Grosso Fr. Reg.
			1 5
			Vacat 2
			Gregorius 8. dictus antea Burdinus, Bracharensis Episcopus, contra Gelasium ab Henrico Imp. creatus, in schismate sedit annos aliquot
5207	1119	168	t CALIXTVS 2. Burgundus, eisdem Imperantibus
			5 10 6
			Vacat 8
5207	1119		NONVM *generale & primum apud Latinos œcumenicum Concilium Lateranense, Patrum 900. contra Sarracenos & Turcas, de recuperãda terra Sancta. Platin. Krantius lib. 3. histor. Saxon. cap. 40.*
5207	1119		*Remense prius à Gelasio indictum, celebratur à Calixto, præsentibus legatis Henrici Imp. Quo in Concilio proscripti sunt ab Ecclesia simoniaci, & pro sepultura, chrismate, & baptismo*

fœtum humana facie: Gallinaceus quatuor pedibus nascitur: Biceps infantulus sexu duplex natus est Namurci. Sigeb. Guilel. de Nangiaco: Innumeræ aues aperto cœlo dimicantes, exanimes in terram decidêrunt: In Italia sic terra per 40. dies tremuit, vt villa quædam vehementia motus alium in locum fuerit translata: Multi sacro igne accendũtur membris instar carbonum nigrescẽtibus. Talia multa legũtur tũc accidisse.

Henricus 1. Angliæ Rex incarcerato Roberto fratre, ac omnibus penè Normanniæ principibus captis aut cæsis, totam Normãniam obtinuit. Sigeb.

Ordo prædicatorũ sub regula D. Augustini an. 1116. initium habuit à Noberto nobili Lotharingo. Continua. Sigeb. AEmil. lib. 4. Alii hoc ad an. 1137. reiiciunt, alii ad tẽpora Vrbani 2.

Ioa. Zonaras apud Græcos Annales suos ab orbe condito ad mortem vsque Alexii, hoc est, ad an. Christi 1117. perduxit, vno tomo Iudæorũ, duobus aliis Imperatorũ gesta recẽsens. Sic Honorius presbyter Augustodunẽsis apud Latinos vsque ad idẽ tempus.

Basilius quidam medicus habitu monachali auctor & hæresiarcha sectæ nefariæ Bogomilorum, communi suffragio & iussu Alexii Imperatoris apud Cõstantinopolim in equestri theatro cõburitur. Zonar. tom 3.

Alexius Impe. apud Philippopolim multos Manichæorum qui vulgo Pauliciani dicebantur (nam magnam multitudinem Manichęorum Ioannes Zimisces, vt diximus, in ea loca ex Oriente transtulerat) ad fidem catholicam traduxit. Zonar. tom. 3.

Polydorus lib. 4. de inuent. rer. cap. 10. & lib. 11. histor. Angli. notat circiter hæc tempora Principes vbique gentium cœpisse sibi ius declarandorum Episcoporum vendicare (quod & hodie mordicus tenent) cùm hactenus partim penes solos Archiepiscopos vel Episcopos, partim penes clerũ, partim penes populũ fuisset. Ego existimauerim id esse multò antiquius, vt licet iudicare ex præcedentibus.

Auselmus Cantuariensis Archiepiscopus acerrimè resistens Henrico Anglorum Regi, qui ecclesias sibi iam vsurpabat, recusauit eos cõsecrare quos ipse Rex elegisset; & tandẽ, obtinuit vt audito iudicio Paschalis Pontificis Romani abstineret ab huiusmodi electione. Polyd. lib. 11. Angl.

ſ Ordo fratrum Militiæ templi siue Templariorum (sic dicti sunt quòd iuxta templum Domini apud Hierusalem in palatio Regio habitarent) instituitur Hierosolymis per quosdam nobiles equestris ordinis, quorum præcipui erant, Hugo de Paganis, & Ganfredus de sancto Aldemaro. Tyr. lib. 12. cap. 7. AEmil. lib. 4. Eodem ferè tempore cœperũt ordines Theutonicorum militum, & Ioannitarum siue Hospitaliorum D. Ioannis. Tyr. lib. 18. cap. 4. 5. & 6.

Edmerus Anglus, Herueus Britannus, Theologi scriptores. Trith.

t Calixtum Pontificẽ fuisse de Deo ac de hominibus bene meritum scribit Platina.

	Ann. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificum		Ann.	Men.	Dies.
Henricus Angliæ Rex ad confirmandum statum sui Regni, tã sacerdotum quàm populi Principes conuocauit Sarisberiam: Inde vsum Comitiorum Angli etiam hodie frequenter retinent. Polyd. lib. 11. Angli. Histor.				*pratium exigentes: Imperatori quoque interdictum est aqua & igni, quòd nollet reconciliari Ecclesiæ Romanæ.* Guilel. de Nangiaco. *Paulò post Henricus Imper. ratione eius Concily, iratus Francis, proposuit Remensem ciuitatem destruere, sed ei strenuè restitit Ludouicus Franc. Rex.*			
Tyrum florentissimam vrbem Phœnicũ Christiani post longam obsidionem, per deditionem capiunt an. 1124. Tertia pars vrbis Dominico Duci Venetorum est assignata: duæ aliæ partes manserunt penes Balduinum 2. Regem Hierosolymorum. Tyri. lib. 13. cap. 13. & 14. Palmer. in Chron.	5208	1124		*Neapolitanum in Samaria, reformatorium vt vocant, ad corrigendos mores in omnibus penè valde depranatos, præside Guaremundo Hierosolymitano Patriarcha, & præsente Balduino Hierosolym. Rege, cum multis aliis Orientalibus Episcopis. Eo in Cõcilio editi sunt 25. Canones.* Guilel. Tyri. *lib. 12. de bel. sacr. cap. 13.*			
v Hic Pontifex familiaritate doctrum & præclarorum virorum mirificè delectabatur. Plati.				CALIXTVS PP. cùm esset Guilelmi Burgundiæ Comitis filius, & proinde Henrici Imp. consanguineus, (& vt quidam volũt ex genere Francorum Regũ) fretus ipsius fauore, apud Sutrium, captum Gregorium 8. pseudo pontificem pelle induit vrsina, ac ita camelo impositum ad Canense cœnobium relegauit. Ita grauissimo & periculosissimo schismati finem imposuit, Guil. Tyri. lib. 12. cap. 8.			
Tandemus hæreticus multos Antuerpiæ seduxit sua eloquentia & subtilitate. Hic negabat Corporis & sanguinis Christi perceptionem ad salutem prodesse: nihili faciebat sacerdotes & Episcopos: suis hæresibus non assentientes occidi iubebat per suos sectatores, habebat enim circiter tria millia militum qui eum vbique sequebantur. Continuat. Sigiberti.				*Romanum Concilium, in quo pax inter Pontificem & Imperatorem confirmatur: quòd Imperator in Comitiis Vuormacia ius investituræ cessisset Romã. Pontifici.* Continuatio Sigeb.			
Ad eam hæresim ex hominũ animis eradicandam illius loci constitutus est Episcopus Norbertus auctor Præmonstratensis ordinis, qui suis concionibus adeò profecit, vt ferè omnes ad fidem Catholicam conuersi fuerint, adferentes in Ecclesiam Corpus Dominicum quòd per decem annos in cistis & foraminibus secluserant. Continuatio Sige. Ex his liquet, etiam tunc Christianos manu propria sumpsisse corpus Christi.	5111	1123		*Tholosanum præside Calixto contra quosdam hæreticos monachos, in bona Ecclesiæ & Sacramentum Eucharistiæ blasphemos.* Pasticul. *temp.*			
Gillebertus Porretanus Pictauorũ Episcopus, ob insignem eruditionẽ dictus Vniuersalis, proscribitur ab Ecclesia quòd negaret diuinitatem, qua Deus est, esse Deum. Bernard. sup. Cantic. ser. 80. & Continua. Sigeberti.	5213	1125	169	v HONORIVS 2. Imolensis, Calo Ioã ne Cõneno. Orient. Imp. Hẽrico 5. ac post eũ Lothario 2. Occi. Imper. Ludouico 8. dict. 6. Magno, cognom. Craslo Franc. Reg.	5	2	
Circiter hæc tempora conscriptus est liber Iudaicorum Annaliũ, cuius titulus Seder Olam, siue series mundi: vt constat ex eius lectione: Summæ est auctoritatis apud Iudæos. Nam R. Kimhhi & recentiores Hebræi non rarò eum citare solent.				*Vacat*			8
Vuilhelmus primus Latinorum Tyri Archiepiscopus. Tyr. lib. 13. cap. 23.				CONCIL. *Cretense in Francia.* Tyri. *lib. 12. cap. 7.*			
Hugo de S. Victore Parisiensis Theologus, Franco Hasligiuiensis Abbas, Ambercus Archiepiscopus Remensis, Rupertus Abbas Limpurgensis, Odo Episcopus Cameracensis, viri doctissimi. Plati. Trithe.	5215	1127					
In Concilio Cretensi instituta est regula Templariorum militum, decretumque vt candidn pallin vterẽtur. Cùm hactenus nouam tantùm essent equites illius ordinis; ex eo tempore adeò excreuerunt numero & opibus, vt ante 50. annns fuerint circiter 300. equites & infiniti penè fratres inferiores quos vocabant Seruientes. Nulla etiam erat regio Christianorum à qua ipsi maximas possessiones dono nõ accepissent. Tyri. lib. 12. cap. 7. Contin. Sigeberti.	5218	1130		*Londinense, præside legato Romani Pontificis, ad corrigendos depranatos mores sacerdotum.* Polyd. *lib. 11. Angli. histor.*			
				Schisma 17.			
				CELESTINVS 2. in schismate à quibusdam Cardinalibus Pontifex renunciatus est, at sedulò se abdicauit & cessit Honorio 2.			
x Lutharius Imperatnr corona Imperiali ab hoc Pũtifice est insignitus, & compesenit schisma cõtra Innocentiũ. Palmer. in Chro.	5218	1130	170	x INNOCEN - tius 2. Romanus, eisdem Impp. vsque ad			

An. ab orb. cõdita.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
			Manuelem Orientis Imper. & Conradum 3. Occid. Philippum cum patre, Frã. Regẽ. & solũ Ludouicũ 9. dic. 7. Iuniorẽ seu Lenem Fran. R. sedit.	14	7	13
			Vacat			
			CONC. Herbipolense, *præsente Lothario Imp. In eo confirmatur ordinatio Innocentii. Munster. in Cosmog.*			
5218	1130		*Claromontense, præside PP. contra Anacletum & eius factionis socios. Polyd. lib. 5. Angl.*			
5219	1131		*Remense, præside Innocentio, qui in eo damnat schismaticos, & Ludouicum Iuniorem coronat; præsente patre Ludouico Crasso. Guilel. de Nangia.*			
5219	1131		*Pisanum, pro fide Christiana tuenda in Syria, & contra pseudopapas. Plati. Quidam etiã volunt fuisse contra Henricum monachum Tholosanum hæreticum.*			
5219	1131		*Moguntinum, præsente Lothario, & præside legato Apostolico. Trith. in Chr. monast. Hirsaug.*			
			DECIMVM *vniuersale Concilium Lateranense, Patrum mille, pro iure cleri, & contra pseudopontifices. Plati. Lib. Concil.*			
5229	1141		*Senonense, præsente Ludouico Iuniore, & multis Episcopis atque Abbatibus, contra Petrum Abailardum tunc monachum (errant enim qui scribunt eum postquam conuictus fuisset erroris, tunc demum professum fuisse vitã monasticam) qm timens iudicium Concilii & eorum quos ipsemet elegerat, prouocauit ad sedem Apostolicam. Guilel. de Nangia. Bernard. epist. 189. & 191.*			
5225	1137		*Antiochenum plurimorum Episcoporum Orientis, præside legato Apostolico Petro Archiepiscopo Lugdunensi, contra Radulphum Patriarcham Antiochenum, qui depositus est & reclusus in monasterio. Tyr. lib. 15. cap. 16. & 17.*			
5225	1137		*Hierosolymitanum, eodem præside, præsente Maximo Armeniorum Catholico Episcopo. Eo in Concilio actum est contra Armeniorũ errores in fide, quos ipse Episcopus promisit se curaturum emendari. Tyr. lib. 15. cap. 18.*			
			Schisma 18.			
5218	1130		Anacletus 2. à quibusdam Cardinalibus electus Pontifex Rom. sedit contra Innocentium			
5226	1138		Post eius mortẽ à suæ factionis Cardinalibus creatus est Victor 4. qui cùm sedisset menses aliquot cõsilio D. Bernardi cessit Innocentio. AEmil. lib. 5. Plati.	7	9	

Hic Pontifex confirmat ordines monachorum Præmonstratensium, & Cisterciensium. Plati. Posterior antea receptus fuerat à Rom. Pontifice Paschali.

Lotharius Imperator Pandectas, Codicem, & alios iuris ciuilis libros suo tempore à tineis & blattis liberatos per Vuernherũ Iurisconsultum, (eum Accursius nominat Irnerium) edixit legi in scholis publicis, & ex ipsis iura in foro dari. Carion. in Chron. lib. 3. Hinc emerserunt eo tempore doctissimi iuris interpretes, inter quos post illũ Vuernherum (qui ob eminentem eruditionem dictus est Lucerna iuris) Azo primas obtinuit, qui obiit Bononiæ an. 1200.

Ludouicus Iunior Fra. Rex vno ferè mense ante mortem patris Alienorã, siue Alienordim, siue etiam Leonoram hæredẽ Guielmi Ducis Aquitaniæ duxit in vxorẽ apud Burdegalam vrbem. AEmil. lib. 5. Natum nuptiarũ causa eius pater Ludouicus Crassus primus (nã & ipse illud idem postea edicto confirmauit) remisit diocœsi Burdegalensi iura Regalia in eligendis Archiepiscopo, Episcopis, & Abbatibus, vt apparet ex tabulis cameræ rationum Lutetianæ.

Petrus Abailardus (qui nonnullis Baillardus, aliis Alardus dicitur) Britannus hæreticus, & summus philosophus, primò relicta vxore monachus apud D. Dionysiũ, demùm Abbas in Britannia. Guilel. de Nangiac. Præter Deum aliquid æternum constituebat, & quid tertium præter creatorem & creaturas. Bernard. de Lutzemb. Docebat Christum non assumpsisse carnem vt hominem liberaret: Timorem Domini castum nõ esse in futuro sæculo. Bern. epist. 190. De Trinitate sapiebat Arrium, de persona Christi Nestorium, de gratia Pelagium. Bern. epist. 192. Malè insuper sentiebat de processione S. Spiritus, quem negabat esse ex substantia Patris vel Filii: De anima Christi, de descensu Christi ad inferos, de Sacramento altaris, dicens post consecrationem priora accidentia quæ remanent pendere in aëre: de potestate clauium, de originali peccato, de concupiscentia, & de aliis multis religionis capitibus. Berna. epist. 188. & 189. & 190. Arnaldus de Brixia alter ex Italia hæreticus se illi adiunxit. Bern. epist. 189. & 195.

Henricus Tholosanus monachus, hæreticus, negabat oblationes pro mortuis aliquid prodesse: damnabat Sanctorum inuocationem: olei & chrismatis consecrationẽ, Ecclesiasticam excommunicationem, peregrinationes religionis voto, omnes denique Ecclesiasticas constitutiones spernebat. Talem insinuat Bernard. epist. 241. vid. lib. 3. de vita Bernardi cap. 5.

Richardus de S. Victore Theologus Parisiensis, Hugo de Folieto Corbiensis monachus auctor libri De claustro animæ & corporis. Guilel. de Nangiac. Trithem.

Quidam Ianus siue Ioannes à Temporibus vel à Stampis fertur vixisse annos 361. à tẽpore Caroli Magni, cuius ipse erat armiger, vsque ad Ludouicũ Iuniorem. Guilel. de Nãg. Gagui. l. 6. Ignatius. Nauc. & Sup. Chr.

	an. ab orb. cõdito.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontifi.
Anno 1136. mortuo sine virili sobole Hérico r. Anglorum Rege, Regnum Angliæ à Normanuis translatum est ad Francos per Stephanum Francum illius nepotem ex Adela sorore, & Stephani Blesensis Comitis filium. Polyd. lib. 12. histor Angli.	5232	1144	171
Malachias Archiepiscopus Ardinachensis in Hybernia doctissimus & sanctissimus obiit. an. 1148. Bernard. in eius vita.			
y S. Amedeus Lausannensis, Drogo Hostiensis Episcopi doctissimi.			
Mesopotamiæ populi ferè omnes ad fidem Christi conuertuntur Palmer.			
z Instituit Tornacensem Episcopatum in Gallia, cùm per annos circiter 600. a tempore S. Medardi fuisset sub Noniodunensi Episcopatu: Electus est in Episcopum Anselmus Landunensis Abbas. Guilel. de Nãgia. Continuatio Sigeber.	5232	1144	172
Cardinales nutu diuino perciti hunc Pontificem elegerunt. Plati. Ille per D. Bernardum impetrauit à Conrado Imperatore & Ludouico Francorum Rege, vt Christianis in Asia contra Alcoranistas opem ferrent. Nam vterque cum magno exercitu in terram Sanctam profectus est. Illa fuit 3. expeditio contra Turcas. Tyri. lib. 16. cap. 18.	5233	1145	173
Ipsi cùm venissẽt Hierosolymam iunctis copiis cum Balduino 3. & Hierosolymorum quinto Rege Damascum obsidẽt: sed diffidio ac dolo cuiusdam Assyrii, obsidionem soluere coacti sunt, & ira quisque ad sua nauigauit. Tyri. lib. 17. cap. 1. & AEmyl. lib. 5. Gagui lib. 5.	5233	1145	
Rabbi Moses Hispanus, Ben Maimõ (qui & contractis dictionibus dicitur Rambam) videtur floruisse circa hæc tempora. Hunc Iudæi habent in summo honore, adeò vt eũ insigniuerint titulo סורח צדק, id est, Doctoris iustitiæ.	5253	1145	
Ipse in quadam epistola de Astrologia, meminit sua ætate fuisse in Australi plaga quendam impostorem, qui se prædicãs præcursorẽ ac nũcium Messiæ siue Christi mox venturi, multos Iudæos ac Arabes seduxit ementitis miraculis.	5236	1148	
Eustathius Thessalonicensis Archiepiscopus in libros Homeri scripsit commentarios sicut & in Dionysii descriptionẽ orbis. Nicetas lib 7.	5238	1150	
Aleonora repudiata à Ludouico Rege in ipsius odium an. 1152. nupsit Henrico Duci Normanniæ & Andegauensi Comiti, qui postea fuit Rex Angliæ: Ex quo habuit filios quatnor, Henricum, Richardum, & Ioannem postea Reges Angliæ, & Ganfridum Comitem Brittanniæ: filias totidem, quarum alia collocata est Regi Castellæ, ex qua nata est Blancha Regina Frauciæ, mater S. Ludouici: Altera Alexio Imperatori Orientis: Tertia Saxoniæ Duci, vnde natus est Ottho Imperator: Quarta Tholozano Comiti. Illæ nuptiæ fuerunt causa grauissimi belli inter Francos & Anglos. Guilel. de Nangia. Gagui. lib. 6. AEmyl. lib. 5.	5241	1153	174
Libri 4. Ioannis Damasceni de Orthodoxa fide è Græco in Latinum transferũtur			

	Ann.	Mens.	Dies.
CELESTINus 2. Tuscus, Manuele Cõneno Orie. Imp. Cõrado 3. Occ. Imper. & Ludouico 9. dict. 7. Iuniore Franc. Reg.		5	13
Vacat			13
y LVCIVS 2. Bononiensis, eisdem Impp.		11	4
Vacat			2
z EVGENIVS 3. Pisanus, eisdem Impp.	8	4	20
Vacat			2

CONCIL. Vezelii siue Vizeliacũ in Burgundia, pro expeditione cõtra Turcas, præside Eugenio, & præsente Ludouico Rege cũ Aleonora Regina, & aliis Regni Principibus, qui post orationẽ habitam à D. Bernardo crucem accipiunt sacrã militiam professi Plati. Ioan. le Maire.

Parisiense quoddam Concilium fertur hunc celebratum ab Eugenio. Ioan. Tel.

Remense, præside Eugenio & præsente D. Bernardo, contra hæresim Gilleberti Pictonum Episcopi, quam ipse eo in Concilio publicè recantauit. Bernard. serm. 80 in cantica. Anton. tit. 17. cap. 1. *Fuit etiam contra quendam nomine Eonem, qui se magnum Prophetam prædicabat, & ex suis discipulis alios constituebat Angelos, alios Apostolos.* Continua. Sigeb. Ottho Frising. lib. 1. cap. 55.

Baugenciacum, in quo Ludouicus Leonoram vxorem repudiauit, ex qua habebat duas filias, Mariã & Alisam. Ioan. Tel.

ANASTASIus 4. Romanus, Manuele Cõneno Orientis Imp. Friderico 1. Ahenobarbo siue Barbarossa Occ. Imp. Ludouico 9. dict. 7. Franc. Reg.	1	4	24
Vacat			1

per

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificum		Ann.	Mens.	Dies.	
5242	1154	175	2 ADRIANVS 4. Anglus, Manuele Comneno Orien. Imperatore, Frederico 1. Ahenobarbo seu Barbarossa Occid. Impe. Ludouico 9. dict. 7. Francorum Rege	4	10		per Burgundionem iudicem & ciuem Pisanũ; qui maiorem etiam partem operum D. Chrysostomi è Græco in Latinum cõuertit. Antoni. tit. 17. cap. 1.
							Archiepiscopatus Vlisbonensis in Hispania instituitur an. 1147. Meir. in hist. Fland.
							Templarii vt essent conspectiores suis eã didis clamydibus assuerunt cruces panni rubei. Tyr. lib. 12. cap. 7.
							a Noruegiam soa prędicatione ad Christi fidem perduxit aotequam esset Roma. Pontifex. Plati. Ioan. Stella in Chron.
							Vuilhelmus seu Guilelmus huic Pontifici reconciliatus, ab eo declarator & coronatur Rex vtriosque Siciliæ, quã acceperat in feudum. Krant. lib. 6. ca. 16. Ex eo tẽpore Regoũ Siciliæ appellatũ est Patrimoniũ Petri.
			Vacat			3	
							D. Bernardus Abbas Clareuallensis oraculum sui seculi, vitæ sanctimonia & sommis miracolis clarus obiit an. ętatis 63. & an. Christi 1153. In eius vita li. 5. ca. 2. Alexãder 3. PP. eũ in Sanctorum nomerũ retulit an. 1165.
5247	1159	176	b ALEXANder. 3. Senensis, Manuele Comneno Cõstantinopolitano siue Orientis Imper. Frederico 1. Ahenobarbo siue Barbarossa Occident. Imperat. Ludouico 9. dicto 7. Francorum Rege	21	19		Aono 1158. Liuonia regio, quæ hodie vocatur Lifland, cœpta est tũc primùm à mercatoribus Christiaois explorari; vbi cùm plurimi lucri causa sæpe aduentarent, S. Menrados tunc presbyter doctissimos Christum prædicans multos eorum, inter quos erat Cobbe Liuoniæ Princeps, à gẽtilitate ad fidem Christianam traduxit. Ipse postea rogatu Cobbe Principis ab Alexaodro 3. PP. designatur illius loci Episcopus, vbi nũc est Riga Metropolis. Kranti. lib. 7. cap. 13.
							b Confirmat ordinẽ Cartusiẽsiũ. Fasci. tẽp.
			Vacat			14	Ad eius pedes procubuit Fredericus Imper. petens absolutionem excommunicationis. Plati. Ferunt Lodouicum Francorum & Hẽricum 2. Anglor. Reges, pedites ei inseruisse stratoris officio, ac leua dextraque frenum equi ipsius tenentes eum per Totiacũ vrbem magoa cum pompa deduxisse.
			Schisma 19. quod dnrauit	16			
5247	1159		Victor 4. contra Alexandrum à tribus tantùm, vel vt alii volunt, quinque Cardinalibus factione Imperatoris electus PP. sedit	4	7		Petrus Lombardus Parisiẽsis Episcopus, cognomento Magister sententiarum, Gratianus Bononiensis monachus, rapsodus libri Decretorum, Petrus Trecensis cognomento Comestor vel Manducator, auctor scholasticæ historiæ, si nonnullis credimus, fratres nothi. Io vita Gratiani. Alii contra putant eos nec germaoos occ συγχρονι fuisse: sed ipsi falluntur quod ad eorum tempus pertinet.
			CONCIL. *Claromontense, præside Alexandro Rom. Pont. contra Victorem, & Fredericum Imper. celebratum fuisse, testantur Platina & quidam alii. Sed cùm illius temporis historici nõ eius meminerint, mihi est valde suspectum.*				Ottho Frisingẽsis Episcopus filius S. Leopoldi, & frater Hẽrici Ducis Austriæ, Chronologiam ab orbe condito ad annum Christi 1150. pertexuit.
							Helmoldus canonicus Butsoniẽsis historiã Heoetorum siue Sclauorum à Carolo Magno vsque ad ann. Christi 1168. perduxit.
							Auicenna seu Aben zenna (id est ex posteris Zennæ, nomẽ enim patris sui erat Eli, ait Elias in Tisb. in rad. אבן) Auerrois, siue Abẽ Roes, Mesue, medici & philosophi sũmi apud suos Arabes nominis. Sabe. AEnead. 9.
							Rabbi Iehuda Leuites incidit in hæc tẽpora, ait Aben Ezra in cap. 9. Daniel.
							Rabbi Abraham Aben Ezra Iudæus Hispanus, qui scripsit in omnes libros receptos in canone Hebræorum, floruit tunc; vt ipse testatur
5252	1163		*Turonense, præside Alexandro PP. quo in Concilio acta Concilii Papiensis in quo Victor pseudopontifex, & Fredericus Imp. præfuerant, damnata sunt, & vterque excommunicatur. Continu. Sigeb. A Emil. lib. 5.*				

testatur ad calcem commentariorum super Danielem & super Malachiam Prophetas.

Quidam Sardensis mente captus, elapsus à parentibus, diu more ceruorum vixit, gradiens pedibus manibusque & vescés eodem pabulo. Tandem cùm Rex Sardiniæ insulæ venaretur captusq; fuisset cum ceruis aliis, parentibus eum alloquentibus nihil respõdit, sed nec appositum panem & vinum gustare voluit, córentus herba: vnde & paulò post media nocte clam manus parentum euadens ad ceruos rediit, nunquam postea visus ab aliquo. Aben Ezra in cap. 4. Danie.

Petrus Blesensis Archiadiaconus, Thomas Græcus, Arnoldus Abbas Bonæuallis, Guibertus Abbas Gemblacensis, Petrus de Riga Remensis, Ganfredus Antisiodorésis, Ioannes Episcopus Carnotensis, Balduinus monachus Abbas Fordiensis, postea Vuigornensis Episcopus, Balduinus Archiepiscopus Cantuariensis, scriptores Ecclesiastici. Trith. de scripto. Continua. Sigeb.

Ordo Vuilhelmitarum seu Gulielmitarum (quos vocant hæremitas) sumpsit initium à Ioanne Bono Mantuano. Sabel AEnead. 9. Fasciculi temp.

S. Thomas Cantuariensis Archiepiscopus, cognomento Bequetus, fit martyr in Anglia an. 1171. Tyri. lib. 20. cap. 23. Quã ob cædem Hérico 2. tunc Angliæ Regi specie pœnitentiæ iniunctum est inter cætera ab Alexandro Pontifice Rom. vt ipsius subditi possent liberè ad Romanã curiam prouocare: & ne deinceps vllus esset Rex Angliæ quem Roma. Pontifex non designasset. Polydor. lib. 16. histo. Angli. Blond. lib. 5. deca. 2. Henricus 8. Angliæ Rex ipsius S. Martyris reliquias incendit an. 1538.

Alexander Pontifex Rom. retulit inter Sanctos, Bernardum Abbatem Clarænallis an. 1165. & Thomam Cantuariensem Archiepiscopum. an. 1174.

Ordo Carmelitarum (qui tũc variegata Chlamyde induebantur) initium habuit in desertis Syriæ. Polyd lib. 7. de inuento rc. cap. 3.

Milites D. Iacobi sub ritu S. Augustini approbante Alexandro PP. exoriuntur in Hispania.

Hugo Heterianus Tuscus multa Græcè & Latinè scripsit: extant ad hunc Alexãdrũ 3. tres eius libri de processione S. Spiritus.

Leo Tuscus interpres Liturgiæ D. Ioann. Chrysostomi se eius *συγχόρτην* fuisse scribit.

Vualdensium (qui sic dicti sunt ab Vualdo Lugdunensi eorum authore) siue Pauperum de Lugduno, variæ hæreses exoriuntur anno 1170. vt ait Guido Carmelit. lib. de hæres. Bernardus Lutzemburgus ea reiicit in annum 1218. Inter multa dogmata quæ ipsis impingit AEneas Syluius cap. 35. hæc sunt, Preces pro mortuis & purgatorium ignem esse inuentum auaritiæ Sacerdotum: delẽdas sacras imagines: Confirmationem & extremam vnctionem nõ esse sacramẽta: auricularem confessionem esse nugacem: Sacerdotẽ quocũque loco quocunq; tẽpore sacrum Christi corpus cõficere posse

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontifi.		Ann.	Mens.	Dies.
			CALIXTVS 3. Victori in schismate succedens, sedit ferè	6		
5252	1164					
5257	1169		PASCHALIS 3. antea appellatus Ioãnes, à quibusdam electus post mortem Calixti, iussus tandem est à Friderico Imper. se abdicare pontificatu: sic finitum est schisma, postquam sedisset	7	5	
5259	1171		CONCIL. *celebre plurimorum Episcoporum, coactum ab Henrico Angliæ Rege Cassili, quæ vrbs est Hyberniæ insulæ, ad corrigẽda ea quæ minus vitè secundum dogma Christianum fiebant in Hybernia (nam singuli pro opibus plurimas habebant vxores) quam ipse Henricus nuper edomitam, ab Alexandro PP. dono acceperat cùm iam ab initio post Christianam religionem acceptã Hyberni sese ac omnia sua in Romani Pontificis ditione dedidissent. Polyd. lib. 13. Angl. histor.*			
5266 vel 5268	1178 vel 1180		VNDECIMVM *generale Cõcilium, (est secundum vniuersale Latinorum) Lateranense, præside Alexandro Rom. Pontifi. Episcop. 280. (vel 300. vt ait Tyrius lib. 21. ca. 26.) cùm Orientalium tum Occiduorum: continens 50. capita de reformandis moribus, tam Laicorum quã Ecclesiasticorum. Antonin. tit. 17. cap. 1. Tom. 3. Concil. Guido Carmeli. putat sectam Vualdensium damnatam fuisse in hoc Concilio.*			
5265	1177		CONCIL. *Northantoni in Anglia celebratur à quodam Cardinale nomine Hugone legato Rom. Pontificis, conuocatis tũ Anglicanis quàm Scotis Episcopis, ad componendas lites inter Cantuariensem & Eboracensem Archiepiscopos, qui contendebant de primatu in Scotos Episcopos, qui cessit Eboracensi. Polyd. lib. 13. hist. Angl.*			
5266	1178		*Concilium alterũ Northantoni coactũ Episcoporum Angliæ, præside Hugone quodam Cardinale legato sedis Apostolicæ. In eo multa et varia pro Christiana religionis statu agitantur. Polyd. lib. 13. Anglic. histor.*			

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
5279	1181	177	c LVCIVS 3. Lucẽnsis, natione Tuscus, Alexio Comneno Orient. Imper. & post eum Andronico Comneno tyranno Orient. Imp. Friderico 1. Barbarossa Occident. Imper. & Philippo 2. cognom. Theodato, & Augusto Fra. Reg.	4	2	18
			Vacat			12
			CONCIL. Veronense, *præside Lucio PP. vt Christiani occidui Principes Asianis contra Turcas ferrent suppetias, & contra Romanorũ superbiã. Platin.*			
5283	1185	178	d VRBANVS 3. Mediolanensis, eisdẽ Imperantibus, & post Andronicum, Isaacio 2. Angelo Orientis Imperatore	1	10	25
			Vacat			11
			CONCIL. Parisiense, *præside Philippo Rege, Episcoporum Galliæ pro expeditione contra Turcas. Gagui. lib. 6.*			
5285	1187	179	e GREGORIVS 8. Beneuentanus, eisdem Imperantibus		1	27
			Vacat			20
5286	1188	180	f CLEMENS 3. Romanus, eisdem Imperantibus, vsque ad Henricum 6. Occid. Imper.	3	5	
			Vacat		8	

& sufficere si verba sacramentaria tantùm proferat. Idem fortasse cum hæreticis illius temporis, quos auctor (qui tunc degebat) continuationis historiæ Sigeberti vocat Agenenses.

Berna (id est lingua Heluetica, Vrsus; ita dicta, quòd cùm ea ædificaretur casu occurrit vrsus) & Friburgum vrbes ædificari cœptæ Naucler. Monster.

c Theodorus Balsamon doctissimus iurisconsultus & theologus, Antiochenus postmodum Patriarcha multa hoc tempore scripsit, vt ipse de se testatur in præfatione super Nomocanonem, Nicetas quoque lib. 3. de Isaacio.

Guilelmus Tyrius Archiepiscopus, quintus ex Latinis, suam historiam de bello sacro Latinorum contra Turcas & Sarracenos, 84. annos complectentẽ, ab anno Christi 1100. vsque ad annum 1184. persequitur.

Multi hæretici combusti sunt in Flandria iussu Philippi Flandrensiũ Comitis & Guilelmi Remensis Archiepiscopi sedis Apostolicæ legati. Illi dicebant omnia æterna à Deo, corpus autem hominis & temporalia à Luciabelo creata esse: baptismum paruulorum & Eucharistiam reprobabant: sacerdotes ex sola anaritia Missas celebrare calumniabantur. Guilel. de Nangia.

Septem millia Cotarellorum, qui regionem Biturigensem vastabant, ab illius terræ incolis interficiuntur. Ipsi persequebantur maximè viros Ecclesiasticos, quos miseris mortibus conficiebant: Sacrum Christi corpus pedibus conculcabant, & Ecclesias incendebant. Guilel. de Nangia.

Iudæi è Francia expulsi sunt, & eorum synagogæ demolitæ vel mutatæ in Ecclesias, edicto Philippi Regis, quòd Christianũ puerum in Christi ludibrium cruci affixissent, & grauissimis vsuris vexarent Franciam. AEmil. lib. 5. Gagui. lib. 6. Verùm non multo post tempore redeuntes, ab eodem admittuntur. AEmyl. lib. 6.

d Dissidentibus inter se Christianis, scilicet, Guydone Rege Hierosolym. & Raimũdo Comite Tripolitano, Saladinus Turcarum Rex post maximam stragem nostrorum fere 22000. recepit Hierosolymam cum suo Rege an. 1187. 2. Octobris, feria 6. anno 88. (AEmyl. 89.) ex quo Regnum Hierosolymorum cœperat esse penes Latinos. AEmyl. lib. 5. Bloud. lib. 6. dec. 2.

Guilel. de Nangiaco Isaacii Oriẽtis Imperatoris meminit sub nomine Cursac, quẽ ait alios vocare Isaquinum: sed id nou mutũ in historia aliena.

e Quidam historiographi hunc prætermittunt.

f Fridericus Imperator, Philippus Rex Francorum, Henricus Auglorum Rex, Odo Dux Burgũdiæ, Philippus Comes Flandriæ, Henricus Comes Campaniæ, Theobaldus Comes Blesensis, Episcopi quàmplurimi, & omnes ferè Regni Franciæ Barones, quartã expeditionem cõtra Turcas precibus huius Clementis PP. suscipiunt, seque cruce insigniũt, cùm audissent Hierosolymã & totam

	Am. ab orb. cõdito.	Am. à Xpo nato.	Num. Pontif. suum		Ann.	Mens.	Dies.
Syriam, præter tres vrbes Tyrum, Tripolim, & Antiochiam, & quasdam arces à Saladino fuisse occupatas. Palmer. in Chron. Guagui. lib. 6. Blond. lib. 6. dec. 3.				CONCIL. Parisiense, conflatum à Philippo Rege, cui decima ab Ecclesiasticis concessa sunt ad bellum gerendum contra Saladinum Turcorum Regẽ, à quo illa dicta fuerunt Saladina. Gag. lib. 6.			
Verùm Philippus & Henricus mox redieruot ad suos, & Fridericus ibi dum in flumine lauaretur submergitur. Continuatio Sigeb. Palmer. Guilel. de Nangia.							
Philippus Theodatus siue A Deo datus, multa Parisiis vriliter instituit: AEdiles, quos vulgo vocamus Scabinos siue Escheuinos eligendos curauit. Eam vrbem auxit tota illa parte quæ à Paruo ponte ad abbatiam S. Genouefæ teodit, quam etiam mœnibus cinxit, plurimos vicos strauit lapidibus, D. Innocentii cœmiterium extruxit, forum venale vulgo Hallas in plateam quã Campellos vocabant ædificauit, nemus Vicenarum (*de Vincene*) prope vrbem muris cinxit. Guilel. de Nangia. AEmil. lib. 9. Gagui. lib. 6.	5279	1191	181	* CELESTInus 3. Romanus, Isaacio 2. Angelo Orien. Imp. Hérico 6. Occi. Imp. & Philippo 2. cognom. Augusto & Theodato Francor. Reg.	6	7	11
* Toti Franciæ sacris interdixit ob diuortium Philippi Regis qui Ingebergam seu Gelbergam vxorem repudiauerat. Guil. de Nangia.							
Gilbertus Abbas, Alanus Episcopus Antisiodorensis, Philo Episcopus Carpathius, Guarricus Abbas Igniaceosis, Ioachimus Calaber Abbas Florẽsinus, vt de se testatur supra cap. 9. Apocalyp. Godefridus Viterbiensis, Mauritius Episcopus Parisiensis.							
Ipsius exemplo inualuit mos per aliquot annos in Frãcia vt sacerdotes morientes tabulã Catholicam fidem de resurrectione cõplectentem pectori appoocrent, quòd tunc multi de ea dubitarent. Guilel. de Nangia.	5286	1198	182	g INNOCENtius 3. Anagninus, Isaacio 2. Angelo, Alexio Cõneno eius fratre, Alexio Angelo Isaacii filio, Alexio Duca cognomento Murzuflo (aliis Murzypho, aliis, Myrtilo) Balduino, & Hérico, ex ordine Orientis, siue Constantinopolitanis Imperatoribus: Philippo, Otthone 4. Friderico 2. succedue Occidentis Imperatoribus, & Philippo 2. Franco. Reg.	18	7	16
Ordo Cruciferorum oritur in Italia an. 1197. Vulater.							
S. Guilelmus Biturigensis Episcopus floruit. Honorius 3. PP. eum in Sanctorum numerum retulit.							
g Fuit doctissimus Theologus & iurisconsultus, multasque Epistolas decretales de rebus arduis scripsit, vt in libris quinq; Decretalium plura ipsius rescripta reperiãtur, quam omoiom aliorum simul Pontificum.							
Exorti sunt multi ordines religiosorum, siue monachorum. Dominicus Calaguritanus Hispanus instituit ordinem Prædicatorum, cuius ordinis feruntur fuisse 4143. cœnobia. Franciscus Assiates Italus ordiné Minorum. Palmer. Plati. Horum soo tempore 90. millia fuisse scribit Sabel. AEnead. dec. 9. lib. 9. Carmelitarum ordo tunc ab Alberto Patriarcha Hierosolymitano instauratur. Ordo Eremitarũ S. Augustini. Ordo S. Trinitatis inchoatur à Ioanne Mattha & Fœlice Anachoreta. Gagui. lib. 6. Polyd. lib. 7. de inuent. cap. 21.							
Abbas Vrspergensis (cuius nomen ignoratur) suum Chronicon ab Orbe cõdito ad hæc sua tempora, i. annum 1199. conscripsit.							
Nicetas Acominatus Choniates scripsit historiam rerum memorabiliũ quæ in Cõstantinopolitano Imperio per 18. circiter annos, hoc est, ab anoo Christi 1117. in quo desinit Zonaras, vsque ad an. 1205. cõtigerũt.				*Vacat*			1
Guilelmus Episcopus Antisiodorensis,							

An. ab orb. cõdita.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
5287	1199		CONCIL. *Diuionense, plurimorum Episcoporum Galliæ, præside legato Apostolico, qui secundo ex sententia Concilii Philippo Regi & toti Regno sacris interdixit propter diuortiũ Regis, & secundũ matrimoniũ cum Agne Ducis Meraniæ filia. Gagui. lib. 6. AEmyl. lib. 6. Rex appellauit ad Pontificẽ, vel vt alii dicunt, ad generale Concilium.*			
5303	1215		DVODECIMVM *œcumenicum Concilium Lateranense, omnium quæ vnquam fuerunt in Europa celeberrimum, in quo præfuit Innocentius PP. interfuerunt duo Patriarchæ, Constantinopolitanus & Hierosolymitanus: Archiepiscopi tum Graci tum Latini 70. Episcopi 400. Abbates 12. Priores conuentuales 800. Simul omnes Patres 1285. Legati Romani & Graci Imperatoris, Oratores Regum Franciæ, Hispaniæ, Angliæ, Hierusalẽ, Cypri, et cæ. Eo in Concilio actum est de 70. capitibus contra hæreses, & ad mores atque statum Ecclesiasticũ pertinentibus. Tractatum item est de recuperanda Hierosolyma. Tom. 3. Concil.*			
			TRANSVBSTANTIATIONIS *vocabulum auctoritate illius Cõcilii ad cauendas omnes hæreticorũ tergiuersationes in Ecclesia vsurpari cœptum est. Ca. 1. De sum. Trinit. Idque nõ secus (vt hoc obiter dicam) atque verbum Omousion antea decreto Nicæni Concilii: nec aliud significat quàm Cyprianus (serm. de cœna) panem & vinũ in carnem & sanguinem Domini mutari ac conuerti, & panem omnipotentia verbi factum carnem: Eusebius Emissenus (homil. 4. in Pascha.) terrena commutari & transire: & rursum, creaturas conuerti in substantiã corporis Christi: Chrysostomus (serm. de Encæniis) nihil substãtiæ panis remanere: & (in Liturgia) Deũ visibilia in corpus Christi μεταβάλλειν. i. transmutare: Augustinus (serm. 28. de verbis Domini) tam non esse panem, sed corpus Christi: Hieronymus in Matt. Christum transfigurare panem in corpus suum: Ambrosius (lib. 4. de Sacram. cap. 4. & 5. & lib. de iis qui initiantur cap. 9.) creaturas & naturas suæ substantiæ mutari: Damascenus (lib. 4. de Orthodoxa fide cap. 14.) & Hesychius (Leuit. lib. 6. cap. 22.) panem in carnẽ Domini supernaturaliter trãsmutari, & fieri sensibilium translationem & commutationem: Theophylactus (in 14. cap. Matt.) transelementari panem in carnem Christi, vel trãsformari in 6. cap. Ioan. & in 26. Matth.*			
			In hoc Concilio certus habitus est Iudæis assignatus, cap. In nõnullis de Iud. & Sarrac.			

Absalon abbas, Petrus Senonensis, Stephanus Anglus, Cæsarius Heysterbachẽsis, Eustathius abbas Anglus, Alexander Neckam Anglus.

Helmandus siue Helynandus monachus frigidi montis, in Belnacensi territorio præter alios libros composuit Chronologiã ab orbe condito ad annum Christi 1210. Guile. de Nangia. Antonin. tit. 18. cap. 5.

Albigenses, aliis Albiani, aliis Albii, hæretici, in Comitatu Tholosano inter alias hæreses reiiciebant omnia sacramẽta, damnabant nuptias. Vide eorum errores apud Bernard. Lutzem. in catal. hæret. Taliũ protectores erant Rex Arragonum, Comes S. Eligii, Princeps Fuxi, & Raymundus Comes Tholosates. Illi Catholicos miserè tractabant, eosque illudentes quòd Sanctos & D. Virginem venerarentur: blasphemabant in D. Virginem, Haa meretrix sancta Maria. Guilel. de Nangiac. Contra eos à Francis, tam clericis quam Laicis variè certatum est ferè per 12. annos. Tandem victi sunt à Simone Montifortensi Comite, qui cõtra eos missus fuerat à Philippo Rege Franc. Eique decreto Lateranensis Cõcilii datus est Tholosanus Comitatus. Polyd. Virgi. lib. 16. Angli. AEmil. lib. 6. Blond. lib. 6. dec. 2. Fasicul. temp. Dominicus etiã plures eorum ad veram fidem reduxit. Plati.

Almaricus siue Amorricus Carnotensis vir eruditus, sed hæreticus, conuictus est viginti errorum, quorum vnus erat: Corpus Christi non magis esse in sacraméto Eucharistiæ, quàm in qualibet alia re. Eius sequaces cum eiusdem ossibus refossis Lutetiæ postea vsti sunt. Gagui. lib. 6. AEmil. lib. 6. Bernard. Lutzemb. in Catal. hæretic.

Alii quidam hæretici blasphemi in Personas S. Trinitatis comburũtur Parisiis. Gagui. lib. 6.

Alii hæretici in Alsatia esum carnium in Quadragesima & quouis alio tempore docebant esse licitum: negabant fornicationẽ esse peccatum, quòd coitus esset res naturalis. Eorũ circiter octoginta vno die apud Argentinum comburuntur. Naucl. Trith. in Chron. monasterii Hirsaugiensis.

Philippus post varia prælia cum Anglo, totam Normanniam septem Episcopatibus constantem recepit anno 1332. (alii 1260. AEmyl. 270. Polyd. 316.) postquã Carolus Simplex eã concessisset Rolloni Duci Normannorum. Guile. de Nangia. AEmil. lib. 6. Polyd. lib. 15. Angli. hist. Gagui. lib. 6.

Aquitania etiã se tota ferè subdidit Philippo. Ita ab vniuersa, quam in Gallis habebat, possessione Ioannes Rex Angliæ sua ignauia penè est depulsus. Polydor. lib. 15. Anglic.

Galli & Veneti expugnata vrbe Constantinopoli contra Alexium Comnenum, qui Isacium Comnenum fratrem excæcatũ detinebat in carceribus, inter se conueniunt, vt Galli Imperatorem Gallum, Veneti Patriarcham Venetum darent: Illi Baldninum Flandrum, hi Thomam Maurocenum nominarunt. Blond. lib. 6. dec. 2. AEmil. lib. 6. Ni-

	An. ab orb. cõdito.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.
cetas lib. vlti. Sic imperium Orientis mansit penes Gallos 60. ferè annos. Blond. lib. 8. dec. 2.			
Balduinus Orientis Imperator Græcam Ecclesiam ad tempus Romanæ audientem & concordem reddidit. Illius vnionis facta est mentio ab Innocentio PP. in Concilio Lateranensi.	5308	1216	183
Veneti an. 1202. eripiunt Græcorũ Imperatoribus Cretam insulam, quæ olim ἑκατόμπολις, hodie Candia dicitur. Sabel. AEnead. 9. lib. 9. Circuitus eius 588. millia passũm continet.			
Ioannes Brennus Christianorum Principum vno consensu Rex Hierosolymitanus designatur, sed nomine tenus. Blond. lib. 6. dec. 2.			
Ioannes Rex Angliæ vir impius post sacras ædes à se spoliatas, & sacerdotes pulsos Regno, & redditibus Ecclesiæ per sex annos retentis, in pœnam religionis contemptæ excõmunicatus à Pontifice Rom. non antea absoluitur quàm diadema capiti ademptũ Pandulpho legato Apostolico traderet, nunquã id ipse aut hæredes accepturi nisi à Põtifice Roma. Anglià item & Hyberniam reddidit feudatarias, Roman. Ecclesiæ, promitteus pro Anglia 700. marchas auri, & pro Hybernia 300. Polydor. lib. 15. Angli. histo. AEmyl. lib. 6. Blond. lib. 6. dec. 2. Guilel. de Nangia.			
Saxo Grammaticus pertexit historiam Danorum vsque ad annum ferè 1200.			
Græci odio Latini nominis nolentes parere Constantinopolitanis Imperatoribus, sibi ex sua natione Theodorum Lascarim Imperatorem creant ad Niceam vrbem. Niceph. Gregoras lib. 1.			
h Coronauit Romæ Fridericum 2. Imperatorẽ Occidentis, & Robertum Petri fil. Imperatorem Constantinopolitanum cum Iole vxore. Plati. Blond. lib. 7. dec. 2.			
Confirmauit ordines Prædicatorum & Minorum monachorum, biennio ante mortem D. Francisci.	5313	1225	
Monasticus Vallisolarium ordo sub regula D. Augustini originem sumit in Campania, per Guilelmum Richarduni, Euurardum, & Manassem Theologiæ professores: confirmatur ab Honorio.			
S. Clara conciuis Dini Francisci ab eo edocta ordinem Virginum auspicatur. Volater. lib. 21. Alexander 4. eam in numerum Sanctarum Virginum retulit an. 1255.			
Pruteni coguntur à Theutonicis fidem Christi suscipere. Monster in Cosmogr.			
Tartari gens Scythica per Changiuscam primum suum Regem Georgianam Armeniamque maiorem sibi subegerũt, inde Poloniam Hungariamque depopulati sunt. Blond. lib. 7. dec. 2. Plati.			
Seruitia hominum etiam inter Christianos nondum his temporibus desiisse testãtur cõstitutiones istius Friderici Imperatoris, De seruis & ancillis fugitiuis, in Placitis Regni Neapolitani: sed ea tamen non longè post cessasse coniicio ex Bartholo, qui ad hostes de captiuis scribit suo tempore			

	Ann.	Mens.	Dies.
h HONORIVS 3. Romanus, Petro Altisiodorensi, Roberto eius filio, successiuè Constantinopolitanis Imperatoribus, Theodoro Lascari, & Ioanne Duca Græcor. ex ordine Impp. Friderico 2. nepote Barbarossæ Occid. Impe. & Philippo 2. Ludouico 10. dict. 8. per ordinẽ successionis Frãcor. Regibus	10	7	13
Vacat			1
CONCIL. *Germanicum, præside Conrado Legato Apostolico, contra simoniacos & cõcubinarios clericos. Tom. 3. Concil.*			
Oxoniense, præside Stephano Archiepiscopo, de officio & statu Ecclesiasticorum. Tom. 3. Concil.			

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
5315	1227	184	i GREGORIVS 9. Anagninus, Balduino 2. Constantinopolitano Imper. & Ioanne Duca Græcorum Imp. Friderico 2. Occid Imp. & D. Ludouico 11. dict. 9. Frãcorum Rege	14	3	
			Vacat		2	1
			CONCIL. *Lateranense, contra Fredericum 2. Imper. Plati.*			
5325	1237		*Londinense, præside Otthone Cardinale legato Apostolico. In eo Concilio post longam consultationem multa leges lata sunt, qua deinceps sacerdotalem ordinem conseruarunt. Polyd. Virgil. lib. 16. Angl. histor.*			
5329	1241	185	CELESTINus 4. Anagninꝰ, Balduino 2. Cõstãtinop. Imperatore, & Ioanne Duca Græcorum Imperatore, Friderico 2. Occid. Imperat. & D. Ludouico Francorum Rege			18
			Vacat	1	9	

(viuebat an. 1320.) nusquã homines Christianis moribus vendi & iampridem seruitia desiisse.

Hierosolyma à Coradino siue Gordirio Sarraceno filio Saphadini penitus subruta præter Templum Sancti sepulchri, & arcé quam Turrim Dauid appellant. Guilel. de Nangia. Trith. in Chron Monaster. Hirsaugiensis.

Floruit tunc Accursius Florentinus, primus vniuersi iuris glossator & adhuc vltimus: licèt anno ætatis 37. cœpisset studio legum vacare, tamen summus euasit iurisconsultus, natus 78. mortuus est Bononiæ ann. Christi 1279.

Ludouicus Rex Franc. Rochellam vrbem expugnauit: tum Lemouicenses, Petragorii, & omnes Aquitaniæ Principes, exceptis Vasconibus, qui vltra Garumnam habitãt, ei fideliratis sacramentũ præstiterunt. Guilel. de Nangiac. Gagui. lib. 7.

i S. Dominicum auctorem fratrum prædicatorum & S. Franciscum minorum biennio post eius mortem Sanctorum catalogo adscribit. Item S. Antonium Vlisbonẽsem Minoritam, qui dicebatur Episcopus S. Francisci: & Elizabetham Hungariæ Regis filiam. Trithem. in Chron. Monast. Hirsaugiensis. Palmer. Krant. lib. 8. hist. Saxo. cap. 4. Plati.

Vetuit ius ciuile legi Lutetiæ & aliis in locis vicinis. Cap. super specula. de priuilegiis.

Libros quinque Decretaliũ, eo quo nunc sunt ordine digeri curauit per Raimundum Barchinonensem.

Sraruit Laicos cuiuscunq; essent ordinis prædicare non posse. Cap. sicut. de hæret.

Statuit campanas ad Eucharistiæ confectionem pulsari, & ad salutationẽ & laudes D. virginis. Alii istud institutum adscribũt Honorio 3. Abb. Vrsperg.

Henricus Anglorum Rex Frãcos vicit in Aquitania, Pictones recuperauit, Vascones domuit. AEmyl. lib. 7. Polydor. lib. 16. Angl. histor.

Odacharus seu Othocarus, & Vuentzeslaus Reges Bohemiæ dant ius consecrandi Reges Bohemiæ Archiepiscopis Moguntinis, qui per multos annos illud retinuerũt, donec aliquis eorum tale ius vendidit Ecclesiæ Pragensi. Trithem. in Chron. Monast.

Hierosolyma per Fridericum Imperatorem sine sanguinis effusione sub certis pactionibus à Soldano AEgyptiorum recuperata est cùm quibusdam castellis. an. 1229. Trith. in Chron. Monaster.

Maiorica insula Sarracenis, qui eam multis annis occupauerant, ab Arragonum Rege est erepta. Magna etiam parꝫ terræ quam ipsi in Hispania possidebant, occupata est cum Eremita & Valentia ciuitatibus, à rege Legionis, & eius filio Castellæ Rege. Trithem. in Chrõ. Monaster. Hirsaug. Blõd. lib. 7. dec. 2.

Academia Lutetiana, quæ propter ciuiũ in scholasticos seditiones & cædes delabebatur, quãq; Hericus Rex Anglus, ad Oxoniẽsem scholá occultis nũciis ad se pellicere

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
ſtudebat, à S. Ludouico reſtituitur. Gag. li. 7. Annus Chriſti 1240. eſt Iudæis quintus milleſimus ab orbe condito, à quo ſolent vt plurimum numerare. S. Ethmundus Cantuarienſis Epiſcopus, S. Steuiſlaus Cracouienſis, Ioannes Friburgenſis Epiſcopus Boſſinenſis, S. Samonas Gazenſis Epiſcopus, doctiſſimi Theologi. Iordanes Dominicanus Theologus ſuis ſilentium menſæ præſcribit. Volater. lib. 21. Geographiæ. Tholoſa & totus Comitatus à Francis in deditionem accipitur: ſicque finitũ eſt bellum contra Albios hæreticos. AEmil. lib. 7. S. Antonius de Padua diſcipulus S. Frãciſci obiit an. 1231. Trith. in Chron. Monaſt. Hirſaugienſis. Dũ dira fames graſſaretur in Francia, & tãta vt homines belluarũ more herbis campeſtribus veſcerentur (Guilel. de Nangia.) Guilelmus Niuernenſis Epiſcopus ſingulis diebus alebat duo millia pauperum. Mater Hiſtoria. An. 1238. Theologi Pariſienſes poſt longam diſputationem definiunt, neminem poſſe duo beneficia, ſi vnum ſufficeret ad eum alendum, obtinere ſine mortali peccato. Chron. Franco. & Iac. Meier. in Hiſt. Flandriæ. Factiones Gibellinorum pro Imperatore qui ter fuerat à Gregorio 9. excommunicatus, & Guelphorum pro Rom. Põtifice exoriuntur in Italia, quæ per 260. fermè annos grauiſſima & plus quàm inteſtina bella peperterunt. Plati. Blond. lib. 7. dec. 2. & AEmyl. Kranii. lib. 8. Hiſtor. Saxo. cap. 8. Trithe. in Chron. Monaſt.	5331	1243	186	k INNOCENtius 4. Genuenſis Balduino 2. Conſtãtinopolitano Imper. & Ioan. Duca Græcorũ Friderico 2. Occident. Imperatore & Interregno Occidentalis Imperii. D. Ludouico 11. dict. 9. Francorũ Reg.	11	6	12
				Vacat non quidem annos 2. vt quidam putãt, ſed dies 3. vel vt alii			1
k Scripſit Apparatus Decretalium & Authẽticas: cognominat° eſt Pater iuris. Volat. Steuiſlaum Cracouienſem Epiſcopum, & Petrum ordinis Prædicatorũ retulit inter Sanctos. Volater. lib. 22. Hugo Cardinalis S. Sabinæ, antea Barchinonenſis monachus ſcripſit in vniuerſa Biblia, & compoſuit Concordantias, vt vocant, Bibliorum. Albertus Magnus Dominicanus & Ratisbonenſis Epiſcopus, S. Bonauẽtura Frãciſcanus, Alexander Aleſius, Ioan. Valleis Anglus, Gualterus Pictauenſis Epiſcopus, Ioannes de Rupella Pariſienſis, Guilelmus Epiſcopus Pariſienſis, Bartholomeus Brixianus, Gilbertus Tornacenſis, Bernardus Parmenſis presbyter Compoſtellanus, Hilarius Epiſcopus Aurelianenſis, Iacobus Achonenſis Epiſcopus, Odo Cancellarius Pariſienſis, Henricus Ebredunenſis Archiepiſcopus, Theologiæ præſertim Scholaſticæ & iuris Canonici doctiſſimi interpretes. Vincentius Bellouacenſis Dominicanus, hiſtoriam vniuerſalem maximè Eccleſiaſticam ab Orbe condita ad an. Chriſti 1250. in ſuo Speculo hiſtoriali complexus eſt. Henricus primus Dux Brabãtiæ cùm antea ipſius maiores eſſent Louanii Comites. Circa hæc tempora lingua Germanica cœpit ſcribi Latinis characteribus: tunc etiã Germani nomina Sãctorum imponere cœ-	5333	1245		DECIMVM tertium vniuerſale Concilium Lugdunenſe, præſide Innocentio Rom. Pontif. contra Fridericum Imperatorem qui vocatus ad Concilium & non comparens, hoſtis Eccleſiæ iudicatur ac deponitur Imperio: Fuit etiam actum de recuperanda terra Sancta, D. Ludouico Franc. Rege cõſtituto Duce illius quinta expeditionis: qui Cruce ſignatus vbi in Aſiã cum ingenti exercitu traiecißet, rediit in Gallium quinto poſt anno. Plati. AEmyl. lib. 7. Guilel. de Nãgiac. Tom. 3. Concil. Vincent. lib. 32. Gagui. lib. 7.			
				RVBER PILEVS, & purpura in eo Cõcilio primùm conceſſa ſunt Cardinalibus, vt admonerentur ſe ſemper paratos eſſe debere ſanguinem pro Chriſtiana religione fundere. Illi etiam conceſſum eſt vehi equo in vrbe & ferre rubrum galerum. Plati. Gagui. lib. 7. AEmyl. lib. 7.			

perunt

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificum		Ann.	Mens.	Dies.
5342	1254	187	I ALEXANder 4. Anagninus, Balduino 2. Constantinopolitano Imper. Theodoro Lascari iuniore, Ducæ fil. Græcorum Imp. Michaele 7. Cõneno Paleologo Constãtinopoleos & Græcorum Imper. Interregno Imperii Romani, S. Ludouico Francorum Rege sedit.	6	5	5
			Vacat		3	4
5346	1258		CONCIL. *Oxonienst, contra Pictones qui ingenti numero confluxerant in Angliam: quos statuerunt cum cæteris alienis exterminãdos. Polyd. Virgil. lib. 16. Histor. Angliæ.*			

perunt suis in baptismo, cùm antea Peregrinis Scytharum appellationibus vterentur. Curio lib. 2. Chronolog.

Alphonsus 10. Rex Castellæ, insignis philosophus & Mathematicus recusauit Imperium. Trith. in Chron. Monast. Hirsaug.

Grossioni gens Arabica instigante Soltano Babylonico Christianos miseris modis persequũtur in Asia, & expugnata Hierosolyma templum Sepulchri Domini destruxerunt. Blond. lib. 7. dec. 2. AEmyl. lib. 7. Guilel. de Nangia.

Iacobus Rex Arragonum duos ordines militum instituisse fertur, quorum alterũ amictu albo & nigra cruce insignitũ vocauit ordinem D. Mariæ de redẽptione captiuorũ siue de mercede, quibus scilicet cura esset de redimẽdis captiuis; alterũ apellauit ordiné militum Mõtesiç tubenti cruce insigné. Alii hãc institutioné antiquiorem faciunt, & incidisse in an. post Christũ 1212 & vtrãq; militiã aiũt fuisse a Gregorio 9. approbatã.

Ioannes de Sacro Bosco Anglus tunc insignis Mathematicarum professor Parisiis, vt licet ex eius Computi Ecclesiastici fine colligere.

Friderico 2. excommunicato & decreto Concilii expoliato Imperio, vacauit Imperium per 2½. annos vsque ad Rudolphum. Palmer. interea multæ sunt ortæ dissentionẽs inter Principes ob electionem Imperatorum, & tres ordine electi sunt non quidem Imperatores sed Reges Romanorum. Nam primò iussu Põtificis electus est à quibusdam Principibus, cõtra Fridericum, Hẽricus Lãdgrauius seu Comes Hassiç & Thuringiæ, qui non consecutus Imperii coronã obiit an. 5. Regni, viuo adhuc Friderico, qui ob omnes Pontificis execrationes noluit cedere Imperio. Mortuo Henrico ann. 1259. statim ab Electoribus Imperii procurante PP. per Legatum Petrum Caputium, cõtra Fridericum & Conradum fil. designatus est Rex Romanorũ & coronatus Vuilhelmus Comes Hollandiæ. Quo mortuo 7. anno Regni, electus est à duobus Electoribus & quibusdam Principibus Richardus Cornubiæ Comes, sed anni Regni ipsi' sunt incerti. Trithe. in Chron. Monasterii Hirsaugiensis. Historici mirè variant hoc loco: alii numerant Conradum filium Friderici, & Vuilhelmum, ac constituunt Interregnũ annorum tantùm 17. alii 22. alii negant sedẽ Imperii vacasse. Sed omniũ optimè Trithe.

Robertus Sorbona Theologus, primus instituit & ditauit Collegium Sorbonæ, pro scholasticis qui vacarent Theologiæ. Guilel. de Nangia. Chron. Franco. Valde sunt inepti Historici recentes qui putant Robertum hunc fuisse Fratrẽ D. Ludouici.

I Ludouicus multa in Regni vtilitatẽ instituit: Dignitates & officia noluit esse venalia: Blasphemis, & in vanum iurantibus per nomẽ Dei, cauterium in fronte inussit: Lupanaria prohibuit: vetuit Magistratibus in toto suæ iurisdictionis tractu aut fundos emere, aut liberis sacerdotia procurare, aut eos collocare nuptũ: histriones aula exegit: mult

multa cœnobia & Valetudinaria partim condidit, partim instaurauit & ditauit: beneficia Ecclesiastica noluit conferre, sed ius illud restituit collatoribus ordinariis iuxta antiquos Ecclesiæ canones. Gagui. lib. 7. AEmyl. lib. 7. Chronica Francor.

Cùm Edouardus filius Henrici 3. Anglorum Regis duxisset in vxorem Aleonoram Alphonsi Castellæ Regis, sororem, pater eum donauit Principatu Vualliæ. Hinc fit vt filius Regis Angliæ natu maior vocetur Princeps Vualliæ. Polyd. lib. 16. Angl. Antea cùm Ducatus Normanniæ esset sub ditione Anglorum Regis dicebatur Prineeps Normanniæ à tempore Henrici 1. qui Guielmũ filium suum Ducẽ fecerat eius regionis circa an. 1120. Polyd. lib. 11. Angli. histor.

S. Thomas Aquinas Dominicanus discipulus Alberti Magni scholasticæ doctrinæ princeps.

Henricus de Segusia dictus Cardinalis Hostiensis, tunc Summam suam edidit: habuit auditorem Guilelmum Durandum qui dictus est Speculator. Floruit Guilelmus de S. Amore doctor Sorbonicus, qui scripsit contra ordines Mendicantium.

Iacobus de Bellouiso Iurisconsultus, scripsit in libros feudorum quos septies publicè interpretatus fuerat.

Memorabile fœdus an. 1259. (alii 1259.) inter Anglos & Francos, Lutetiæ in magno Principum conuĉtu, prĉsentibus Ludouico Francorum & Henrico Anglorum Regibus, percussum est: vt Ducatus Normanniæ, Comitatus Andegauensis, Cenomanẽsis (quorum causa tot ôlim bella inter Anglos & Francos, & quos à Philippo Augusto receptos Frãci ad eam ĉtatem possidebant) item etiam Turonensis & Pictauensis cederent in perpetuum Frãco: acciperet verò Anglus pro impensis bellicis 150. millia aureorum & in singulos annos vectigalis nomine dena millia, contentusque esset vlteriori Aquitania, & citerioris parte vsque ad Carãtum fluuium, cum finibus Agenensium, Lemouicum, Cadurcorum, de quibus tamen ips clientelare deberet Franco, renunciãs iuri quod sibi in Gallię Regno vẽdicare posset, sicque adscriberentur inter Barones Franciæ, ac par Duxque Aquitaniæ vocaretur. Polyd. lib. 16. Angli. histor. Gagui. lib. 7. AEmyl. lib. 7. Guiel. de. Nangiaco.

m Festum Sacramenti Corporis Christi instituit. Trith. in Chron. Monast. Polyd. de inuentio. rer. lib. 6. cap. 8. Thomas Aquinas composuit officium illius festi cũ hymno & prosa, quæ misit ad Vrbanum PP. a quo in præminm retulit eqnmnã argẽteam. Naucler. Extant inter eius opera.

Fuit humili loco ortus, fertur enim habuisse parrem sutorem veteramentarium; eũm Cardinales non possent conuenire ad vnum eligendum ex suo collegio, ex Patriarcha Hierosolymitano creatus est Roman. Pontifex. Plati.

Misit in Angliam Othobonum legatum ad componendum intestinum bellum, inter Henricum Regem & eius optimates. Polyd.

An. ab orb. cõ dito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.
5349	1261	188

m	Anni.	Mens.	Dies.
VRBANVS 4. Trecensis Michaele 7. Comneno Paleologo, cognom. Magno, Orient. Impera. existente Interregno Imperii Occident. S. Ludouico Francorum Reg.	3	1	4
Vacat		5	

lib.

An. ab orb. cõdito.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
5353	1265	189	n CLEMENS 4. Narbonensis, eisdem Impp. & durante Interregno Imperii	3		21
			Vacat	2	9	
5354	1266		DVO *Concilia plurimorum sacerdotum celebrantur in Anglia per Othobonum Apostolicum Legatum, de rebus ad religionem pertinentibus, quibus etiũ nunc in Anglia vtuntur. Polyd. Vergil. lib. 16. Angli. histor.*			
			alterum fuit { *Northantoni,* / *Londini.*			
5359	1271	190	o GREGORIVS 10. Placentinus, Michaele 7. Comneno Paleologo Oriẽt. Imp. & post finitum Interregnum Imperii, Rodulpho Occidẽt. Imp. S. Ludouico Francor. Reg. & post eum eius filio Philippo 3. Cognom. Audace, Fran. Reg.	4	2	10
			Vacat			9
5361	1273 alii 1272		DECIMVM *quartum generale Concilium Lugdunense secundum, præside* Rom. Pontifice, Episc. 500. Abbatum 60. *& aliorũ minorum prælatorum & sacerdotum ferè 1000. Pro terra Sancta recuperanda (hac de re nihil fuisse definitum ait* Ioan. le Maire) *& contra Græcos de Processione S. Spiritus à*			

lib. 16. Angli.

Ioannes Semeca cognomen. Theutonicus primus glossator, vt vocant, Decreti, Humbertus, Alexander de Villa Dei minorita, Albinus Abbas Ferrarienſis, Adamus de Marisco Anglus, Ioannes Episcopus Bossinensis, Dauid Germanus, Vdalricus Argentinensis Alberti discipulus, Theodoricus Thuringus, Ioannes Bisuntinus Episcopus, Adeledinus Sagiẽsis Episcopus, Theologiæ scriptores, vt ferebant illa tempora, doctissimi.

Alexius Cæsar Strategopulus iussus à Michaele Paleologo obiter tentare Constantinopolim, eam cepit cum 800. tantùm militibus. Nicephor. Gregoras lib. 4. Ita desiit Imperium esse penes Gallos. Illud deinceps mãsit apud familiam istius Paleologi 200. ferè annis, donec Mahometes Turca Byzantium occupauit an. 1453.

Libera Christi prædicatio per Aphricam à Sarracenis concessa. Blond. lib. 8. dec. 2.

n Carolum D. Ludouici Fratrem inunxit Romæ, Siciliæ & Hierosolymorum Regem, ea lege vt in singulos annos 48. millia aureorum (Naucler. 40. mil.) nomine tributi penderet. Plati. Blond. lib. 8. dec. 2 AEmyl.

D. Ludouicus Franco. Rex, signatus cruce relicta Regni administratione, Simoni Neelæ & Mathæo Vindocinensi Abbati D. Dionysii, cum tribus filiis, Ioanne, Philippo & Petro, magna classe cõparata traiecit in Africam secundo diuicaturus cõtra Sarracenos; sed anno proximo Carthagine expugnata, Thuneto obsessa, & Ioanne Tristanne priore filio defuncto, ipse ex alui profluuio (alii peste) obiit ad 8. Cal. Septemb. an. 1270. Gaguin. lib. 7. & AEmyl. Blond. lib. 8. dec. 2. Palmer. in Chron. Bonifacius eum inter Sanctos retulit. Gaguin. lib. 7.

Desyderius Longobardus multis scriptis impugnauit ordines mendicantium: contra quem D. Thomas lib. contra impugnantes religionem cap. 6.

o Audiens ciuilia bella & frequentes seditiones, ac infinita mala quæ quotidie fiebãt in Germania, quòd nullus esset Imperator, monuit electores vt ad certũ tempus Imperatorem aliquem designarẽt; qui elegerunt Rodulphum Hapspurgensem Comitem. Trithem. in Chron. Monaster.

Magna pars historicorũ Philippum Francorum Regem cognominant Audacem, sed tanta fuit morum & animi lenitate, vt meritò potuerit appellari Lenis. At fortasse quod dicebatur de Philippo Duce Burgundiæ, qui fuit vir strenuus & forti animo, ipsi imprudenter traxerunt ad Philippum Regem Francorum.

In Concilio Lugdunensi Rudolphus confirmatus est Imperator: Minores 25. annis excluſi sunt à cura Parochialis Ecclesiæ. ca. Licet canon de electio. lib. 6.

D. Thomas Aquinas obiit an. 50. ætatis dum Lugdunum ad Concilium euocatus proficisceretur. Mat. histor.

Michael Paleologus Imperat. Græcos

	Ab urb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontif.		Ann.	Mens.	Dies.
olentes Romanæ & Catholicæ Ecclesiæ fi- é ac ritus recipere. variis modis mulctauit, onorum publicationibus, relegationibus, arceribus, excęcationibus, flagris, mutila- ionibus, & aliis similibus pœnis. Becum Constantinopolitanum Patriarcham, virũ excellentis ingenii & doctrinæ, suo edicto aduerlantem enm omnibus fere ipsius con- anguineis coniecit in teterrimos careeres. Nieeph. Gregoras lib. 5.				*filio. Interfuerunt Graecorum & Tartarorum legati (Guilel. de Nang. & Gregoras) & somnullis credimus, Michael Paleologus Imper. Graecorũ, cuius auctoritate, etsi repugnãtibus plurimis Graecis (Nicephor. Gregoras lib. 5. Pachymeres lib. 5) conciliata est quidem (sive per eũ, sive per legatos) decima tertia (Trithem Chron. Monast. Hirs) vnio sive cõcordia virisque Ecclesiæ, sed ea non diu durauit, sicut nec praecedites. Gagui. lib. 7. AEmil. lib. 7. Tom. 3. Concil. Blond. dec. 2. lib. 8. Plat. Palmer.*			
Paulo post ipse Becus, postquam librum sibi ab Imperatore missum (quem ante 25. annos, cùm ea quæstio agitata esset, ex multis sacræ Scripturæ & Sanctorum Patrũ libris pro Latinis collegerat Nicephorus Blemmydes) diligenter expendisset, & cum Sanctorum libris, ex quibus Blemmydes ea excerpserat, ad verbũ cõtulisset, mutata sen tentia restituitur suæ dignitati, & deinceps fit ab intimis consiliis Imperatoris, adeò vt sine eo nihil prorsum geretur. Niceph. Gregor. lib. 5.	5364	1276	191	p INNOCEN- tius 5. Burgundus, Ta- rentasiensis, eisdẽ Im- perantibus		6	2
Emerserunt ex Italia Flagellantes hære- tici incerto auctore, qui vagantes per Ger- maniam & Gallias, semetipsos flagellabãt & prædicabant multos errores: vt Aquam benedictam nihil plus habere efficaciæ, quã non benedictam: Euangelium finem acce- pisse post aduentum suæ sectæ: præferebant suam flagellationem Martyrio, & cæt. Bern. Lutzemburg. & Alphons. lib. 3. contra hær.				*Vacat sedes*			9
p Absens eligitur & primo ex ordine Prę- dicatorum fit Romanus Põtifex. Antea vo- cabatur Petrus de Tarantasia, & erat doctor Theologus, qui super libros 4. Sententia- rum, & epistolas Pauli scripsit. Trithem. in Chron. Monaster. Volater. lib. 21. Platì. Alii volunt eum fuisse Longobardum. Fa- scicul. temp.	5364	1276	192	ADRIANVS 5. Genuensis, eisdem Imperantibus		1	9
Philippus Cantellarius Parisiensis, Tho- mas à Cantiprato, Richardus Mediauilla- nus minorita Anglus, Albinus Bolonien sis, Ioannes Valẽsis, Guilelmus Arionius, Go- dofridus seu Cuiardus Episcopus Camera- censis, scriptores Theologici.				*Vacat*			28
Philippus Tudertus ciuis Florentinus or- dinem Seruorum Beatæ Mariæ redegit ad formam. Polyd. lib. 7. de inuentio. cap. 4. Sabel AEnead. 9. lib. 7. Honorius 4. eum confirmauit.	5364	1276	193	q IOANNES 21. (aliis 20. aliis 22.) Lusitanus Vlixibonẽ- sis, eisdem Impp.		8	
q Mortuo Duce Austriæ sine liberis Ro- dulphus Imperator ex Concilio Principũ dedit eum Ducatum filio suo Alberto, quem eius successores etiam hodie possidẽt. Trith. in Chron. Monast. Hirs. & Vuolfang. Lazius.				*Vacat*		6	7
Pontifices qui idem nomen habent varie apud historicos numerantur: sed in his qui nomen Ioannis obtinuerunt tanta est in nu merandi ratione confusio, vt vix quicquam certi liquèat, adeò vt quod de vno dicendũ erat, sæpe imprudenter à multis alteri tri- buatur. Qui faciunt Ioannem 17. schisma- ticum, hunc nominant Ioannem 20. qui verò illum inter Pontifices adscribunt, & simul numerant Ioannem illum 8. si diis placet fœminam, vocãt ipsum Ioannem 22. r Curiæ Romanæ Notarios sustulit.	5365	1277	194	r NICOLAVS 3. Romanus, *ob vitæ integritatẽ vulgo dictus Compositus*, eisdẽ Im- perantibus	3	8	15
Iacobus Meyerius ad ann. 1278. suum				*Vacat*		5	20

Ann. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
			CONCIL. Cantuariense, præside Archiepiscopo, ad confirmandum statum religionis. Polyd. lib. 17. Anglic. histor.			
5369	1281	195	s MARTINVS 4. Turonẽsis, Michaele Paleologo Orientis Imperat. Rodulpho Occident. Imperat. & Philippo 3. Fra. Rege	4	1	
			Vacat			3
5371	1283		CONCIL. Herbipolense, præside Legato Apostolico à latere, multorum Episcoporũ, Abbatum, præsentibus Rodulpho Imperatore, Principibus, Ducibus, & Comitibus: vbi inter alia Legatus nomine Papæ contributionem decimi denarii à clero, & Rex ab vniuerso populo exigere cœperunt. Trithem. in Chro. monasterii Hirsaugien. At Monsterus in Cosmogra. refert ad annum 1287.			
5373	1285	196	t HONORIVS 4. Romanus, Michaele Paleologo Orientis Imper. Rodulpho Occident. Imperat. Philippo 4. Pulchro Francor. Reg.	2		1
			Vacat		10	

Chronicon Flandriæ deduxit.

Siculi impatientes libidinis & insolẽtiæ militaris Gallorum, coniuratione facta an. 1281. die Paschæ ad pulsum campanarum quæ conuocabãt ad vesperas, omnes Gallos ad vnum cum vxoribus etiam grauidis contrucidarunt. Vnde prouerbiũ, VESPERAE SICILIANAE, seu Vesper Siculus, cùm significatur subita cædes. AEmil. lib. 7.

Deficiunt Siculi ad Petrũ Tarraconẽsem; (cui Regnum Siciliæ debebatur iure dotis Constãtiæ vxoris, filiæ Maufredi, quem Carolus vita & Regno spoliauerat) Regem Arragonum in Hispania, qui propterea à Nicolao 3. Rom. Pontifice sacris proscribitur; & hostis Ecclesiæ iudicatur. AEmyl. lib. 7. Plati. Blond. lib. 8. dec. 2.

s Fuit vir sanctissimus, adeò vt cæci, muti & claudi, ad eius sepulchrum sanitatem recupetarint. Trit. in Chró. mona. Hirsaug.

Eldad Danius Hebræus historicus scripsit suã historiã, de Iudæis Clausis in AEthyopia, circa annum Domini 1283. qui iuxtà rationem numerandi Hebræorum, est an. ab orbe cõdito 5043. Ipse ad finem sui libel.

t Ordinem Carmelitarum (qui sic dicti sunt à Carmelo mõte Syriæ) mutatis chlamydib⁹ virgulatis seu verticolorib⁹ in albas, cõfirmauit & reformauit. Pla. Trit. in Chr.

Ordinem Eremitarum Sancti Augustini Lutetiæ Parisiorum nondum receptum cõfirmauit. Trithem. in Chron. Sunt autem, vt id obiter dicam, præcipui quatuor Ordines probatissimi, quorum cæteri omnes sunt veluti appendices, Basilii, Augustini, Benedicti & Francisci, Sanctorum patrum. Volater. lib. 21. Geograph. Polydor. lib. 7. de inuent. cap. 4.

S. Rochus Narbonensis, Guilelmus Durandus Miniacẽsis Episcopus auctor Rationalis, Gilbertus Magnus Anglus, AEgidius Biturigensis Archiepiscopus, Guilelmus Lugdunensis Archiepiscopus, Ioannes Génensis, Ephrem (alius ab Eremita) Græcorũ historicus, Arlothus generalis Minoritarũ, Guido Bononiensis Archidiaconus, Nicolaus Cabasilas Dyrachii Episcopus, Ecclesiastici viii & Scriptores.

Raymundus Lulius Catalanus, multa scripsit de rebus nimium curiosis: in eius libris adnotati fuere plusquam quingenti errores à Petro Terracensi Archiepiscopo: vt Deum plures habere essẽtias, (tale quidpiam hodiè asserunt noui Trinitarii in Polonia) Patrẽ priorem filio: Spiritum sanctũ conceptum ex patre & filio, &cæ. quæ tamen omnia, hæretica & plusquã diabolica audacia, asserebat se à Christo sibi apparẽte in forma crucifixi in quodam monte accepisse, vt totum orbem a tenebris quibus detinebatur liberaret. Bernard. Lutzemburg. in catalog. hæretic.

Palatium Parisiense (vbi nunc edicto Vtini Regis sedes est Parlamenti) extructũ est à Philippo Rege, Eugerrano Marinio fisci præfecto illud opus vrgẽte. AEmyl. lib. 8.

Collegiũ Scholasticorũ Cboleticũ Lutetiæ instituitur à Ioan. Cholleto Cardinali.

	An. ab orb. cõdite.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
Mater historiarum. Rodulpus Imper. Heluetios, qui Comiti Sabaudiæ erant subditi, sibi subegit. Blond. lib. 8. dec. 2.	5376	1288	197	v NICOLAVS 4. Asculanus, *primus PP. ex ordine Franciscanorum monachorum: Nã errant qui scribunt Honoriũ 4. fuisse Minoritã.* eisdem Impp. & post Rodulphum, Astaulpho seu Adulpho Imperantibus	4	1	8
v Mulech Sapherapes Sarracenorum Soltanus (hoc est, Imperator) non quidẽ AEgyptius, vt quidam putant, sed Babylonius, Tripolim, Tyrum, Berithum, Sidonem & Ptolemaida, nobilissima emporia, quæ sola tene à Christianis tenebantur, ferro & igne vastauit, altercantibus inter se fioribus, iamdudum per 30. annos Venetis, Génuensibus, & Pisanis. AEmyl. lib. 8. Platin. Blond. lib 8. dec. 2. Fascicul. tempo. Ita dissidentibus inter se Christianis amittuntur omnes portus Asiatici. Tuneque finitum est bellum Sacrum in Oriente.				*Vacat*	2	3	2
Inter Philippũ Regem Franciæ & Edonardum Angliæ erat capitale odium, quod fuit causa secundi belli Anglici seu Francici & multorum malorum. Polyd. lib. 17. Angli.	5379	1291		CONCIL. *Londinense ad Vuestmonasteriũ iussu Edonardi Regis. Eo in Concilio publico edicto iussi sunt Iudæi de Anglia in perpetuum exire: cautum est etiam, vt nemini liceret dare prædia collegiis monachorũ sine Regis permissu: neue monachis aut aliis sacerdotib⁹ emere possessiones, idq; ne eiusmodi possessiones cœnobiorũ aliorũue sacerdotorũ dotes fierent. Eam Legem ad Manumortuã vocarũt, quòd res semel data collegiis sacerdotum non vnquã venderentur magis, quàm res mortua. Durat in hodiernum diem. Polyd. Virgil. lib. 17. Anglic. histor.*			
x Instituit ante Pontificatum ordinem S. Benedicti in Montibus, siue Celestinorum monachorũ, sub regula D Benedicti. Guil. de Nangia. Polyd. lib. 7 de inuento. cap. 2. Eum confirmauit Bonifacius 8.							
Fertur edixisse, Ne deinceps Romani Pontifices & Cardinales veherentur equis & mulis, sed tantùm asinis, Christi, cuius haberi vellent vicarii, exemplo. Mater histor. O legem nunc prope euersam.							
Cùm rebus agendis parum idoneus haberetur, persuasus est vt Pontificatum resignaret, itaque coram omnibus in Consistorio, mitram, anulum & Sandalia deponens, Pontificatu se liberè abdicauit. Platin. Relatus est inter Diuos à Clemente 5. Blond. 9. dec. 2. & Mater histori. vel à Ioanne 22. Palmer. vel à Vienensi Concilio. Ioannes le Maire.							
S. Nicolaus Tolentinus tunc obiit: Catalogo Sanctorũ adscriptus est ab Eugen. 4.	5380	1292		ASCHAFFENBVRGENse prouinciale, præside Gerardo Archiepiscopo Moguntino cum 7. suis suffraganeis, Abbatibus & presbyteris, vbi multa vtilia de negotiis Ecclesiasticis statuũtur. Trithem. in Chron. monast.			
Michael 7. Comnenus Paleologus cognomento Magnus, obiit anno sui Imperii 35. sed quòd ad Ecclesiam Romanam desciuisset, priuatus est, etiã à proprio filio Andronico, sacra sepultura. Nicephor. Grego. lib 5. AEmyl. lib. 8.							
Angli Normanuiam & Aquitaniam inuadunt, capto castro Bauiæ, & duobus aliis oppidis circa Burdegalam, à cuius accessu propulsãtur per Radulphũ Neela Magistrũ Equitum, proditione ciuium in deditionem accipiunt Baionam vrbem. Guilel. de Nãgi.	5382	1294	198	x S. CELESTInus 5. Esernienſis, Michaele 7. Paleologo Orientis Imperat. Adulpho Occidentis Imper. & Philippo 4. Pulchro Franc. Reg.		5	7
y : Instituit duplex maius (vt vocant) in Festis 12. Apostolorum, 4. Euangelistarum, & 4. Doctorum Ecclesiæ. Plati.				*Vacat*			10
Fertur fuisse auctor illius orationis Ecclesiasticæ, Aue virgo gloriosa & cæ,							
Aliquas epistolas Romanorum Pontificum, quas vocant Decretales, in quinque Libros per tres doctissimos viros, Guilelmum Ebrudunensem Archiepiscopum, Berengarium Episcopum Biterenensem, & Richardum de Senis, iuris vtriusque doctorem, digeri curauit, easq; sub nomine Sexti libri Decretalium in Concilio Lugdunensi confirmauit, & legi in Scholis acin iudi-	5382	1294	199	y BONIFAcius 8. Anagninus, ex			

Ann. ab orbe cõdito.	Ann. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
			nobili familia Caietana, Andronico seniore siue maiore filio Michaelis Oriẽt. Imp. et Othomano Turcar. Imperat. Adulpho, & post eum Alberto 1. Occident. Imperato. & Philippo 4. Pulchro Francorũ Rege	8	9	17
			Vacat			10
5385	1297		CONCIL. *Lugdunense, præside Bonifacio Pontifice, qui animaduertens quotidie Principes nona vectigalia sacerdotibus imponere interdum sine iusta causa, interdixit in eo Cœcilio, ne posthac id facerẽt, neue sacerdotes iussu Rom. Pontificis illa imposita conferrent. cap. 3. de immunita. Eccles. lib. 6. Fuit causa magnæ discordiæ apud Anglos. Polydor. lib. 17. Anglic. histor.*			
5385	1297		*Londinense, cùm Episcoporum tum virorum omnium ordinum, præside Roberto Cantuariensi præsule, præsente Edoardo 2. in quo statuitur, ne in perpetuum Regi liceret tributum vllum Anglis imponere nisi ex Concilii decreto. Id etiam hodie manet inuiolatum. Poly. lib. 17. Angli. histor.*			
5390	1302		*Parisiense, præside Iohanne Cardinale Legato sedis Apostolicæ, qui eò missus fuerat à PP. quod Episcopi Francia vocati in ius, Romæ à Bonifacio, non stitissent. Guilel. de Nangiaco.*			
5391	1303	xoo	BENEDI-ctus 10. dict. 11. (Palmerio 12) Taruisinus, eisdem Impp.		8	17
			Vacat	1	1	

ciis obseruari mandauit. Præfatio lib. sex Decretal.

Lustralem annum siue IVBILÆVM centesimo quolibet anno celebrandum primus instituit an. 1300. Platin.

Henricus de Gandano Tornacensis Archidiaconus, Iacobus Gennensis Archiepiscopus, Alexander de Villa, Conradus Halsbertadensis Dominicanus, Ioannes Scotus Franciscanus doctor subtilis, (qui obiit an. 1308.) Ioannes Sanctogeminianus, Petrus de Palude, Renerus Pisanus, Theologiæ Scholasticæ, vt vocant, acutissimi scriptores. Trithem.

Circa hæc tempora Nicephorus Calixtus Xanthopulus historiam suam Ecclesiasticam à Christi natiuitate ad annum 625. decurrentem, Andronico maiori Constantinopolitano Imperatori dedicauit. Ipse in dedicatione operis. & lib. vlti. cap. vltimo.

Guilelmus de Nangiaco monachus, monasterii D. Dionysii, prope Lutetiam, Chronographiam vniuersalem ab origine mundi ad annum Christi 1302. digessit, quam duo eiusdem cœnobii monachi vsque ad annum 1368. continuarunt. Extat codex hac in Parisiorum vrbe apud cœnobitas S. Germani.

Quidam qui volebant haberi tertii Ordinis D. Francisci, quique vulgo Fraterculi sine Fratricelli, seu Fratres de paupere vita, vel Bisochi siue Beguini, & aliis nominibus vocabantur, in partibus Italiæ, Siciliæ & Narbonensis prouinciæ, damnati sunt hæreseos à Bonifacio 8. (alii volũt id à Ioanne 22. primò factum fuisse.) Ipsi Ecclesiastica sacramenta contemnebant: dicebant Sanctas animas non frui visione diuina ante diem extremum: in suis nocturnis conuentibus post inuocationem Sancti Spiritus, & luminibus extinctis promiscuè coibãt cum mulieribus quæ aderant: Ecclesiæ potestatem iam diu ob corruptos mores Ecclesiasticorum extinctã fuisse: se solos esse Ecclesiã Dei, seque imitari Apostolos, at Ecclesiã Romanam esse meretricem, ac Pontifices omnes post Syluestrũ 1. fuisse impios, quòd in paupertate non degissent, ideò ipsis denegandas esse decimas: Margaritam concubinam Dulcini grauidam ab eo factam, tam erant impudentes, vt affirmarent concepisse de Spiritu sancto. Mater Historiarũ. Supplement. Chronic. Extranag. Sancta Romana de religios. domib. Plati. Bernardus Lutzemburg. Dulcinus erat eorum hæresiarcha. Plati. Manserunt in Marchia vsque ad Engenium 4. & Nicolaum 5. qui eos comburi iusserunt, sed multi in Græciam fugerunt. Antonin. tit. 24. cap. 9. Paragrap. 15.

Apamiensis Episcopatus instituitur à Bonifacio PP. cùm antea ea regio subiaceret Tholosano Episcopatui. Guilel. de Nangiaco.

Vectigal quod Malam-toltam vocabãt, centesimæ, & pòst quinquagesimæ omnium bonorum, primò solis mercatoribus, deinde tam clericis quàm laicis impositum est an. 1296. cuius causa magnæ seditiones ortæ

	Anno ab orb. cõdito.	Anno à Xpo nato.	Num. Pontificii.		Anno.	Mens.	Dies.
sunt postea in Flandria. Guilel. de Nangia. Tota Lutecia Sequanæ illuuione inundatur, vt per octo ferè dies nauigiis annonæ consulendum fuerit, nec liceret per vllum ferè vicum incedere absque nauiculis & scaphis. Guilel. de Nangiac.	5393	1305	201	2 CLEMENS 5. Burdegalensis, Andronico maiore cum filio Michaele iuniore & Othomano Turcar. Imperat. Alberto, Henrico 7. ex ordine Occidētis Imperatoribus, Philippo Pulchro Francorum Rege, sedit	8	10	15
Burdegalenses timētes ne iterum agitata pace cum Anglo ei subderentur, nec mitius cũ eis ageretur quàm paulò antea cũ Londinẽsibus, pulsis vrbe omnibus Frãcis, sui inris fiunt. Guilel. de Nangiaco. Gaguin. lib. 7.							
Fœdus percussum est inter Philippum Reg. Franc. & Eduardum Reg. Angliæ, cui Philippus quadriennio postquam locasset Margaritam sororem, vniuersam Aquitaniã reddidit. Guilel. de Nangiaco. & Polydor. Virgil. lib. 17. Angli histor. Philippus vniuersam Flandriam subegit. Gaguin. lib. 7. AEmyl. lib. 8.			8				
Rex Tartarorum Cassaham, qui & Magnus Can, miraculosè ad Christi fidem cõuersus dicitur per vxorem filiam Regis Armeniæ, bellum gerens contra Sarracenos, pulsis Sarracenis potit⁹ est Regno Syriæ & Hierusalem circiter an. 1290. Guil. de Nang. At triennio post Soltanus Babyloniæ illud recepit. Continuatio Nangiaci. Sabel. AEnead. 9. lib. 7.				*Vacat*	2	3	17
Tunc primùm an. 1300. tyrannicum Imperiũ Turcorum nullius antea ferè nominis per Otthomannum Turcam (qui regnauit an. 28.) originem habuit, mille annis postquam Ecclesia à Constantini tempore floruerat. Volater. Paul. Iouius. Illud autem intelligi per Bestiam Antichristi Apocalyp. cap. 20. nemo sanæ mentis ibit inficias, cùm multorum veterũ & recentiorum iudicio nomine Gog & Magog intelligantur Sarraceni & Turci, vt ẽtiam cogitur fateri Funccius lib. 2. commenta. in Cronolog.	5399	1311		DECIMVM *quintum generale Concilium Viennense, præside Clemente 5. præsente Philippo Francor. Rege, duorum Patriarcharum Alexandria, & Antiochia, Episcoporum 114. (alii volunt 300.) & aliorum multorum Patrum, contra Sarracenos pro recuperatione terræ sanctæ, contra hæreses, Templarios, & morei corruptos clericorum, biennio celebratur. Plati. Palm. Tom. 3. Concil.*			
Nonæ factiones Alborum & Nigrorum in Italia. Blond. lib. 9. deca. 2.							
2 Fuit filius Bertrandi equitis ex oppido Mihandran Burdegalensis diœcesis in Vasconia: antequam electus esset Pontifex dicebatur Bertrãdus, Burdegalẽsis Archiep. Transtulit sedem Pontificiam ab vrbe Roma Auinium Galliæ vrbem, vbi constitit annos plus minus 70. Plati. Congessit constitutiones quæ ab eo dictæ sunt Clementinæ.							
Philippus pulcher Iudæos è Francia exegit & bonis spoliauit. Sed 7. annis post Ludouicus Vtinus pecunia, vt ferunt, corruptus eos recepit. AEmyl. lib. 8. Gagui. lib. 7.				*Eo in Concilio ordo & nomen Templariorum, qui annis 203. (Trith. 184.) steterat, condemnatur: eorum reditus D. Ioannis Hospitario, qui tunc vocabantur equites Rhodii, conceduntur Gagui. lib. 7. apud quem vide errores Templariorum.*			
Equus pictus Constãtinopoli, quo ante sacellum Deiparæ virginis sustinebatur D. Georgius, media nocte bis hinniuit, magno omnium terrore; vt prius fecerat ante annos plus minus 50. Niceph. Gregoras lib. 8.							
Ioannes Rex Armeniæ dimisso regno Leoni suo nepoti fit monachus ordinis Minoritarum. Antonin. tit. 24. cap. 9. para. 13.							
Philippus Aurelianensem Academiã auctoritate Clementis confirmatam instituit. Chron. Franc.				*Approbantur Clementina constitutiones: Festum Corporis Christi cõfirmatur.*			
Guido Ferrarienſis auctor Margaritæ Bibliorum, Alanus Insulensis, Gerardus							

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.

In eo etiam decretũ est, vt in principalibus Academiis professores honestis stipendiis donarentur, qui Hebraicam, Chaldaicam, Gracam (nam autographum Concilii hanc vocem habuisse testatur Ioan. Andreas iuris Canonici interpres) & Arabicam linguam publicè docerẽt, vt essent qui apud infideles, quæ hæ linguæ potissimùm callent, fidem possent propagare. cap. 1. de Magistris in Clementinis lib. 5.

Leodiensis, Petrus de Verheria, Hubertinus Casalanus, Gerardus Bononiẽsis, Malachias Dominicanus, Albertus Patauinus; Guilelmus Hastiginiensis, Ioan. Vitalis Cardinalis, Raymundus Eremita, Richardus Pampolitanus, Bernoldus Cisterciẽsis, Porchetus Saluaticensis, Guido seu Otho Cameracensis Episcopus, Iacobus Vetulolonius Eremita, Marsilius Paduanus, Galterius Burgẽsis Episcopus Pictauẽsis, Ioan. Glodelton, Petrus Aruernus, omnes Theologiæ peritissimi.

Florebant quoque nominatissimi iurisconsulti, Dynus Mugellanus, Petrus de bella Pertica Burgundus, Iacobus de Arena Parmensis, qui sæpe laudatur à Bartholo, Richardus de Malumbris Cremonensis, Iacobus de Butrigariis Bartholi præceptor, Oldradus de Ponte Laudensis, Cynus Sigisboldus Pistoriensis.

Beguardi & Beguinæ hæretici in Germania, inter alia asserebant hominem adeò perfectum esse posse in hac vita, vt peccare neqneat nec iuuor fieri: nullum coitũ esse peccatum: Christum non esse adorandum in sacramento Eucharistiæ, quod illud esset imperfecti hominis: ideo licere quidquid natura suggesserit. Damnati fuerunt in Cõcilio Viennensi, & iterum a Ioann. 22. Clementi. Ad nostrum. de hæret. Masse usli ic.

Ann. 1309. Equites Hospitalarii S. Ioannis Hierosolymitani, Rhodum insulam cum vicinis aliis quinque a Sarracenis seu Turcis rapiunt anno 4. obsidionis. Hinc cœperũt dici Equites Rhodii & haberi illustres. AEmyl. lib. 8. Blond. lib. 9. dec. 2. Eam retinuerunt. 214. annis.

Anno 1314. vacauit Imperiũ, sedes Pontificia, & Regnum Francorum.

Ferunt Margaritã Comitissam Hollãdiæ vno partu peperisse 363. liberos, & omnes viuos, qui fuerint baptizati. Annales Hollãdiæ, & Mater Histor. Sed sit fides penes eos.

Multa collegia monachorum in Aquitania, seculari habitu donauit; vt metropolim Ecclesiam diocœsis Burdegalensis, & collegiatas S. Seuerini, & D. AEmyliani, quatũ Abbates conuertit in Decanos.

Henricus Imperator Mediolani coronatur ex more, ferrea corona: postea Romæ à tribus Cardinalibus ad hoc missis a PP. suscepit aureã coronã Imperii insigne. Trith. in Chron. Monast. Hirsaug. AEmyl. lib. 8.

Multi hæretici, quorũ auctor erat Lolhardus quidã nomine Vualtherus, comburũtur in ciuitate Cremẽsi vrbe Austriæ, & aliis in locis, quòd dicerent inter alios errores. Missam, Baptismũ, & extremam vnctionẽ nihil prodesse: Luciferũ iniustè cœlo pulsum fuisse, & tandẽ restituendum: omnes Angelos & suæ sectæ aduersos deputandos æternis cruciatibus: D. Mariam non mãsisse Virginem: Dominicũ corpus in Sacramento esse Deũ fictitium: matrimonium esse iuratum meretricium: Deum nec scire nec punire mala quæ hic fierent: prætextu charitatis coibant promiscuè in locis subterraneis: carnes quouis tempore edebant: dies festos non obseruã-

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificum		Ann.	Mens.	Dies.
obseruabant: Merita & intercessiones Sanctorum irridebant, & multa alia eiusmodi profitebãtur, adeò pertinaciter, vt cuiuslibet essent ætatis & sexus mallent mori quàm resipiscere, sic eos fascinauerat Satanas: In Austria & Bohemia vel vicinis locis erant eius sectæ plus quàm 800. millia: vnde cœperunt Bohemorum hæreses. Trith. in Chron Monaster. Hirsaugiensis.	5403	1315 vel 1316	202	a IOANNES 22. (aliis 21. aliis 23.) Caturcensis, Andronico seniore Paleologo, cum Andronico iuniore nepote, Orient. seu Græcorum Impe. Othomano & Orchane, ex ordine Turcorum Impp. Ludouico 4. Bauario siue Bauaro Occid. Imperatore, Ludouico 12. dict. 10. Philippo 5. Longo, Carolo 4. Pulchro filiis Philippi Pulchri, & Philippo 6. Valesio cognom. Catholico, (*ait Tilli.*) per ordinẽ successionis Francorũ Regibus	19	4	
Georgius Pachymerius historicus alter à Philosopho, cuius suprà meminimus (quãquam illic nescio quo casu nomen historici pro Philosopho sit substitutum) ab anno primo Michaelis Paleologi ad 23. Andronici senioris historiã Græcorum per annos circiter 58. persequitur.							
Imperatorum Constantinopolitanorum tempora apud vllum auctorem vix satis distincta reperiuntur: adeò vt ex collatione Græcorum & Latinorum scriptorum mihi ferè diuinandum fuerit.							
a Edidit 20. constitutiones, quas Extrauagantes vocauit.							
Instituit vt ter singulis diebus tintinabula ad vesperum pulsarentur, quò vnusquisque ter salutationem Angelicam recitaret. Polyd. lib. 6. de inuent. cap. 12.							
Episcopatum Tholosanum in sex Episcopatus diuisit, & Tholosam sedem Metropolim constituit. Sic quoque Episcopatum Pictauensem in tres, Pictauensem, Maleacensem, & Lucionensem; cùm hi duo postremi antea essent Abbatiæ. Continuatio Nangiaci.							
Nicolaus Aqueuillanus, Franciscus Maronius Scotus, Petrus Aquensis Archiepiscopus, Conrãdus Sanctogeorgianus, Augustinus Anconitanus, Guilelmus Ochan Anglus (conductitius Papæ oppugnator, ait Pighius) Guilelmus Abbas Pictauẽsis, Martinus pœnitentiarius Episcopus, Alpharus Minorita, Guilelmus à Petra alta, Adamus Goddamus, Astasanus siue Astesanus, Monaldus, Lupoldus Carthusianus, Guido mõtis Rocherii, Petrus Episcopus S. Pauli, Guido Maiorien sis Episcopus, Theologiæ scriptores.							
Petrus Cunerius aduocatus Regius in Senatu Parisiensi conatur auferre Ecclesiasticis iurisdictionem temporalem. Ioannes de Columna auctor libri cuius titulus est Mater historiarum, Guido Parpinianus & Ioan. Andreas Canonistæ, Dantes Aligerius Florentinus insignis poëta in lingua Hetruscorum, obiit anno Christi 1321. & ætatis 56. vel vt alii volunt 61. Gentilis Fulginas, & Dinus Florentinus medici.				*Vacat*			16
Durãdus de Vualdach in Arragonia hæresiarcha, inter alia euomebat, matrimoniũ esse occultam scortationem. Berna. Lutzẽb. in catal. hæreti. Tandem comburitur.	5415	1327		CONCIL. *Moguntinum Prouinciale, præside Matthia Archiepiscopo Moguntino, præsentibus eius suffraganeis, Abbatibus & multis aliis Sacerdotibus. In eo multa constitutiones ad Ecclesiæ vtilitatem sunt edita. Trithem. in Chro. Monaster. Hirsaugien. & Continuatio Nangiaci.*			
Complures Manichæi cum suo doctore ad Ecclesiam Catholicam se conferẽtes, saeruni baptisma susciptunt. Niceph. Gregoras lib. 8.							
Petrus Ioannes Biraensis seu Pyrannensis hæreticus, per Babylonem Meretricem magnam (Apocalyp. cap. 17.) intelligebat							

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontifi.		Ann.	Mens.	Dies
			Schisma 20.			
5415	1327		NICOLAVS 5. antea dictus Petrus, ordinis Minorum, contra Ioãnem 22. (quem acerrimè oderat Ludouicus Imperator) in schismate ab Imperat. pseudopontifex Romæ creatus sedit	3	3	4
5423	1335	203	b BENEDIctus 11. dict. 12. Tholosas, Andronico iuniore Palæologo Græcorum Imp. Orchane Turcorum Imperatore, Ludouico 4. Bauario Occidẽt. Imperat. & Philippo 6. Valesio Franc. Reg.	7	3	17
			Vacat			15
5429	1342		CONCIL. *Anglicanum, in quo multi suo officio abutentes, turpiter deponuntur. Polyd. Virgil. lib. 19.*			

Catholicam Ecclesiam, & Papam per Antichristum. Bertiard. Lutzembu. Sententia Clementis 6. ex humatus, flammis traditur.

Carolus Pulcher fertur primus Regum Frãcorum permisisse Papæ decimas ex suis subditis, vt eius quæstus fieret partiteps. Chron. Francor.

Ordo Militum Iesu Christi exortus est tunc primùm in Lusitana an. 1326. Placi eõfirmatus est à Benedicto 11.

Ducatus Borbonius initium habuit à Ludouico Claromontensi Comite, qui munificentia Philippi Valesii Regis Francorũ nominatus est Dux. Gagui. lib. 8.

Ioannes PP. tulit constitutiones in eos qui dicerẽt Christum & apostolos nihil possediss̃e. Extrauag. Cum iter nonnullos. de verb. signific. Mater. histor.

Carolus Fra. Rex offensus quòd Edouardus 2. Anglorum Rex, vt beneficiarius non iurasset, nomine possessionis Aquitaniæ & Pontiui, in verba Ludouici Regis, deturbatis Anglis, ferè totam Aquitaniam occupauit, exceptis tribus ciuitatibus, Burdegala, Baiona, & S. Seuero: Verum biẽnio post an. 1323. iureiurando, per Edouardum 3. adhuc iuuenem 12. annorum, dato, renouatoque fœdere, omnem Aquitaniam reddidit Anglo, præcibus Isabellæ sororis Reginæ Angliæ. Gagui. lib. 8. AEmyl. lib. 8. Poly. Anglic. histor. lib. 18. & Chron. Franc.

Ann. 1324. agitur conuentus nobilium Londini in Anglia, vbi inter alia statutum est, vt deinceps suspendio strangulandi statim sepelirentur: qui mos etiam nunc durat in Anglia. Polyd. lib. 18.

Mortuo Carolo Pulchro absque virili stirpe an. 1327. orta est quæstio (quam adhuc Angli dicunt esse sub iudice) inter Francum & Anglum, de Regno Franciæ, Edouardo 3. Rege Angliæ, quòd esset filius Isabellæ filiæ Philippi Pulchri iure proximioris gradus cognationis contendente, Regnum sibi obuenire: contrà Philippo Valesio filio Caroli Valesii fratris Philippi Pulchri decreto legis Salicæ, qua fœminæ à Regni successione excludũtur, illud sibi vẽdicante. At Frãci Valesium Regẽ decernunt, Edouardus verò Regis Galliæ solũ titulũ & insignia assumpsit, quibus eius posteri in hunc vsque diem vsi sunt. Polyd. lib. 19. AEmyl. lib. 8. Hinc ortum est funestum & cruẽtum bellum Anglicum, quod cœpit in Aquitania, sæpius intermissum & sæpius renouatum.

b Confirmauit ordinem Militum Iesu Christi.

Reformauit ordines Benedictinorum & Cisterciensium.

Nicolaus Lyranus ex Iudæis proselyta & postea Franciscanus, scripsit in vniuersa Biblia tunc, vt ipse meminit in cap. 2. Esaiæ.

Hermanus de Schildis Augustinianus Eremita, Simon de Cassia, S. Lupoldus Babembergensis Episcopus, Ioannes Baconthorpe, Bartholomeus Sanctocordius Pisanus, Ioa. Hasalanus, Theologici scriptores.

Puella 9. tantùm annorum peperit filiũ in quadam regione prope Mosellã fluuium.

Mater Historiarum.	Ann. ab urb. cõdita.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
Andronicus senior post multas contume lias obiit in monasterio (in quo ferè biennũ agere coactus est) anno ætatis 74. & ex quo Imperiũ susceperat 50. an. verò Christi 1335. Niceph. Gregor. lib. 5. & 10.							
e Inscripsit catalogo Sanctorum S. Inonem, qui sub Honorio 4. floruit in iure Canonico. Sabel. Missis in Germaniam legatis fecit prædicari bellum contra Teueros infideles, his, qui suis bonis subuenirẽt vltra solitas condonationes, indulgens esum onorum & lacticiniorum in sextis feriis & quibuslibet ieiuniis præter Quadragesimam: quod Treuereosis & Colonien sis Archiepiscopi in perpetuum impetrarunt, sed Moguotino Archiepiscopo recusante aliquid cõtribuere ad Cruciadam, vt vocabant, etiã in hodiernum diem mansit, vt in tota diocœsi non liceat cuis vti tempore cuiuslibet ieiunii, sicuti permittitur in aliis duabus diocœsibus. Tritbem. in Chron. Monast. Hirsan.	5430	1342	204	c CLEMENS 6. Lemouicensis, vir pius & doctissim⁹, Andronico Iuniore, & post eum Cololoanne Palcologo eius filio Græcorũ Imperat. Orchane & Salaimanio & Amurate ex ordine, Turcarum Imperat. Ludouico 4. Bauario, & post eum Carolo 4. Imperat. atque Philippo Valesio, & Ioanne ex ordine, Frãcorum Regibus	10	6	28
Iubileum ad 50. annos retulit, emitque Auinium vrbem Galliæ à Ioanna filia Roberti Siciliæ Regis: vnde in perpetuum Pontificii iuris facta est. Plati. Errant igitur qui putant ipsi datã esse à Philippo Rege Francorum.							
Andronicus iuoior Græcorũ Imperator anno ætatis 45. & Imperii 21. post mortem autẽ aui ao. 9. ex hac vita decedens an. Christi circiter 1344. reliquit Imperatorem Cololoannem fil. natum 12. an. tutoremque ei assignauit Ioa. Cantacuzenũ. Laonicus Chalcocondylas lib. 1. de reb. Turci. Niceph. Gregoras lib. 11.							
Nicephorus Gregoras descripsit libris 11. Græcã historiam annorum 145. nẽpe à capta vrbe Cõstantinopoli à Latiois, vsque ad obitum Andronici Iunioris, qui contigit ano, vt ipse computat ab orbe condito 6849. hoc est (numerando secundum vulgarem morẽ Græcorum, quibus primus annus Christi est ab orbe condito 5505. vt liquet ex Nicephori Calixti libro 1. cap. 10) anno Christi 1344.							
Angli deditione ceperunt Caletum, post arctam obsidionem 11. mensium. Polyd. lib. 19. Eam circiter 210. annis retinuerunt, vsque ad annum Domini 1558.				*Vacat*			11
Delphinatus Viennensis vili prætio venditur (ei testamento relictum falso ait Polyd. lib. 19.) Philippo Valesio Regi Frã. ab Humberto Principe ordinem prædicatorum professo, ea quidem lege, vt primos Regis filius Delphinus vocaretur: quod etiam nunc obseruatur. AEmyl. lib. 8. Gaguin. lib. 8. Mater Historiarum.							
Custodia sepulchri Christi Hierosolymis octo Franciscanis cõmittitur à Sultano AEgyptio ann. 1336. Monster. in Cosmog.							
Ioannes Franc. Rex ordinem equitũ Stellæ est auspicatus in antiqua & nobili domo S. Adoeni ad Lutetiam. Illi stellam aut in caputio aut in alio loco cõspicuo vestis pro insigni gestabant.							
Edouardus Rex Angliæ adductus æmulatione ordinem Garteriorum equitum numero sex & viginti D. Georgio sacrum insti-							

An. ab orb. cõdit.	An. d Xpo. nato.	Num. Pontificum		Ann.	Mens.	Dies.
5440	1352	205	d INNOCENtius 6. Lemouicensis, Caloioanne Paleologo Græcorum Imperatore, Amurate 1. Turcorum Imperatore, Carolo 4. Occidentis Imperatore, & Ioãne 1. Francorum Rege	9	8	6
			Vacat	1	5	

tuit. Horũ princeps eques, est Rex Angliæ: vtuntur pallio cœruleo, & crus sinistrum infra genu loro (à quo nomen datum est toti ordini, quòd garter lingua Anglica significet periscelidem) fibulato gemmis & auro ornato cingunt, eique inscribunt Gallicis verbis, Vituperetur qui malè cogitat. Polyd. lib. 19. Anglic. histor.

Vectigal salis Francis imponi cœptum est à Philippo Rege ad belli necessitatem. Gaguin. lib. 8.

Ioan. Cantacuzenus fraude cuinsdã Apocauci familiaris Imperatoris missus in exilium, iniuriæ impatiens bellum quinquennale gessit contra Ioannem Imperatorem, & Turcorũ arma Europæ infetens (nõ quidem primus vt vulgò putant, sed tertius ficuti cõstat ex Gregoræ lib. 7. & Calcocond. lib. 1.) capta Cõstantinopoli, & filia data in vxorẽ Orchani Turco. Imper. Imperio Cõstantinopolitano est potitus per aliquot annos, donec Caloioanne Genuensiũ, &, vt ait Eguatius, Turcorum (quibus primus tradidit in Europa locum ad habitandum, vtidẽ ait) ope Imperium recuperante, coactus est eo se abdicare, & ingredi monasterium, vbi vnà cum Achæmemide Meletio quodam è Sarracenis ad Christum conuerso, scripsit contra legem Mahometicam pro religione Christiana. Calcocõdylas lib. 1. de reb. Turci. Egnat. lib. 2. & Cuspinia.

Salaimanium tertium Turcorum Imperatorem nominat Chalcocondylas li. 2. quẽ ait aliquot annis regnasse. Nostri eius non meminerunt.

Vuladislaus Dux albus Poloniæ, qui è monasterio D. Benigni Diuionẽsis dispẽsatione Papæ pro successione Regni Poloniæ reuocatus est ad Regni administrationẽ, obiit in ciuitate Argentina ann. 1388. 10. cal. May, & vt iusserat sepelitur in Ecclesia D. Benigni Diuioni, vt constat ex eius epitaphio: quod miror historias Poloniæ subticuisse.

d Bernardus Abbas Mõtiscassini, Michaël de Massa, Fischatius, Ioan. de Bachone, Gregorius Ariminẽsis, Petrus Berthorius, Thomas Argentinensis, Henricus à Balma, Ioan. de Tambacho, Armacan, Heluicus Germanus, Hẽricus Constantiensis, Omnes hi circiter hæc tempora de Theologicis quæstionibus scripserunt.

Ann. 1360. fœdus inter Angium & Francũ initut, & auctoritate Innocentii PP. ratum habetur. Eius summa erat, vt Anglus Franco cederet omne ius quod in Frãciæ Regnũ, in Normanniam, in Andegauenses & Cenomanos haberet: at obtineret Aquitaniã his finibus ad quos inngerentur Vascones, Pictones, Santones, Petracorii, Cadurci, Lemouices, Engolismenses, Caleti, Ginarum & Pontiunm Comitatus, ipseque nullium deinceps vectigal vel iusiurandũ daret Franco: Econtrario Francus redemptionis nomine ad certam diem tricies centum millia aureorum persolueret, & interea datis obsidibus liber è captiuitate rediret in Franciã. Polyd. lib. 19. & Chron. Franc. AEmyl. lib. 9.

Bertholdus Beghardus de Borbach com-

buritur Spiræ an. 1355. quòd inter alia blasphemia diceret Christum in passione derelictum, adeò vt etiam de salute dubitarit. Continuatio Ab. Vspergensis,& Naucler. Idem sentit Calvinus lib. 2. institutio. cap. 16. sect. 11. & sepè alias.

Pragensis Academia & Archiepiscopatus in Bohemia instituitur per Carolum 4. Imper. Trithem. in Chron. Monast. Mósler. in Cosmogr. Naucler. in Chron.

Obiit ann. 1355. celebris ille iurisconsultus Bartholus de Saxoferrato, Mathematum & Hebraicarum quoque literarum peritus, an. ætatis 56. Palmer. alii aiunt 46.

Ioan. Vuiclef hæresiarcha cœpit tunc sua dogmata euomere in Anglia, & composuit plus quam 200. volumina librorũ. AEneas Sylui. histor. Bohemi. cap. 35. In 8. sessione Concil. Constantiensis damnati sunt 45. articuli ex eius libris collecti, quorũ nónulli nostra ætate recruduerunt.

Tunc primùm in Anglia an. 1361. in conuentu Principum, anno ætatis Edouardi 50. decretum est, vt deinceps in foro actiones, sententiæ, & cætera acta, fierẽt lingua Anglica, nec amplius Gallica vel potius Normannica vt antea fiebat. Polyd. lib. 19. hist. Angli.

Eodẽ anno Edouardus Angl. Rex in similitudinem iubilei Christiani, celebrãs iubilenm suę ætatis, exules quosdã reuocauit, & custodias omnes dimisit, condonatis maleficiorũ pœnis: magnas immunitates, præcipuè quas vocaot Magnæ Chartæ, de integro populo cõcessit. Hinc Reges iubileũ ætatis celebrare cõsueuerunt, vt scilicet Rex vel Regina in annos singulos tot pauperes die suo natali vestiat, eisq; largitiones faciat, quot illo die annos ætatis cõpleuit. Poly. ibidem.

Caloloannes Græcorum Imperator cum Amurate Turca, qui traiecta Europa Adrianopolim Regni sedem constituerat; iniit societatẽ, eiq; fit vectigalis, & filio suo Andronico natu maiori filiã Susmani Mysiorum Regis & sororem vxoris Amuratis, dedit in vxorẽ. Chalcocond. li. 1. de re Turci. e S. Brigitta (altera ab Scotica) Regina quondam Suetiæ Neritiæ, veniens Aumiononem (alii, Romam) ad Vrbano 5. confirmationem regulæ ordinis à se instituti impetrauit. Trithem. in Chron. Monaster, & Polyd. lib. 7. de inuent. cap. 4. & Volater. lib. 21. Geograph. Palmer. in Chron.

Baldus, Angelus, & Petrus fratres, ex Petro de Vbaldis medico Perusino, insignes iurisconsulti.

Bellum inter Anglos & Francos renouatur, sed cuius culpa non satis constat. Itaque Cadurci, Lemouicenses, & aliæ plures Aquitaniæ vrbes, quia nimis vectigalium exactionibus ab Anglis premebantur, Carolo Regi Francorũ se dediderunt: sed paulò post. Angli diripiunt Lemonicũ principem vrbem illius defectionis, & sibi resumunt ius in Franciæ Regnum. Polyd. lib. 19. histor. Angl.

Carolus legem tulit, vt Regum filii anno 14. consecrentur & coronẽtur. Contin. Nang.

Ann. ab orb. cõdito.	Ann. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
5451	1363	206	e VRBANVS 5. Lemouicensis, Calo (siue Carolo) Ioanne Græcorum Imperat. Amurate 1. Turcorũ Imper. Carolo 4. Occident. Imper. Ioanne 1. & post eum Carolo 5. Sapiente Franc. Reg.	8	4	
		1	*Vacat*			10

Odro

Anno ab orb. cõdita.	Anno Xpi nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.	
5459	1371	207	f GREGORIVS 11. Lemouicensis, Caloloanne Græc. Imperatore, Amurate 1. & post eum Baiazete 1. siue Paiazite siue Paizete *(variè enim legitur)* Turcorum Imperatore, Carolo 4. Occidentis Imperatore, & Carolo 5. Sapiente Franc. Rege	7	2	27	Ordo montis oliuarum instituitur anno 1370. f Sedem Pontificiam Romam Auenione retulit suasione S. Catherinæ Senensis, & Baldi Perusini Iureconsulti. Plati. Franciscus Petrarcha insignis poëta, & Ioan. Bocatius vir amœni ingenii, mortem obierunt, ille 72. anno ætatis, hic 62. Palmerius in Chron. Petrus Bercorius mandato Ioannis Francorum Regis conuertit Titum Liuium in Gallicum sermonem. Richardus Notinghami⁹, Maximus Planudes Græcus monachus, Iacobus Lausanẽsis, Nicolaus Oresmus Gallus, Guilelmus Angl⁹, Himbertus Abbas Pruliacẽsis, Matthæ⁹ Cracouiensis, Pelbartus Pannonius, Gualtherus Hunte Anglus, Bartholomeus Pisanus, Richardus Lauinhan Anglus, Ioannes Thaulerus Colonien sis, Gerardus Magnus Dauentrien sis, Paulus Venetus, Theologiæ scholasticæ præsertim scriptores.
			Vacat			11	Carolus 5. Franc. Rex secundus à Carolo Magno iussit Sacra Biblia fideliter verti in Gallicum sermonẽ, cùm Vualdenses & alii pro libidine ea transferrent. Ioan. Tili. Edouardus Anglorum Rex in conuentu principũ Regni primus indixit pœnã immanem his qui in posterum vlla Anglicana sacerdotia impetrarent à Romano Pontifice, aut causas, nisi per appellationem, ad eum deferrent. Polyd. lib. 19. Angl. histor.
5466	1378	208	g VRBANVS 6. Neapolitanus, Caloloanne cũ Emanuele fil. Græc. Imperat. postea Andronico 3. & Emanuele eius filiis, ex ordine Græc. Imperatoribus, Baiazete 1. Turcorum Imper. Carolo 4. Occident. Imperat. cum filio Vuenzeslao Cęsare, postea solo Vuenzeslao Imperat. Carolo 5. Sapiẽte, & post eum Carolo 6. Beneamato Francorum Rege	11	8		Amurates tertius Turcarum Imperator ex Ogoziorum siue Othomanorum familia, qui plures in bello occidit quàm vllus præcessorũ, post 37. bella in Europa Asiaque confecta tali fortuna, vt in nullo victus succubuisset, à seruo quodã Seruiano siue Tryballo, vt Turcis & Latinis placet, vel vt volunt Græci, à quodam Miloe generoso milite interfectus est sub ann. Christi 1373. & Imperii 23. (neque enim ratio temporum & historiæ ferre potest annos 57. quibus legitur apud Chalcocondylam lib. 5. reghasse, apud quem, vt obiter id dicam, numeri plerunque mendosi, aut obliterati reperiuntur) Iouius de rebus Turci. & Ioan. Egnatius Lonic. Chalcocond. lib. 1. de reb. Turci. g Festum visitationis D. Mariæ instituit. Mat. histor. Annum Iubilei tertiò celebrat. Platin. Carolus 5. Francorum Rex fuit literarũ & literatorum amator summus, ac Scripturarum sacrarum studiosus iudiciis frequẽter aderat. Arma nunquam induit ex quo Rex creatus est, sed mansit togatus. Quicquid patri ablatũ fuerat, id omne ferme ab Anglis recuperauit. Reliquit post mortem decem & octo millionnes aureorum, licet initio Regni ipsius exhausta fuisset regium ærarium. Gaguin. & Chron. Francor. AEmyl. lib. 9. ait duodecies 10 9. millia nummorũ aureorum.
			Vacat			17	Ordo monasticus Iesuatorum (sic dicti sunt quod nomen IESV frequens esset in ore eorum) Senis initium habuit à Ioan. Columbano, & Francisco Vincentio, Senensibus. Gestabant pro insigni albam tu-

	Am. ab orb. cõdita.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dier.
nicam & capitium quadratum à ceruice ad humeros deiectum, cingebantur scortea zona, & nudos pedes ligneis soleis in inferiore parte muniebant, propterea q; canusinum pallium tunicæ superiectum ferebant. Sabel. AEnead. 11. lib 9. Polydor. lib. 7. ca. 4. de inuent. rer. Alii referunt eius initium ad Vrbani 5. tempora.				Schisma 21. & omnium grauissimũ, quod durauit an. circiter 50. alĩ volunt 30. alii 39. alii 40. nonnulli	52		
Lithuani populi vltimi in Europa fidem Christianã receperunt. Monster. in Cosmo.	5466	1378		CLEMENS 7. Arelatensis, à quibusdam Cardinalibus pseudopapa electus, sedit Auinione contra Vrbanum & eius successorem Bonifacium 9. PP. an.	15	11	23
Floruit tunc Bartholomeus Salicetus Bononiensis iurisconsultus.							
Ioann. Hus pseudoeuangelista Bohemorum, hæreses Vuiclefuistarũ spargit in Bohemia, sub Vuenceslao Rege. AEnead. Syl. histor Bohem. cap. 35.							
Bertholdus Schuartz siue Niger (dubiũ an fuerit monachus) artis chemicæ peritus excogitauit immanissimum genus machinæ bellicæ, quam à strepitu (vel à bombo & ardeo) Bombardam dixerunt. Plat. & Mõster. in Cosmogr. Alii ad Gregorium 11. reiiciũt.				*Vacat*			11
Totus Occideus ciuilibus seditionibus agitabatur ob noua vectigalia. Polydor. lib. 20. Angli. histor.	5467	1379		*Duo Concilia Gallicana Ecclesiæ, ob electionem Clementis Antipapæ, habita sunt Lutetiæ.*			
Ortum est grane bellum propter successionem Regni Lusitaniæ inter Ioannem 1. Regem Castellæ & Legiouis, qui duxerat in vxorem Beatricem filiam Ferdinãdi Regis Lusitaniæ, & Ioãnem nothum ipsius Ferdinandi, qui exutus monastico habitu Regnum paternum obtinebat. Polydor. lib. 20. Angli.				*Primum 3. Idus Septembris.*			
Carolus 6. Franc. Rex tantùm tres flores liliorum pro insigni Regum Frãciæ gestare instituit.				*Alterum 16. Calend. Decemb.*			
Nunquam aliàs Francia tã vexata fuerat quàm Carolo 6. iuuene & stulto Imperãte. Nam præter alia vectigalia tunc primùm ablatæ sunt vi & armis sacræ decimæ ad necessitates belli. Chron. Francor.	5477	1389	209	h BONIFAcius 9. Neapolitanus, Emanuele Paleologo filio Caloioannis Græcor. Imper. Baiazete, Iesu siue Iosue, Musulmane seu Mulsumane ex ordine Turcorum Impper. Vuenzeslao, & Ruperto ex ordine Occi. Impper. Carolo 6. Francor. Reg.	14	11	
Græci dũ inter se miserè certãt de Imperio, fiunt sub potestate Turcici Imperatoris, & totam ferè Græciã amittunt: Andronicus cum filio Ioanne contra patrem Caloioannem & fratrem Emanuelem à Baiazete precario Imperium obtinet, & eius ope Biz antium expugnauit, quam 4. plus minus annis tenuit, donec Emanuel promissis tributi nomine tribus myriadis aureorũ, Imperio restituitur à Baiazete, apud quẽ deinceps Andronicus & eius filius facti Ianizarii, vt vocant, diu manserunt. Chalcocond. lib. 2. de rebus Turcicis.							
h Fertur confirmasse festum Visitationis Virginis Mariæ.							
Ad onera belli cõtra infideles secundus indixit Anuatas beneficiorum vacantium, vt qui beneficium consequeretur fructus vnius anni aut dimidiam eorum partẽ fisco Apostolico persolueret. Illud soli Angli recusarunt, tantùm in Episcopatibus & maioribus sacerdotiis admittentes. Plati. Quidam hoc inuentum referunt ad Ioann. 22. sed si credimus Polydor. lib. 8. de inuẽt. cap. 2. multò est antiquius, cùm Hostiensis (quem diximus vixisse circa an. 1260.) in cap. inter cætera de offici. ordinar. dicat de				*Vacat*			15

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
5482	1394		Clementi 7. pseudopontifici succes-sit Petrus de Luna, dictus Benedictus 13. vir doctissimus, à Cardinalibus tanti schismatis auctoribus electus PP. con-sedit Auenione annos plus minus			
				30		
5482	1394		CONCIL. Gallicanum, omnium prælatorum Franciæ, iussu Caroli 6. ha-bitum Lutetiæ 23. Ianuarii contra schis-ma, & in eo Benedictus Antipapa de-ponitur, qui nihilominus noluit cedere. Chron. Franc.			
5486	1398					

ea re sæpe reclamatum fuisse, & Francis. Zarabella scribat in Concilio Vienensi statutũ fuisse, vt sublatis annatis vigesima pars vectigalium sacerdotalium quotannis Rom. Pontifici penderetur.

Ioan. Rusbrochius, Iacobus Peletz de Valentia, Simon Cremonensis; Conradus Ratisbonensis, Gallus abbas Aulæ regiæ, Laurẽtius Iustinianus Venetus, Dionysius Burgensis eremita, Matthæus Episcopus Vuormacien-sis, Ioan. de Hisdinio Hospitalarius, Michael Angrianus Bononiensis, Gerardus Zutphanius, Renerus Pipernus, Henricus Bucius, Nicolaus Gorracus Dominicanus, Philippus montis Galerii, Thomas Calensis, Alphonsus Thostatus Episcopus Abulẽsis, Hugo à Castro nouo, Iacobus Magnus Tholetanus, Ioan. Bromiardus. Omnes hi Theologici scriptores.

An. 1391. in conuentu Regis & Principum Angliæ sanctum est, iurisdictionem Rom. Pontificis esse terminãdam Oceano, itaque nemini Anglo licere in posterum sub pœna perpetuæ custodiæ pro quauis causa agere apud Rom. Pont. vt quispiam in Anglia eius auctoritate excommunicaretur, neue exequi aliquod tale mandatum si quod ab eo acciperet. Polyd. lib. 20. Angli.

Benedictus 13. Antipapa fertur à nonnullis, primus Eucharistiam ante se gestasse ad sui custodiam.

Emanuel Chrysoloras Byzantinus Græcas literas in Italiam quasi postlimio reduxit, quæ per 700. annos ferè exulauerãt. Platin. Palmer.

Blondus Forolienlensis historicus seriem tẽporum ab an. Christi 407. vsque ad 1400. retexit.

Ioannes Froissardus canonicus & presbyter historiam Franciæ, Scotiæ Hispaniæ, Britanniæ, Vasconiæ, Flandriæ, ad ann. 1326. ad an. 1400. est persequutus.

Academia Erdfurdiensis instituitur anno 1392. Kranti. lib. 10. cap. 15. & Crauiensis anno 1400. Monster. in Cosmog.

Sigismundus Vngariæ seu Pannoniæ Rex post vnum aut alterum prælium contra Baiazetem cum Gallorum & Vngarorum copijs fœliciter gestum, an. 1395. solemni legatione missa ad Principes Christianos, a Rom. Pontifice summam vim pecuniæ præter exercitũ, & a Carolo 6. Franc. Rege 8. militia militũ cum præcipuis Regni Principibus, quorum Dux erat Ioannes Niuernensis Comes, obtinuit. Itaque ducens exercitum in Bulgariam cepit Orizum & Biolinium vrbes: sed cùm post 18. dié quo Nicopolim obsidebat cũ Baiazete acie congressus esset, temeritate Gallorũ magna clade affectus, fugiẽs Veneta classe seruatus est, & 300. nobiles Fraci capti sunt, quorũ 24. redempti sunt 200. millibus aureorum, cæteris cæsis. Chalcocond. lib. 2. Gaguin. lib. 9. Egnat. & Volater. Chron. Francorum.

Baiazetes (qui à celeritate cognominatus est lingua Turcica Heldrin, & a Græcis Lælaps, qu. turbo venti seu procella) Turcorũ Imperator totam ferè Græciam & magnam Bulgariæ

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificum		Ann.	Mens.	Dies.
Bulgariæ partem sibi subegit. Egnatius & Iouius. Indignatus quòd Emanuel Constãtinopolita. Imperator nollet apud eum fugi munere Ianizarii, Byzãtiũ decẽnio (Egnatius octennio) oppugnauit. Quo tempore Emanuel Imp. venit in Italiam & Frãciam à Rom. Pontifice, Venetis, Italiæ Ducibus, & Carolo 6. (Pz. Iouius falsò putat eum fuisse 7.) tunc Phreuetico & furioso suppetias petiturus. Sed cum moras aliquãdiu traxisset in Francia, donec Rex Carolus curaretur, (nam etiam constat ex Gagui. lib. 9. circà an. 1399. duos fratres Eremitas D. Augustini suscepisse eum sanare, licet frustra, vnde supplicio capitis perierũt) coactus est rediere Constantinopolim reinfecta (si enim Græcis & Gallis historicis credimus decipitur Paul. Iouius, qui exercitum à Francis antea concessum Sigismundo Regi Vngariæ noudũ Imperatori, huic datum refert) Chalcocondylas lib. 2. de reb. Turci.	5492	1404	210	INNOCENtius 7. Sulmonensis, Emanuele siue Manuele Constãtinopolitano Imper. Mulsumane Turcor. Imper. Ruperto siue Roberto Occident. Imper. & Carolo 6. Beneamato Franc. Reg.	2		22
Tamberlaues seu Temerlanes (quem Demetrius Moscus Themircutlum, Græci Temirem vocãt) Scytha, ex latrone & priuato homine factus Imperator, & Dei flagellum, incursione in minorem Asiam facta, Baiazetem ab obsidione Constantinopolis (quam alioqui expugnaturus fuisse creditur) retraxit, & cruentissimo conflictu captum catenis aureis ligauit, & in ferream caueam intrusum secum per omnes Asiæ & Syriæ expeditiones circunduxit, atque si nonnullis credimus, eo vsus est pro scabello, si quãdo equum conscenderet. Chalcocondyl. lib. 2. & 3. de reb. Turci. Egnati. Sabel. Pius 2. lib. 2. descrip. tertæ. Reghauit Baiazetes an. 25. Chalcocondyl. lib. 3.				*Vacat sedes Pontificia*			23
In numerandis Turcorum & Græcorum Imperatoribus sequor Chalcocondylam, qui vt erat natione Græcus, rem propius attigisse videtur. Nam Latini qui aiunt Baiazetem habuisse Regni successorem filium Cyriscelebem (quem vulgò nominant Calepinum) qui reguarit ann. plus minus 6. cuius filios faciunt Machometem & Orchanem Paul. Iouius. Alii eos duos faciunt filios Baiazetis, & volunt Orchanem eum esse qui dictus sit Calepinus. Sed in rebus alienis facilè est hallucinari. Earum autem cognitio necessaria est ad multa loca Apocalypseos intelligenda.	5495	1407	211	i GREGORIVS 12. Venetus, Theologiæ doctor celebris, eisdem Imperãtibus	2	7	5
Exoriuntur sectæ Hussitarum, Adamitarũ & Orebitarum siue Orphanorũ in Bohemia, Albatorũ in Italia. AEneas Syl. hist. Bohem. cap. 35. 41. & 43. Bonfiu. dec. 3. lib. 2. Polyd. lib. 7. de inuent. cap. 5.				*Vacat*			10
Isabella 8. annos nata filia Caroli Regis Franciæ, Ricardo Anglorum Regi desponsata, inter Francos & Anglos induciæ in 30. annos pactæ sunt an. 1396. Polyd. lib. 20. Angli. historiæ.	5497	1409		CONCIL. *Pisanum plurimorum prælatorum, indictum à Cardinalibus contra Schisma. In eo ambo Pontifices Benedictus 13. & Gregorius 12. accusati de collusione, abrogantur, & Alexãder eligitur PP. sed illud nullius ferè fuit profectus, nam neuter voluit cedere. Palmer. Plat.*			
Hugo Ambriotus præses (non autem Episcopus vt malè quidam censeut) Parisiorum, Iudæorum sectator, osor clericorũ, & Eucharistiæ contemptor, vt hæreticus à Parisiensi Episcopo perpetuo carceri adiudicatur. Ipse est qui Basilidum ad D. Anthonii portã munitissimũ propugnaculum,							

An. ab orb. cõdito.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
5497	1409	212	k ALEXANder 5. Cretẽsis, Theologiæ doctor, eisdem Imperantibus			
					10	8
		+ 1	*Vacat*			11
5498	1410	213	l IOANNES 23. (aliis 22. aliis 24.) Neapolitanus, Emanuele Cõstantinopolitano Imper. Mulsumane & Mose, filiis Baiazetis ex ordine Turcorũ Impper. Sigismũdo Occid. Imp.			
		2	Carolo 6. Franc. Reg.	5	15	
			Vacat	2		
5502	1414		DECIMVM SEXTVM *vniuersale Concilium Constantiense in Germania, Patriarcharum 4. Cardinalium 29. Archiepiscoporum 47. Episcoporum 160. (ali. 270.) Abbatum & Doctorũ 564. praesidente initio Ioanne PP. & praesente Sigismundo Imperat. celebratum fuit contra schisma, trium Pontificum, Ioannis 23. Bononia, Gregorii 12. Arimini, & Benedicti 13. in Hispania, qui tres priuati fuerũt, electo PP. Martino 5. Fuit etiam contra haereses praecipuè Ioan. Vuiclefi, & Ioannis Hus. Denique contra vitia tam laicorum quàm clericorum. Liber Concil. Plati. Palmer. Naucler. Duranit annos tres & aliquot menses, ab an. 1414. die 5. Nouembris ad annum 1418. inchoatum, vt liquet ex actis ipsius Concilii. Mirum est quod narrant à die Paschae ad Pentecostem numeratas fuisse 60500. exteras personas quae ad Concilium confluxerant.*			
5503	1417	214	m MARTINVS 5. Romanus, vir optimus & doctissimus, Emanuele Paleologo, & post eum Ioanne eius fil. & abnepote Andronici 2. ex ord. Constantinop. Impp. Mechmete siue Mahomete, 1. filio Baiaze-			

& Pontem D. Michaelis extrui curauit. Gaguin. lib. 9.

Ordines Montolineteusium auctore Bernardo Ptolomæo: Canonicorum S. Georgii de Alga auctore Laurentio Iustiniano, & Mendicantium D. Hieronymi (quos Ioan. 23. eõfirmauit) institutus tur an. Domini 1407.

Iesus siue Iosue minimus filiorum Baiazetis Christianæ religioni initiatus mox moritur. Chalcocondyl. lib. 4. de reb. Turci.

Ciuile bellum in Gallia ob cõtrouersias duarum familiarum Ioannis Burgundiæ & Ludouici fratris Regis Aureliani Ducum, quod magnum multorum annorum malum mussit Galliæ. Burgundio dum rebus est potitus, Carolum Regem suo arbitratu regebat: Reginam & eius filiam hucilluc pertrahebat & vexabat. Polyd. lib. 21. Angl.

k Hic adeò fuit munificus in pauperes, vt de se ipso sæpe per iocum diceret se diuitem fuisse Episcopum, pauperem Cardinalem, mendicum Pontificem. Plati.

Ordo Scopetinorũ siue S. Saluatoris originem habuit à Stephano Bononiensi anno 1410. Volat. lib. 21.

l Petrus Aquillanus, Thomas Campẽsis, Iordanus Magdeburgensis, Thomas Haselbachius, Henricus Hessus, Reinhardus Frontonienſis, Petrus de Aliaco Cardinalis & Episcopus Cameracensis, Ioannes Capreolus, S. Vincentius Valentinus (hic semel in die tantùm manducabat, & à Calixto 3. in numerũ Sanctorum relatus est. Volat. li. 21.) Franciscus Zarabellus, Ioan. Dominici Cardinalis: Omnes hi Theologiæ professores.

Florent tunc Laurentius Valla doctus Grammaticus, Alphõsus Rex Arragonum, Antonius Panormitanus, Ioannes Imolenſis, Paulus Vergerius Iustinopolitanus.

m Decreuit in singulos decennios celebrandum esse Concilium vniuersale. Plati.

Huius pedes Sigismundus Imperator est exosculatus Volater.

Non est hic dissimulandus error auctoris Summæ Angelicæ, cuius occasione Canonistæ futiles quæstiones excitarunt, & Petrus Martyr in 2. Samuel. cap. 13. calumniam inussit huic Pontifici: nam quod ille auctor ait in verbo, Papa, Martinũ 5. relaxasse alicui matrimonium cũ sua sorore Germana, impudentissimum esse commentum facilè conuincitur ex ipso Antonino, quem idem citat. Ille enim in Summa, tomo 3. tit. 1. cap. 11. de affinitate in fine, scribit Martinum 5. post longam Theologorum & Canonistarũ de ea re consultationem, dispensasse cũ quodam qui consumauerat matrimonium cum quadam Germana eius quam (vt loquitur) cognouerat fornicariè.

Mahometes Turcorum nonus (Iouī. 6.) Imperator, post recepta omnia loca quæ Tamberlanes in Asia minore occupauerat, Imperatoria insignia ex Prusa (quæ hodie Bursa dicitur) in Græciã transtulit, & Adrianopoli vrbe Trachiæ collocauit. Iouius lib. de reb. Turci. Vt erat moribus tranquillus & placidus perpetuam habuit amicitiam cũ Græcorũ Imperatoribus: cùm regnasset 11.

annos (Ioui. ait 14.) & Imperii successorem designasset Amuratem filium obiit anno circiter 1429.

Ann. 1425. vsus Bombardarum tum primùm à Gallis agnosci cœpit, Thoma Mótacuto Sarisberiense Comite Anglo, Cœnomanum vrbem illis tormentis oppugnãte. Polyd. lib. 23. Angli. histor.

Lutetia à Burgundione occupatur, & Rex Carolus 6. cum tota aula in eius potestatem recidit: postea Philippus Burgundiæ Dux cognita cæde Patris, iniens societatem cum Henrico 5. Angliæ Rege in patris sui vltionem Regem, Reginam, Lutetiã, & quicquid suæ factionis habebat ei tradidit an. 1419. eoque tempore apud Trecas Catharinam Caroli filiam illi nubere coëgit, ea lege vt ii eorumque liberi Frãciæ Regno succederent, & Henricus interea viuente Carolo Regens Franciæ cognominaretur. Poly. lib. 22. AEmyl. Gagui. li. 9. & 10.

Ioanna Puella annorum circiter 20. nata, Aurelium vrbẽ obsidione Anglorũ liberat an. 1429. eius auspicijs multa prælia fœliciter à Francis gesta sunt. Gaguin. lib. 10.

Antonius à Rampegolis, Ioãnes de Turrecremata Hispanus, Ioannes Fouentinus, Antonius Parmensis, Thomas de Kempis, Hermãnus Stutdorpius, Henricus de Cosueldia, Nicolaus Dunckelspuglius Vienẽsis, Henricus Hessus, Poggius Florentinus, Thomas Vualdensis, Ioannes Gerson, (quem imprudenter Caluinus in Institutionibus Latinis li. 4. cap. 7. sect. 28. ait vixisse sub Ioanne 22.) Raymundus Sebeidius, Hermannus Petra Carthusianus. Hi omnes illius tẽporis insignes Theologiæ scriptores.

Louanien. Academia ann. 1427. erigitur à Ioanne 4. Brabantiæ Duce. Monster. in Cosmogr.

Gentiles errones (quos Germani Heidẽ, nos Bohemos vocamus) primùm an. 1417. per Germaniam visuntur, qui excocti sole, immundi veste, intentique furtis homines falsa sua chiromãtia passim decipiũt. Poly. lib. 7. de inuent cap. 7. Krant. lib. 11. cap. 2.

Paulus de S. Maria (ita dictus est postquam ex Iudæo Christianus factus) Theologus Episcopus Burgensis & Archicancelarius Ioannis Regis Castellæ, absoluit suas additiones ad postillas Lyrani super Biblia Sacra, an. 1429. vt est in eius prolog. initio Glossæ ordinariæ.

n Amurates Turcorum 10. (Latinis 7.) Imperator ordinem (institutum iam ante ab Otomanno primo Rege. Chalcocondylas lib. 1. de reb. Turci.) peditũ militum, quos Ianuæ seu Ianizaros vocant, ad sex seu decem millia auxit, & eos ex Christianorum filijs eligendos iussit. Duos vniuersæ suæ Monarchiæ præposuit Imperatores seu Bassas, vnum Europæ (quem Bassam Romaniæ vocant) alterum Asiæ, qui Bassa Natoliæ dicitur. Chalcocond. lib. 5. Callymachus in histo. Vngariæ. Ipse obiit an. Christi 1450. & sui Imper. 32. vel vt ait Iouius, 31. Chalcocond. lib. 7.

Iosnes Gritsius, Carolus Aretinus, Paulus

An. ab orb. cõdito.	Anno à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
			tis Turcorum 9. Imperat. Sigismũdo Occident. Imper., Carolo 6. & Carolo 7. ex ordine Franc. Regg.	14	3	
			Vacat			12
			Continuatio Schismatis.			
5512	1424		CLEMENS 8. Hispanus, à quibusdam anticardinalibus factione Alphonsi Regis Arragonum post Benedictum 13. in Antipapam creatus est, sed post reconciliationem Alphonsi cum Martino Rom. Pontifice coactus est se abducere Põtificatu annũ postquam sedisset ferè.	5		
			Sic finitum est tam ingens & diuturnum schisma, & Martinus 5. mansit solus verus Pontifex Maximus.			
5519	1431	215	n EVGENIVS 4. Venetus, Ioanne Paleologo Constantinopolitano Imperat. Amurate 2. Turcorũ 10. Imperatore, Sigismundo, Alberto, & Friderico 3. ex ordine Occid. Impper. Carolo 7. Francorum Reg.	15	11	21
			Vacat			12

An. ab orb. cõdita.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificum		Ann.	Mens.	Dies.
5519	1431		DECIMVM SEPTIMVM *generale Concilium Basilienſe, primùm à Martino 5. indictum Papiæ, ſed ob peſtem ibi graſſantem, Senas tranſlatum & inchoatum, deinde interruptum ab Alphonſo Arragonum Rege, continuatur Baſileæ, vbi interfuit Sigiſmundus Imperator, præſide Iuliano Legato ſedis Apoſtolicæ, & poſt eius reuocationem, Ludouico Cardinale Arelatẽſi, & præſentibus multis prælatis, ad reformationem Eccleſiæ & componendos mores tã laicorum quàm clericorum. Ea demum acta quæ ad cenſuras & cauſas beneficiales attinent confirmata ſunt à Nicolao 5. PP. Fuit etiam contrà Huſſitarum ſeu Bohemorum hæreſes. Plat. Lib. Concil. AEneas cap. 49. & 50. hiſt. Bohemi. Perductum eſt vſque ad annum 1442. vt conſtat ex vltima ſeſſione 45. duranitque*	11	9	27
			Schiſma 23.			
5527	1439		Felix 5. antea Amadæus olim Sabaudiæ Dux, in Concilio Baſilienſi contra Eugenium 4. Pontifex electus, liberè ſe Pontificatu abdicauit poſtquam ſedidiſſet	9	6	7
5526	1438		CONCIL. *Gallicanum apud Bituriges omnium Epiſcoporum Francia, pro approbatione Pragmatica Sanctionis. Ioan. le Maire.*			
5526	1438		DECIMVM *octauum (Graci vocant octauam ſynodum) œcumenicũ Concilium Florentinum, inchoatũ quidem Ferrariæ 5. Idus April. ſed inde ingruente peſte, tranſlatum Florentiam, præſide Eugenio 4. præſentibus Ioſepho Conſtantinopolitano Patriarcha (qui Florentiæ obiit. Chalcocond. lib. 8.) Ioanne Palæologo Orientis Imperatore, multiſque Græcorum & Latinorum cardinalibus & Epiſcopis. In eo Græca Eccleſia vltimò conuenit cum Romana, itẽ cum ea Armeni & Indi vnitatem fidei redintegrarunt, recipientes Sacramentum Confirmationis. Plat. Volater. Palmer. Naucler. Chalcocondylas lib. 6. de rebus Turci. Beſſarion Trapezuntius Nicenus Archiepiſcopus, & Iſidorus Theſſalonicenſis Archiepiſcopus Ruthenorum, doctiſſimi Græcorum in Latinis perinde ac Græcis literis, quòd in eo Cõcilio fuiſſent auctores concordiæ Eccleſiarum, in Cardinalium ordinẽ cooptantur. Chalcocond. lib. 6. Duranit partim Ferrariæ partim Florentiæ ferè*	1	3	

lus Epiſcopus Brugenſis, Nicolaus Burgundio Dominicanus, Nicolaus Amici, Ioannes Niderus Dominicanus, Ioan. Segonius, Ioa. Noblet Carmelita, Thomas de Corſellis, Ioan. à Spina, Bartholomeus Carthuſianus, S. Bernardinus minorita Remenſis (hic ſactiones Gnelphorũ & Gibellinorũ ferè repreſſit. Sabel. & eũ Nicolaus 5. inter. Sãctos nũmerat ann. 1450. Platin.) Ambroſius Camaldulenſis, Ioannes Epiſcopus Leodiẽſis.

Carolo 7. Franc. Rege Burgundioni omnia quæ petebat, & adeò plus quàm poſſet, concedente, ſactiones diuturnæ ſunt ſopitæ an. 1435. & ex quo cœperãt ann. circiter 28. AEmyl. Anno ſequẽte Lutetia à Frãcis virtute Ioannis Villarii recepta eſt poſt 16. an. quàm in Anglor. ditionẽ venerat. Poly. lib. 23. Gaguin. lib. 10. Anno 1440. ſedatæ ſunt inimicitiæ Burgundionum & Aurelianenſium.

In Concilio Baſilienſi ædita eſt Pragmatica ſanctio, apud Bituriges à Carolo 7. Nonis Iulii ãn. 1438. probata, & in Senatu Pariſienſi publicata 3. Idus Iul. Gaguin. lib. 10. Damnatę ſunt annatæ beneficiorũ, & deãbulationes in tẽplis dũ ſacra celebrãtur. ſeſſio 21. Cautũ eſt ne nunierus Cardinalium 24. excedat, ac ne quis nepotum Pontificis aut Cardinalium ad Cardinalatum admittatur. ſeſſio. 23. Feſta Conceptionis & Viſitationis D. Mariæ confirmata fuere. ſeſſio. 36. & 44.

Ludouicus Cardinalis Aquileienſis ex bonis Eccleſiaſticis canes & equos alere primus ſui ordinis incœpit. Volater.

Ioannes Guttenbergius Argentinenſis Artem IMPRESSORIAM, ſeu excuſſoriam, nouum ſcribendi genus, primus excogitauit an. 1440. in vrbe Argentinenſi: inde veniens Moguntiam eam fœliciter compleuit. Iacob. Vuympſelingius in epitom. Germanor. cap. 65. & Fulgoſus lib. 8. cap. 11. Platina & ferè omnes tale inuentum referunt ad Ioannẽ (Polyd. vocat Petrũ) Fauſtium Moguntinum ſub annum 1452. at Paul. Iouius à Cataynis Indiæ populis per Scythas & Moſcos illud ad nos peruenieſſe ſcribit. Ferũt libros Auguſtini de ciuitate Dei, & Lactantii Firmiani de Diuinis inſtitutionibus fuiſſe primos qui typis excuſſi ſunt. Volat.

Græci ferè omnes cum Ioanne Impẽrat. Conſtantinopolim è Florentina ſynodo reuerſi, fiunt infenſi Rom. Pontifici, quòd ab eo tantum auxilii quantum erat pollicitus non acciperent: & conuentioni, quã cum Latinis de religione inierant, non ſtantes, iterum ad vomitum redeunt, auctoribus Marco Epiſcopo Epheſino, & Scolario Græcorũ doctiſſimis. Quibus motus Eugenius, miſit viros doctos Conſtantinopolim, qui rurſum diſputationes de eadem re cum Græcis haberent: ſed ipſi re infecta diſcedere coacti ſunt. Chalcocondyl. lib. 6. de rebus Turci. Paulò poſt Iſidorus Cardinalis ad Græcos miſſus, ipſos cum Romano Pontifice reconciliauit, ſed ſerò nimis. Chalcocond. lib. 8.

Ladiſlaus Poloniæ & Vngariæ, ſiue Pannoniæ Rex, prope Varnã vrbem cum Amurate Turco ad pugnam congreſſus, poſt maximam ſuorum ſtragem, à Turcis occiſus eſt

ann. 1444. Chalcocond. lib. 7. de reb. Turci. Bonfin. dec. 3. lib. 6.

Amurates in prælio quod gerebat aduersus Vuladislaum Regé Vngariæ, cũ valdè timerer, vouit si incolumis & victor euaderet, se commissurum filio Imperiũ & secessurum in monasteriũ monachorũ Turcicorum. Iraque post victoriam cùm aliquãdiu mansisset monachus, mutato Concilio Imperium recepit industria Chatitis Principis, qui tunc Mechmetem eius filium venatum abire iusserat. Chalcocondyl. lib. 7.

o Hic fuit linguæ Latinæ & bonarum literarum instaurator, doctis viris tam in humanioribus quàm in diuinis literis magna stipendia adsignauit. Vaticanam Bibliothecam erexit missis quaquauersus viris doctis ad comparandos libros. Iubileum quiutum celebrauit. Platin.

Nicolaus Iaquerius, Ioannes Huxarus, Bernardus Parentinus, Nicolaus Auſmius, Hugo Parisiensis Tusculanus Episcopus, Oliuerius prior S. Bauonis, Ioannes Vnessalia Erfordiensis, Leonardus Vtinésis, Ioánes Capistranus, Ioan. Varenaskrius, Bartholomeus Chamnius, Ioannes Raulinus, Felix Malleolus, Theologici scriptores.

Matthæus Palmerius Floreutinus suum Chronicon vniuersale ab anno 449. in quo desierat Hieronymus, ad annũ 1449. deduxit, posteà conuictus de hæresi ob librũ quem de Angelis ediderat, comburitur apud Cornam. Trith. de scriptorib.

Friburgensis Academia in Brisgoia instituitur. an. 1450. Monster. in Cosmogr. Alii id accidisse seruut an. 1463.

Bosina gens infecta Manichæorũ hæresi. Sabel. AEnead. 10. lib. 6.

Leo Baptista Albertus, Nicolaus Rerotus Episcopus Sipõtinus, Franciscus Philelphus, Theodorus Gaza Thessalonicénsis, Gregorius Triphernus, Georgius Trapezuntius (qui oblitus omnium literarum in extrema senectute obiit Romæ, anno 1486.) Victorinus, in Latinis & Græcis doctissimi.

Constãtinopolis (quæ hodie Czarigrad. i. regia vrbs appellatur) à Mahomete Turcorum Impera. an. ipsius 3 & Christi 1453. 4. Calend. Iunii, die Martis & 60. die obsidionis expugnatur, & Constantinus huius nominis 11. Imperator Constãtinopolitan⁹, vltimus Christianus & ex familia Paleologorum, in illa expugnatione occubuit. anno 3. & Mens. 3. Imperii. Paul. Ioui. Chalcocõdyl. lib. 8. Egnati. lib. 3. Gaguin. lib. 10. Dehine Orientis seu CONSTANTINOPOLITANVM Imperium cœpit esse penes Turcicos & Othomannicos Imperatores.

Carolus 7. totam ferè Normanuiam (nã restabant Caletum vrbs & aliquot vicina loca) recuperauit anno 1451. post annos 30. quàm Henricus 5. Henrici 6. qui tunc regnabat, pater, Anglorum Rex eam occupauerat. Anno sequenti capta primùm Burdegala & Baiona ciuitatibus, Franci vniuersam Aquitaniam recipiunt, post annos *circiter* a 99. ex quo Hericus Andegauensiũ Comes, & mox Angliæ Rex eius nominis 5.

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
5535	1447	216	o NICOLAVS 5. Sarranensis, Ioanne Paleologo, & post eum Constantino 11. Dragose cognométo, fratre Ioannis, & vltimo Christiano Cõstãtinopolitano Imp. Amurate 2. & eo mortuo, Mechmete seu Mahomete 2. eius filio Turcor. 11. Imperatore, Friderio 3. Occident. Imperat. Carolo 7. Francorum Reg.	8		19
			Vacat			4
5537	1449		CONCIL. *Gallicanum, Lugduni celebratum iussu Carolo Regis, ad tollendum schisma inter Nicolaum & Felicem, qui rogatus à Concilio & Friderico 3. Imperatore, liberè cessit Pontificatu: vnde vulgò de eo ferebatur carmen,* *Lux fulsit mundo, cessit Felix Nicolao.* *Ioan. le Maire.*			

illam

An. ab urb. cõdita.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.	
5543	1455	217	p CALIXTVS 3. Hispanus Valentinus, Mechmete siue Mahomete 2. Turcorum & Constantinopolitano Imperat. Friderico 3. Occidentis Imper. Carolo 7. Frãcorum Rege	3	3	16	illam nomine dotis Aleonoræ vxoris (vt diximus) acceperat an. 1153. & post annos 222. quàm Henricus tertius eandem à Philippo Augusto Francorum Rege Ioanni eius patri paulò ante adempcam receperat. Polyd. lib. 23. histor. Anglie. Anno 1453. Burdegala & aliquot vicina oppida ad Ioannem Talbotũ Anglum Comitem Salopiensem deficiunt, sed eodem anno recuperantur à Carolo 7. post cædem Talboti & multorum Principũ Anglorũ, qui in pugna ad Castellionẽ apud Petragorios ceciderant. Polyd. ibidem. Gaguin. lib. 10. Ita cessauit per multos annos bellum inter Frãcos & Anglos, qui tunc ita exacti sunt e Francia, vt nihil possiderent in Gallia præter Caletum & aliquot vicina loca. Dehinc ciuilia bella per annos aliquot in Anglia & Gallia regnarunt.
			Vacat			17	
5546	1458	218	q PIVS 2. Senensis, Mahomete 2. Turcorum & Constantinopolitano Imperat. Friderico 3. Occidẽt. Imperat. Carolo 7. & Ludouico 11. per ordinem, Franc. Regg.	5	11	26	p Festũ Transfigurationis IESV CHRISTI institutit ad 8. Idus Augusti ob victoriã de Mahomete Turca anno 1456. eo die acceptam ad Belgradum vel ad Taurinum oppidũ, quod nunc Albam vocant: Mathias Palmer. Nicolaus Dorbellanus, Ioannes Bononiensis archidiaconus; Ioannes Hagen de Indagine, Ioannes Capgraue Anglus, S. Antoninus Florentinus Archiepiscopus; S. Laurentius patriarcha Venetus, Ioannes Sabinensis Episcopus; Godeschaldus Hollẽsis, Iacobus Chrysopolicanus Episcopus, AEgidius Cameracensis decanus, Theologi.
			Vacat			16	q Prius dicebatur AEneas Syluius, fuitq; vir bonarum artium peritissimus; scripsit enim complures libros: profectionem contra Turcos cùm indixisset, præuentus morte non potuit perficere. Platin.
5547	1459		CONCILIVM (*siue conuentus*) *Mantuanum celeberrimum cõtra frequentes Turcorum incursiones, ex omnium gentium Europæ legatis & Principibus collectum à Pio 2. PP. qui cùm eo in Concilio præsset, sua oratione omnium animos vehementer affecit ad bellum gerendum contra Turcos. Sed grassãtibus vbique intestinis bellis quorundam inuidia desessum est à Concilio sine vllo profectu, mense posteàquàm eò ventum est 8. Plati. Mathias Palmer. Pius epistol. 397. Chalcocond. lib. 8.*				Scribarũ breuiatores primus creauit, qui postea à Paulo 2. exauctorati, à Sixto 4. denuò recipiuntur. Polydor. de inuent. lib. 8. cap. 2. Stephanus Brusleferius, Nicolaus de Cusa Berxiensis Episcopus & Cardinalis, Albertus Babembergensis canonicus, Henricus Herphius, Theologi. Laonicus Chalcocõdylas Athenienses historiam de origine ac rebus gestis Turcorũ, quæ ab anno Christi circiter 1300. ad hæc sua tempora, i. ad annum 1462. contigerunt, libris decem est complexus.
			Gallicanum Aurelianense, iussu Ludouici 11. coactũ, ad tollendã Pragmaticam Sanctionẽ, et Annatas Beneficiorũ. Sed mox rebus indecisis, dissoluitur indicto in aliud tempus Lugdunensi Concilio, quod nullum fuit. Gagnin. lib. 10. Ioan. le Maire.				Ludouicus Francorum Rex per legatos missos ad Pium 2. liberam Ecclesiæ & Pontificis Regno obedientiam præstitit: abrogationem Peagmaticæ Sanctionis, & magna in Turcos auxilia pollicetur. Mathias Palmer. in Chron. At Senatus Parisiensis non potuit adduci, vt pragmaticam legem tolleret. Gaguin. lib. 10. Gregorius Schanderbegus Epirotarum Rex vir bellicosus, strenue in Græcia Turcis restitit. AEneas Syluius in descriptione Europæ, cap. 15. Volat. lib. 8. Barletius libros 13. de eius vita reliquit.
5552	1464	219	r PAVLVS 2. Venetus, Mahomete Turcorum & Græco-				r Georgium Bohemiæ Regem publico cõsistorio hæresi damnatum, Regno priuauit. Palmer. Ordo Minimorũ IESV MARIAE (quos Franci vocant Bonos homines) fuunt origi-

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontifi.		Ann.	Mens.	Dies.
nem à S. Frãciſco de Panla (quem Leo PP. adſcripſit inter Sanctos) Siculo. Volater. lib. 21. poſteà confirmatur per Sixtum & Iulium 2.				rum Imperatore, Friderico 3. Occidentis Imperatore, & Ludouico 11. Franc. Rege	6	10	
Henricus Gorricanus, Landulphus, Dionyſius Ricelius Carthuſianus, Nicolaus de Vuachenheim Heidelbergenſis, Guilelmus Vorillonius, Theologiæ profeſſores.							
Baptiſta vel Bartholomeus Platina hiſtoriam Pontificum iu hoc Paulo 2. à quo in carcerem truſus eſt terminauit.							
Mahometes 2. Turcorum 11. Imperator duo Imperia Conſtãtinopolitanum & Trapezuntinum euertit: Regna 12. Chriſtianis ademit: cœpit 200. vrbes: Chalcidem iuſulam armis, & Scodram deditione Venetis extorſit: Rhodum oppugnauit: Italiã capto Hydrunte inuaſit: in bellis quæ geſſit pluſquam 300. hominum millia periiſſe compertum eſt. Egnatius lib. 3. Iouius hiſtor. de reb. Turcicis. Obiit an. 1481. & Imperii ferè 32. ætatis 53. à capta Conſtantinopoli anno 27. menſe 11. die 5. Iouius & Palmerius in Chron.				*Vacat*			11
Ludouicus 11. Francorum Rex ordinem Equitum D. Michaelis inſtituit an. 1469. cuius aureum inſigne quòd Franciſcus Dux Britanniæ recuſaſſet, ipſe excercitum mittit contra Britones, ſed mox reconciliato Duce cum Ludouico omnia inter ipſos ſuerũt pacata. Gaguin. lib. 10.	5559	1471	220	s SIXTVS 4. Sauonenſis, Mahomete & poſt eum Baiazete 2. Turcico Imperatore, Friderico 3. Occident. Imperatore, Ludouico 11. Franc. Reg.	13		5
s Iubileum ad annos 25. reduxit. Cap. 4. de pœnitẽtiis & remiſ. in Extrauag. Comm. Feſtum Conceptionis D. Virginis confirmauit, cum approbatione officii eius diei. Cap. 1. de reliqu. in Extranag.							
Guilelmus Hilaceuſis, Rodoricus Samotẽſis Epiſcopus, Iacobus Gruytrodius, Ioãnes Tinctorius, Ioann. Betſius, Alexander Arioſtis, Nicolaus Deniſius, Michael Mediolanenſis, Henricus Arnoldi Carthuſianus, Paulus Corteſius, Bernardus Decanus Moguntinus, Theologi.							
Tubingenſis Academia auctoritate Apoſtolica inſtituitur à Comite Vuitembergenſi. Naucler.							
Ioannes de Monte Regio ſummus Mathematicus auditor Purbachii, Rudolphus Agricola, (qui obiit an. 1485.) Pomponius Lætus, Ambroſius Calepinus, in literis humanioribus excellentes.				*Vacat*			15
An. 1479. Heluetii primùm à Rege ſtipendium accipiunt, ſublato ordine Francorum ſagittariorum (hos Carolus 7. inſtituerat. Gaguin. lib. 10.) quòd latrociniis & rapinis vacarent. Naucler. in Chron.							
Ludouicus Francorum Rex inſtituit vt hora meridiana (ſicut mos erat ad veſperam) ad pulſum campanæ quilibet è populo Virginem ſalutaret Angelica oratione, obtinendæ publicæ pacis gratia. Gaguin. libro 10. Id primùm hieri cœptum eſt anno 1472. primo die May. Mater hiſtoriarum. Fuit vir ferox verſatili ingenio, & oſor literarum vt qui nollet filium ſuum Carolũ plus diſcere latiuæ linguæ, quàm illa quinque verba, Qui neſcit diſſimulare, neſcit regnare. Primus preſſam nobilitatẽ ſeruire							

coẽgit,

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies
8		11				
5572	1484	221	t INNOCENtius 8. Genuẽsis, Ligur, Baiazete 2. Turcico Imperatore, Friderico 3. Occidentis Imperat. & Carolo 8. Francorũm Rege		8	26
			Vacat			22
5580	1492	232	v ALEXANder 6. Valentinus Hispanus, Baiazete 2. Turcico 12. Imperatore, Friderico 3. & post eũ Maximiliano			

coëgit, se populo formidabilem præbuit: eũ tributis & vectigalibus plus vexans quàm priorum Regum quisquam alius, ita posteris Regibus viam munitus ad nimiam potẽtiam & opes, vnde dicitur primus emancipasse Reges Frãciæ: primus adsignauit equis cursoriis (quos postas vocamus) diuersoria & stathmos: Staeuerat, nisi morte præuentus fuisset, moré & ius vnum lingua vulgari & breui libello comprehẽsum per totam Galliam constituere, ad hæc pondus vnum & mẽsuram. Vide eius historiam, quam Scandalosam vocant, & Philip. Cominium. Calixtus PP. fertur antea statuisse, vt ad meridiem post pulsum campanæ fierent preces pro Christianis pugnantibus cõtra Turcos.

Carolus Burgundiæ vltimus Dux occisus est ad Nancium an. 1476. pridie Id. Ianuarii (alii volunt Nonis) à Renato Lotharingiæ Duce fines suos recuperante. Gaguin. lib. 10. Is fuit exitus triumphorum & deliciarũ domus Ducum Burgundionum.

Facto Regũ Franciæ & Angliæ congressu ad Pinguiniacum oppidũ Ambianorum an. 1475. induciæ inter eos constitutæ sunt ad aliquot annos (Gaguin. ait 7. alii 9. Polyd. in multos annos) Gaguin. lib. 10. Polyd. lib. 24. Anglic. histor.

t Baptista Trouomala scriptor Rosellæ easuum, Gabriel Biel monachus Germanus, Angelus de Clauasio auctor Summæ Angelicæ, Vuernerus Vuesiphalus Carthusianus, Rupertus Episcopus Aquilanus, Guilelmus Textor, Nicolaus Salicetus abbas, Ioan. Lapidanus, Ioa. Tesseranus, Theologi.

Albertus Krantius Bambergẽsis, Ioannes Trithemius abbas Spanheimensis, Matthias Palmerius Pisanus, insignes historici. Marsilius Ficinus, Baptista Mantuanus poëta & carmelita, Iouianus Pontanus, Philippus Beroaldus, viri summa eruditione clari.

Ferdinandus Magnus Hispaniæ Rex an. 1487. (alii 1492.) Mauris siue Sarracenis adeuit Regnum Granatæ, siue Beticum, quod, vt dixi, ipsi 800. ferè annos occupauerant. Hinc sortitus est à Roman. Pontifice cognomentum CATHOLICI. Idem 124. (alii 120.) millia familiarum Iudaicarũm Hispania expulit, nec eis permisit aurum vel gẽmas Regno exportare. vide Pontanum de bello Ferdinandi.

Doriphori (quos Lantznechos vocant) tunc primùm exorti sunt in Germania.

Ducatus Britanniæ Regno Franciæ accessit nomine dotis Annæ hæredis Britanniæ, quam, repudiata Margarita vxore, Carolus 8. vxorem duxit, licet ipsa per legatum nupta iam esset Maximiliano Austriæ Archiduci. Naueler. Gaguin. lib. 11. Chron. Franc.

v Ordo pœnitentium mulierum exprofitentis, cœpit Parisiis prædicatione Ioannis Tisserani Minoritæ an. 1494. Continuatio Palmerii, Volater.

Ioannes Mederus, Ioannes Dalburgius, Georgius Florus Baldinus, Petrus Galatinus, Guilelmus Pepinus, Baptista à Satis, Ioannes Keiserspergius, Hieronymus Sauanarola, Theologi.

Anno

	an. ab urb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificum	Occident. Imper.	Ann.	Mens.	Dies.
An. 1493. cœpit expeditio Francorũ pro aequirendo Regno Neapolitano, contra Alphonsum Regem: Carolus Rex Franco. statim illud Regnum obtinuit, sed ann. proximo ab eo ad Ferdinandum Alphonsi filiũ defecit.				Carolo 8. & Ludouico 12. ex ordine Franco. Regibus	11		8
Morbus sacer sub primum descẽsum Frãcorum in Italiam primùm cœpit agnosci in Europa, & propterea dictus est Gallicus, & Neapoliranus, Hispani Arragonenses vocant eum Morbum S. Sementi, Granatenses Curialẽ, Franci vocãt grossam verolam.				*Vacat*		1	4
An. 1494. obierunt tria literariæ reipublicæ lumina, Hermolaus Barbarus Patriarcha Aquileiensis, Angelus Politianus vir eloquentissimus, & Ioan. Picus Mirandulæ Comes summus Philosophus. Continuat. Palmerii.							
Ioan. Nauclerus Tubingensis, Hermannus Schedellius, Baptista Egnatius, Raphaël Volaterranus, Franciscus Irenicus, Iacobus Vuimphelingius, Polydorus Virgilius Anglus, Ludouicus Patricius, Antonius Sabellicus, historici celebres. Sebastianus Brand. Georgius Valla, Iodocus Badius, viri docti.	5591	1503	223	PIVS 3. Senensis, Baiazete 2. Turcorũ Imperat. Maximiliano Occid. Imperatore, Ludouico 12. Frãcorum Reg. sedit di.			16
America regio, hoc nomen ab Americo Vesputio eius primo exploratore sortita, inuenta est an. 1497. ex mandato Regis Castiliæ. Propter eius magnitudinem quarta pars vniuersi orbis & nouus mundus appellatur. Paul. Venetus de nouo orbe.							
Parlamentum Rothomagense Scacarii loco instituitur, an. 1499. Cal. Octobr.				*Vacat*			24
An. 1500. quidam Iudæus nomine Lemlen imposuit Iudæis quibusdam (credo in Germania) se esse verum Christum, quem expectabant. Ioan. Isaac super epistolam R. Mosis filii Meimon, quã ipse ex Hebræo in Latinum conuertit.							
Ismael Sophis ex Assuncassani filia progenitus Mahometanã legem nouis interpretationib⁹ exponẽs, nouam religionẽ introduxit, atque ea via Persiæ Regnum occupauit. Paul. Iouius.							
x Hic PP. Bononiam expugnauit: Seruiã, Rauennam, Fauentiam, Forumliuium & reliquas Ecclesiæ terras à Venetis occupatas vi obtinuit: Mirandulam & Mutinam cœpit. Paul. Ioui. & Continuatio Palmerii: Gallos opera Heluetiorum è tota Italia expulit, vnde à nõnullis ei tribuitur titulus liberatæ à Gallis Italiæ. Surius in histor.	5591	1503	224	x IVLIVS 2. Genuensis. Baiazete 2. & post eũ Selimo 1. Turcorum 13. Imper. Maximiliano Occid. Imperat. Ludouico 12. Franc. Reg.	9	3	12
Vniuersitas Francofordiensis approbãte Iulio PP. instituitur an. 1506. ab electore Ioachimo Brãdeburgensi Marchione. Mõst.							
Florent doctissimi viri, Ioan. Reuchlinus Capnion (qui primus eo tempore cœpit Hebraicam linguã in Germania profiteri) Marcus Marulus Spalatensis, Iacobus Faber Stapulensis, Desyderius Erasmus Roterodamus (obiit an. 1536. septuagenarius) Syluester Prierius Dominicanus Italus.				*Vacat*			17
Gallus & Pontifex vario Marte congrediuntur in Italia. Paul. Ioui. Vnde Rex Ludouicus & Maximilianus Imper. curant haberi Concilii, quod nunquam fieri potuit, Pontifice reclamante in contrarium.							

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontifi.		Ann.	Mens.	Dies
5598	1510		CONCIL. Gallicanum Turonẽse, omnium Episcoporum Galliæ, & plurimorum doctorum tã Theologiæ quàm iuris Canonici, pro Rege Francia contra Pontificem Romanum. In quo decretũm est vt mitterentur ad PP. legati qui cum eo de pace agerẽt, vel si ipsius nollet audire, cum prouocarẽt ad conuocandum generale Concilium. Chron Franc.			
5599	1511		Pisanum, conflatum à Maximiliano Imper & Ludouico Rege & quibusdã Cardinalibus, contra Iulium PP. postea translatum est Mediolanũ, deinde Lugdunũ: sed fuit sine profectu & vllo exitu, interueniente morte Iulii Papæ. Chron. Franc.			
5599	1511		DECIMVM NONVM Concilium œcumenicum Lateranense indictum est à Iulio PP. contra Concilium Pisanum, contra Turcos, & pro reformatione Ecclesiæ, sed ipsius morte est interruptum, & postea continuatum & absolutum à Leone 10. PP. anno 1517. 17. Calend. April. Sleidanus lib. 1. & Surius.			
5601	1513	225	y LEO 10. Florẽtinus (prius dictus Ioãnes de Medicis) Seli-			

Baiazetes 2. Turcorum duodecimus Imperat. veneno pharmaco, sibi iussu Selimi filii per Iudæum quendam medicum parato, interiit an. 1512. postquam Imperio præfuisset 31. annis, quibus Valachiam & Moncastrum (hodie Neper) ac Ithostomum oppida subegit, contra Caicheum Sultanum & Egyptium copias misit (tunc Turci tãtam ab illo Sultano stragem acceperunt, vt nullam vnquam maiorẽ tuleriut) Venetis Lepantum (antiquis Naupactum) & Methonẽ vrbes ademit: Gallos se aggressos fugauit: fœdus iniit cum Venetis, quod durat in hodiernum diem: ferrum lanceæ, quæ Christi latus aperuit, ad Innocentium 8. PP. per Mustapham Bassam Visirũ dono misit. Paulus Iouius. lib de reb. Turci.

Anno 1510. 8. Idus Februarii circa horam noctis secundam Paulus Form in Marchiæ Brandeburgensis villa Knoblech, è templo subreptam thecam argenteam & inauratã, qua Eucharistia conseruabatur, cum sacra hostia vendidit cuidam Iudæo, qui post multos ictus pugionis vidẽs eam lutegram permanere, ira exaudescens, Si tu es (inquit) Deus Christianorũ te ipsum manifestato: mox hostia in tres partes diuisa maduit sanguine per oras. Eo territus Iudæus, postquam illas particulas pãno inuolutas apud se detinuisset, missis duab⁹ ad duos alios suæ factionis, tertiã iterum pugione confodit, sieq; denuò sanguinis guttulæ dimanarũt. Tũc timens ne scelus proderetur, eam abstumere voluit sed cùm non posset, proiecit in flumen; dein illa enatante, in ignem: demum cùm intacta esset, commiscuit azymo, ac vbi furno imposuisset, ille alioquin obscurus resplenduit, & massula azymi, cui tertia illa particula erat immixta; in Iudæi faciem insiluit. Itaque re cognita Paului Form forcipibus discerptus est, & in cineres redactus. Omnes Iudæi illius Marchiæ carceribus inclusi sunt Burlini, ex quibus habita quæstione eũ inter alia flagitia faterẽtur se septem Christianorum infantes acubus & punctionibus peremisse, eorum 38. (al. 40.) flammis traditi sunt, & duo, qui petierunt baptizari ante mortẽ, capite plexi sunt. Suri. in hist. & Historia rerũ memorabil. &cæ. conuersa à Pontano lib. 1.

y Anno 1517. PP. promulgauit per vniuersam Christianorum ditionem remissionem omnium peccatorũm iis, qui sua bona in expeditionem Turciam erogarent, quæ Cruciada vocabatur. Ejus rei cura in Germania Alberto Moguntinensi Episcopo à PP. demandatur, qui elegit Ioannem Tetzellium Dominicanum: quod ita offendit Augustinianos, maximè Staupitium ordinis generalem per Germaniam genere clarum ac disertum, Martinum etiam Lutherum, vt ipse contra tales indulgentias eodem anno tonare cœperit, fretus Friderico Saxoniæ Duce, quem suarũm partiũ reddiderat: 95. propositiones edidit quibus oppugnabat indulgentias: contrà Tetzellius alias 106. Lutheranis planè contrarias. Ex hac lite ortum est illud LVTHERANAE hæreseos incendiũ, quo tota penè Europa conflagrauit. Surius

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontif.		Ann.	Mens.	Dies.
in suà historia. At Sleid. lib. 1. paulò aliter. Ioannes Eckius, Frideritus Nausea, Iacobus Latomus, Sylueſter Prieras, Ioa. Cochleus, Iacobus Sadoletus, Huldrichus Huttenus eques Germanus, Ludouicus Berus, Langdalus Anglus, Ioan. Arboreus Londinenſis, Ambroſius Catharinus, Thomas de Vio Caietanus Cardinalis, Ioan. Fiſcherius Roffenſis Epiſcopus, & Thomas Maurus eques, Angli (hi duo pro tuenda religione, & quòd nollent ſecundas nuptias Henrici 8. priore viuente, approbare, mortem obierũt ann. 1535.) Iodocus Cliſtouçus, viri doctiſſimi, & fidei defenſores.				mo 1. & Solimano eius filio per ordinem ſucceſsionis Turcorũ Imperatoribus, Maximiliano & Carolo 5. ex ordine Occidentis Imperatoribus, Ludouico 12. & poſt eum Franciſco 1. Valeſio Franc. Regibus	8	8	22
Martinus Ludderus ſiue Lutherus Saxo (ſerunt eum ex incubo natũ. Cochl. de acti. Luth.) monachus Auguſtinianus, cũ ſuis ſequacibũs hæreticus pronuntiatur anno 1518. (alii 1520.) 6. Calend. Auguſti. Carion lib. 5. An. 1520. Louanienſes & Coloniẽſes Theologi multos ipſius libros dignos flãmis decernunt, qui in Germania eodem anno ex mandato Imperatoris & Leonis PP. combuſti ſunt. Sleid. lib. 20. Anno ſequente Pariſiẽſes Theologi damnarunt hæreſi eiuſdem ſcripta: Carolus 5. eum proſcripſit. Ipſe dum eſſet in exilio ſcripſit librum de abroganda miſſa priuata (ad quã abolendã ſe ratiocinationibus diaboli perſuaſũ fuiſſe gloriatur in lib. de Miſſa angular.) ad fratres ſuos Auguſtinianos Vuitẽbergenſes, qui primi omniũ miſſas abrogarãt, quos hortatur vt in eo incœpto etiam contra conſcientiæ (ó vox impia) accuſationem perſiſtant, ſicut & ſe in quibuſdã feciſſe ait. Sleid. lib. 3. Suri. in hiſto. Tamen poſtea Lutherus factum Auguſtinẽſium publicis concionibus reprobauit. Suri.				*Vacat*		1	7
Omnes in Regno Granatæ aut Chriſtiani fieri aut Regno exire coguntur. Regnum Magnicongo in Africa, Regi Luſitaniæ fœderatum fidẽ Chriſti ſuſcipit. Cõtin. Palme.							
Franciſcus Valeſius Dux Engolimenſiũ literarum inſtaurator, Rex Frãcorum inauguratur an. 1515. Sequente an. expeditione in Mediolanũ ſuſcepta ad 15. horas cum Heluetiis pugnans victor euadit, Mediolanum recipit, fœdus cum Helnetiis iniit certa pecuniæ, quæ ſingulis annis illis penſitatur, pactione: cum Leone PP. conciliatur: ius creãdorum præſulum conuentibus ſacerdotum & monachorum adimit & ſibi vendicat. Tili.							
Henricus 8. Anglorum Rex, quòd librum plenum pietatis & eruditionis cõtra Lutherum ſcripſiſſet, meruit titulũ DEFENSORIS FIDEI, ſibi & ſuis poſteris à Leone Pontifice conceſſum. Sleid. lib. 3. Georgius Lilius in Chron. Anglor.							
Ferdinandus Hiſpaniæ Rex nullo meliore iure, quàm quòd ſibi vtile & commodum eſſet, Regnum Nauarræ, expulſo Ioãne Albreto occupat anno 1513. Ioan. Tili.							
Anno 1516. abrogata eſt in Galliis Pragmatica ſanctio, & Concordata (vt vocant) ſubſtituuntur, ſremente vniuerſo clero. Ioa. Til. Carion lib. 3.							
Anno 1519. ad 4. Non. Iul. cœpta eſt diſputatio Lipſica in aula Georgii Ducis Saxoniæ inter Ioan. Eckium, Lutherum, & An-							

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
6510	1522	226	z ADRIANVS 6. Batauus Traiectensis, Solimano Turcor. 14. Imper. Carolo 5. Occid. Imperatore, Francisco 1. Valesio Francorũm Reg.	1	8	6
			Vacat		2	4
6511	1523	227	a CLEMENS 7. Florentinus, familia Medicea, Solimano Turcorum Imper. 14.			

dreã Carolostadium, in qua Lutherus iré cundus, admonitus vt sedatè se gereret, Neque (respondit ille) propter Deum hæc res cœpta est, neque propter Deũ finietur. Durauit illud colloquium 11. dies. Historia rer. memorabiliũ & cæ. conuersa à Pontano, lib. 1. Surius in sua histor. & multi alii.

Eodem anno Vlrichus Zuinglius cœpit Tiguri oppugnare indulgẽtias, & postea an. 1524. Berengarii hæresim refricare vnà cum Oecolampadio propositis 47. articulis suæ doctrinæ, (Surius. Sleid. lib. 1.) cuius probationes, saltẽ quoad præcipuũ caput, de cœna, in somniis à quodam monitore spiritu (ater ne an albꝰ fuerit ignorat) Idib. April. se accepisse gloriatur, in lib. Subsidii de Eucharist.

An. 1521. cœpit bellum funestissimum inter Carolum Imperatorem & Francisc̃um Francorum Regem. Durauit 3ꝑ. an.

Selimus Turcorum 13. Imperator, postquam debellato Sophi Persidis, & Capsoue ac Tomombeio duobus, per ordinem, AEgypti Sultanis in prælio cæsis, suo Imperio adiecisset AEgyptũ & Arabiam, obiit an. Christi 1520. & sui Imperii an. 8. Paul. Iouius lib. de reb. Turci.

z Erat vir doctissimus & moderatæ vitæ, olim Theologus Louanien̄sis, præceptor Caroli 5. Imperatoris, & nomen, quod antea habebat, retinuit.

Solimanus Turca vrbem Belgradum Hungariæ propugnaculum, & Rhodum insulam 7. mense obsidionis cœpit. Sleidanus lib. 3. & Suri. in histor.

Seditio Vuitembergensis propter Carolostadium, qui concitarat plebem ad imagines sanctorum è templis eiiciendas, cui conatui restitit Lutherus. Sleid. lib. 3.

Cœpit clam glisc̃ere secta Anabaptistarũ in Saxoniæ partibus: eorum opinioni subscribebat Carolostadius, vt aiunt Lutherus, Sleid. lib. 3. & 5. & Melanthon in comment. ad Colloss.

a An. 1524. secta Lutheranorum cœpit diuidi in Zuinglianos, qui tropum in verbis Sacramenti Eucharistiæ inducunt; Carolostadianos, qui particulam, HOC, in verbis cœnæ Christum ipsum mensæ assidentem monstrare dicunt (haue opinionem amplexati sunt Anabaptistæ) & Lutheranos qui in, cum, vel sub pane Corpus Christi esse asserunt. Surius in histor. Lauatherus in histor. controuersiæ Sacramentariæ.

An. 1525. Carolostadius Archidiaconus Vuitembergensis, qui paulò ante primus omnium sacerdotum nostri seculi vxorem duxerat Vuimtemberge, operâ & studio Lutheri è tota Saxoniæ Ducis ditione profligatur. Surius. Sleidanus lib. 5.

Rusticanum bellum pernicios̃issimum & sæuissimum cõtra Clerum, Principes & Magistratus initũ prætextu libertatis Euangelicæ, cœpit aduersus Comitẽ Luphium Sueuum, anno 1524. mense Nouembri. Serpsit per totam ferè Germaniam, Alsatiam & Sueuiam anno 1525. quo Thomas Muncerus siue Monetarius, Cœlestium Prophetarum hæresiarcha, infinitam turbam rusticorum ad seditiones concitauit, qui 200. arces & monasteria in vna Franconia incenderunt: quique ad 130. millia (al. 150. millia, vt est in vita Clemẽtis PP.) in acie ceciderunt. Hic fuit exitus belli Rusticani, quod intra vnũ

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies
mensem Mainm maiores cædes & vastitates attulit Germaniæ superiori, quàm bellum decennale Hispanorum & Gallorum per id tempus Italiæ. Sleid.lib.4.& Sur.in histor.				Carolo 5. Occidentis Imperatore, Frãcisco 1. Valesio Francorum Rege	10	10	8
Bernardus Lutzemburgus, Franciscus Titelmanns minorita Louanien sis, Ioann. Faber Viennensis Episcopus, Laurentius Campegius Cardinalis, Thomas Murnerus, fidei propugnatores inuictissimi.							
An. 1525. Lutherus ducit in vxorem Catharinam Boram sanctimonialem olim virginem. Sleid. lib.5.Sur.in histor.							
Secta Anabaptistarum anno 1527. vigere cœpit. Sleid.lib.6. Eorum auctor variè refertur: alii volunt esse Thomã Mustcerũ. Sleid. li.10. alii, vt Echius cõtra confessio. Zuinglii, Baltazarẽ Pacimontanum, alii, vt Erasmus Alberus, Carolostadium, alii, vt Antonius Coruinus, Zuinglium, alii, vt Staphylus, Bernardum Rotman, alii, vt Lind. Nicolaũ Stolkium, ipsi se à Luthero originẽ trahere gloriãtur, ob eius epistolã ad Vualdenses, in qua ait melius esse omittere baptismũ, quã pueros sine fide .i. non credentes baptizare.				*Vacat*			16
Tunc quidam Anabaptista Sangalli oppido Heluetiorum, fratri suo germano caput præcedit, presente vtroque parente, quibus persuasit (ó cæcitas!) id sibi diuinitus imperatum; sed à magistratu comprehẽsus eandem pœnam & ipse luit. Sleid.lib.6. Suri. in histor. Gilbert. Cognat.in narrat. tragica.	5615	1527		CONCIL. *Senonense prouinciale, ad reformationem morum & contra hæreses. Finitur anno* 1528. *Tomo* 4. *Concil.*			
Hoc ipso anno decreta fuit apud Bernates Heluetios valdè pernicios a disputatio Catholicorum cum Zuinglianis, sed nullus Catholicorum volnit adesse (quòd Senatus Bernensis leges disputationis ipsis iniquas præscripsisset) præter Conradum Tregerũ prouincialem Augustinianum. Finita disputatione an. 1528. 7. Cal. Ianuar. mox apud illos & aliquot vicinos, inter quos numerãtur Geneuenses, Missæ, aræ, & imagines deturbatæ & demolitæ fuerũt. Dies & annus abolitæ antiquæ Catholicæ religionis aureis literis in columna inscriptus est, vt testimoniũ apud posteros extaret sempiternum. Surius in histor. Sleid. lib.6.							
Anno 1529. acta fuerunt comitia Imperii Spiræ multis de causis, maximè de expeditione contra Turcos, & pace religionis. Tunc natum est Protestantium nomen, eorum, qui protestãtes se quibusdam decretis eius conuentus, salua conscientia, subscribere non posse, prouocarunt ad Imperatorem. Sleid.lib.6. Suri. in Histor.							
Eodem anno iussu Philippi Hassiæ Landgrauii fit conuentus Marpurgensis, vt Lutherani & Zuingliani inter se agerẽt de cõcordia religionis: sed, cùm decreuissent vt à scriptis famosis vtrinque abstineretur (quod Melanthon violauit anno proximo) re infecta discessum est, Luthero recusante Zuinglianos fratrum loco habere, licet plurimũ hortaretur Landgrauius, & Zuinglius palàm eum lachrymis coram Landgrauio & omnibus rogaret, vt saltem frater dignaretur appellari à Lutheranis, vt refert ex Lutheri scriptis Brentius in append. & Snri. in histor. Mox mense Octobri iidem alteram disputationẽ instituunt Suabachi: sed cùm inter se conuenire non possent de cœna Domini, tertium colloquiũ indicunt Smalcaldiæ ad Idus Decembris (alii ad mens. Nouembris) sed nihil ad concordiam confici potuit, quam tamen plerique eorum optabant, vt facilius suas							

Ann. ab vrb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificum		Anni.	Mens.	Dies.
5622	1534	228	b PAVLVS 3. Rom. ex nobili familia Farneſiorũ, Solimano Turcorum Imperatore, Carolo 5. Occidentis Imperatore, Franciſco 1. & poſt eum Henrico 2. eius filio Francorum Regibus	15		29
			Vacat		2	29
5624	1536		CONCIL. *Coloniense, prouinciale præſide* Hermãno *Archiepiſcopo (qui poſtea in hæreſim lapſus eſt) ad reformationem cler. & de dogmatibus & cæremoniis religionis. Tom. 4 li. Concil.*			

vires contra Imperatorem & Principes cõiungerent. Surius in hiſtoria. Lauatherus in hiſtoria controuerſiæ ſacramentariæ. Sleid. lib. 6. & 7.

Anno 1530. comitia Imperii Auguſtana celeberrima præſente Carolo 5. Imperat. in quibus Lutherani, Proteſtantes dicti, ſuã confeſſionem (quam Melãthon compoſuerat) lingua Latina & Germanica ſcriptam obtulerunt, quam, licet poſtea ſæpe auctam, emendatam & adulteratam, multi Lutheranorum tanti faciunt, vt malint de Paulí (ait Ioan. à Laſco in Epiſtola ad Regẽ Poloniæ) quàm de ipſius doctrina dubitare. Zuinglianorum etiam quatuor vrbes, Argentoratũ, Conſtantia, Meminga, Lindauium, ſuam confeſſionem ab altera longè diuerſam, in eo conuentu exhibuerũt. Suri. in hiſt. Sleid. lib. 7. Lauatherus in hiſtor. controuerſiæ Sacramentariæ.

An. 1531. 5. Idu. Octobr. an. ætatis ſuæ 48. Zuinglius occubuit in prælio quod Catholici (qui tamen erant numero & apparatu bellico inferiores) Quinque pagici Heluetii, cõtra Zuinglianos Tigurinos & eorum ſocios gerebant: eius cadauer poſtea exuſtum eſt. Sleid. lib. 8. Surius in hiſtor.

Menſe Nouembri proximo (alii aiunt triduo poſt mortem Zuinglii) obiit Oecolampadius, ſiue ab vxore in lecto extinctus, vt quidam aiunt, ſiue ignitis Satanæ telis & haſtis confoſſus, vt ſcribit Lutherus lib. de Miſſa priuata, ſiue iuxta alios ſui ipſius ſuorumque manibus clàm peremptus. Lind. Dialog. 3. dubita. Zuinglio ſucceſſit Bullingerus, Oecolampadio Oſualſus Myconius.

An. 1534. coacta eſt ſynodus (ſic ipſi vocabant) Conſtantienſis auctore Buccero, inter Lutheranos & Zuinglianos, in qua fruſtra laboratum eſt de concordia & pace. Lauather.

Soleimanus Turco. Imper. an 1526. Vngariam igne & ferro vaſtat, Budam diripit, Ludouico Rege Vngariæ cum exercitu cæſo, Viennam obſidet. Idem poſtea an. 1532. alteram faciens irruptionem in Vngariam & Auſtriam, per 20. dies oppidulum Huns (iã à Turcis 13. oppugnatũ) fruſtra obſidet. Ionius lib. 23. & 28. Carion. lib 3.

Anabaptiſtæ Monaſterienſes an. 1535. vi homines ad ſuam hæreſim compellentes, Ioannem de Leiden ſartorem Regem eligunt, Cleruni & Magiſtratus pellunt. Tandem ſumptu & opera Epiſcoporum, & Ioannis Friderici Saxonis electoris extirpantur. Sleid lib. 10. Suri. in hiſtor.

Franciſcus 1. Francorum Rex, Guilelmo Budæo & Ioanne Bellaio hortantibus, Lutetiæ Regios publicos profeſſores primò in literis Hebraicis, Græcis & Mathematicis artibus, honeſtis ſtipendiis inſtituit. Poſteà auctore Petro Caſtellano anagnoſte ſuo alios in literis Latinis, Medicina, & Philoſophia adiunxit. Carion lib. 3. & Ioa. Tili. in Chron.

Catharina ex iuniore Laurentio Medice neptis Pontificis deſpondetur Henrico Valeſio ſecundo Regis filio, apud Maſſiliam vrbem anno 1533. Interfuit nuptiis Clemens PP. Præter materna oppida in Aruernis, 100. millia aureorum cum vnionibus multisque gemmis & præcioſa ſupellectile dotis nomine Henrico acceſſerunt. Surius in hiſtor. Sleid. lib. 9.

Ordo Sodalitatis diui amoris ſiue Theatinorum (poſteà hoc nomen ſortiri à Petro Carapha, qui factus PP. dictus eſt Paulus 4. Epiſcopo Theatino eam viuendi rationem ſuſcipiente) inuium Romæ accepit. Diegho li. 1. orthodoxarum explicationum.

b Sacramentariorum ſiue Zuinglianorum ſecta in Gallia innoteſcit anno 1534. 15. Calend. Nouemb. ſparſis paſſim & affixis in aula Regia Lutetiæ famoſis libellis contra Euchariſtiæ ſacramentum. Ioan. Til. vnde grauiter animaduerſum eſt in hæreticos.

An. 1535. per Angliam facta eſt religionis funeſta mutatio, Henrico 8. Rege conniuente ob odium Pontificis, qui in eum ſententiam tulerat de diuortio Catharinæ materteræ Caroli Imperatoris.

	An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificum		Ann.	Mens.	Dies.
Id enim grauiter ferens, ann. 1534. in publicis Regni comitiis ad 3. Nouembris, se caput Ecclesiæ Anglicæ dici, & sibi eo nomine annatas beneficiorum, decimasq; persolui iubet: monachos omnes exilio mulctat, eorum bona partim fisco Regio, partim nobilibus addicens. Fecit & id genus alia multa, propter quæ PP. eum ferit publico anathemate, ac eius Regnum donauit primo occupaturo. Paul. Iouius. Georg. Lilius in Chron. Angli. Suri. in histor. Sleid. lib. 9.							
Zuingliani & Lutherani crebras synodos priuata auctoritate celebrant, in quarum nonnullis cùm de ipsorum concordia ageretur, nunquam potuerũt inter se conuenire. vide Ioachim. Vadianum libro 3. Aphorismorum.	6533	1545		VIGESIMVM Generale Cõcilium Tridentinum præsidibus tribus Apostolicæ sedis Legatis, præsentibus quibusdã oratoribus Principum Christianorum & circiter 24. Episcopis, celebratum contra hæreses, abusus, & corruptos mores tàm Laicorum quàm Clericorum. Bello ingruentibus transfertur Bononiam an. 1547. licet Episcopi & Theologi Imperatorii mandatis Tridenti iussu Imperatoris, Tom. 4. Concil. Sleid. lib. 19.			
Rotæ supplicium primùm in Gallia aduersus Latrones decernitur an. 1535. mense Decemb. Apend. Cario. & Ioann. Tillius.							
Ioannes Hofmeisterus, Iulius Pflugensis, Georgius Vnicellius, Dominicus Soto, Petrus Lysettus Abbas S. Victoris, Alnysius Lypomanus Episcopus Veronensis, Alphonsus de Castro, fidei Catholicæ propugnatores.							
Obierunt Lutetiæ Guilelmus Budæus an. 1539. Tili. in Germania Ioannes Eckius & Albertus Pighius an. 1543. Suri. Lutetiæ Franciscus Vatablus, Iacobus Tusanus Regii professores, an. 1546. eodẽ quidem die & anno sed non eadẽ hebdomada: Beatus Rhenanus an. 1547. Andræas Alciatus Papiæ an. 1549.	6536	1548		Trenerense prouinciale, reformatorium, vt vocant, præside Ioanne Archiepiscopo Trenirense. Tom. 4. Conci.			
Ex tribus præcipuis sectis Lutheranorũ, Zuinglianorum, & Anabaptistarum, Caluinistæ noui sacramentarii, Antinomi, Staucatiani, Seruetiani, Suencfelsdiani, Clanculatii, vulgò fratres Hortenses, Osiãdrini, Vbiquitarii, Trinitarii siue Deitæ (qui Trinitatem vocãt Cerberum tricipitem) & tot tamque pugnantes sectæ & hæreses hoc ferè tempore natæ sunt, vt vix certus consiet numerus. Quidam 52. alii 65. alii 90. nunerant, at Hedio Zuinglianus epistol. ad Melanthonẽ conqueritur euersisse errores ferè 128. quos tamẽ multi pro verbo Dei vẽditant. Quales sint Staphyl. in Apologia, Lindanus in dubitant. docent.							
Henricus 8. Rex Angliæ an. 1539. egit cõuentum (Angli vocant Parlamentũ) ordinũ Regni, in quo inter alia de religione decreta contra Lutheranos, edicit primò in Eucharistia sub panis & vini specie post consecrationẽ esse corpus & sanguinem Christi, nec amplius remanere substantias panis & vini: 2. communicare sub vtraque specie non esse omnibus necesse ad salutem, & sub alterutra esse totum Christum: 3. non licere nubere sacerdotibus: 4. vota castitatis præstanda: 5. missas priuatas retinendas: 6. confessionem auricularem esse ad salutem necessariam: iis qui secus docerent, vt hæreticis, supplicia grauissima cõstituit. Sleid. lib. 12. Suri. in histor. Talia decreta paulò post an. 1547. edicto publico abolentur sub Eduardo Rege, & ferè eodem tempore Missa ibidem abrogatur. Sleid. lib. 19. & 20.	5636	1548		Augustanum diocesanum, ad reformationem Cleri, præside Othone Cardinale Augustano Episcopo. Tom. 4. Concil.			

An. ab orb. cõdito.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
5637	1549		*Treuerense alterum, eodem præsule. Tom. 4. Concil.*			
5637	1549		*Moguntinum, prouinciale, de fide & moribus, præside Archiepiscopo cum suis suffraganeis. Tom. 4. Concil.*			
5637	1549		*Coloniense alterum prouinciale reformatorium, præside Adolpho Archiepiscopo.*			

Ordo Societatis Iesu institutꝰ ab Ignatio Loyola Cãtabro qui fuerat olim Dux Hispanorum in arce Põpelopolitana tunc obsessa à Gallis, à Paulo 3. PP. primùm approbatur an. 1540. & ab eodem confirmatur an. 1543. Post eum Iulius 3. Paulus 4. Pius 4. & Tridentinum Concilium sessio. 9. ca. 15. eum ordinem iterum confirmarunt Suri. in histor. Diegho lib. 1. Orthod. explication.

Martinus Buccerus ex Dominicano primò Lutheranus, postea Zuinglianus, tãdem in magna Lutheranorũ synodo apud ædes ipsius Lutheri habita Vuitembergæ an. 1536. cum multis aliis à Zuinglianis ad Lutheri partes defecit (Func. in Chron & Alan. Copus dialog. 6. Lauather. in hist. controuersiæ Sacram. id etiam testantur eius synodi acta publicè edita) præcipuos duos errores Zuinglianorum reuocans, de baptismo paruulorum, quem negant esse necessarium, (hoc enim ipse antea scripserat in Math. cap. 3: Quosdam infantes sine baptismo æternam vitam consequi, quosdam licet baptizatos delabi in infernum) & de cœna, vt ipse testatur in Comment. in Ioa. cap. 6. & Matth. 26. vbi veniam precatur à Deo & Ecclesia, quòd multos Zuinglii hæresi fascinauerit. quam tamen antea scripserat in epistol. ad Norimbergenses esse diuinitùs à Christo traditam, & Lutheri doctrinam esse nouam & cum sacris literis pugnãtem: imò in epistol. ad Eslingenses vocauerat Lutheranos fanaticos, Suermeros, furiosos, &cæ.

Carolus Imper. celebrat an. 1541. Comitia Ratisponæ cùm Turcis resistendi, tùm religionis componendæ causa, sed soluta sunt re omni infecta. Suri. in hist. qui hac in re impudẽtissimi mendacii arguit Sleidanũ.

An 1545. Lutherus Puellam quãdam dæmoniacã è Misnia Vuitembergam ad se deductam cùm à demone liberare conaretur suis exorcismis, in quodam sacrario parochianæ ecclesiæ inclusus, vbi dæmonẽ cœpit adiurare, eius voce ita est perterritus, vt statim de fuga cogitarit, sed cùm ostium ita malus dæmon obstruxisset, vt neque foris neque intus reserari posset, in eas venit angustiæ, vt etiam per fenestras cancellis ferreis obductas erumpere conaretur. Verùm non prius reperit exitum, quàm securi ferrea per cãcellos immissa, ostium cõfringeretur à Staphylo tunc inuene & eius auditore, qui hanc historiam vt viderat scriptam reliquit Apologi. 2.

Carolus 5. Imperator anno 1547. pactis cum Turca induciis, & pace cum Gallo confecta, instigante Paulo PP. bellum gessit contra Protestantes (eorum exercitus creditur fuisse supra 60. millia) quos fœliciter simul cum tota Germania domuit, Vuitembergensi Duce omnibus facultatibus exuto, captisque Ioanne Friderico electore Saxoniæ, & Philippo Lãdgrauio Hassiæ, multatisque ingenti pecunia ciuitatibus, quæ contra se arma tulerant: vnde ob rem tam præclarè gestam cognomẽtum MAXIMI & FORTISSIMI accepit à Pontifice. Suri. in histor. Sleid. lib. 19.

Eodem

	an. ab orb. cõdita.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
Eodem anno celebrauit comitia Augustana, pro pace religionis & Reipub in quibus omnes Principes, excepto Saxone, Concilii Tridentini decretis se submittunt. Formula quædã (quæ passim dicebatur INTERIM) certa capita doctrinæ, & cæremoniarum, & emendationis ecclesiasticæ continens, omnibus per Germaniam obseruanda præcipitur vsque ad Concilii definitionem. Surius in histor. Sleid. lib. 21.							
Seditio Aquitanica excitatur an. 1548. ob salinarium vectigal, & extraordinaria tributa: demùm comprimitur seditiosis grauiter castigatis a Rege Henrico, misso illuc cum exercitu Anna Momorantio Conestabili.	5638	1550	229				
An 1555. Carolus 5. Tunetum Solimano extorquet: Gouletam arcem expugnat: Regnum Tunicum totum recipit & Regé Alzacheum antè pulsum restituit. Paradinus.				c IVLIVS 3. Romanus, sed ex Aretina diœcesi oriũdus, Solimano Turcorum Imperatore, Carolo 5. Occidentis Imperatore, Henrico 2. Francorum Rege	5	1	16
Martinus Lutherus quẽ tertiũ Eliã quidã ausi sunt vocare, cùm benè potus ac hylaris in lecto cubuisset, manè repertus est mortuus an. 1544. 12 Calend. Mart. & ætatis 63. Hosius lib. de hæres. Iustus Ionas eius cocus lib. de eius vita & obitu, refert Lutherum paulò ante mortem sibi, Cælio, & aliis qui tunc aderant dixisse: Orate Deum pro Domino nostro Deo & eius euangelio vt ei bene succedat & cæ Eum sub mortem probasse dogma Zuinglianorum de Eucharistia contendunt multi Heidelbergenses in libro Germanico cuius titulus, Acta colloquii Mulbrunensis fol. 217.							
¢ Bellum Lutheranorum contra Zuinglianos, propter ciuilia bella Imperatoris aduersus Protestantes & hæreticos, simulata concordia triennio intermissum, instauratur an. 1552. à Ioachimo Vuestphalo, edito libello, Sacramentariorum cõfusaneas & inter se dissidentes opiniones de cœna Domini continente. Tale dissidium nunquam posteà potuit extingui, sed magis ac magis exarsit, scriptis ab vtriusque partibus doctis & indoctis multis libris, orationibus, dialogis, confessionibus, epistolis, adeò vt maiori quã vnquã antea impetu, sursum & deorsum res agitata fuerit: Lutherani multas habuerunt synodos quibus de oppriméndis Sacramentariis actitarũt: multi eorũ se iunxerunt Catholicis, vt Zuinglianos facilius opprimerent (sic nuper factũ est Antuerpiæ) in quos tanquam pestilentissimos hæreticos acerbè inuehebantur, eisque aqua & igni interdicebant: nec erant contenti, nisi omnes expressè profiterétur se Corpus & Sanguiné Christi corporaliter & substantialiter ore corporis, quin & impios quoque mãducare. Erant in hoc negotio vehemétes scriptores, ex Lutheranis Ioachimus Vuestphalus, Ioa. Timãnus, Erardus Suepstius, Erasmus Alberus, Stolzius, Brentius: ex Sacramentariis Henricus Bullingerus, Ioan. Caluinus, Bernardinus Ochinus, Ioan. à Lasco. Hæc & alia multa scribit Ludouicus Lauatherus Zuinglianus in histor. controuersiæ Sacramentariæ.				*Vacat*			17
Quidam hoc tempore, qui per Galliam dicebat se habere Spiritum D. Iosannis Euangelistæ, exuritur Tholozæ, alter visus est Lu							

cetiæ

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
5639	1551		CONCIL. *Tridentinum ex Bononia reducitur Tridentum, sed post 8. menses quàm cõtinuari coperat, bello Germanico dissoluitur. Surius in histo. Sleid. lib. 24.*			

tetiæ & Basileæ, qui genio Petri duce, se frui contenderet: alius etiam Basileæ ausus est asserere se Mosis angelũ habere. Snri. in histor. Danid Georgius impudenter per Hollandiam & Frisiam scribebat se esse verum Messiam & Dei nepotẽ, & non ex carne natũ sed ex S. Spiritu. Ionas cocus Lutheri se iustũ Ionã prædicabat, Osiander se Enochum secundum Suri. in histor. Rodolphus à Moshan decanus Parisiensis, Lutheranismum & Papatũ (sic Ecclesiam Catholicam vocabat) Aotichristo iungebat, & se vtriusq; partis mediatorẽ constituebat. ait Osiãder.

Henricus Franc. Rex prætextu tituli quo se libertatis Germaniæ & Principum captiuorum vindicem appellabat, an. 1552. ingenti cũ exercitu progressus, tres Episcopatus, Tullum, Verodunũ, & Metim Imperio subtrahit: Lotharingiam occupat, Ducem puerum 9. annorum in Gallias mittens, eique filiam suam in matrimonium spondẽs. Sleid. lib. 24. Surius in histor. Eodem anno cùm Carolus Imperat. Metim per vnum mensem obsedisset, hyemis intemperie obsidionem soluere cogitur. Sleid. lib. 24.

Obiit Martinus Buccerus in Aoglia ann. 1551. 3. Cal. Matt. Scribũt quidam se ex fide dignis & ab eius discipulis accepisse, ipsum moribundum dixisse Iesum Christum non fuisse verum illum promissum Messiam, sed alium nobis expectandũ. Lind. dial. 2. dubita.

Vita defuncti sunt Fridericus Nausea, Andreas Osiander (quem hoc tempore fuisse vnicum veritatis assertorẽ audet scribere Fúcius in Chron. Eum autẽ planè mutum obiisse ait Palladius). Conigpergii, & Caspar Hedio Argẽtini, (illi duo eodẽ die) an. 1552. Sleid. lib. 24. Lyzerus Lutetiæ, an. 1554.

An. 1553. quidam ordinis Patritii in ius vocatus à plebeio, cui debebat aureos ferè 300. petens dilationem 8. dierum ad respondendum iurat facta imprecatione (confitabat autem ipsum falsò iurare) se dolo cum eo non agere: vix extra palatii scalas delapsus, cecidit similis apoplectico & sexto die moritur. Appendix Carion.

Catholica religio magna ex parte restituitur in Anglia, & Euangelici egregiè multantur, translato per mortem Edouardi ad Mariam Reginam Imperio, & ea Philippo Caroli Imperatoris filio desponsata. Anno sequenti 1554. prorsus restituitur, & molti Euangelici aufugiunt. Tota Anglia Ecclesiæ conciliatur, accepta in Regni Comitiis generali absolutione schismatis cõmissi contra Ecclesiam, Rege & Regina cum cæteris qui aderant ad genua Cardinalis Reginaldi Poli procumbentibus. Suri. in hist.

Cùm Andreas Zebedeus & Ioannes Angelus ministri Zuingliani, ille Nyonis, hic Bursini oppidorum Bernatensium, publicè in suis cõcionibus & priuatis colloquiis hæresi notarent Ioan. Caluinum, ipse cum suis quibusdam discipulis Bernam profectus an. 1554. mense Nouembri, in eos actionem calumniarum intendit: illi contrà, collectos ex eius libris Latinis & Gallicis, articulos 15. de prædestinatione & reprobatione, hæreti-

tot esse poena incendii docẽdum suscipiunt: & præterea conqueruntur quorundã Francorum exulum clandestinis persuasionibus suos Bernenses Geneuã attrahi, vt illic cœnam de Caluini manibus sumerent. Itaque Senatus consulto Bernensi cautum est anno 1550. 3. Non. April. ne Genenenses libros quibus huiusmodi articuli continerentur (qualis est Institutio Caluini) deinceps ederent aut etiam venderent: vtque formula solius Catechismi Bernensis retineretur, repudiato Geneuensi. Hæc Carol. Molineus in libello Gallico, quem pro sui defensione contra Caluinistas, nomine Simonis Challudri edidit. pag. 62. 63. & 64.

d Ioan. Caluinus ad nundinas autumnales Frãcfordi an. 1556. cum ministris eius loci de cœna conferre volens, reiectus est, quòd se Zuinglianum profiteretur. Lauath. in histor. Controuersiæ Sacramentariæ. Surius in histor.

Eodem anno cùm plerique Laici in Polonia vsum calicis in sacramento Eucharistiæ contẽtiosè efflagitarent, quasi Christus esset exanguis sub altera specie, & Roma. Pontifex eò misisset Aloysium Lipomanum Veronensem Episcopum ad Regem Poloniæ Sigismundum, ea quæstio diuino miraculo est iudicata. Nam cùm quidam Iudæus *Bisbeim* sine Benedictus in quodam Poloniæ oppidulo Sachazeto nomine, tribus miliaribus ab arce *Louitz*, à sua ancilla Christiana, Dorothea Lazezla nomine, sacrã Eucharistiam (quam ipsa ad pagum Catzo die Paschæ susceperat, & ex ore extractam in sudariolũ reposuerat, vt ad suũ herũ deferret) etibus daleris. & veste sericas fimbrias habente, emisset, & in synagogam pugionibus, & cultris confodisset, repentè ex illa HVLTVS CRVOR emanauit, quẽ Iudæi cocleari in vitreum calicem transfundunt. Hac re paulò post cognita, & ad Sigismundum Regem, qui tunc erat Vilnæ, (quæ est vrbs Lituaniæ Metropolis) delata, mandatur illius oppiduli præfecto secundario, vt totum negotium diligenter inquirat, & in huius sceleris complices extremo supplicio animaduertat. Itaque Dorothea cum Iudæo suo hero, die Veneris post Christi Ascensionem flãmis exuritur, reliqui itẽ Iudæi sceleris socii (vno excepto qui aufugerat) Calẽd. Iun. idẽ supplicio luit. Vnde multi & ipse Poloniæ Rex non mediocriter in retinenda Catholicæ Ecclesiæ communione confirmatur. Historia rerum memorabilium & cæ. conuersa à Pontano lib. 5. & Surius in histor.

Sub hæc tempora imago crucifixi à quodam lapidibus per indignationem icta emisit sanguinem, sed sceleris reus Moguntiæ supplicio afficitur. Brẽtius in cap. 3. ad Gala.

An. 1558. obierunt mortem Ioannes Sleidanus Argentinæ, Conradus Pelicanus ex Minoritã, Zuinglianus Rubeaqui, & omnis pessimus Dauid Georgius Basileæ, Lutetiæ Franciscus Picardus Theologus, & Andreas Tiraquellus iurisconsultus. ann. 1558. Ioann. Fernelius summus medicus Lutetiæ

An. ab orb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
5643	1555	230	MARCELLVS 2. natione Tuscus, oppido Politiano, humili Ceruina familia ortus, ac pius & doctus, Solimano Turcor. Imperatore, Carolo 5. Occident. Imperator. & Henrico 2. Francorum Reg.			22
			Vacat			22
5643	1555	231	d PAVLVS 4. Neapolitanus, ex familia illustri Caraffa, Solimano Turcorum			

ann.

An. ab orb. cõ Chr.	An. à Chr. nato.	Num. Pontif. Rom.		Ann.	Mens.	Dies.
			Imper. Carolo 5. & Ferdinando eius fratre, per ordinem, Occidentis Imperatoribus, Henrico 2. Francorum Rege, & vsque ad Regni Francisci 2. initium sedit	4	2	27
			Vacat		4	6
8	1.	2				

an. 1559. Romæ Ioannes Gropperus Theologus & Cardinalis, apud Biturigas Frãcis. Duarenus iurecõsultus, in Vngaria Isabella Vngariæ Regina, quæ rara fœlicitate fuit Regis filia, Regis soror, vxor & mater; Lutetiæ Henricus Rex 6. Id. Iulii an. ætatis 40. mens. 3. die 11. & Regni an. 12. mens. 3. die 11.

Eodem anno Non. Septembr. Lutetiæ summo mane in ædibus viæ Iacobææ cuiusdam priuati hominis, qui tunc aberat, ante collegium Plessiacum, comprehenduntur Caluinistæ siue Lutherani, vt vocabantur, vtriusq; sexus circiter 120. qui nocte ipsa illuc ad concionẽ & preces (ne cætera dicam) cõuenerant. Ex ipsis nonnulli paucos post dies combuuntur.

An. 1557. Prid. Non. Septemb. inchoatum est Vuormatiæ colloquium inter Catholicos & Lutherauos decreto Comitiorũ Ratisponensiũ. Aderant Euangelicarum partium 12. ministri, qui à Catholicis interrogati quas sectas confessioni Augustanæ consentaneas & dissentaneas existimarent (quod variæ sectæ sub Augustana Confessione comprehẽdi vellent, & decretũ esset, inter eos solùm colloquium habendum qui essent antiquæ Religionis vel Augustanæ cõfessionis) per 16. dies inter se cõcertarunt, cùm alii ex ipsis sectas quasdam vt à confessione Augustana discrepantes damnarent & excluderent, alii retinendas, eisque parcendum censerent. Ea concertatio eò vsque progressa est, vt ex 12. ministris 5. reiecti & excommunicati fuerint, tanquã contrarii confessioni August. in præcipuis capitibus, vt de Lege & Euangelio, de Libero arbitrio, de Iustificatione, de Operibus, de Sacramentis, & vsu cæremoniarum. His ita gestis, quòd a 7. reliquis ministris nunquã impetrari posset, vt sigillatim multiplices sectas à confessione Augustana secernerent & damnarent, ne inanis esset labor colloquii, illud vix adhuc benè cœptum intermittitur & suspẽditur. Amsdorfius in lib. Publicæ confessionis puræ doctrinæ Euangelii &c: Nicol. Gallus in suis Thesibus & hipotypos. Historia rerum memorabilium & cæ. conuersa à Pontano lib. 5. Lauatherus in histor. controuersiæ Sacrament. Surius in historia.

An. 1558. Franci Duce Francisco Guisano Principe, vrbẽ Caletum omniũ opinione inexpugnabilẽ 7. obsidionis die 5. Non. Ianua. expugnarũt. Mox Guinã arcẽ munitissimã captam incendũt, & Hamam capiũt, denique Anglos ex tota Gallia exturbant.

An. 1559. 7. Non. April. Inter Gallũ & Hispanum inita pace, qua hodiè fruimur, Philippo Regi Hispaniarum Elisabetha filia Henrici Francorum Regis natu maxima despondetur, & Margarita eius soror vxor Emanuelli Philiberto Allobrogum Duci.

Eodem anno iuniores Saxoniæ Principes & Comites Mansfelden. es Lutherani, edũ separatim publicũ scriptum, quo vndecim sectas huius seculi, & præcipuè Zuinglianam, vt execrabiles hæreses damnarunt. Surius in histor. Lauather. in histor. Controuersia

uersiæ sacramentariæ.	An. ab urb. cõdito.	An. à Xpo. nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
e Fuit hostis Symoniacorum, & plura habentium beneficia; osor dispensationum. An. 1560. Lutherani & Sacramentarii ardentissimo odio inter se flagrãt, cùm scriptis contrariis tum edictis publicis. Nam Vuitembergẽses, quibus præerat Brentius, edictum promulgant contra Sacramentarios: Ienenses ministri edunt supplicationem ad Ioan. Fridericũ 2. Ducem Saxoniæ, eiusq; fratres ac alios Principes & ordines confessionis Augustanæ, pro legitima synodo, in qua soli Lutherani conuenirẽt, & Zuinglianos atque alios, quibus aduersantur, cõdẽnarẽt. Contrà ab Heidelbergẽsi academia post publicam disputationẽ Zuinglianorum contra Lutheranos, Heshusius Lutheranus abire iussus est: & mox Superintendentes Heidelbergenses, edunt decretũ, quo Lutheri & Brentii catechismi extra Ecclesiam eiiciantur, & eorum scripta uullam habeant auctóritatẽ. Lauatherus Zuinglianus in histor. controuersiæ Sacrament. Surius in historia. Magni tumultus à nescio quibus Euangelicis religionis causa excitantur in Scotia, Gallia, & Allobrogibus. Seditio Amboësiana prætextu boni publici & conseruandarum legum Franciæ à quibusdam sectariis non admodum claris, qui erant numero 500. milites equestres & aliquot pedites, suscepta, detegitur 9. Cal. April. & eius duces grauissimis supplicijs plectuntur. Mox Rex omnes reos hæresis absoluit edicto publico, modò in posterum fidem Catholicæ Ecclesiæ retinerẽt. Ex eo tempore, qui prius Lutherani dicebãtur, per totam Galliam cœperunt vocari Hugueuoti. E vita excesserunt an. 1560. Robert. Cœnalis Arboricẽsis Episcopus & doctor Theologus Lutetiæ, 5. Cal. Maii. Ioan. à Lasco Zuinglianus in Polonia. Idib. Ianua. Philippus Melanthon 13. Cal. Maii, Franciscus 2. Rex Fran. Pridie Non. Decembr. Ann. 1562. Petrus Martyr Pridie Idu. Nouembr. An. 1563. Franciscus Dux Guysius præfectus exercitus Regii, incredibili luctu piorum omnium, à quodam proditore perimitur, An. 1564. Ferdinandus Imperator 8. Cal. August. Ioan. Caluinus 14. Cal. Innii. (Iste tam variis morbis extinctus est, vt, nisi à Beza scriptum esset, vix crederetur) An. 1565. Adrianus Turnebus natus 63. an. Lutetiæ, Prid. Idu. Iunii. Ann. 1566. Ioa. Funecius (vt audio suspendio obiit) Carolus Molineus senio Lutetiæ defunctus est meuse Decemb. Statuerat multa contra Caluinistas scribere, sed magno eorum commodo morte est præuentus.	5648	1560	132	e PIVS 4. Mediolanensis, Solimano Turcorum Imperatore, Ferdinãdo, & Maximiliano, ex ordine, Occident. Imperatoribus, Francisco 2. & post eum, Carolo 9. Maximiliano, eius fra. Frãcorum Rege	5	11	8
				Vacat			29
Ioannes ALBINVS nobili Valzergorum & Seresiorum familia ortus, Tholozanus Ecclesiastes & Archidiaconus, fidei defensor, vt eius libri testantur, clarus, propter miram eloquentiam & vitæ sanctimonia conciliatam toti Aquitaniæ charus, omnibus piis mœrentibus Tholosæ obiit an. 1566. 13. Cal. Septemb. sub horam noctis decimam au. ætatis suæ ferè 58.							
Au. 1562. in hoc Regno omnia fuerunt funesta, grassantibus per totam ferè Galliam							

An. ab orb. cõdito.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificii.		Ann.	Mens.	Dies.
5650	1562		CONCIL. *Tridentinum aliquandiu interruptum continuatur, præsidẽtibus 4. Legatis sedis Apostolicæ, & præsentibus 2. Cardinalibus, 3. Patriarchis, 21. Archiepiscopis, 168. Episcopis, 7. Abbatibus, 7. Generalibus ordinum, 39. procuratoribus absentiũ cum legitimo mandato. Durauit*	1	11	4

bellis, fame & peste: Plura certe mala vnico anno Gallia à suis pertulit, quàm cunctis superioribus bellis ab exteris. Illis commemorandis propter legem ἀμνηστίας prudens lubensque supersedeo.

An. 1563. Inito fœdere cum fautoribus nouæ religionis promulgatur edictum Pacificationis.

An. 1564. multi Sirenses, populi Noui orbis, in Oriente fidem Christi suscipiunt. Suri. in histor.

Eodem anno mense Aprili inchoatum est Mulbrunense colloquium inter Lutheranos & Zuinglianos siue Calvinistas, præsentibus Palatino electore & Duce Vuitebergensi, cui etiam interfuit Brentius; colloquutore Iacobo Smidelino pro Lutheranis contra Boquinum Zuinglianum: Inter quos post longuam concertationem non solùm nulla fieri potuit concordia, sed odiũ & simultas acriùs exarsit, se mutuis iniuriis proscindentes: Vuitembergenses vocabant Palatinos, sectarios, falsarios, quòd corrupissent verba Lucæ: contrà Palatini dicebãt Vuitebergenses, noua falsa, & inaudita dogmata proferre, suis somniis scripturam peruertere, & de vna eadẽq; re affirmatiuè & negatiuè solere respondere. Vide acta eius colloquii tam ea quæ ab Vuitembergensibus, quam quæ à Palatinis (qui scriptum Vuitembergensium crebro mendacii insimulant) edita sunt.

Melita siue Malta insula à Turcis oppugnari cœpta est an. 1565. 19. Cal. Iuni. In obsidione ceciderunt ex 500. equitibus Rhodiis siue Ioãnitis 313. aliis ferè omnibus valde vulneratis: Turci audito aduentu Gorziæ Proregis Siciliæ solnunt obsidionem 7. Non. Septemb. post 3. mensem & 17. diem quàm descenderant in insulam.

An. 1561. quidam hæreticus Lucas Stembergerus nomine, docet inter alia, non esse Trinitatem sed vnum Deum: non Christũ non S. Spiritum: de Sabbatho Colendo, de Eucharistiæ Sacramento, de baptisma denique, quod Satanicam vocat institutionẽ, multa abominanda palàm asserit. Contrà in Polonia plerique publicis scriptis & concionibus tres Deos esse affirmant, symbolum Athanasii vocant Satanasii. Surius in histor.

Eodem anno, quòd multæ nouæ hæreses prætextu Confessionis Augustanæ irrepererent, finit conuentus Principum Augustanæ Confessio. Nomburgi in Thuringia, in quo egerunt de Zuinglianis solemniter, & quã apertissimè condemnandis, sed id à quibusdam Principibus impeditum est. Saxones etiam Lutherani ad sedandos motus propter regi sacramẽtariam exortos, conuentũ agunt Luneburgi, damnãtque hæreseos Albertum Hardemburgium Zuinglianum. Lauatherus in histor. Controuersiæ Sacram. In Transyluania alii Lutheri alii Zuinglii doctrinam sequuntur, magno apud Turcos ludibrio religionis Christianæ. Bremenses omnes Lutheranos vrbe sua exire iubent. Lauather. ibidem. Surius in histor.

Institutum fuit à Rege colloquium Posiacũ inter Catholicos & Euangelicos, sed cùm primùm publicè, deinde priuatim colloquuti fuissent per aliquot dies, dissoluitur absque vllo profectu. Impudentissimũ est mẽdacium, quod Lauatherus scribit colloquutores Catholicos consensisse cum ministris.

Eodem anno 16. Cal. Februa. edicto Regio permissum est Euangelicis suos conuentus ac exercitia & negotia suæ religionis extra mœnia vrbium habere, donec aliter à Rege decerneretur, siue vsque ad Concilii œcumenici Tridentini determinationem. Promulgatur in senatu Parisiẽsi Prid. Nou. Martii, cum hac clausula: *Audito procuratore Regis, absque tamen approbatione nouæ religionis, & id totum per modum prouisionis, & donec aliter per Dominum Regem fuerit ordinatum.*

Francorum exulum (qui erant Zuingliani) Ecclesia cùm Francforti per annos ferè 7. mansisset, anno 1561. 9. Calendis Maii. senatusconsulto Francfordiensi vrbe excedere, aut ab exercitiis suę religionis abstinere iubetur: quòd ipsi à Lutheranis siue Germanis ministris dispares esśet & religione & ceremoniis & doctrina, quódq; in præcipuis capitib⁹ cõfessionis Augustanę, eius Apologiæ, pacificationis Vuitembergensis, factæ an. 1536. denique Francfordiẽsis concordiæ, actæ an. 1542. 5. Idu. Decembris, dissentiunt. vide huius rei acta & historiam editam à Francisco Philippo.

f Hic PP. præter omnium expectationẽ sed tamen omnium Cardinalium, qui aderant, suffragiis, electus est 7. Idus Ianuarii, & coronatus 16. Calend. Februar. Noluit missilia dare (vt mos erat) ne præ compressione turbæ quidam suffocarentur: sed maiorem pecuniæ summã iussit diuidi in monasteria, & loca pia, & pauperes vrbanos.

Fertur esse miræ sanctitatis, & Concilii Tridentini rigidus obseruator. Tres Cardinales præposuit cognoscendis causis, quibus Episcopi Romæ detinẽtur, vt si idoneæ non sint, ad suas diœceses extrudãtur. Cõcubinatum omnem perpetuis carceribus aut exilio mulctat, etiam renuentibus Romanis ciuibus, nec sinit suos consanguineos bonis Ecclesiasticis ditari: Numerum domesticæ familiæ valde imminuit, vt plus in rem Ecclesiæ possit iosumere: mulctas à reis nou cogit: Multos abusus sustulit: Leges seueras tulit cõtra symoniatos & blasphemos: Statuit resignationes beneficiorum simplices non admitere, nisi habita prius diligenti examinatione, num qui designãtur sint idonei: Cùm autẽ aliquis ad ipsum retulisset id esse Curiam destruere, minus malum est, inquit, destruere Curiam, quàm cultum Dei negligere, & Christianã Rempub. turpiter prodere. Vetuit edicto Iudæos Christianum quẽquam ad opus conducere. Vide epistolas aliquot nuper editas, de cæteris eius gestis.

Tumultus Flandrici Caluinistarum contra Philippi Regis Hispaniæ edicta, post

Am. ab orb. cõdito.	Am. à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.
1654	1566	233	f PIVS 5. Alexãdrinus nũc sedet, Selimo Turcorum Imperatore, Maximiliano Occidentis siue Romanorum Imper. Carolo 9. Maximiliano Francorũ Rege, *cui det Dominus vitam diuturnam, Imperium securum, domũ tutam, exercitus fortes, Senatum fidelem, populũ probum, quietum, & pacatum.*			

An. ab orb. cõdito.	Anni à Xpo nato.	Num. Pontificũ.		Ann.	Mens.	Dies.

vnum ferè annum quàm excitati fuerant coërcétur, receptis ciuitatibus, quæ defecerant, à Regiis magistratibus: Sedirioſi egregiè puniuntur, & Philippi Regis Hiſpaniæ aduentus in Flandriã proximè expectatur.

Elias Romanæ ſynagogæ Iudæorũ præpoſitus cum tota ſua familia fit Chriſtianus, & à PP. baptizatur prid. Idus Iunii 1566. Eodem an. eius exemplo Iudæi plures 300. fidem Chriſtianam ſuſcipiunt.

Τέλος σὺν Θεῷ.

Errata, quæ nos inter legendum ſuffugerunt.

Extrema pag. lib. primi pro ſedyr holema lege ſeder holam.
Ad annum Domini 139. col. 2. lin. 8. deeſt litera I.
Ad an. 178. col. 1. lin. 14. I. ex genere.
Ad annum Domini 328. columna 2. linea 15. lege Sio, Iuſtinia. leg. 4.
Ad an. 369. col. 1. ſub finem lege, Pachimeres Philoſophus.
Ad an. 791. col. 2. lin. 12. circiter 800.
Ad an. 752. col. 1. lege die.
Ad an. 794. tranſpone numeros cum numeris ſequentibus 796.
Ad an. 814. col. 2. lin. 16. deeſt, Cæcil.
Ad an. 855. col. 2. lin. 15. an. L. M. I.
Ad an. 878. lege 879.
Ad an. 885. col. 1. lin. 32. Rolone.
Ad an. 984. in numeris Pontificum lege 141. & 142.
Ad an. 985. in numeris Pontificum lege 143.
Ad an. 1001. col. 2. lin. 31. Herbipolenſis.
Ad an. 1045. col. 2. lin. 41. Saris bericenſis.
Ad an. 1059. col. 2. lin. 19. confeſſionem.
Ad an. 1198. col. 2. lin. 27. poſt vocem Imperatoribus, deeſt, Theodoro Lucæ Græcorũ Imp.
Ad an. 1273. col. 1. ſub finem, ſcribe 1000.
Ad an. 1283. col. 2. lin. 14. Principibus, Ducibus & Comitibus.
Ad an. 1294. col. 1. lin. 4. deeſt, & Othomano Turcorum 1. Imper.
Ad an. 1305. col. 2. lin. 59. Georgius, & lin. 60. terræ. & col. 2. lin. 5. deeſt, & Othomano Turcor. Imper.
Ad an. 1342. col. 2. lin. 49. lege, 1353.
Ad. an. 1503. col. lin. 22. ſedit di.
Ad an. 1536. col. 1. lin. 12. Conſil. Coloniẽſe.

Tertulianus lib. de Præscriptionibus aduersus hæreticos

Cupio ostendant mihi ex qua auctoritate prodierint, edant origines Ecclesiarum suarum, euoluant ordinem Episcoporum suorum, ita per successiones ab initio decurrentem, vt primus ille Episcopus aliquem ex Apostolis, vel Apostolicis viris, qui tamen cum Apostolis perseuerauerit, habuerit auctorē & antecessorem: hoc enim modo Ecclesiæ Apostolicæ census suos deferunt: sicut Smyrneorum Ecclesia Policarpum à Iohanne collocatū refert, *sicut Romanorum Clementem à Petro ordinatū edit. &* cæ. Cōfingant aliquid tale hæretici.

Augustinus contra epistolam Manichæi funda. cap. 4.

Multa sunt alia quæ in eius (Ecclesiæ) gremio me iustissimè teneant, tenet consentio populorum atque gentium, tenet auctoritas miraculis inchoata, spe nutrita, charitate aucta, vetustate firmata. *Tenet ab ipsa Sede apostoli Petri, cui pascendas oues suas post resurrectionem Dominus commendauit, vsque ad præsentem Episcopatum successio sacerdotum.* Tenet postremo ipsum catholicæ nomen & c.

Idem in Psalmo contra partem Donati tomo 7.

Numerate sacerdotes, vel ab ipsa Sede Petri & in ordine illo patrum quis cui successit videte, ipsa est petra quam non vincūt superbæ inferorum portæ.

Optatus lib. 2. cōtra Parmenia. vbi Rom. Episcopos enumerasset ad Syriciū vsque.

Vestræ, inquit, cathedræ vos originem reddite, qui vobis vultis sanctam Ecclesiam vendicare.

Epiphanius lib. 1. cap. 27. tom. 2. vbi seriem Rom. Episc. ex catalogo enumerauit.

Et ne quis, inquit, miretur quòd singula ita recensemus, per hæc enim claritas ostenditur.

D. Paulus Ephes. cap. 4.

Ipse (Christum intelligit) dedit quosdam quidem Apostolos, quosdam autem Prophetas, alios verò Euangelistas, alios autem *Pastores* & *Doctores* ad consummationem sanctorum in opus ministerij, in ædificationem corporis Christi: donec *occurramus omnes in vnitatem fidei & agnitionis filij Dei*, in virum perfectum, in mensuram ætatis plenitudinis Christi: *vt iam non simus paruuli, fluctuantes, & circunferamur omni vento doctrinæ*, in nequitia hominum & cæ.

FINIS.

Ad Lectorem Ioan. Noguerius.

הַקְרָא אִם אַתָּה תִּרְצֶה
לְבוֹן אֱמֶנֶת סְפֵרֶת שָׁנָה ׃
וַאֲשֶׁר בוֹכֶר חַעַת נֶעֱשָׂה
שִׁבֵּל וֶה סִפּוּר בֶּאֱמוּנָה ׃
אָסוּף מִסִּפְרֵי כָּל מִקְרָא
לָבֶן תָּמִיר בו תִּלְאֶה־נָּא ׃
כִּי זֶה שָׁקֵד בְּשִׁבּוּל אוֹתָךְ
אַל תִּשְׁכַּח אַתָּה זֹאת בִּינָה ׃

בְּנָלֶךְ.

In operis commendationem carmen.

Haud facile est (aiunt) complecti plurima paucis,
Nec promptum in tabula pingere lata breui.
Hoc opus egregiè factum proponit vtrumque,
Et duplici fœtu corda grauata leuat.
Nam breuitas sensum vincit, sed sensus abundans
Exuperat molem, quæ grauat ora virûm.
Digerit à prima nascentis origine mundi
Tempora, describit Cæsareasque vices.
Pontificesque sacros, & Regum nomina promit
Ordine, commonstrans aurea sæcla patrum.
Quos Romana colit, celebratque Ecclesia, tutam
Quæ tenet in terris tempus in omne fidem.
Vnde potest quiuis longo dignoscere cursu,
Quàm reliquis præstet sancta cathedra Petri.
Illam Pontificum firmat successio vera
Romanorum vllum non habitura modum.
Non habitura modum (inuidia rumpantur iniqui)
Nam æternùm Petri petra colenda manet.

Gilb. Cheze.

Eiusdem.
Ad operis auctores

Linea nulla magis præclarum expressit Apellem.
Quam breuis auctores vestra tabella refert.

PAR grace & priuilege du Roy est permis à Martin le Ieune, libraire & imprimeur en l'vniuersité de Paris, de pouuoir imprimer ou faire imprimer vn liure intitulé Chronographia in duos libros distincta. Prior est de Rebus veteris Populi: Posterior recentes historias, præsertímque Ecclesiasticas complectitur. Et est defendu à tous libraires, imprimeurs ou autres, de quelque estat qualité ou condition qu'ils soient, de n'imprimer ou faire imprimer, vendre ne distribuer: tant du Latin que François, autres que ceux que ledit le Ieune aura imprimé ou faict imprimer, sur peine de confiscation des liures qui se trouueroient autremẽt imprimez & d'amende arbitraire. Et ce iusques au temps & terme de sept ans finis & accomplis, à commencer du iour & date, que la premiere impression sera paracheuee d'imprimer: Ainsi que plus aplein est contenu audit priuilege, sur ce donné à sainct Germain en Laye le dernier iour de Iuin mil cinq cens soixante sept.

Par le Roy à vostre relation

Deuabres.

BIBLIOTECA ROMA

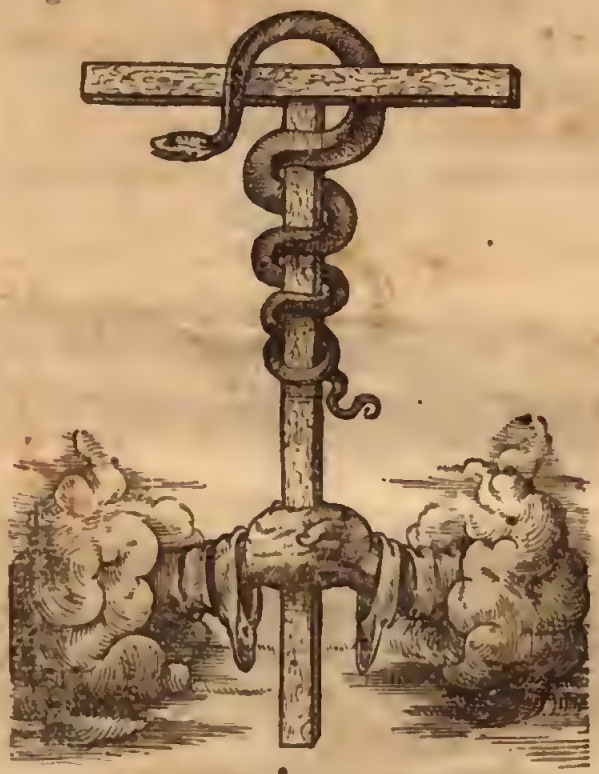

EXCVDEBAT PARISIIS MARTINVS IVVENIS, ANNO MVNDI 5655. ET DOMINI SESQVIMILLESIMO, SEXAGESIMO SEPTIMO, TERTIO IDVS IVLII.